

T.C.
FATİH ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
YENİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

YENİ YOL DERGİSİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Murat KAYA

İstanbul 2007

T.C.
FATİH ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
YENİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

YENİ YOL DERGİSİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Murat KAYA

TEZ DANIŞMANI: Yrd. Doç. Dr. Ali YILDIZ

İstanbul 2007

GENEL BİLGİLER

İsim ve Soyadı	: Murat KAYA
Ana Bilim Dalı	: Türk Dili ve Edebiyatı
Programı	: Yeni Türk Edebiyatı
Tez Danışmanı	: Yrd. Doç. Dr. Ali YILDIZ
Tez Türü ve Tarihi	: Yüksek Lisans – 2007
Anahtar Kelimeler	: Dergiler, Edebiyat Dergisi, Çocuk Edebiyatı, Yeni
Yol, Çocuk dergileri	

ÖZET

Bu çalışmada 1923 ila 1926 yılları arasında yayımlanan Yeni Yol dergileri incelenmiştir.

Çalışma dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Yeni Yol dergisiyle aynı dönemde yayımlanan çocuk dergileri hakkında genel bilgi verilmiştir.

İkinci bölümde Yeni Yol dergilerinde yazısı yayımlanan kişiler, yayın periyodu, muhtevası, tür dağılımları, derginin içindeki köşelerin genel özellikleri hakkında bilgi verilmiştir.

Üçüncü bölümde Yeni Yol dergisinde yayımlanan şiir, masal, hikâye, piyes, bilim yazılarının çevirisi yer almaktadır.

INTRODUCTION / GENERAL INFO

Name and Surname : Murat KAYA
Department : Turkish Language and Literature
Programme : New Turkish Literature
Adviser : Ali YILDIZ
Degree / Date : M.A. / 2007
Key Words : Yeni Yol Magazine, Child Magazines, Turkish Literature

ABSTRACT

This master study is basically on Yeni Yol magazine which is issued between 1923 to 1926 in Turkey. This master study has four parts. First of all we try to give information about the magazines which is issued at the same time with Yeni Yol. And than I try to tell about the authors of Yeni Yol. Third part is the selected texts from Yeni Yol.

İÇİNDEKİLER

GENEL BİLGİLER	III
ÖZET	IV
INTRODUCTION / GENERAL INFO	V
ABSTRACT	VI
İÇİNDEKİLER	VII
KISALTMALAR	26
ÖNSÖZ	27
1. BÖLÜM	29
A. YENİ YOL DERGİSİYLE AYNI DÖNEMDE ÇIKAN ÇOCUK DERGİLERİ	29
a. Musavver Çocuk Postası (1923, 18 sayı)	29
b. Haftalık Resimli Gazetemiz (1924, 7 sayı)	29
c. Sevimli Mecmua (1925, 13 sayı)	31
d. Bizim Mecmua (1922-1925, 37 sayı; 1927-1928, 37 sayı)	31
e. Türk Çocuğu (1926-1928, 24 sayı)	32
B. YENİ YOL DERGİSİNİN İNCELENMESİ	33
a. GENEL ÖZELLİKLER	33
b. MUHTEVA	38
1. Takdim	38
2. Sıhhat köşesi:	38
3. Müzik köşesi:	38
4. Türk Büyükleri Köşesi:	39
5. Fen Sayfası:	39
6. Çalışkan Yavrularımız:	39
7. Okullarımız Köşesi	39
8. Biyografi köşesi:	40
9. Mektep Temsilleri:	40
10. Monolog köşesi:	40
11. İzci dersleri:	41
12. Tarih dersleri	41
13. Millî Hikâye:	41
14. Ahlak köşesi:	41
15. Fenni Eğlence:	41
16. Cici Annemizin Dersleri:	42
17. Hadis Köşesi:	42
18. Coğrafya dersleri:	42
19. Talebe yazıları:	42
20. Karikatür köşesi:	42
21. El becerisi:	43

22. Bilmece köşesi:	43
23. Seyahatname köşesi:	43
24. İlanlar:	43
25. Siyasî Yazılar:	44
26. Tercüme eserler:	44
YENİ YOL DERGİSİ KONULARINA GÖRE YAZI DAĞILIM GRAFİĞİ	45
c. YAYIN PERİYODU	46
C. YENİ YOL DERGİSİ YAZAR VE ŞAİRLERİ	52
Aka GÜNDÜZ	52
Akın Tahir (KARAUĞUZ)	53
Ali Haydar (TANER)	53
Enver Behnan (ŞAPOLYO)	55
Filorinalı Nazım	55
Halil Bedi (YÖNETKEN)	56
Hamdullah Suphi (TANRIÖVER)	56
Harun Reşit (KOCACAN)	57
Hüseyin Avni	58
Hüseyin Cahit (YALÇIN)	58
Hüviyet Bekir (BEK/ÖRS)	59
Kâzım KARABEKİR	60
Mehmet Şükrü (AKKAYA)	62
Nedim Tuğrul (ÇETİNER)	62
Salih Zeki (AKTAY)	62
Selim Sırrı (TARCAN)	63
Tahsin DEMİRAY	63
Ziyaeddin Fahri (FINDIKOĞLU)	65
2. BÖLÜM	66
I. YENİ YOL DERGİSİ YAZAR İNDEKSİ	66
A. (Elif)	66
A. (Elif) A. (Elif)	66
Abdulganioglu Ahmet Rifat	66
A. (Aydın) D. (Dad)	66
Ali	67
A. (Aydın) M.	67
A. (Elif) N	67
A. (Aydın) N.	68
A. (Elif) Nüzhet Turgut	68
A. (Aydın) Rıza	68
A. (Elif) Orhan	69
A. (Elif) R.	69
A. (Elif) S (Sin)	69
A. (Aydın) S(sad)	69
A. (Elif) Şevket	69
Ahmet Rifat	69

Abdulkerimzade Ahmed Hamdi Gündoğdu.....	69
Açbırak.....	70
Afyonlu Himmet Baba.....	70
Ağa Bey.....	70
Ahlâk Hocası.....	71
Ahmed Fuad.....	71
Ahmed Kemaleddin.....	71
Ahmet Sabih.....	71
Ahmet Neş'et.....	71
Aka Gündüz.....	72
Akdoğan.....	72
Akl-ı Sani.....	72
Aksungur.....	72
Akşemseddin Hanif.....	72
Ali Haydar.....	73
Ali Sezaî.....	73
Ali Yaver.....	73
Arif (Kuleli Lisesinden).....	73
Âşık Hurşidi.....	73
Atıf Dünder.....	73
Aytekin.....	73
B. C.....	74
B. Özdemir.....	74
Bey Baba.....	74
Beşer Hüsnü.....	74
Bî.....	74
C. Altunhançer.....	74
Cahid.....	74
Celâl Tâk.....	74
Cemil Rasim (Bestekar).....	75
Cici Anne.....	75
Coğrafya Hocası.....	75
Demiray.....	75
Dergân.....	75
Dergân Tuğrul.....	75
Doğan'ın Babası.....	76
Durgut.....	76
Dünder.....	76
Edhem Mermi.....	76
Enver Behnan (ŞAPOLYO).....	76
Enver Hadi.....	77
Eşref Mahmud.....	77
Eşya Hocası.....	77
Faik Dergân.....	77

Faik Doğan	77
Fatma	77
Fazıl Barkı	77
Feridun Sami	78
Feridun Neşet	78
Feyzi	78
Feyzullah Sacid (ÜLKÜ)	78
Fikret Ali	78
Florinalı Nazım (ÖZGÜNAY)	78
Firdevs Kenan (Emine Hatun Baş Muallimesi)	78
Fuad Şükrü	79
Gündüz	79
H. Altınhançer	79
H(Ha) Basri	79
H.(ha) Fikret	79
Halil Bedî (YÖNETKEN)	80
Hamdullah Suphi	80
Harun Reşid (KOCACAN)	80
Hasan İbrahim	80
Hatice Suzan	80
Hilmi	80
Hocanız	81
Hüviyet Bekir (ÖRS/BEK)	81
Hüseyin Avni	81
Hüseyin Cahid	82
Hüseyin Hasanî	82
Hüseyin Hayri	82
Hulûsi	82
İbrahim Zihni	82
İhsan	82
İhsan Altay	83
İhsan Mehmed	83
İhsan Melih	83
İlyas Bahri	83
İmzasız	83
İrfan	94
İsmail Hakkı	94
İsmail Safa	94
İzzeddin Mehmed	94
İzzet İlhan	95
K(Kaf) D (dal)	95
K. Oğuz	95
Kadir Can	95
Kâmi	95

Kâzım Karabekir Paşa.....	95
Kemal (Sındırgı Numunesi Muallimlerinden)	96
Kemaleddin Celil	96
Kemal Turgut	96
Kemaleddin Kaya.....	96
Keman Muallimi Cemil (Bestekâr).....	96
Ken'an.....	96
Kenan Nuri	97
Kerametullah	97
Kıra'at Hocası	97
L. Kaya.....	97
Lami	98
Latife Rüşdî.....	98
Lebib Muslihiddin.....	98
Leyla	98
M. Ata	98
M. Cahid.....	98
Mehmed Enver.....	99
M. Fehmi	100
M. Halid	100
M. Kânî	100
M. Şecaeddin.....	100
M.C.	100
M. Celâl.....	100
M. F.	100
M. Refik	101
Macide Cemil	101
Mahmud Cahid.....	101
Mehmet Asım.....	101
Mehmed A'ta	101
Mehmed Cevad	101
M. Haşim.....	101
Mehmed Haşim	102
Mehmed Nevzad-Mehmet Hayri,.....	102
Melih Rakım	102
Meliha Rıza	102
Mehmed Şükrü	102
Mehmed Zeki	102
M. Zeki.....	103
Mustafa.....	103
Muhammed Hikmet	103
Mustafa Necati	103
Mustafa Subhi	103
Mübarek Emin.....	103

Mütercim:... Bekir	104
N. Cezayirli A(Aydın) R.....	104
N. T (tı)	104
N. Tuğrul.....	104
Nadire Hanım	104
Nahid Durgut.....	104
Nazif Alp.....	104
Necdet Durgut	104
Nedim Tuğrul	105
Nedim(Tuğrul)	106
Nevzad Mahmud	106
Nihal Safvet.....	106
Nihâl Siret	107
Nizameddin	107
Nureddin Hoca	107
Orhan.....	107
Osman Cevdet	107
Osman Kemal.....	107
Osman Remzi	107
Osman Uluğ	107
Ömer Fehmi	108
Ömer Lütfi.....	108
Ömer Lütfü Bey	108
Pekkoz Hilmi.....	108
Reşad Dündar	108
Rifat.....	108
Ruhi İlhan.....	108
S (Sad) Gündüz	108
Sabiha Esad	109
Sabri Cemil	109
Sabri Gündüz.....	109
Salih Zeki	109
Selâmi Dede	110
Selâmi Rüşdi	110
Selim Sırrı (TARCAN)	110
Semih Muammer	110
Seraceddin	110
Servet Hilmi	111
Seyyah Gündüzalp	111
Sinakapol.....	111
Sungur Alp	111
Süleyman.....	111
Süleyman Cengiz	112
Ş. K(Kef).....	112

Şehabeddin	112
Şemseddin	112
Şerif Baba	112
Şeyh Mehmed Nabit	112
Şükrü	113
Şükrân	113
T. (te) Demiray/Tahsin Demiray,	113
T (tı) H (ha)	114
T(te) Hadi	114
T(tı) Karağuz	114
T.(Tı) Tuğrul	114
Tal'at	114
Tal'at Kaya	115
Tal'at Kayıhan	115
Tal'at Tuğrul	115
Talat Dünder	115
Tevfik	115
Tevfik Abdurrahman	115
Tevfik Dünder	116
Tevfik (39 mektep Müdürü)	116
Turgut Nuri	116
Türkân	116
Y. K(Kef) / (Kenan)	116
Yaşar Hasan	118
Yeni Yol	118
Yıldırım	118
Yunus Nadi	119
Zekeriya Alparslan	119
Zeki Bey	119
Zeki Özdemir	119
Zeybek	119
Zeynel Kapdan	120
Zileli Ömer Lütfi	120
Ziya Rahmi	120
Ziyaeddin Fahri	120
***	120
II. YENİ YOL DERGİSİ KONU İNDEKSİ	121
A. EDEBÎ ESERLER	123
1. şiir	123
A (Elif) A. (Elif)	123
Abdülkerimzade Ahmed Hamdi Gündoğdu	123
Ahmed Kemaleddin	123
Akdoğan	123
Âşık Hürşidî	123

Azim	123
B.Özdemir	124
Fazıl Barkı	124
Feyzullah Sacid	124
H. Altınhençer	124
H. Basri	124
Hüseyin Cahid	124
İmzasız	124
Kadir Can	125
Kânî	125
Kâzım Karabekir Paşa	125
Kemal (Sındırgı Numunesi Muallimlerinden)	125
Kemal Durgut	125
Kenan Nuri	125
Latife Rüşdî	125
M. Ata,	126
Nazif Alp	126
Nüzhet Turgut	126
Osman Cevdet	126
Osman Remzi	126
Ömer Lütfî	126
Sabri Cemil	126
Seraceddin	126
Servet Hilmi	127
Sungur Alp	127
Şehabeddin	127
T(te) Demiray (Tahsin Demiray, Muallim T. Demiray)	127
T(tı) Karauğuz	128
Tevfik Abdurrahman	128
Ziya Rahmi	128
Ziyaeddin Fahri	128
2. Hikâye	128
A (Aydın) M	128
A (Aydın) N	129
A (Elif) N	129
A(Aydın) M	129
A(Elif) A(Elif)	129
A(Elif) R	130
A(Elif) Şevket	130
A.(Aydın) S(sad) Külingin	130
Abdulganioglu Ahmet Rifat	130
Ağa Bey	130
Ahlâk Hocası	130
Ahmed Fuad	130

Ahmed Sabih.....	131
Ahmet Neş'et	131
Ahmet Rif'at	131
Ahmet Sabih.....	131
Ak Sungur	131
Akşemseddin Hanif.....	131
Aytekin.....	131
B. C	132
Bey Baba.....	132
Bî.....	132
Cahid	132
Celâl Tâk	132
Dergân (Dergân Tuğrul).....	132
Dr. Mehmet Enver.....	133
Edhem Mermi	133
Faik Dergân.....	133
Faik Doğan.....	133
Fatma.....	133
Fikret Ali	133
Fuad Şükrü	133
Gündüz	133
H(Ha) Basri	134
H.(ha) Fikret.....	134
Hasan İbrahim	134
Hatice Suzan	134
Hoca Kız	134
Hüviyet Bekir.....	134
Hüseyin Avni	134
Hüseyin Hasani	135
Hüseyin Hayri	135
Hulûsi	135
İhsan	135
İhsan Altay	135
İmzasız	135
İsmail Hakkı	137
İzzet İlhan.....	137
K(Kaf) D(dal).....	137
K. Oğuz	138
Kâzım	138
Kemaleddin Celil	138
Kemaleddin Kaya.....	138
Kenan	138
Kenan Oğuz.....	138
Kıra'at Hocası	139

Leyla.....	139
M. Ata	139
M. Cahid.....	139
M.C.	140
Mahmut Cahit	140
M. Halid	140
Mehmet Asım.....	140
Mehmet A'ta	140
M. Haşım.....	140
Mehmed Haşım	140
Melih Rakım	141
Meliha Rıza	141
Mehmed Cevad	141
Mustafa.....	141
Mustafa Necati	141
Mustafa Subhi	141
M. Zeki.....	141
N. T (tı)	142
Nahid Durgut.....	142
Necdet Durgut	142
Nedim Tuğrul	142
Nihâl Safvet.....	142
Nihâl Siret	143
Nureddin.....	143
Orhan.....	143
Rifat.....	143
Sabiha Esad	143
Sabri Gündüz.....	144
Selahaddin	144
Selâmi Rüşdi	144
Semih Muammer	144
Seraceddin	144
Ş. K (Kef)	144
Şerif Baba.....	144
Şükrü	144
Şükran	145
T(te) Hadi	145
T. Demiray (Muallim Tahsin Demiray)	145
T.(Tı) Tuğrul	145
Tal'at Kaya.....	145
Tal'at Kayıhan.....	145
Tal'at Tuğrul	146
Tevfik Dünder	146
Y. Kenan	146

Yaşar Hasan	146
Yunus Nadi	146
Zeki Özdemir	146
Zeybek	147
Zeynel Kapdan	147
Zileli Ömer Lütfi	147
***	147
3. Tefrika (Uzun Hikâye)	147
A (Elif)	147
İmzasız	148
M. Cahid	148
M. Fehmi (M.F.)	148
Nedim Tuğrul	149
Y. K (Kef)/(Kenan)	149
4. Çizgi Hikâye	151
İmzasız	151
5. Masal	152
A (Aydın) M	152
A (Aydın) N	152
A (Elif) N	152
Afyonlu Himmet Baba	152
Ağa Bey	152
Akl-ı Sani	153
Cahid,	153
Ekrem	153
Eşref Mahmud	153
Firdevs (Firdevs Kenan)	153
Hüviyet Bekir	153
İhsan Mehmed	154
İhsan Melih	154
İmzasız	154
Kenan Oğuz	155
Kuleli Lisesinden Arif	155
Lami	155
M. Şecaeddin	155
M. Halid,	155
Mustafa Necati	155
Mübarek Emin	155
Nevzad Mahmud	156
Selâmi Dede	156
Tal'at Tuğrul	156
Turgut Nuri	156
Y. Kenan	156
Yıldırım	156

6. Tiyatro	156
A(Elif) N	156
Ahmet Rifat	157
Aka Gündüz	157
Dündar	157
Hüviyet Bekir	157
İmzasız	157
Kâzım Karabekir Paşa	158
Kemaleddin Kaya	158
Ken'an	158
Kenan Oğuz	159
Mehmet Nevzad-Mehmet Hayri,	159
Salih Zeki	159
7. Gezi	160
A(Elif) N	160
Ali Sezaî	160
Doğan'ın Babası	160
Fuad Şükrü	161
İbrahim Zihni	161
İmzasız	161
Kemaleddin Celil	161
Kemaleddin Kaya,	161
M. Haşim	161
Mehmet Zeki	162
Nedim Tuğrul	162
Seyyah Gündüzalp,	162
8. Sohbet	162
A(Elif) Şevket	162
Aksungur	162
Beşer Hüsnü	162
Hocanız	163
İmzasız	163
Kâmî	163
Kemaleddin Kaya	163
Mektep Müdürü Tevfik	163
Nedim Tuğrul	163
Ruhi İlhan	163
Tevfik	163
9. Monolog	164
A (Elif) N	164
Ahmet Neş'et	164
Enver Hadi	164
İmzasız	164
Kenan	164

Kenan Oğuz.....	164
T(te) Demiray (Tahsin Demiray)	164
10. Biyografi	165
A(Elif) S(Sin).....	165
Doğan'ın Babası.....	165
İmzasız	165
İrfan.....	165
N. Tuğrul(Nedim Tuğrul)	165
11. Hatıra.....	166
A(Elif) N	166
Ahmet Neş'et	166
Ali Yaver.....	166
C. Altunhançer	166
Faik Doğan.....	166
Hilmi	166
İmzasız	166
Muhammed Hikmet	167
Nizameddin	167
S (Sad) Gündüz	167
Tal'at Tuğrul	167
12. Hitabet.....	167
Hamdullah Suphi.....	167
İmzasız	167
Nedim Tuğrul.....	167
Süleyman.....	168
B. TERCÜME ESERLER.....	168
1. Tercüme Şiir.....	168
Ter. Mehmed Şükrü	168
Ter. Zeki Bey,	168
2. Tercüme Hikâye.....	168
İzzeddin Mehmed.....	168
Kâmi	168
Sinakapol.....	168
T. Hadi	168
Tal'at Tuğrul	169
Ter. Hilmi.....	169
Ter. Kenan Oğuz	169
Ter. Pekkoz Hilmi	169
Ter. Şükrü	169
3. Tercüme Masal.....	169
Hüviyet Bekir	169
İmzasız	169
İzzettin Mehmet	169
Mütercim: ... Bekir.....	170

Ter. Hüviyet Bekir	170
C. SİYASET	170
1. İç Siyaset	170
Ağa Bey	170
İmzasız	170
Nedim Tuğrul	170
T. Demiray	170
2. Dış siyaset	171
A(Elif) N	171
Hilmi	171
Hüviyet Bekir	171
İmzasız	171
Melih Rakım	171
Nedim Tuğrul	171
Osman Uluğ	171
Yunus Nadi	171
D. EĞİTİM	171
İmzasız	172
Nedim Tuğrul	172
Selim Sırrı	172
Talat Dünder	172
E. SANAT VE MÜZİK	172
1. Sanat	172
Atıf Dünder	172
İmzasız	172
2. Müzik	173
A(Aydın) Rıza	173
Ali	173
Ali Haydar	173
Cemil	173
Cemil Rasim	173
Florinalı Nazım	173
Halil Bedî	173
Hüviyet Bekir	173
İmzasız	173
Kazım Karabekir Paşa	174
L. Kaya	174
Mustafa Tevfik	174
Nadire Hanım	174
Ömer Lütfü Bey	174
F. BİLİM	174
A(Aydın) D(Dad)	174
A(Elif) N	174
Açbırak (Hekim Açbırak)	174

Ahmet Rifat,.....	175
Doğın'ın Babası.....	175
Dündar.....	175
Eşya Hocası.....	175
Enver Behnan.....	175
Feridun Neşet.....	175
Harun Elreşid.....	175
Hüviyet Bekir.....	176
Hulûsi.....	176
İlyas Bahri,.....	176
İmzasız.....	176
İrfan.....	178
İsmail Safa.....	178
M. Refik.....	178
Mahmud Cahid.....	178
Mehmed Zeki.....	178
Mehmet Enver.....	178
Mübarek Emin.....	179
Osman Kemal.....	179
Ömer Fehmi.....	179
Süleyman Cengiz.....	179
Şehabeddin.....	179
T. (te) Hadi,.....	179
Y. Kenan.....	179
G. EĞLENCE.....	179
1. El becerisi.....	179
Ahmet Neşet.....	179
Cici Anne.....	180
İmzasız.....	180
2. Mizah.....	180
İmzasız.....	180
Şükran.....	180
Türkân.....	180
H. COĞRAFYA.....	180
Abdulganioglu Ahmet Rifat.....	180
Coğrafya Hocası.....	181
Durgut.....	181
İmzasız.....	181
Kerametullah.....	181
M. Cahid.....	181
Mektep Müdürü Tal'at.....	182
Muhammed Haşim.....	182
N. Cezayirli A(Ayın) R.....	182
Nedim Tuğrul.....	182

Tahsin Demiray	182
Yeni Yol	182
I. TARİH	182
A(Elif) N	182
Abdülcanioğlu Ahmet Rifat.....	182
Açbırak	183
Doğan'ın Babası.....	183
Gündüz	183
Faik Doğan	183
Feridun Sami	183
Feyzi	183
Hilmi	183
Hüviyet Bekir	183
İbrahim Zihni	183
İhsan	184
İmzasız	184
Melih Rakım	185
Nedim Tuğrul	185
Nureddin Hoca	185
Osman Uluğ	185
Şehabettin	185
Y. Kenan,	185
Yunus Nadi	185
İ. DİN	186
İmzasız	186
Şeyh Mehmed Nabit,.....	186
J. SOSYOLOJİ.....	186
A(Elif) N	186
A(Elif) Orhan	186
İmzasız	186
Mehmed Zeki	187
Nedim Tuğrul	187
Reşad Dündar	187
Zekeriya Alparslan	187
K. TIP	187
Aksungur	187
Feridun Neş'et.....	187
İmzasız	187
Kemaleddin Kaya.....	187
Lebib Muslihiddin	188
Mehmed Enver	188
Muhammed Enver	188
Şehabettin	188
Şemseddin	188

L. HABER.....	188
Hüviyet Bekir.....	188
İmzasız.....	188
Nedim Tuğrul.....	189
Ömer Lütfi.....	189
3. BÖLÜM.....	190
YENİ YOL DERGİSİNDEN SEÇME YAZILAR.....	190
Uyan! Çalış!- Muallim Tahsin Demiray.....	190
Mektepliler İçin Şarkı Koleksiyonu:1.....	191
İlk Mekteplilerin Birinci Ve İkinci Sınıflarına Mahsus Kız Muallime Mektebi.....	191
Tatbikat: Döner Dönerler -Müdürü: Hüviyet Bekir / Muallimi: Macide Cemil.....	191
Ateş Böceği- Kenan Nedim.....	193
Büyük Adam- Servet Hilmi.....	194
Gelincik-Musiki Muallimi: Cemil.....	195
Kurt ile Kuzu- Sungur Alp.....	196
Gazi Mustafa Kemal Paşa- Abdülkerimzade Ahmed Hamdi Gündoğdu.....	198
Kış Gelirken- T.(te) Demiray.....	200
Yurdumun Çocukları- T.(te) Demiray Gültiken.....	201
Harap Yurttan Bir Ses - A. A.....	202
Yurt Kaygısı- T. (Te) Demiray.....	203
Orduya - T(Te) Demiray.....	204
Serseri Kuş – A(Aydın) M.....	205
Keçi Sakallı Adam- Afyonlu Himmet Baba.....	208
Him Him Ali – Şeref Baha.....	212
Çok Heyecanlı Bir Sergüzeşt.....	215
Kar ve Ölüm İzlerinde - A. (Elif) N.....	215
Şeytan – Dergân.....	219
Zehra’nın Metaneti – Orhan.....	222
Gururun Neticesi- T. Hadi.....	225
Şehid Gülsüm- A (Elif) N.....	226
Asım’ın Son Oyunu- H. Basri.....	228
Adil Bir Emir’in Cevabı-Kami Arapçadan Tercüme-İmzasız.....	231
Küçük Hikâye- İhsan.....	232
Aman Kesme – İhsan Altay.....	234
Bir Gecelik Seyahat- İhsan Altay.....	237
Pamukçu Sarı Ali Bey 3- Nedim Tuğrul.....	240
Şark Masalları.....	243
Sinbat Reis -Yazan: Ziya.....	243
Dedemizin Masalları:.....	247
Hikâye- Mustafa Necati.....	247
Parmak Çocuk -Almanca’dan Tercüme: Hüviyet Bekir.....	250
Mektep Temsili.....	255

Canavarlar- Tahsin Demiray	255
Hâlâ Bu Mektep 1- Muharriri: Kâzım Karabekir.....	260
Hâlâ Bu Mektep 2 / Kâzım Karabekir	264
Hâlâ Bu Mektep 3 / Kâzım Karabekir	269
Hâlâ Bu Mektep 4 /Kâzım Karabekir.....	272
Mustafa Kemal Paşa Hazretlerinin Çocukluk Hayatı-İmzasız.....	276
Yunus Emre – Âşık Yunus- İmzasız	279
Büyük Kadın- A(Elif) S(Sin)	282
Akhisarlı Şeyhülislâm Vassâf Abdullah Efendi - İmzasız	286
Dadane Köyü Camiini Yaptıran Lala Mustafa Paşa-İmzasız	287
İlk Müsahebe ve Maksad A. (Elif) Şevket	288
Terbiyesizlik-İmzasız.....	290
Validemin Son Sözü- Talat Doğrul.....	292
Hatıra Defterinden- S (Sad) Gündüz.....	294
Kötebek-İmzasız.....	296
Bir Bardak Suyun Hokkabazlığı-İmzasız	298
KAYNAKÇA:.....	299
ÖZ GEÇMİŞ	305
CURRICULUM VITAE	306
EK: YENİ YOL DERGİSİNDEN ÖRNEK KAPAK FOTOĞRAFLARI.....	307

KISALTMALAR

AMK: Ankara Milli Kütüphane

BDK: Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Bkz: Bakınız

ESÖ: Erzurum Atatürk Üniversitesi Seyfettin Özege Kitaplığı

S: Sayı

s.: sayfa

ÖNSÖZ

1923- 1926 yılları arasında yayımlanan Yeni Yol dergisi, eski harfli çocuk dergileri kategorisine giren bir yayındır. Kimi zaman 15 günde bir kimi zaman ayda bir yayımlanan Yeni Yol dergisi, 113 sayı yayımlanmıştır.

Elinizdeki tez çalışması, Yeni Yol dergisinin incelemesinden oluşmaktadır.

Çalışmamız sırasında takip ettiğimiz yolu kısaca şöyle özetleyebiliriz:

Eski harfli çocuk dergileri arasında çalışmak üzere Yeni Yol dergisini seçtik. Ardından Yeni Yol dergisinin bulunduğu kütüphaneleri tespit ettim. Daha sonra Yeni Yol dergisinin olduğu kütüphanelerden Yeni Yol dergilerini topladım. Dergilerin bulunduğu kütüphane isimleri kaynakça bölümünde verilmiştir. Yeni Yol dergilerinin toplanmasından sonra dergideki yazıların fişlenmesi aşamasına geçtim. Fişlemenin ardından da derginin kimliğini ortaya çıkarabilecek yazıları belirleyip, bu yazıları yeni harflere aktardım. Daha sonra yazar ve konu indekslerini çıkardım. Bu indeksler ortaya çıktıktan sonra yazar indeksinde ismi veyahut müstear ismi belirlenen yazarların biyografilerini araştırdım. (Müstear isimlerdeki benzerlik ve yazarların bir kısmının hayatıyla ilgili bilgilere ulaşamaması araştırmanın bu aşamasında zorluk yaşanmasına sebep oldu.)

Bütün bilgiler toplandıktan sonra derginin incelenmesi aşamasına geçtim. Bu aşamada, Yeni Yol dergisinin yayın periyodu, baskı yapıldığı yerler, ebadı, fiyatı, mesul müdürü, başmuharriri hakkında bilgi topladım. Ayrıca dergideki köşelerin muhtevasını inceledim. Ardından da Yeni Yol dergisindeki yazıların türlerini ve bu türlerin dağılımını gösteren şemalar hazırladım.

Bu incelemenin ardından Yeni Yol dergisiyle aynı dönemde çıkan çocuk dergilerini genel hatlarıyla inceledim.

Bütün bu bilgiler toplandıktan sonra da bu bilgilerin ışığında değerlendirme bölümünü hazırlayıp tezimi bitirdim.

Yeni Yol Dergisini araştırırken dergilerin bir kısmının belirtilen kütüphanelerde olmaması, adı geçen kütüphanelerden bazılarının kapanması,

dergilerin kütüphanelerde iyi muhafaza edilememesi gibi durumlarla karşılaştım. Yakın diyebileceğimiz bir tarihte yayınlanmış olmasına rağmen bu dergilerin iyi korunamaması çok üzücü ve kaygı vericidir.

Tezimin birinci bölümünde Yeni Yol dergisiyle aynı dönemde yayımlanan diğer çocuk dergileri hakkında bilginin yanında Yeni Yol dergisinin genel özellikleri, Yeni Yol dergisindeki köşelerin amacı ve işlevi, yayınlanan yazıların türlere göre dağılımı, Yeni Yol dergisinin yayın periyodu, Yeni Yol dergisinde yazısı çıkan yazar ve şairler hakkında bilgi de mevcuttur.

İkinci bölümde yazar ve konu indeksleri verildi.

Üçüncü bölümde ise Yeni Yol dergisinde yayımlanan yazılardan seçmeler sunulmuştur.

Ayrıca tezin sonunda kaynakça ve Yeni Yol dergisinden orijinal kapak resimlerinden örnekler konulmuştur.

Araştırma sırasında kataloglarda belirtilen kütüphanelerde bulunamayan 4. sayı maalesef incelenememiştir.

Tezin hazırlanması sırasında çok kıymetli zamanlarını benden esirgemeyen Muhterem Hocam Yrd. Doç. Dr. Ali Yıldız Beye saygılarımı arz ederim.

Ayrıca yardımlarıyla bana destek olan Prof. Dr. Cihan Okuyucu Beye, arşivini ve kalbini çocuk edebiyatı araştırmacılarına açan Doç. Dr. Cüneyd Okay Beye, Mehmet Azim Beye, Beyazıt Devlet Kütüphanesi çalışanlarına, Erzurum Atatürk Üniversitesi Seyfettin Özege Kütüphanesi çalışanlarına, eşime ve çocuklarıma teşekkürü bir borç bilirim.

Murat KAYA

İstanbul 2007

1. BÖLÜM

A. YENİ YOL DERGİSİYLE AYNI DÖNEMDE ÇIKAN ÇOCUK DERGİLERİ

a. Musavver Çocuk Postası (1923, 18 sayı)

3 Eylül 1923 tarihinde yayın hayatına başlayan bu derginin idare merkezi İstanbul Babıâli caddesindedir. 18 sayı yayınlanmış olan bu dergi haftada bir yayınlanmaktadır. Musavver Çocuk Postası dönemindeki diğer dergiler gibi okuyucu bulmak ve okuyucuya ulaşmak sıkıntısı çekmiştir. Derginin Millî Kütüphanedeki kayıtlarına göre sorumlu müdürü en eski gazeteci ve dergicilerimizden Süleyman Tevfik (Zorluoğlu). Derginin ilk sayısında da aynı ismi görüyoruz. Dergi o dönemde diğer dergilerin bir kısmında görüldüğü şekliyle ne yeni imlâya geçiş gayretine ne de yenileşme çabasına girmiştir.

Dergideki manzumeleri daha çok Necdet Rüştü(Efe) yazmış. Derginin hem yurt içi hem de yurt dışında dağıtıldığını, iki farklı fiyat tarifesinden anlıyoruz. Zira dergi yurt içindeki okurlarına senelik 150 kuruş yurt dışındaki okuyucularına 200 kuruşa abone olma imkânı sunuyor. Derginin tek sayısının ücreti 100 paradır.

Derginin ilk sayısında okuyuculara şöyle seslenilir: “İşte size bir müjde veriyoruz. Şimdi hepiniz merakla sabırsızlanacaksınız. Bakalım düşününüz, kendi kendinize bu müjdeyi keşfedebilecek misiniz? Bakın hepiniz eliniz şakağınızda bu müjdeyi dalgın dalgın düşündüğünüz hâlde bir türlü bulamadınız. Öyleyse sizi fazla üzmemek için söyleyelim: içinde en meraklı, en tatlı hikâyeleri, güzel resimleri, kıymetli hediyeli müsabaka ve bilmeceleriyle “Posta”nızı her hafta elinizde bulacaksınız.”¹

b. Haftalık Resimli Gazetemiz (1924, 7 sayı)

Sadece 7 sayı yayınlanmış olan “Haftalık Resimli Gazetemiz dergisi” İstanbul’da basılmaktadır. Perşembe günleri yayınlanan bu dergi 13 Teşrin-i Sani 1340 (13

¹ KÜR İsmet, *Türkiye’de Süreli Çocuk Yayınları*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Sayı: 50, Ankara, 1991

Kasım 1924) tarihinde yayın hayatına başlamıştır. Bu dergi de diğer dergiler gibi okuyucu bulmak ve dağıtım noktasında sıkıntı çekmektedir. Yeni okuyucular bulmak ve çocukların okumalarını sağlamak amacıyla ilk sayıda yayınlanan baş yazıyla gerek ebeveynlerden gerekse de muallimlerden “*Ana ve baba ve bütün muallim arkadaşlara,*

Şu satırları okuyacak ve bir çocuk gazetesiyle alâkadar olacıklara çocuk edebiyatından, çocuk gazeteciliğinin ehemmiyetinden bahsetmeyi zâit görürüz... Memleketimizde şöyle böyle kör topal çocuk mecmuacılığı birçok seneden beri başlamış, az çok münevver olan her fert de bunun ehemmiyetini anlamıştır. İş, şimdi doğmuş bulunan ve bu büyük ve çok mühim ihtiyacı temin etmeye kalıyorsa da ne yazık ki senelerden beri temin edilemiyor, esbabı ise çok ve mütenevvi!..

...

Biz on muallim birleşerek çocuk gazeteciliğini, bu büyük işi başarmaya ve yavrularımızı ahlâk bozucu kitaplar ve gazeteler okumaktan menedecek ve cumhuriyet akidelerini, cumhuriyet fikirlerini onlara aşılatabilecek kadar bir gazete çıkarmaya karar verdik. Bugün elinizde bulunan şu küçük mecmua meydana geldi. İlk adımların muvâzenesiz olacağı tabîi ise de öteden beri az çok çocuk gazeteciliği ile alâkadar olan arkadaşlarımızın gayretiyle kesb-i rasanet (sağlamlık) edeceği tabiidir...”² diyerek yardım talep edilmektedir.

Dergi eni 28, boyu 42 cmdir. Kapağın ortasında bir kız çocuğu portresi, iki yanında boydan boya çeşitli resimler var. Derginin adı, her hecesi sesli harflerin kullanılarak yazılmıştır. Adını böyle yazan ilk dergi budur.

Derginin dili, zamanının diliyle uyum içerisindedir. İmlâ konusunda genel bir imlâ politikası izlemek yerine yazarların bu husustaki kişisel tercihleri belirleyici olmuştur.

Dergi üç değişik kalitede kâğıda basılmış, bunlar da farklı fiyatlarla okuyucuya sunulmuştur. (Âlâ kâğıtlı, orta kâğıtlı, alelâde kâğıtlı.) Bu derginin abonelik şartları

² KÜR İsmet, *Türkiye’de Süreli Çocuk Yayınları*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Sayı: 50, Ankara, 1991

altı ay ya da bir senelik olabilmektedir. Ancak dergi bir senesini dolduramadan yayın hayatına son vermiştir. Derginin tek nüshası 3 kuruş fiyatına satılmaktadır.

c. Sevimli Mecmua (1925, 13 sayı)

1 Kanun-i Sani 1341 (1 Ocak 1925) tarihinde yayın hayatına başlayan “*Sevimli Mecmua*” 13 sayı çıkarabilmiştir. Baş muharriri Sabiha Zekeriya (Sertel); imtiyaz sahibi de M. Zekeriya (Sertel)’dir.

15 günde bir çıkar. Türkiye’nin yegâne çocuk dergisi iddiasıyla yayın yapar. Fiyatı 10 kuruştur. Merkezi İstanbul Cağaloğlu’ndadır.

Diğer dergilerde olduğu gibi *Sevimli Mecmua* da yayın hayatına şu sözlerle başlamıştır: “*Sevimli Mecmuayı Niçin Çıkartıyoruz? Türk çocuklarına: Mecmuayı niçin çıkartıyoruz?.. Şimdiye kadar memlekette her sınıfı adamın kendi şerefiyle mütenasip gazetesi vardı. Fakat şimdiye kadar çocuklarımız için iftihar verecek bir mecmua çıkmadı. Her İngiliz veya Alman çocuğunun iftiharla okuduğu kendine mahsus bir gazetesi vardır. Siz bundan mahrumsunuz. Hayatta gıdadan, mektepten, oyundan ve eğlenceden mahrum olan küçük adam farz edilerek ihmal edilen siz Türk yavrularının iftihar edeceğiniz bir mecmuaya sahip olmanızı istiyoruz.*” Bu iddialı başlangıcı ancak 13 sayı sürdürebilmişlerdir.³

Sevimli Mecmua’nın eni 22 boyu 28 cm’dir. Derginin yazımı sırasında kullanılan imlâ güncel değildir. Kimi kelimelerin yazımı eski şeklindedir. Noktalama işaretleri de yine aynı şekilde zamanın gerisindedir.

d. Bizim Mecmua (1922-1925, 37 sayı; 1927-1928, 37 sayı)

Çocuk gazete ve dergileri arasında özel bir yere sahip olan *Bizim Mecmua* Türkiye Cumhuriyetinde çıkmış olan ilk çocuk dergisidir. 5 Nisan 1922 tarihinde

³ KÜR İsmet, *Türkiye’de Süreli Çocuk Yayınları*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Sayı: 50, Ankara, 1991

yayın hayatına başlamıştır. Mesul müdürü Hulusi'dir. Her hafta perşembeleri neşredilmektedir. Çocuklara mahsus imzasıyla yayın yapan bu mecmua resimlidir. Tek nüshasının fiyatı 5 kuruştur.

Bizim Mecmua ilk 28 sayısının eni 16 cm, boyu 23 cm ve 16 sayfadır. Kapağı renklidir fakat içinde pek fazla resim yoktur.

Son sayısı 12 Ekim 1922 tarihinde çıkan dergi iki yıl aradan sonra 18 Mart 1925 yılında tekrar yayınlanmaya başlanmıştır. Dokuz sayı daha yayınlanarak 37 sayıya ulaşıyor. Bu dokuz sayının ebadı öncekilerden farklıdır. Eni 24 boyu 41 cm'e çıkmış olan derginin sayfa sayısı 4'e düşmüştür. Bu düşüşle beraber fiyatı da düşmüştür. Fiyatı 5 kuruştan 3 kuruşa gerilemiştir. Bu düşüşleri yaşayan dergi maddi imkânsızlıklar sebebiyle kapanmak zorunda kalıyor.⁴

e. Türk Çocuğu (1926–1928, 24 sayı)

Ay ve yıldızlı bir başlıkla yayın yapan *Türk Çocuğu* dergisi “Çocuğun Sıhhi ve Terbiyevi İnkişafına yardım eder.” sloganıyla çıkar. Her ayın on beşinde çıkan dergi aylık bir dergidir. 24 sayı çıkabilmiştir. Müdür mesulü Doktor Ali Vahid; imtiyaz sahibi Doktor Fuad Mehmed'dir.

Resimli bir kapağı ve içinde de resimleri bulunan *Türk Çocuğu* dergisi 16 sayfalık bir dergidir.

⁴ YANAR Halit, “*Bizim Mecmua Dergilerinin İncelenmesi*” konulu yüksek lisans tezi, Fatih Üniversitesi İstanbul, 2001

B. YENİ YOL DERGİSİNİN İNCELENMESİ

a. GENEL ÖZELLİKLER

Yeni Yol dergisi 1923–1926 arasında yayımlanmıştır. Haftalık dergi olan Yeni Yol dergisi kimi zaman 15 günde bir yayın yapabilmıştır. Dergi yaz ayları geldiğinde okurların tatil için memleketlerine gitmeleri sebebiyle yayına ara vermekte okulların açılmasıyla yayınına tekrar başlamaktadır. Sahib-i İmtiyaz (ve Müdür-i Mes'ûl) Muallim Nedim Tuğrul, Müdür-i Mes'ûl: İhsan Altay, Muallim Şerif Necati. Başmuharriri: A. Şevket, Tahsin Demiray.

Basıldığı yer ve matbaalar: Bolu, Akhisar, İstanbul, Hüsn-i Tabiat Matbaası Ahmed İhsan ve Şürekâsı Matbaacılık Osmanlı Şirketi, A. Serviçen Matbaası. İki farklı ebatta basılmıştır 19,3x 26 ebadı ve 21,5x 29,4

Basım tarihi 1339/1923- 12 Kanun I 1342/1926

Ebadı 1/97 sayılarının ebatları 8 Kanun II 1926'da değiştirilmiştir. 96. sayısına kadar devam eden numara da 97. sayıdan itibaren 1/97, 2/98... diye devam etmektedir. Yayınlanan 17/113'tür. (8 Kanun II- 1926 tarihinde yayınlanmıştır.)

İdarehanesi başlangıçta Bolu olup, İstanbul'da basılırken (hep İstanbul'da basılmıştır.), 18. sayıdan itibaren müracaat mahalli İzmir ve çevresi için Akhisar, İstanbul, Kocaeli ve havalisi için İstanbul'da Servet-i Fünûn Matbaası (3 Kanun II 1340 / 1924) gösterilmiştir.

20 yaprak 40 sayfa -bazen daha fazla- olmasına rağmen gayet düzenli yayın yapmaktadır. Üç sene süren yayın hayatı boyunca 113 sayı yayınabilmiştir.

Dağıtım ağları aynı dönemi paylaşan birçok dergiye göre çok başarılı. Bunu derginin muhtevasında görülen haberlerden, mektuplardan ve yazılardan anlamaktayız.

Yeni Yol dergisinin ilk sayısından itibaren savundukları ve yayınlarında da bunu açıkça ifade ettikleri yayın ilkeleri vardır. Bu konuda kendisinden önce çıkan veya aynı dönemde çıkan dergilerin, gençlerin eğitim hayatında tam anlamıyla

başarıya ulaşamamasından bahsederek bu hedefe ulaşmayı arzuladıklarını söylemişlerdir.

Bu başyazıda *“Hayatımızın her safhasında bir yenilik ve asrılık kendisini göstermeye başlamışken evlad-ı vatana –ve bilhassa çocuğa- henüz bir mevki vermek sırası gelmemiştir! Çocukluk ve gençlik –ki “bütün ümid-i vatan şimdi onlardadır.”– ihmal edilirse atımız gençlerin omuzlarına yüklenecektir? Aile mahiyetine hakkıyla inkişaf edemeyen, hissiyat, efkâr ve iradesini- izhar ve istimal etmeyen bir çocuk bu günkü hayatına ve cemiyetine kabiliyetli bir uzuv olabilir mi?”* derken çocuk dergiciliğinin çocuğun eğitiminde Bunları belirtirken Batı Edebiyatında ürünlerini vermeye başladığı ve önemle üzerinde durdukları çocuk edebiyatının ülkemizin geleceği hususunda da önemi üzerinde durulmaktadır.

Yazının devamında *“Müsaid şartlar altında çocuk muhakemeleri, hisleri ve fikirleri pek doğrudurlar; fakat ne çare ki, zavallılar, esirdirler, her şeyden mahrumdurlar. Büyük sevinçlerle ve ümitlerle mektebe ayak basan çocuğun senelerce dinleyeceği şey yalnız kupkuru, renksiz, ruhsuz dersler midir? Okuyup yazma sırf mektepteki kiraati söktürmekten, kavaidi bellemekten, boyuna rakam yazmaktan ibaretse ve o gençlik kendisine harici ve umumi bir zevk-i mütalâa ve arzuyu tetkik ve tecessüs temin etmiyor ve uyandırmıyorsa o tahsil, o bilgi, o kaide para etmez, memur olmaz.”* derken çocuğun gelişimi için gerekli olan eğitimin sadece okulda verilen derslerle yeterli olmayacağı bunun değişik desteklerle güçlü hale getirilmesi gerektiği belirtilmektedir. Zira okulda verilen bilgilerin bir kısmı hayatta çocuğun karşısına çıkmayacağı, kupkuru bilginin çocuğun muhakemesinde kupkuru bir bilgi yığınınından ibaret olacağı gerçeğini böylece dile getirilmiş ve bunun da çocuklar için hazırlanan dergilerle halledilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Bu belirtilen hususlara önem verilmemesi halinde çocuğa okul bittikten sonra unutulacak bilgiler verilmiş olacağını, bunun da faydasız olacağı ifade edilmektedir. Bu olumsuzluklarla okuldan mezun olan öğrencilerin ders kitabı nevinden bütün her şeye düşman olacaklarını şu satırlarda ifade etmektedirler: *“Bir angarya telakki eden çocuğun yapacağı yegane iş evine avdet eder etmez köşe bucak kalmış ne kadar kitap,*

defter, not.. Ne varsa hiçbir zerresi hariç kalmamak üzere hepsini bahçenin bir tarafına yığın yaptıktan sonra ateşlemek ve o alevleri bir müddet zevk ile seyretmektir.”

Bu önemli açıklamalardan sonra da “İşte, mecmuamız gençlerin bu aşıkâr ihtiyaçlarını nazar-ı dikkate alarak bu hususta onların zevk mütalaa ve tetkik ve tecessüslerini temin etmek ve uyandırmak, istifadeli ve tatlı meşguliyet zeminleri ihzar ederek dolayısıyla memlekete de hissesine düşen hizmeti ve vazifeyi acizane ika etmek maksudundadır. Mecmuamız bu hizmeti ifâya pek büyük bir hüsn-i niyetle şitab ederken çocuklardan ve gençlerden samimi bir rağbet ve takdiri ümit etmek ister..” diyerek Yeni Yol dergisinin yayın çizgisinin nasıl olacağı konusunu açıklamışlardır.

Yeni Yol Dergisinde söz konusu edilen çocuklara ahlakî değerleri kazandırmanın gerekliliği daha önce yayın hayatında olan diğer çocuk dergilerden Bizim Mecmua ve Çocuklara Mahsus Gazetenin başyazılarında da belirtilmiştir. Büyüklerin kontrolünden (ebeveyn, öğretmen ve yayıncı) geçirilmeden kitap veya değişik neşriyatları çocuklara okutmanın zararlı olabileceği hususu dile getirilmiştir.

Benzeri örnekler birçoğtur. İşte çocukların zararlı yayınlardan uzak tutulması adına da alternatif ortaya koymaya çalışan Yeni Yol dergisi kadrosuna bakıldığında da bu ortak noktada buluşan kişilerin birçoğunun eğitimin bizzat içinden kişiler olduğu görülecektir. Ülkenin değişik yerlerinden yazılarını gönderen muallimlerin yazılarının içeriğinde okurlara iyi örnekleri sunma kaygısı hissedilmektedir. Gerek dili gerek muhtevası açısından da bu seçiciliği gösteren derginin ser muharriri Tahsin Demiray da bir muallimdir.

Çocukları kötülüklerden uzak tutmak için bu dergiyi çıkardıklarını yayın ilkelerini ortaya koymuşlardır. Ayrıca derginin imtiyaz sahibi Nedim Tuğrul ve mesul müdürlerinden Şerif Necati Beyler de muallim kadrosundandır.

Bu kadronun haricinde de birçok yazarın muallim olduğunu gözlemlemekteyiz: Firdevs Kenan (Emine Hatun Baş Muallimesi), Keman Muallimi Cemil (Bestekâr), Eşya Hocası, Kemal (Sındırgı Numunesi Muallimlerinden), Muallim Ali,

Muallim Aytekin, Muallim Cemil(Bestekar), Muallim Dünder, Muallim Enver Behnan, Muallim Faik Dergân, Muallim Faik Doğan, Muallim Fatma, Muallim Feyzi, Muallim Firdevs, Muallim İbrahim Zihni, Muallim İlyas Bahri, Muallim İzzet İlhan, Muallim-i Kavaid Şükrü, Muallim Kemaleddin Celil, Muallim M. Haşim, Muallim M. Zeki, Muallim Mehmed Haşim, Muallim Mehmet Asım, Muallim Salih Zeki, Muallim Süleyman, Muallim Tahsin Demiray, Muallim Tevfik, Muallim Yunus Nadi, Muallim Dünder, Muallim Gündüz... gibi yazarları da öğretmen-yazarlar arasında görmekteyiz.

O dönemde birçok dergide gerek üst başlıklarında gerekse de metinlerin içerisinde Latin harfleri, yazılarda yer alırken Yeni Yol dergisinde bunu görmüyoruz. Bu da dile göstermiş oldukları hassasiyeti bir noktasiyla ortaya koymaktadır.

Dergiyi önemli kılan hususlardan biri de meşhur komutanlarımızdan Kâzım Karabekir Paşa'nın da "Hâlâ Bu Mektep" isimli dört sayı devam eden piyesidir. Bu piyeste yine eğitim üzerinde durulmaktadır. Kurulan genç cumhuriyetin eğitim kurumlarının da değişim göstermesi gerektiği anlatılmaktadır.

Derginin yayınlandığı 1923–1926 yılları düşünülecek olursa okurlara kazandırılmaya çalışılan beceriler arasında bir önceki dönemin bir noktada izlerini gözlemlemekteyiz. 1908- 1918 yıllarını içine alan Meşrutiyet dönemi ve çocuk edebiyatı hususunda Cüneyd Okay Meşrutiyet Dönemi Çocuk Edebiyatı isimli eserinde şu ideallerden bahseder: *"Dönemin idarecileri tarafından oluşturulmaya çalışılan Meşrutiyet Çocuğu tipini bir cümlede özetlemek mümkün: 'Meşruti rejime bağlı, sabık rejimi ve ileri gelenleri kınayan, milliyetperver, Türkçü, vatanını seven, saf Türkçe kullanan, Balkan Harbinde yaşanan işkence ve ihanetleri unutmayıp intikam almak için öç ve kin duygularıyla dolu olan, bu toprakları yeniden ele geçirmeyi hedefleyen dönemin yöneticilerine hayran olup onların yolundan giden, ticaretle haşır neşir olan ve asırlardır Rumların elinde bulunan ticareti ele geçirecek olan, disiplinli, sağlam vücut yapılı çocuklar."*⁵

⁵ OKAY Cüneyd, *Meşrutiyet Dönemi Çocuk Edebiyatı*, Medyatek yayınları 2002, İstanbul

Yukarıda bahsedilen Meşrutiyet Dönemi Çocuk Edebiyatı ve ideal çocuk tipi, Cumhuriyetin ilk yıllarında benzeri bir şekilde Yeni Yol Dergisinde ve diğer dergilerde de gözlenmektedir. Bu amaçlar arasında yeni yönetim sistemini kavratma, cumhuriyeti benimsetme, vatan sevgisi kazandırma, çalışkanlığa özendirme, yeni gelişmelerle bilime yönlendirme sayılabilir. Ayrıca savaş yıllarında yapılan zulümlerin aktarılması ve bu sayede düşmanlarımızı tanıma, vatanın ve özgürlüğün değeri, ordunun ve orduyu oluşturan insanımızın fedakârlıkları anlatılarak okurlar bilinçlendirilmeye çalışılıyor.

İsmet Kür, çocuk dergileriyle ilgili hazırlamış olduğu eserinde Yeni Yol dergisi hakkında da şunları söylemektedir: *“İçerikli bir dergi. Her sayısında hikâyeler, masallar, manzumeler, tarih, seyahat, spor yazıları (Bir ara ünlü spor adamı Selim Sırrı (Tarcan da yazıyor) roman, oyun, “şundan bundan” ve bulmacalar var. Dergide sık sık adı geçen “Fatih Akşemsettin Numune Mektebi”nin izcilerinin Silivri’ye gidişleri, oradaki günleri 15 sayı sürmektedir. Bizdeki ilk izci hareketlerinden birini anlattığı için ilginç bir yazı. 41. sayıdan itibaren derginin kapak resimleri renklenmiştir. Derginin içinde yer alan çizgi hikâyelerle de heyecanla okurlarını bilgilendirmeye çalışılıyor. Başta yoğun bir yazı ile oluşturulan dergi 17 sayıda Tahsin Demiray’ın sermuharrir olmasıyla hafiflemeye başlıyor.*

17. sayıda, biraz daha bilinçli sayılacak ve daha önce de birkaç derginin denemiş olduğu biçimde bir “seslendirme” hareketi başlıyor. Yani birçok yazıda, özellikle Tahsin Demiray’ın yazılarında, bütün Türkçe ya da Türkçeleşmiş sözcüklerde, her hece bir ünlü harfle yazılıyor.

Senelik “240” altı aylık “120” üç aylık “60” kuruş olan derginin tek nüshası için istenen ücret 5 kuruştur.

Dergi o zamanki uygulamasıyla tatilden bir gün önce yani perşembe günleri yayınlanmaktadır.

Bir dış kapak bir de iç kapakla yayınlanan derginin kapaktan duyurduğu “Mesleğimize muvafık yazılara sahifelerimiz açıktır.” Sözüyle yazarlardan yeni yazılarını beklediğini ilan etmektedir.”⁶

Yazıların bir kısmında okurlar, okumaya teşvik ediliyor. Bunu yazı başlıklarında “Heyecanlı”, “Sergüzeşt”, “Mizahi”, “Tehlikeli” gibi çarpıcı ifadelerle desteklemek istedikleri hissediliyor.

b. MUHTEVA

1. Takdim

Bu köşede derginin okurlarına bilhassa duyurmak istedikleri meseleler ele alınıyor. Bu yazının yazarı çoğunlukla Yeni Yol dergisinin ser muharriri kaleme almaktadır. Bazen buradaki yazıların altında Yeni Yol imzasını da buluyoruz.

2. Sıhhat köşesi:

Bu köşede muhtelif hastalıklar tanıtılarak bunlardan korunma yolları anlatılmaktadır. Ayrıca bu köşede sağlıklı olmak için koruyucu hekimlik bilgileri de verilmektedir.

3. Müzik köşesi:

Bu köşede notaları ve sözleriyle birlikte çocuk şarkıları ve ezgileri verilmektedir. Bu derginin ilk sayılarında görülmeyen daha sonraki sayılarında

⁶ KÜR İsmet, *Türkiye’de Süreli Çocuk Yayınları*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Sayı: 50, Ankara, 1991

dergiye eklenen sayfalardandır. Yine okuyuculara bilinç kazandırmayı amaçlayan eserleri burada da müşahade etmekteyiz.

4. Türk Büyükleri Köşesi:

Bu köşede meşhur Türk büyüklerinin hayatları hakkında bilgi verilmektedir.

5. Fen Sayfası:

Kötebek, karınca gibi hayvanların hayatını tanıtmanın yanında Osmanlı topraklarında olmayan, Dünyanın değişik coğrafyalarından canlılar da tanıtılmaktadır. Bu sayfaların yapılma gayesi okul derslerinin haricinde konular dergide işlenerek sıkıcı gibi görülen bilim konularına ilgi çekilmeye çalışılıyor. Dergi çalışanları bunu yaparken de hem bilgi vermeyi hem de heyecan uyandırmayı hedefliyor.

6. Çalışkan Yavrularımız:

Bu köşede ziyaret edilen okullardaki dersleri iyi öğrenciler tanıtılmaktadır. Bu şekilde okurlara başarılı olmak için çalışmak gerektiği özendirilmektedir. Bu köşede ilk sayılardan itibaren istikrarlı bir şekilde devam etmektedir.

7. Okullarımız Köşesi

Bu köşede Yeni Yol dergisinin ziyaret ettiği okullar ve öğrencileri tanıtılmaktadır. Okuldan ve öğrencilerden fotoğrafların da olduğu bu köşe kimi zaman kapakta da yer almaktadır.

8. Biyografi köşesi:

Derginin muhtelif sayılarında görülen bu köşede yerli ve yabancı kişiler hayatlarından örneklerle tanıtılmaktadır. Bu kişiler arasında Yunus Emre, Mustafa Kemal Atatürk olduğu gibi Edison gibi yabancı bilim adamları da mevcuttur.

9. Mektep Temsilleri:

Bu tiyatro ve piyeslerle öğrencilere bilinç kazandırılma amaçlanıyor. Bunların içerisinde dikkati çeken hususlar arasında millî konuları ele almalarıdır. Bunun yanında yaparken öğrencilerin bizzat yaşadıkları olayları da konu ediniyorlar. Yeni yönetim şekli olan Cumhuriyet ve inkılâpların daha iyi kavranmasına yönelik piyesler de dikkat çekmektedir.

Piyeslerin içerisinde en mühimlerinden biri de Kâzım Karabekir'in bizzat kaleme aldığı “Hâlâ Bu Mektep” isimli piyestir. Yeni Yol dergisinin renkli sayfalarından ve dikkat çeken bir yazı dizisi olarak ortaya çıkan bu piyes Kâzım Karabekir Paşa'nın Kurtuluş Savaşı yıllarında Doğu vilayetlerinde savaşta mağdur olan çocukları eğitmek için açtığı okullarla aynı gayeyi paylaşmaktadır.

Piyesler arasında dikkati çeken diğer bir husus da özellikle “kız çocuklarına mahsus piyes” üst başlığıyla piyes verilmesidir. Onların ilgileri düşünülerek erkek çocuklarından farklı bir piyes de derginin sayfaları arasında yer almaktadır.

10. Monolog köşesi:

Bu köşede ele alınan bir konu hakkında çocuklara mizahi bir dille bilgi ve beceri kazandırılmaya çalışılıyor.

11. İzci dersleri:

Ülkemizde ilk örneklerini gördüğümüz izcilik faaliyeti ve muhtevastaki davranışlar kavratılmaya çalışılıyor. Bu ziyaret edilen okullardaki izci gruplarının da teşhir edilmesiyle desteklenmektedir.

12. Tarih dersleri

Bu köşede okurlara tarih bilgisi vermenin yanında vatan sevgi ve tarih şuuru da kazandırmak amaçlanıyor.

13. Millî Hikâye:

Bu üst başlıkla verilen hikâyelerde Kurtuluş Savaş ve sonrası kuşağa vatan sevgisi verilmekte; düşmanların oyunları ve işledikleri suçlar konu edinmektedir.

14. Ahlak köşesi:

Bu üst başlıkla okurlara adab-ı muaşeret bilgileri ve becerileri verilmektedir.

15. Fenni Eğlence:

Bu köşede okuyucular evlerinde tek başlarına yapabilecekleri deneylerle bilime ısındırılıyor. Bunları da yine cazip bir başlıkla çekici hale getiriyorlar. (Örneğn “Bir Bardak Suyun Hokkabazlığı” isimli yazı gibi.)

16. Cici Annemizin Dersleri:

Bu köşede okurlara dikiş dikme ilgili bilgiler verilmektedir. Resimli bir şekilde sunulan bu köşenin içeriğinde değişik kıyafetlerin çizimleri ve dikiş usulleri anlatılmaktadır.

17. Hadis Köşesi:

Okuyuculara Peygamber Efendimizden hadislerle doğruluk öğretiliyor. Derginin uzun bir süre devam eden bu köşesi gibi bir de ünlülerin sözleri “Büyüklerin Sözleri” başlığıyla verilmektedir.

18. Coğrafya dersleri:

Bu köşede yurt içi yurt dışındaki ilginç mekânlar tanıtılmaktadır. Bunlar arasında Panama Kanalı gibi insan yapımı binalar da mevcuttur. Ayrıca bu köşenin içinde dünyanın değişik yerlerinde yaşamakta olan milletleri de tanıtılmaktadır.

19. Talebe yazıları:

Bu köşede okurların göndermiş olduğu düz yazı ve şiirler yayınlanmaktadır.

20. Karikatür köşesi:

İlk sayılardan itibaren derginin sayfaları arasında gördüğümüz bu köşede mizahi karikatürler sergilenmektedir. (“Gül Fidan Kalfanın Sergüzeştleri” gibi) Bol resimlerle eğlendirici bir sayfa olan bu köşe ilerleyen sayılarda sayfa sayısı artarak devam etmektedir. Bu köşenin paralelinde mizahi olmayan çizgi hikâyelerin de

olduğunu belirtmek gerekir. Küçük resimler kare kare verilirken konuşma metinleri bazılarında resmin içinde olduğu gibi resim altında konuşma çizgileriyle verilmektedir.

21. El becerisi:

Eğlence köşelerinden biri olan bu köşede okurlara (terlik yapımı gibi) evde kendilerinin yapabilecekler eşyaların yapımı öğretiliyor. Ayrıca fotoğraf çekmenin incelikleri gibi sayfaları da görmekteyiz.

22. Bilmece köşesi:

Bu köşede derginin okurlarına sordukları bilmeceler ve cevapları mevcuttur. Bu köşeyi ilk sayıdan son sayıya kadar görmekteyiz.

23. Seyahatname köşesi:

Bu köşede dergi yazarlarının gittikleri ili tanıtan yazıları sergilenmektedir. Bunların içerisinde “Silivri Seyahatı” dikkat çekmektedir zira 15 sayı boyunca devam eden uzun bir yazı dizidir.

24. İlanlar:

Derginin yapmış olduğu müsabakaları ilan ettiği, okuyucuları bilgilendirdiği bir köşedir. Bu yarışmalar hikâye yarışması olduğu gibi spor müsabakaları da olmaktadır.

25. Siyasî Yazılar:

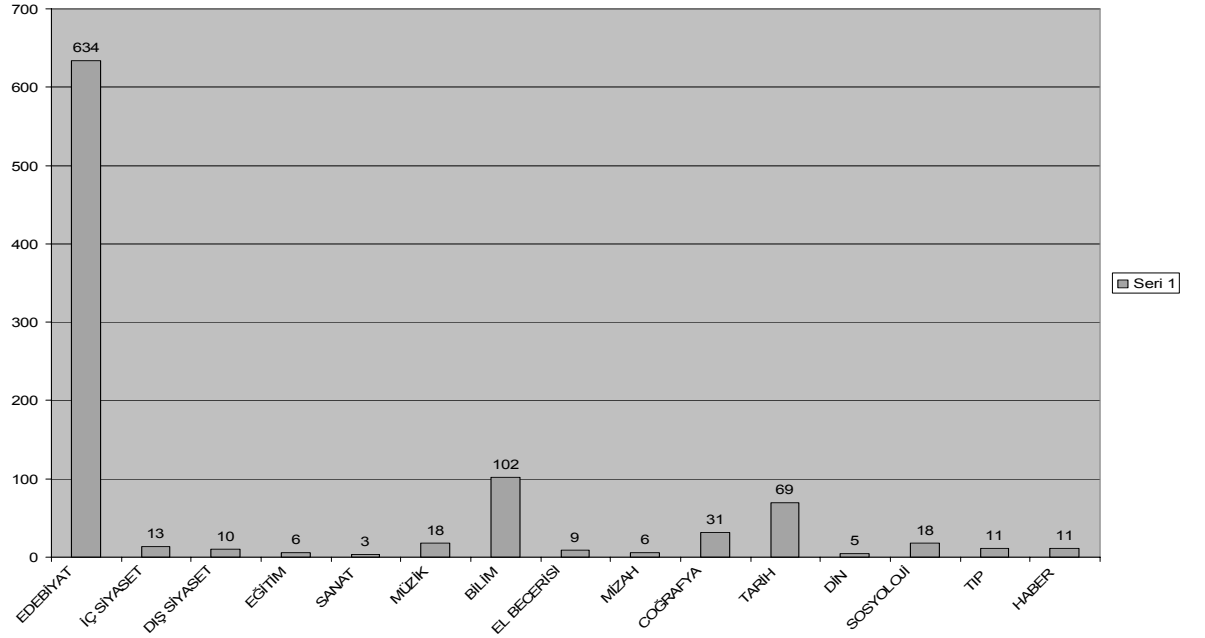
Gerek iç gerekse de dış siyasetle ilgili yazılar mevcuttur. Bu köşe muhtevası bakımından çocukların yaş grubunun üzerinde bir çizgi taşımaktadır. Bu sebeple bu tür yazıları pek görmemekteyiz.

26. Tercüme eserler:

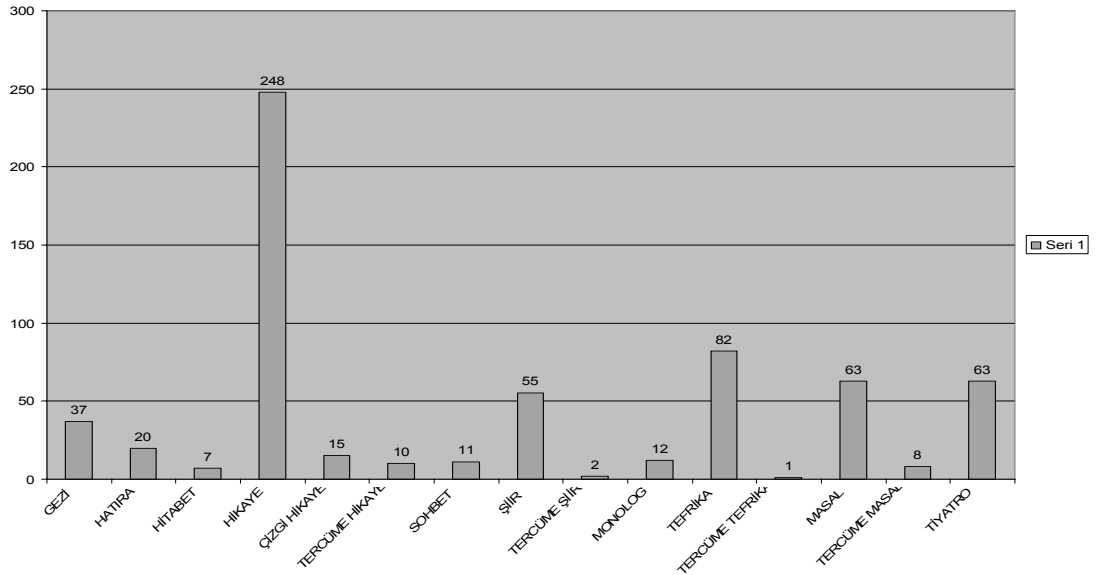
Bu köşede Arapça, Farsça, Fransızca, İngilizce ve Almancadan yapılmış tercüme masal ve hikâyeler görmekteyiz. Bunların arasında meşhur hikâye ve masallar da yer almaktadır.

Yazıların türlere göre dağılımı aşağıdaki şemalarda gösterilmiştir.

YENİ YOL DERGİSİ KONULARINA GÖRE YAZI DAĞILIM GRAFİĞİ

YENİ YOL DERGİSİNDE YAYIMLANAN EDEBÎ TÜRDEKİ YAZILARIN DAĞILIMI

c. YAYIN PERİYODU

1 Şubat 1339 (1 Şubat 1923.) tarihinde ilk sayısını çıkaran Yeni Yol dergisi haftalık çıkmaktadır. Kimi zamanlar bu 15 gün kimi zaman da bir ay aralık vererek devam etmektedir. Yaz tatillerinde okurların azalması sebebiyle yayın da yaz tatiline girmektedir. Rumi takvime göre tarih atan Yeni Yol dergisi 26 Aralık 1925 (26 Kanunuevvel 1341) tarihinden sonra Rumi takvim uygulamadan kaldırılmasından sonra miladi takvime göre baskı tarihi atmaktadır.

YENİ YOL DERGİSİ BASIM TARİHLER		
SAYI	RUMÎ	MİLADÎ
1	1 Şubat 1339	1 Şubat 1923.
2	1 Mart 1339	1 Mart 1923.
3	15 Mart 1339	15 Mart 1923.
4	15 Nisan 1339	15 Nisan 1923.
5	1 Mayıs 1339	1 Mayıs 1923.
6	15 Mayıs 1339	15 Mayıs 1923.
7	1 Haziran 1339	1 Haziran 1923.
8	15 Haziran 1339	15 Haziran 1923.
9	15 Temmuz 1339	15 Temmuz 1923.
10	8 Teşrin-i Sani 1339	8 Kasım 1923.
11	15 Teşrin-i Sani 1339	15 Kasım 1923.
12	22 Teşrin-i Sani 1339	22 Kasım 1923.
13	29 Teşrin-i Sani 1339	29 Kasım 1923.
14	6 Kanun-i Evvel 1339	6 Aralık 1923.

15	13 Kanun-i Evvel 1339	13 Aralık 1923.
16	20 Kanun-i Evvel 1339	20 Aralık 1923.
17	27 Kanun-i Evvel 1339	27 Aralık 1923.
18	3 Kanun-i Sani 1340	3 Ocak 1924.
19	10 Kanun-i Sani 1340	10 Ocak 1924.
20	17 Kanun-i Sani 1340	17 Ocak 1924.
21	24 Kanun-i Sani 1340	24 Ocak 1924.
22	31 Kanun-i Sani 1340	31 Ocak 1924.
23	7 Şubat 1340	7 Şubat 1924.
24	14 Şubat 1340	14 Şubat 1924.
25	23 Şubat 1340	23 Şubat 1924.
26	1 Mart 1340	1 Mart 1924.
27	8 Mart 1340	8 Mart 1924.
28	15 Mart 1340	15 Mart 1924.
29	22 Mart 1340	22 Mart 1924.
30	29 Mart 1340	29 Mart 1924.
31	5 Nisan 1340	5 Nisan 1924.
32	12 Nisan 1340	12 Nisan 1924.
33	19 Nisan 1340	19 Nisan 1924.
34	26 Nisan 1340	26 Nisan 1924.
35	3 Mayıs 1340	3 Mayıs 1924.
36	10 Mayıs 1340	10 Mayıs 1924.

37	17 Mayıs 1340	17 Mayıs 1924.
38	24 Mayıs 1340	24 Mayıs 1924.
39	31 Mayıs 1340	31 Mayıs 1924.
40	7 Haziran 1340	7 Haziran 1924.
41	11 Eylül 1340	11 Eylül 1924.
42	18 Eylül 1340	18 Eylül 1924.
43	25 Eylül 1340	25 Eylül 1924.
44	2 Teşrin-i Evvel 1340	2 Ekim 1924.
45	9 Teşrin-i Evvel 1340	9 Ekim 1924.
46	16 Teşrin-i Evvel 1340	16 Ekim 1924.
47	23 Teşrin-i Evvel 1340	23 Ekim 1924.
48	30 Teşrin-i Evvel 1340	30 Ekim 1924.
49	6 Teşrin-i Sani 1340	6 Kasım 1924.
50	13 Teşrin-i Sani 1340	13 Kasım 1924.
51	20 Teşrin-i Sani 1340	20 Kasım 1924.
52	27 Teşrin-i Sani 1340	27 Kasım 1924.
53	4 Kanun-i Evvel 1340	6 Aralık 1924.
54	11 Kanun-i Evvel 1340	11 Aralık 1924.
55	18 Kanun-i Evvel 1340	18 Aralık 1924.
56	25 Kanun-i Evvel 1340	25 Aralık 1924.
57	1 Kanun-i Sani 1341	1 Ocak 1925.
58	8 Kanun-i Sani 1341	8 Ocak 1925.

59	15 Kanun-i Sani 1341	15 Ocak 1925.
60	22 Kanun-i Sani 1341	22 Ocak 1925.
61	29 Kanun-i Sani 1341	29 Ocak 1925.
62	5 Şubat 1341	5 Şubat 1925.
63	12 Şubat 1341	12 Şubat 1925.
64	19 Şubat 1341	19 Şubat 1925.
65	26 Şubat 1341	26 Şubat 1925.
66	5 Mart 1341	5 Mart 1925.
67	12 Mart 1341	12 Mart 1925.
68	19 Mart 1341	19 Mart 1925.
69	26 Mart 1341	26 Mart 1925.
70	2 Nisan 1341	2 Nisan 1925.
71	9 Nisan 1341	9 Nisan 1925.
72	16 Nisan 1341	16 Nisan 1925.
73	23 Nisan 1341	23 Nisan 1925.
74	30 Nisan 1341	30 Nisan 1925.
75	7 Mayıs 1341	7 Mayıs 1925.
76	14 Mayıs 1341	14 Mayıs 1925.
77	21 Mayıs 1341	21 Mayıs 1925.
78	28 Mayıs 1341	28 Mayıs 1925.
79	5 Haziran 1341	5 Haziran 1925.
80	20 Haziran 1341	20 Haziran 1925.

81	9 Temmuz 1341	9 Temmuz 1925.
82	24 Temmuz 1341	24 Temmuz 1925.
83	6 Ağustos 1341	6 Ağustos 1925.
84	20 Ağustos 1341	20 Ağustos 1925.
85	9 Eylül 1341	9 Eylül 1925.
86	16 Eylül 1341	16 Eylül 1925.
87	25 Eylül 1341	25 Eylül 1925.
88	1 Teşrin-i Evvel 1341	1 Ekim 1925.
89	5 Teşrin-i Sani 1341	5 Kasım 1925.
90	12 Teşrin-i Sani 1341	12 Kasım 1925.
91	19 Teşrin-i Sani 1341	19 Kasım 1925.
92	26 Teşrin-i Sani 1341	26 Kasım 1925.
93	3 Kanun-i Evvel 1341	3 Aralık 1925.
94	10 Kanun-i Evvel 1341	10 Aralık 1925.
95	18 Kanun-i Evvel 1341	18 Aralık 1925.
96	24 Kanun-i Evvel 1341	24 Aralık 1925.
97	5 Kanun-i Sani 1341	5 Ocak 1925.
98	21 Kanun-i Sani 1341	21 Ocak 1925.
99	4 Şubat 1926.	4 Şubat 1926.
100	14 Şubat 1926.	14 Şubat 1926.
101	4 Mart 1926.	4 Mart 1926.
102	18 Mart 1926.	18 Mart 1926.

103	1 Nisan 1926.	1 Nisan 1926.
104	15 Nisan 1926.	15 Nisan 1926.
105	29 Nisan 1926.	29 Nisan 1926.
106	13 Mayıs 1926.	13 Mayıs 1926.
107	27 Mayıs 1926.	27 Mayıs 1926.
108	25 Eylül 1926.	25 Eylül 1926.
109	9 Teşrin-i Evvel 1926	9 Ekim 1926.
110	23 Teşrin-i Evvel 1926	23 Ekim 1926.
111	6 Teşrin-i Sani 1926	6 Kasım 1926.
112	27 Teşrin-i Sani 1926	27 Kasım 1926.
113	18 Kanun-i Evvel 1926	9 Aralık 1926.

C. YENİ YOL DERGİSİ YAZAR VE ŞAİRLERİ

Aşağıda Yeni Yol dergisinde yazıları çıkmış yazar ve şairlerden hayatları hakkında bilgilere ulaşabildiklerimiz hakkında bilgi verilmiştir.

Aka GÜNDÜZ

Yazar. (D. 1885 Katerin[Selânik]-Ö. 7 Kasım 1958). Asıl adı Enis Avni. Aka Gündüz Rizeli Fincioğullarından Binbaşı İbrahim Kadri Beyin oğludur. Çocukluğunu babasının görevleri sebebiyle Balkanların muhtelif bölgelerinde geçirdi. Yunan Harbi sırasında babası cepheye gidince üvey annesi onu okula göndermek istemeyince Aka Gündüz İstanbul'a amcalarının yanına kaçtı. Amcası Kadri Bey onu Galatasaray idadisine yazdırdı. Bu okulda ünlü hikâyeci Ömer Seyfettin ile birlikte okudu. Daha sonra Edirne Askeri İdadisi ve İstanbul Kuleli Askeri Lisesi mezunu. Hastalık gerekçesiyle askerlikle alâkası kesilince Paris'e gitti. Harp Okulunda okuduysa da bitiremedi. Paris'te kısa bir süre hukuk ve güzel sanatlar öğrenimi gördü. 31 Mart (1909) olayı sırasında Hareket Ordusuna katılarak geldiği İstanbul'da gazeteciliğe başladı.

İstanbul'un işgali sırasında Malta'ya sürüldü. (1919) 1932-46 arası dönemlerde milletvekilliği yaptı. Millî Edebiyat akımı içinde yer aldı. Yetmiş yakın kitap yayımladı. Popüler tarzdaki roman ve hikâyeleriyle tanındı. Bir kısmı daha sonra sinemalaştırılan eserlerinde romantik, canlı diyaloglar kurmuş olmakla birlikte teknik kusurlardan kurtulamamıştır.

TBMM'nin girişimiyle diğer sürgün arkadaşlarıyla birlikte hürriyetine kavuştu ve yurda döndü.

1932 yılında Ankara'dan milletvekili seçildi. Parlamenter hayatı aralıksız 1946 yılına kadar devam etti. 6 Kasım 1958'de vefat etti.

Eserleri:

Roman: *Dikmen Yıldızı* (1928), *Odun Kokusu* (1928), *Tango- Tongo* (1928), *Bir Soförün Gizli Defteri* (1928), *İki Süngü Arasında* (1929), *Üvey Ana*(1933), *Aşkın Temizi* (1937), *Zekeriya Sofrası*(1938), *Mezar Kazıcılar* (1939), *Yayla Kızı* (1940), *Eğer Aşk*(1946), *Bir Masalın Kızı* (1954),

Hikâye: *Türk Kalbi*(1913), *Kurbağacık* (1919), *Bu Toprağın Kızları*(1977), *Hayattan Hikâyeler*(1933),

Oyun: *Muhterem Katil* (1914), *Yârim Osman*(1933), *Mavi Yıldırım*(1934),

Şiir: *Bozgun*(1913)⁷

Akın Tahir (KARAUĞUZ)

1898’de Safranbolu’da dünyaya gelen Akın Tahir, Kastamonu Sultanisi mezunudur. Birinci Dünya Savaşı ve millî mücadeleye katıldıktan sonra çeşitli memurluklarda bulundu. Zonguldak, Kömür, Işıkveren, Amasya, Safranbolu, Karabük, Gününsesi gazetelerinin kurucuları Arasında yer aldı. Ayrıca Zonguldak’ta Doğu adlı bir dergi çıkardı. Eski ve yeni tarzda yazdığı epik türden şiirleriyle tanındı.

Eserleri: Orduya Armağan, Orta Anadolu’da Yunan Faciaları, Anadolu’dan Kovduklarımız, Öztürk Adları Kılavuzu, Ekler-Kökler Üzerine Denençler.⁸

Ali Haydar (TANER)

1883’te hayata merhaba der Ali Haydar, o günlerde bir Osmanlı eyaleti olan Bulgaristan’da. Avrupa’ya gider, pedagoji öğrenimini tamamlar. Yurda dönen Ali Haydar çeşitli okullarda öğretmenlik, yöneticilik yapar. Balıkesir Lisesinde çalıştığı günlerde İffet Hanımla evlenir. Birinci Dünya Savaşı günlerinde Maarif Nezareti Müşavirlik Kalemi başkâtipliğine atanır. İstanbul Üniversitesinde asistanlık, Türk Talebeleri Teftiş Heyeti Başkanlığı yapar. Darülfünunda çocukbilim müderrisliği,

⁷ HALICI Feyzi, *Parlamentar Şairler*, TBMM Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu Yayınları, (tarihsiz)

⁸ IŞIK İhsan, *Yazarlar Sözlüğü*, Risale Yayınları, s256, İstanbul, 1990

Edebiyat Fakültesinde umumî ruhiyat muallimliği gibi görevlerde bulunur. Soyadı Kanununun kabul edilmesiyle Ali Haydar Bey, Taner soyadını alır. 1947–1948 öğretim yılı sonunda Ali Haydar Taner emekli olur. Ancak, eğitimle ilgili çalışmalarını, yazılarını sürdürür. Cumhuriyetin ilk yıllarında toplanmaya başlayan, eğitim öğretim sorunlarının belirlenmesini, tartışılmasını, çözümler üretilmesini sağlayan, kendinden sonraki benzer çalışmaların önünü açan Birinci, İkinci, Üçüncü Heyeti İlmiye toplantılarında onu görürüz.

Yurt içinde ve dışında toplantılara, kongrelere katılan Ali Haydar Bey sivil toplum kuruluşlarıyla da sıkı bir ilişki içindedir. Muallimler Cemiyeti, Türk Maarif Derneği, İstanbul Muallimler Cemiyeti, Pedagoji Cemiyeti, Türk Tarih Kurumu, Türk Dil Kurumu, Kızılay, Sivil Emekliler Derneği, onun çalışmalarına katıldığı örgütlerdendir. Ali Haydar Taner, 1956 yılı Aralık ayının son günlerinde yazı masasına oturur; yeni basımını hazırladığı bir kitabının üzerinde çalışırken gözlerini kapar, ayrılır aramızdan. El emeği göz nuru ürünleriyse kütüphanelerimizin raflarında biraz hüzünlü, okurla buluşmayı beklemekte...

Basılmış Eserleri

Eski Harflerle: Tetkikatı Ruhiye Rehberi, Ortamektep Muallimleri Beynelmilel Prag Kongresi, Millî Terbiye, Hayat Bilgisi-Hayvanlar (Hüviyet Bekir'le), Çocuğun Bedeni Terbiyesi (Tercüme.), Hakiki Kolay Elifba, Kuranı Kerim Elifbası, Mefkûreci Muallim (Tercüme)

Yeni Harflerle: Resimli Kolay Alfabe, Mefkûreci Muallim (Tercüme), Millî Bilmeceler, Büyük Adamlar, Bulgaristan Maarifi, Kâinatın Muammaları (Tercüme), Şehirler ve İnsanlar (Tercüme), Yabancı Kelimeler Lügati, Tarih, ortaokul ikinci sınıf, Psikoloji, Özel Öğretim Metotları, (Hüviyet Bekir'le), Telkin ve Eğitim, Beyaz Zambaklar, Memleketinde, Ruhbilim Çeşitleri, Meşhur Ruhbilimciler.⁹

⁹ OVAT Fuat, Eğitim dergisi, S 69, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2005

Enver Behnan (ŞAPOLYO)

1900 yılında İstanbul'da doğdu. Ünlü tarihçi, yazar Şapolyo, İstanbul Sultanisi'nde okuduktan sonra İstanbul Üniversitesi Tarih Fakültesini bitirdi. Çeşitli illerin okullarında tarih öğretmenliği yaptıktan sonra gazete ve dergilerde yazılar yazmaya başlayan Şapolyo, Yenigün, Hakimiyet-i Millîye, Öğüt, Tanin Cumhuriyet, Vakit, Son Telgraf, Yeni Türkiye, İnkılap ve Zafer gazetelerinde makaleler ve inceleme yazıları yazdı.

Bu arada Tarih mecmualarına tarihi romanlar da yazarak birçok kitap yayınlamış bulunan Şapolyo, Ankara'da kısa da bir rahatsızlık sonucunda hayata gözlerini kapadı.

Eserleri:

Kemal Atatürk ve Millî Mücadele Tarihi, Mustafa Reşit Paşa ve Tanzimat Devresi Tarihi, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi, Kuvva-yı Millîye Tarihi, Gazi Mustafa Kemal Paşa, Türk İnkılâbı Tarihi, Ziya Gökalp ve İttihadı Terakki.¹⁰

Filorinalı Nazım

Asıl adı (Mehmet Nazım Özgünay) olan Filorinalı Nazım, yazı ve şiirlerinde devamlı bu ismi kullandığı için Filorinalı Nazım olarak isim yaptı. 1883 yılında Filorina'da dünyaya gelen Nazım, İstanbul'da Mekteb-i Hukuktan mezun oldu. Dahiliye Nezaretinde çeşitli görevlerde bulunduktan sonra ilk (Polis Mecmuasında) yöneticiliğine getirildi.

Bir süre Ankara'da Emniyet-i Umumiye Neşriyat Müdürlüğü görevinde bulunan Filorinalı Nazım Ankara'da ve İstanbul'da yayınlanan çeşitli gazete ve dergilerde yazılar ve şiirler yayınladı.

¹⁰ YETKİNER Ayhan, Bâb-ı Âli'nin Hatıra Defteri, Reşid Halid Gönç'ün Koleksiyonundan, 3. Cilt s.124, İstanbul, 1988

Kendisini Şiir Kralı olarak tanıtmayla dikkatleri çeken ve kendi şiirlerini eleştiren yazılar yayınlayan Filorinalı Nazım bu arada birçok kitaplar yayınladı.

1939 yılında İstanbul’da vefat etmiştir.

Eserleri: Sümblüistan-ı Musikî, Cumhuriyet Marşları, Edebiyat Yolunda Bir Hitabe, Türkün Büyük Zaferi, Kendi şiirleriyle ilgili 12 kadar risalesi.¹¹

Halil Bedi (YÖNETKEN)

Yazar ve besteci Halil Bedi, 1901 yılında Bursa’da dünyaya geldi. İstanbul’da Öğretmen Okulunu bitirdikten sonra, çeşitli okullarda müzik öğretmenliği yapan ve bu arada birçok dergi ile gazeteye özellikle müzik konularında yazılar yazan Yönetken, 1928 yılında pedagoji öğrenimi için (Prag) Konservatuarına gönderildi. Ülkeye döndükten sonra da müzik çalışmalarını ve bu konulardaki yazılarını sürdüren Yönetken, Devlet Konservatuarında öğretim üyeliğine getirildi.

Anadolu’ya karış karış gezerek halk müziği derleme çalışmaları yapan ve besteci olarak okul şarkıları ve marşları ile de dikkatleri çeken Yönetken’in müzik konusunda birçok kitapları ile makaleleri yayımlandı. 1968 yılında İstanbul’da vefat etmiştir.

Eserleri: Diskotek Kılavuzu, Okul Şarkısı, Okulda Müzik, Çocuk Şarkısı, İlkokullarda Müzik Kılavuzu, Derleme Notları.¹²

Hamdullah Suphi (TANRIÖVER)

Samipaşazade Sezai’nin de yeğeni olan Hamdiullah Suphi 1885’te İstanbul’da doğar. 10 Haziran 1966’da da vefat eder. Galatasaray Lisesi’ni bitirdikten sonra Ayasofya Rüştîyesi, Darülmualimin ve Darülfünun’da Fransızca, Türk Edebiyatı, sanat tarihi dersleri hocalığı yaptı. TBMM’ni kuruluşunda (1920), 1946 ve 1950’de milletvekili, ilk defa Millî Eğitim Bakanı (1920- 23) oldu. Uzun süre Bükreş

¹¹ YETKİNER Ayhan, Bâb-ı Âli’nin Hatıra Defteri, Reşid Halid Gönc’ün Koleksiyonundan, 3. Cilt s.107, İstanbul, 1988

¹² YETKİNER Ayhan, Bâb-ı Âli’nin Hatıra Defteri, Reşid Halid Gönc’ün Koleksiyonundan, 2. Cilt s.154, İstanbul, 1988

büyükelçiliğinde bulunmuştu.(1931–44). D.P’den ayrılarak Hürriyet Partisinden aday olarak katıldığı 1957 seçimini kaybetti. Bir süre sonra politikadan çekildi. Merkez Efendi Mezarlığına gömülüdür. İlk şiirleri Paris’te yayımlanan *Şurây-ı Ümmet* gazetesinde çıkmıştı. Başyazarı olduğu *Davul* (1908–1909) dergisinde mizah yazıları ve taşlamalar yayımladı. Fecr-i Ati topluluğu ve ardından Millî Edebiyat akımı hareketine katıldı. Daha önce Türk Ocaklarının çalışmalarına katılarak yaptığı konuşmalarla tanındı. (1912–21)

Eserleri:

Namık Kemal Mağaso’da, Dağ Yolu, Günebakan, Anadolu Millî Mücadelesi, Hamdullah Suphi Tanrıöver’den Seçmeler.¹³

Harun Reşit (KOCACAN)

1877’de dünyaya geldi. Tabiî ilimlere ait eserleri ve derslerle tanınmış ilim adamlarımızdandır. Filibe civarında Koyuntepe Nahiyesinde doğdu. Kocacanoğullarından Hüseyin Beyin oğludur. Filibe Rüştîyesinde okuduktan sonra Darüşşafaka’da orta tahsilini, Darülfünun Tabiîyat Şubesinde yüksek tahsilini bitirmiştir. Bir müddet Galata Gümrüğünde kâtip ve başkâtip olduktan sonra 1909’da öğretmenlik mesleğine girmiştir. İstanbul öğretmen okuluyla, Kabataş Lisesinde, Halıcıoğlu Askeri Lisesinde ve Halkalı Ziraat okulunda yirmi beş yıl öğretmenlik ettikten sonra eğitim müfettişi oldu. Cemiyeti Tedrisiyede reisliği “Millî Talim ve Terbiye Cemiyeti”nde umumî kâtipliği de vardır. Telif ve tercüme suretiyle yazdığı 25 cilt kadar eseri basılmıştır. Bunların fizik, kimya, teşrih ve fizyoloji, jeoloji, hıfzısıhha ve botanik gibi bir kısmı okul kitabı, bir kısmı da öğretmenlere mahsus kılavuzlardır. “Tedrisat Mecmuası”, “Terbiye”, “Muallimler Mecmuası”, “Hayat, Türk Hava ve Darüşşafaka Mecmualarıyla” bazı gazetelerde fennî makaleler de yazmıştır.¹⁴

¹³ Yaşamları ve Yapıtlarıyla Osmanlılar Ansiklopedisi, YKY,C2,s 608, İstanbul,1999

¹⁴ GÖVSA İbrahim Alâettin, Türk Meşhurları Ansiklopedisi, s218

Hüseyin Avni

Hüseyin Avni Bey, Tırnavalı saatçi Mustafa Efendinin oğludur. 1297'de Yenişehir Fener'de doğdu.

1301'de İzmir'e hicretle iptidai ve rüşdî tahsilini ikmal ve üç sene mekteb-i idadiye devam etti.

1302'de hizmeti hükümete girerek Alaşehir, Eşme, Kula orman ve Aydın muamelat memuriyetlerinde, İzmir orman ve maadin kontrol memuriyetiyle müdüriyet baş kitabesinde bulundu. Yunanlıların İzmir'i işgalinde vazifeden çekildi.

İstirdadı müteakiben İzmir yaprak tütün ambarları, fabrika levazım müdüriyetlerine ve tütün idare-i inhisariyesi baş müdüriyeti mahakim şubesi müdür muavinliğine tayin kılındı.

Eserleri:

*Rebab-ı Dil, Manzum ve Resimli Masallar, Âşık Sazı, Milletle Hükümetin Vazaiî Mütekabilesi.*¹⁵

Hüseyin Cahit (YALÇIN)

1875 Balıkesir'de doğdu. Gazeteci, yazar ve politikacı olarak bilinen Hüseyin Cahit 18 Ekim 1957'de İstanbul'da vefat eder. Yazı dünyasına Ahmet Mithat Efendiyi takip ederek ve onun izlerini taşıyarak girer. Bu etkiyle Nadide isimli eseri kaleme alır. Mülkiye Mektebi (1896) mezunu. Vefa ve Mercan idadilerinde öğretmenlik ve yöneticilik yaptı. Bir yazısı yüzünden *Servet-i Fünun* dergisi kapatılınca (1901) meşrutiyete kadar yazı hayatından uzak durdu. 1908'de Tevfik Fikret ve Hüseyin Kâzım'la birlikte *Tanin* gazetesini çıkarmaya başladı. İttihat ve

¹⁵ İNAL İbnülemin Mahmud Kemal, *Son Asır Türk Şairleri*, Milli Eğitim Basım Evi, İstanbul, 1969

Terakki Fırkasına girerek İstanbul Milletvekili seçildi. 31 Mart olayı sonrasında matbaası basıldı. Mütareke döneminde tutuklanarak sürüldüğü Malta Adasında İngilizce ve İtalyanca öğrendi. 1922’de tekrar çıkarmaya başladığı *Tanin* gazetesinde Cumhuriyet yönetimini eleştirince gazetesi kapatılarak Çorum’da bir buçuk yıl sürgün kaldı. (1925–26). İstanbul’a dönüşünde bir arkadaşının aracılığıyla Sanayi ve Maadin Bankasında çalışmaya başladı. Ancak I. Türk Dili Kurultay’ında dil devrimi konusunda resmi görüşe karşı çıkınca bankadaki görevine son verildi. (1933) Çıkardığı *Fikir Hareketleri* dergisinin bütün yazılarını kendisi yazdı. (1933–40) Atatürk’ün ölümünden sonra politikaya atılarak İstanbul ve Kars’tan milletvekili seçildi. (1939- 50). 1948’de getirildiği *Ulus* gazetesi başyazarlığını ölümüne kadar sürdürdü. Feriköy Mezarlığında gömüldü. Yazarlık hayatına okul sıralarında iken yazıp bastırıldığı *Nadide* (1892) romanıyla girdi. Romanlarında dönemindeki varlıklı kesimi anlattı. Asıl önemli yanı gazeteciliğidir.

Eserleri

Roman: *Nadide*(1892), *Hayal İçinde* (1901)

Hikâye: *Hayat-ı Muhayyel* (1899), *Hayat-ı Hakikiye Sahneleri* (1909), *Niçin Aldatırlarmış*(1924),

Makale: *Kavgalarım*(1910), *Seçme Makaleler* (1951)

Biyografi: *Talat Paşa* (1943)

Anı: *Edebi Hatıralar* (1935, Edebiyat Anıları adıyla Rauf Mutluay tarafından 1975), *Siyasi Anılar* (Rauf Mutluay tar. 1976)¹⁶

Hüviyet Bekir (BEK/ÖRS)

1902’de dünyaya geldi. 1917’de Almanya’ya giderek Breslau’da ilk ve ortaokul öğretmenini yetiştiren bir öğretmen okulunda 1923’te mezun oldu. Yurda döndükten sonra da Çapa Eğitim Enstitüsünde meslek dersleri öğretmenliği yapan eğitimci sık

¹⁶ Yaşamları ve Yapıtlarıyla Osmanlılar Ansiklopedisi, YKY,C2,s 669İstanbul,1999

sık Avrupa ülkelerine geziler yaparak oralarda mesleki toplantılara katılmıştır. Telif ve tercüme eserleri vardır. 1944'te Ali Haydar Taner ile birlikte “Özel Öğretim Metodları” kitabını yazmıştır.¹⁷

Kâzım KARABEKİR

İstanbul'da doğdu. Asıl adı Musa Kâzım'dır. Babası Mehmed Emin Paşa annesi Havva Hanımdır. İstanbul'da başladığı ilköğrenimini jandarma subayı olan babasının görevi dolayısıyla bulunduğu Van, Harput ve Mekke'de tamamladı. Orta öğrenimini İstanbul'da Fatih Askeri Rüşdiyesi ile Kuleli Askeri İdadiyesi gördü. 1902'de Harp Okulundan 1905'te Harp Akademisinden mezun oldu. 31 Mart Vakası üzerine Selânik'ten gelen Hareket Ordusunun kurmay başkanı olarak Beyoğlu Kışlalarının ve Yıldız Sarayının ele geçirilmesinde ve isyanın bastırılmasında önemli rol oynadı. Arnavut İsyanının da bastırılmasında görev aldı. (1910) 27 Nisan 1912'de binbaşılığa terfi etti ve Balkan Savaşlarına katıldı. Edirne savunması sırasında Bulgarlılara esir düştüyse de aynı yıl imzalanan anlaşma sebebiyle serbest bırakıldı. (1913) I. Dünya Savaşı yıllarında yarbaylığa yükseldi. Tümeniyle birlikte Çanakkale Savaşlarına katıldı. Kerevizdere'de Fransızlara karşı savaştı ve başarılarından dolayı albaylığa terfi etti. Kütül'amâre'de İngilizlere karşı savaştı. 2. Kolordu kumandanı ve İkinci ordu kumandan vekili olarak doğuda Ruslara karşı savaştı. Rusların savaştan çekilmesinden sonra bölgede tedhiş faaliyetlerini artıran Ermenilerle mücadele etmek üzere Üçüncü Ordu'ya bağlı Kafkasya Kolordusu kumandanlığına getirildi. (31 Aralık 1917) Ağır kış şartlarına rağmen Erzincan'ı, Erzurum'u ve Hasankale'yi geri alarak bölge halkını Ermenilerin Katliamından kurtardı. Brest-Litovsk Anlaşması ile (3 Mart 1918) Rusların terk ettiği evliye-i selâseyi (Kars, Ardahan, Batum) Ermenilerden ve Gürcülerden almak için harekâtını sürdürdü. 25 Nisan 1918'de Kars'ı kurtardıktan sonra 15 Mayıs'ta Gümrü'ye girdi.

¹⁷ TURAN Doç. Dr. Kemal, Kurtuluş Savaşından Cumhuriyete Işık Veren Eğitimcilerimiz, Eğitim Dergisi, Ekim 2003, S 44, MEB Yayınları

Kazım Karabekir doğuda Ermeni Mezalimi sonucu yetim kalan binlerce çocuğa sahip çıktı. Kolordunun imkânlarını kullanarak yetimler için Sanayi Mektebi, Leyli Eytâm İbtidâî Mektebi, Erzurum Ana Mektebi, İş Ocağı, Sıhhiye Mektebi, Sarıkamış Askeri İdadisi ve Sarıkamış Ana Mektebi gibi eğitim kurumları açtı. Zeki olan çocukları özel eğitime tabi tutuyor ve askeri mektebe gönderiyordu. Çocuklarla bizzat ilgilenen ve yazdığı tiyatro oyunlarını onlara oynatarak eğitimlerine yardımcı olan Kazım Karabekir zaferden sonra Ankara'ya geldi. (15 Ekim 1922) ve Edirne milletvekili olarak meclisteki görevini sürdürdü.

Eserlerinden Bazıları:

Hatıra: *Hayatım (İstanbul 1955) İttihad ve Terakki Cemiyeti (1896-1909) Neden Kuruldu? Nasıl Kuruldu? Nasıl İdare Olundu? (İstanbul 1039); Erzincan ve Erzurum'un Kurtuluşu (İstanbul 1939) ve Sarıkamış, Kars ve Ötesi (İstanbul 1994) İstiklâl Harbimizin Esasları (İstanbul 1933) Paşaların Hesaplaşması(1940), İstiklâl Harbine Neden Girdik? Nasıl İdare Ettik? (İstanbul 1992) Ayrıca Kazım Karabekir Anlatıyor (İstanbul 1993) Paşaların Kavgası, Atatürk-Karabekir (İstanbul 1995) adlı kitaplar da onun eserlerinden derlenmiştir.*

İnceleme- Araştırma: *İslâm Ahalinin Düçar Oldukları Mezalim Hakkında Vesaika Müstenid Malûmat (İstanbul 1334) 335 Senesi Temmuz Ayı Zarfında Kafkasya'da İslamlara Karşı İcra Olunduğu Haber Alınan Ermeni Mezalimi (İstanbul 1335) 335-336 Seneleri Kafkasya'da İslamlara Karşı İcra Olunduğu Tebeyyğn Eden Ermeni Mezalimi (Kars 1337), Ermeniler Nereden Geldiler, Nereye Gidiyorlar? (İstanbul 1339)*

Çocuk Oyunları: *İbret (Trabzon 1338) Öğütlerim (Erzurum 1336) ve Çocuk Davamız (Ankara 1943)¹⁸*

¹⁸ *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, Cilt 25, Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık, Ankara, 2002

Mehmet Şükrü (AKKAYA)

Yazar, dilci (1895-?) Sivas'ta doğdu. Ortaöğrenimini Kuleli Askeri Lisesinde tamamladıktan sonra Harbiye Mektebinde okurken son sınıftan orduya alındı. Çanakkale savaşlarına katıldı. Bacağından yaralandığı için bir süre geri hizmetlerde çalıştı. Cumhuriyetten sonra askerlikten ayrılarak dil ve tarih öğrenimi için Almanya'ya gitti. (1927) Yurda dönüşünde Türk Dil Kurumu uzman üyeliği, yüksek okullarda Almanca öğretmenliği, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesinde doçentlik (1935) görevlerinde bulundu. Son görevinden emekliye ayrıldı. (1959)

Eserleri:

*Askerlik, İdare, Siyaset İçin İstilah Olabilecek Türkçe Sözler (1933) Sümer Dilinin Babil Diline Tesiri(1937), Dil Düzeldesi Üzerine Düşünceler(1941)*¹⁹

Nedim Tuğrul (ÇETİNER)

Yeni Yol dergisini çıkaran kişiler arasında görmekteyiz. Esas mesleği öğretmenliktir. Ayrıca *Yeni Yol* dergisinde de İmtiyaz Sahibi ve Mesul Müdür olarak görev yapmıştır.²⁰

Eserleri

“*Nereye Koşuyorsun Böyle Minik Tay?*” isimli çocuk oyunu ve “*Küçük Necdet*” isimli eserleri mevcuttur.

Salih Zeki (AKTAY)

1896 Şarkıkaraağaç/Isparta'da doğmuştur. Konya'da başladığı orta öğrenimini İstanbul'da tamamladı. Kadıköy, Kabataş, Bezmiâlem Kız Liselerinde öğretmenlik Afyonkarahisar Ticaret Lisesinde müdürlük yaptı. İstanbul kitaplıkları tasnif

¹⁹ KURDAKUL Şükran I, *Düşün ve Edebiyatımızda Şairler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Yayınları, İstanbul, 1983

²⁰ Yeni Yol dergisi

komisyonlarında çalıştı. Mütareke yıllarında şiire başlayan Salih Zeki o yıllarda *Türk Yurdu*, *Yeni Mecmua*, *İçtihat* dergilerinde görüldü, son şiirleri *Gündüz* dergisinde yayınlanmıştı. (1937–1938) İlhamlarını Yunan Mitolojisinden alan hece şiirleriyle ilgi topladı. Piyes ve hikâyeler de yazdı. Çeviri kitaplar da çıkardı.

Eserleri:

Şiir: *Persefon*, *Asya Şarkıları*, *Pınar*, *Rüzgâr*,

Oyun: *Hallac-ı Mansur* (Manzum ve mensur facia, 5 perde)

Hikâye: *Mine Çiçekleri*²¹

Selim Sırrı (TARCAN)

Eğitimci – yazar (D. 1874, Yenişehir/Mora-Ö. 1956, İstanbul) Galatasaray Lisesi’ni bitirdikten sonra Mühendishane-i Berri-i Hümayunu bitirdi. Bir süreliğine Servet-i Fünun dergisinin spor sayfalarını yönetti. İsveç’e giderek beden eğitimi ve spor konusunda staj gördü. Dönüşünde öğretmenlik, Millî Eğitim Bakanlığı Beden Eğitimi Başmüfettişliği yaptı, milletvekili oldu. Spor konusunda yaptığı radyo konuşmalarını kitaplaştırdı. Spor eğitimi ve tarihi hakkında incelemeler yayımladı.

Eserleri:

Radyo Konuşmaları, *Garpte Hayat*, *Beden Terbiyesi*, *Beden Terbiye Tarihi*²²

Tahsin DEMİRAY

İlköğrenimini Kadıköy Numune Mektebinde tamamladı. Kadıköy Sultanisini bitirdikten sonra (1919) sonra Bolu ve İstanbul’da öğretmenlik yaptı. Bu arada İstanbul Muallim Mektebinden mezun (1923) olup Fen Fakültesine yazıldıysa da yarıda bırakıp yayıncılığa başladı. Türkiye Köylü Partisinin kurucuları arasında yer

²¹ BEHÇET Necatigil, *Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü*, Varlık Yayınları, İstanbul, 1960

²² Ana Britannica Ansiklopedisi, C29, s. 232, İstanbul 1994

aldı. (1952) Adalet Partisinin de kuruluş çalışmalarına yardımcı olan Demiray, bu partiden 1961’de İstanbul milletvekili seçildi. Cumhuriyetin ilanından sonra İstanbul’a yerleşip *Yeni Yol Mecmuası*(1923)nı ve *Resimli Mecmuayı* (1924) çıkarmıştı. Türkiye Yayınevini kurup ilkokullara yönelik ders ve yardımcı ders kitapları çıkardı; *Yavru Türk*, *Ev-İş*, *Yıldız*, *El İşleri*, *1001 Roman*, *Hafta*, *Çocuk Haftası* dergilerini yayımladı.

Ayrıca Tahsin Demiray hakkında Orhan Okay’ın *Zaman gazetesi* 06.10 2002 tarihli “Geçmiş Zaman Kitapçıları III” başlıklı yazısında şu bilgiler sunulmaktadır. “Epey sürekli çıkmış kaliteli bir sinema dergisi olan *Yıldız*’ı hep bu yayınevi çıkarırdı. Sahibi Tahsin Demiray heyecanlı bir Türkçü idi. Bu dergilerin dışında *Nihal Atsız*’ın, *Abdullah Ziya Kozanoğlu*’nun tarihî romanlarını, yakın tarihimiz için çok değerli ve önemli bir hatıra koleksiyonu olan *Canlı Tarihler*’i, *Kâzım Karabekir*’in *İstiklal Harbimiz*’ini, *İsmail Hami Danişmend*’in *Osmanlı Tarihi Kronolojisi*’ni de hep Türkiye Yayınevi çıkarmıştı. Tahsin Demiray’ın yayıncılık sermayesini, Latin harflerinin kabulü sırasında yeni alfabeyi basma imtiyazını üzerine alarak, o yıllarda yalnız ilkokullar değil bütün okulların hatta halk okullarının ihtiyacını karşılayacak sayıda alfabe basmış olmasından elde ettiği söylenir. 1950’den sonraki siyasi hareketler arasında *Remzi Oğuz*’la beraber Tahsin Demiray’ın da kurucuları arasında bulunduğu *Köylü Partisi*, daha sonra *Millet Partisi* ile birleşerek bugünkü *MHP*’nin çekirdeği sayılabilecek Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi haline gelmişti. 1961’de de *Adalet Partisi*’nin de kurucuları arasında yer alan Tahsin Demiray milletvekili de olmuştu.”²³

Eserleri:

İlkokullar İçin İlk Türk Alfabesi (1928), *Büyük Dünya Hava Savaşı* (1936), *Dokuz Yıldız Münasebetiyle*(1945), *İlkokullar İçin Temel Bilgiler* (Bu başlık altında çeşitli ansiklopedik yayınlar, 1949–50), *Arkada Bıraktığım Küçük İşaret Taşları* (anılar, 1955) *Toplum Yapımıza Tarih İçinden Bir Bakış* (1955) *Fiske Taşları*(1956),

²³ OKAY Orhan “Geçmiş Zaman Kitapçıları III” 06.10 2002 tarihinde *Zaman* gazetesinde yayınlanan makalesi

*Hindistan Mücahidi Ahmed Azad ve İngiliz Mahkemesi Önündeki Nutku (1956), Eğitimimize Sol Akımların Girişi ve Öncüleri (1967) İstiklâl Harbimizin Müdafası(1969), Buhranlarımızın Temel Sebepleri (1970).*²⁴

Ziyaeddin Fahri (FINDIKOĞLU)

1901 yılında Erzurum'da doğdu. Toplumbilimci. Hakkâri İlkokulu, Malatya İdadisi, Kayseri ve İstanbul Gelenbevi Liseleri öğrenimlerinden sonra PTT'de çalıştı. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nin Felsefe Bölümü'nü bitirdikten sonra, çeşitli liselerde öğretmenlik yaptı. 1930'da Strasbourg Üniversitesi'nin Felsefe Bölümü'ne girdi. “Ziya Gökalp” konulu felsefe doktorasını yaptı. (1936) Yurda dönünce içtimaiyyat ve ahlak docenti olan Fındıkoğlu, 1941'de sosyoloji profesörü, 1958'de ordinaryüs oldu. 1934–70 yılları arasında yayınladığı İş ve Düşünce adlı dergideki yazılarında, özel ve toplumsal mülkiyeti uzlaştıracak bir sosyo-ekonomik modeli savundu. 1974 yılında öldü.

Eserleri: *Erzurum Şairleri(1927), Bayburtlu Zihni(1928), Zorlara Dağlar Dayanmaz* (Avrupa Gezi İzlenimleri, 1934) *Ziya Gökalp* (Fransızca1935; Türkçe 1966), *Ziya Gökalp Sosyolojisi (Fransızca, 1936), Ahlak Tarihi(3 Cilt, 1943-1945) İçtimaiyat (1958), Hukuk Sosyolojisi (1958), Le Play Mektebi ve Prens Sabahattin(1962), İktisat Sosyolojisi Açısından Sosyalizm(1965), İçtimaiyyat Dersleri(1971).*²⁵

²⁴ KURDAKUL Şükran I, *Düşün ve Edebiyatımızda Şairler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Yayınları, İstanbul, 1983

²⁵ KARAALİOĞLU Seyit Kemal, *Resimli Türk Edebiyatçıları Sözlüğü*, İnkılâp ve Aka Yayınları, İstanbul, 1982

2. BÖLÜM

I. YENİ YOL DERGİSİ YAZAR İNDEKSİ

A. (Elif)

Garip Bir Hayatın Akıbeti 1	S 10 s. 154-157
Garip Bir Hayatın Akıbeti 2	S 11 s. 167-168
Garip Bir Hayatın Akıbeti 3	S 12 s. 179-181
Garip Bir Hayatın Akıbeti 6	S 17 s. 238-239
Garip Bir Hayatın Akıbeti	S 19 s. 263
Garip Bir Hayatın Akıbeti	S 21 s. 287-289
Garip Bir Hayatın Akıbeti 10	S 22 s. 299-300

A. (Elif) A. (Elif)

Harap Yurttan Bir Ses	S 2 s. 20
Deniz Çocukları	S 41 s. 263-265

Abdulganioglu Ahmet Rifat

Gece Yolcuları	S 109 s. 1389-1390
Maskeli Yarmazın Marifetleri	S 112 s. 1445-1446
Siyah Kıtaları Esrarı	S 113 s. 1452
İspanya'da Boğa Güreşleri	S 111 s. 1421-1422

A. (Ayın) D. (Dad)

Arşimend ve Gemiler Niçin Yüzer?	S 53 s. 453-454
----------------------------------	-----------------

Ali

Bahtiyar Kuşlar

S 99 s. 1237

A. (Ayın) M

Bir Dilencinin Tali'i

S 83 s. 957

Serseri Kuş

S 78 s. 873-874

Tatil Günleri İçin Hazırlık

S 89 s.1054-1057

Kapıdan Dışarıdaki Ders

S 82 s. 934-936

Babasının Hayatını Nasıl Kurtardı

S 80 s. 908

Tilkinin Kuyruğu

S 81 s. 930

A. (Elif) N

Küçük Şehid

S 65 s. 672-673

Ecel Köprüsü

S 72 s. 780

Şehit Gülsüm

S 74 s. 812

Bir Türk Yavrusunun Bayram İntibaatı

S 75 s. 832-833

İşkenceli Ölüm

S 78 s. 780-781

Bir Kaplanın Hayatı

S 80 s. 902-904

Orman Yangını

S 82 s. 942-943

Mesud Çoban

S 84 s. 966- 968

Girdap

S 85 s. 982-985

Kar ve Ölüm İzlerinde

S 86 s. 998

Terzi ile Üç Hırsız

S 87 s.1015-1017

Mantarlı Çörek

S 88 s.1035-1036

Yarına Kalan Donakalır

S 88 s.1038-1039

Garaib Hılkat

S 89 s.1049-1050

Heyecanlı Dakikalar

S 89 s.1047-1048

Ölüm Dalgaları	S 90 s.1062-1064
Evde Mikroskop Nasıl Yapılır	S 90 s. 1068
Evde Pertevsiz ve Mikroskop Nasıl Yapılır?	S 91 s. 1080
Süs ve Moda	S 91 s.1088-1089
Gurur Sarayı	S 97 s. 1179
İstiklâl Harbi Hatıralarından	S 102 s. 1279
Medenî Dünyadaki Evler	S 103 s. 1293
Hayvanlar Yavrularını Nasıl Taşırlar,	S 103 s. 1292
İnsan Yiyen Yamyamlar Arasında	S 105 s.1323-1324
Hindistan Dağlarındaki Çeteleri Nasıl Mağlup Ettim	S 106 s.1347
Şimalin Bahr-i Muhiti Ortasında	S 102 s. 1274
Tekir'in Kurnazlığı	S 103 s. 1294

A. (Ayın) N.

Oğuz Han	S 16 s. 225
Çelik Kartal	S 81 s. 927-928
Heyecanlı Bir Macera	S 81 s. 918-919
Yeni Muallim	S 98 s.1198-1199

A. (Elif) Nüzhet Turgut

Yeni Yol	S 2 s. 23
----------	-----------

A. (Ayın) Rıza

Genç Osman	S 39 s. 237- 239
------------	------------------

A. (Elif) Orhan

Çinli Postacı

S 44 s. 313

A. (Elif) R.

İskeletler Arasında

S 108 s.1373-1374

A.(Elif) S (Sin)

Büyük Kadın

S 6 s. 88-91

A. (Ayın) S(sad)

Külingin, Horos Mehmed

S 35 s. 170-174

A. (Elif) Şevket

İlk Müsahebe ve Maksad

S 1 s. 1-2

TersineTebbet

S 1 s. 8-12

Musahebe

S 6 s. 82-83

Ahmet Rif'at

Gülsüm'ün Sırrı

S 108 s.1378

Çakır Ağa Çocuklarıyla Beraber Nasıl

S 110 s.1406-1408

Fillerle Çarpışan İnsanlar

S 110 s.1408-1409

Yanlışlık

S 110 s.1413-1414

Abdulkerimzade Ahmed Hamdi Gündoğdu

Gazi Mustafa Kemal Paşa

S 16 s. 219

Nilüfer Sultan

S 23 s. 307

Açbırak

Mikroplar Diyarında

S 56 s.501-502

Telefon

S 57 s.517-518

Beyaz Karıncaların İnşaatı

S 57 s. 528

Ozofon

S 58 s. 533-534

Roma Uygarlığı

S 58 s. 542-543

Hava Buharıyla Mühharrik Türbinler

S 59 s. 549-550

Yılan Balıkları

S 63 s. 622-623

Gemiler Nasıl Yüzer

S 72 s. 776

Afyonlu Himmet Baba

Kırmızı Ceketli Cüce

S 42 s. 278-281

Kadri Beyin Bombası

S 43 s. 298

Köpük Prensi

S 44 s. 310-311

Keçi Sakallı Adam

S 45 s. 334-337

Devlerin Akıbeti

S 47 s. 358-359

Çakıl Torbası

S 52 s. 444-445

Perili Ev

S 72 s. 775

Cüceler ve devler Memleketinde

S 75 s. 822-823

Tılsımlı Kaval

S 76 s. 838

Ağa Bey

Kaplan, Fil, Maymun ve Horoz Beylerle Zürafa, Leylek Hanımın Heyecanlı
Macerası

S 108 s.1370-1371

Benim Sevgili Kardeşlerim

S 109 s.1385

Eğlenceli Bir Seyahat	S 110 s.1404-1405
Gözyaşları	S 110 s.1410-1411
Elbiseler de Seyahat Eder	S 111 s.1418-1419
Türk Kızı	S 111 s.1423-1424
Kaplan, Fil, Maymun ve Horoz Beylerle Zürafa, Leylek Hanımın Heyecanlı Macerası	S 113 s. 1461

Ahlâk Hocası

Taklit	S 7 s. 103
--------	------------

Ahmed Fuad

Kibir ve Gurur Ne Fena Şeydir	S 16 s. 218
-------------------------------	-------------

Ahmed Kemaleddin

Muhacir	S 43 s. 304
---------	-------------

Ahmet Sabih

Acı Hatıralar	S 36 s. 190
Eren Baba	S 39 s. 234-236

Ahmet Neş'et

Cesaret	S 60 s.570-571
Bir Çocuğun Hatıra Defteri	S 68 s..
İsyân Karşısında Asil Bir Türk	S 84 s. 970-971
Kutuplarda	S 100 s. 1243
Başıma Neler Geldi	S 100 s. 1244
Kuş Kafesi Nasıl Yapılır	S 100 s.1256-1257

Aka Gündüz

Yıldönümü	S 79 s. 1057
Yıldönümü	S 90 s. 1071
Yıldönümü	S 91 s. 1086
Yıldönümü	S 92 s. 1106
Yıldönümü	S 93 s. 1120
Yıldönümü	S 94 s. 1137
Yıldönümü	S 99 s. 1230
Yıldönümü	S 101 s.1263-1264

Akdoğan

Gökalp'e	S 53 s. 457
Çalışmak	S 57 s. 518

Akl-ı Sani

Akl-ı Evvel İbiş	S 8 s. 124-126
------------------	----------------

Aksungur

Hava	S 10 s. 149-152
En İyi İlâç	S 46 s. 345
Temizlik	S 69 s. 735

Akşemseddin Hanif

Bir Kavganın Neticesi	S 21 s. 287- 288
-----------------------	------------------

Ali Haydar

Musikî Dersleri

S 31 s. 115

Ali Sezaî

Silivri Seyahati

S 38 s. 214

Ali Yaver

Hindistan’da Gördüğüm Bir Canbaz

S 79 s. 1058

Hokkabaz Hindli

S 81 s. 922-923

Arif (Kuleli Lisesinden)

Ejderhalar Diyarı

S 49 s. 393

Âşık Hurşidi

Anadolu

S 28 s. 62

Atıf Dündar

Resim Almak

S 8 s. 115

Resim Almak

S 14 s. 195

Aytekin

Karlar Altında

S 113 s.1459-1460

B. C

Bir Çorabın Küçük Devr-i Âlemi

S 111 s.1427-1428

B. Özdemir

Türk Mezarı

S 22 s. 293

Bey Baba

Köprü Parası,

S 61 s.592-593

Beşer Hüsnü

İbret

S 21 s. 278

Bî

Talimkâr Sarı Veli

S 22 s. 292-293

C. Altunhançer

Al Sancak

S 18 s. 251

Cahid

Gece Kraliçesi

S 46 s. 342-343

Hazine Adası

S 53 s. 455

Celâl Tâk

Hızır Babanın Cevabı

S 29 s. 72-73

Arılar İçinde Bir Gün Bir Gece S 33 s. 137- 140

Cemil Rasim (Bestekar)

Gelincik S 99 s. 1237

Ninni S 106 s. 1346

Cici Anne

Gecelik Boğçası ve Peçete İşlemesi S 101 s. 1267

Coğrafya Hocası

Londra S 7 s. 106

Demiray

Uyan! Çalış! S 21 s. 278

Dergân

Eskici Süleyman Baba ile Raiş Yenge S 3 s. 42-43

Sığırtmaç Kel Osman'ın Oburluğu S 7 s. 112

Şeytan S 10 s. 148

Katil Sümbül S 12 s. 172-173

Akılsız Kedi Tüccarları S 14 s. 200-201

Dergân Tuğrul

Demir Şeytan S 109 s. 1395

Doğın'ın Babası

Kristof Kolomp Amerika'da En Evvel Nereye Yanaştı	S 84 s. 972
Uyku Perisi	S 87 s.1013-1014
Türk Büyüklerinden Uzun Hasan	S 90 s. 1080
Türk Büyüklerinden Mehmet Ali Paşa	S 93 s. 1113
Türk Büyüklerinden Gazi Celâleddin Ekber	S 95 s.1141-1142
Napolyon Nerede Öldü?	S 97 s. 1177
Afyonla Zehirlenen Zavallı Bir Millet	S 101 s. 1258

Durgut

Nağmekâr Kumrular	S 8 s. 120-121
-------------------	----------------

Dündar

İzci Dersleri	S 12 s. 173
Karadeniz'in Rüzgârları	S 16 s. 225
Kimyevi Barometre	S 23 s. 311
Küçük Zehra'nın Nedameti	S 113 s.1453-1455

Edhem Mermi

Hızır ile Vezir	S 24 s. 317
-----------------	-------------

Enver Behnan (ŞAPOLYO)

Türkiye'yi Yaşatan Kıymetli Hayvanlar: Tiftik	S 105 s. 1326
---	---------------

Enver Hadi

Ne mi Olmak İstiyorum

S 108 s. 1377

Eşref Mahmud

Küçük Hikâye

S 15 s. 208

Eşya Hocası

Akrep

S 19 s. 263

Faik Dergân

Kahraman Hüseyin Çavuş

S 24 s. 316-317

Faik Doğan

Yanık Sancak

S 24 s. 24-25

Türkiye Cumhuriyeti

S 32 s. 118

Rumeli’nden Ayrılırken

S 33 s. 135

Fatma

Molla Receb’in Marifetleri

S 103 s. 1294

Fazıl Barkı

Kemalim Var

S 108 s. 1382

Türk’üm Büyüğüm

S 111 s. 1428

Feridun Sami

Kurtuluş S 25 s. 16

Feridun Neşet

Bebek S 3 s. 85-86

Vücudumuz S 29 s. 67

Yavruların Hıfz-ı Sıhhası S 31 s. 109-110

Sıhhi Sütunlar/ Çocuklarım S 40 s. 254-255

Feyzi

Gömülü Hazineleler S 61 s. 586-587

Feyzullah Sacid (ÜLKÜ)

Çankaya'ya Karşı S 95 s. 1151

Fikret Ali

Zavallılar S 36 s. 195

Florinalı Nazım (ÖZGÜNAY)

Cumhuriyet Marşı S 67 s. 702

Firdevs Kenan (Emine Hatun Baş Muallimesi)

Tenbel Rüzgâr S 18 s. 243-244

Harikulâde Fasulyeler S 19 s. 255- 257

Harikulâde Fasulyeler S 20 s. 268

Fuad Şükrü

Bardak Hikâyesi S 13 s. 190

Eyfel Kulesi S 19 s. 258- 259

Gündüz

Lütfî ve Arkadaşları S 13 s. 188-189

Emir Buharî ve Yıldırım Bayezîd S 23 s. 308

H. Altınhançer

İntikam S 30 s..

H(Ha) Basri

Asım'ın Son Oyunu S 55 s. 490-491

Korkunç Ormanda S 57 s. 519-521

Şaka S 62 s. 598-599

Dirilen Mumya S 65 s. 647-649

Kaplanın İntikamı S 66 s. 678-680

Küçük Dilenci S 70 s. 744

H.(ha) Fikret

Acı Hatıra S 40 s. 246

Halil Bedî (YÖNETKEN)

Işıklar Marşı

S 27 s. 41

Hamdullah Suphi

Sevgili Gazi

S 88 s. 1029

Harun Reşid (KOCACAN)

İlk Ateş

S 26 s. 19

Ren Geyikleri

S 31 s. 98

Muhacir Kuşlar

S 88 s. 1031

Hasan İbrahim

Ali Cengiz Oyunu

S 47 s. 370

Hatice Suzan

Sineklerin Mahkumiyeti

S 39 s. 230-231

Hilmi

Afyon Tiryakileri Arasında Bir Cevlân

S 108 s.1372-1373

Akıllı Bir Köylü

S 105 s.1332

Milletler En Kuvvetli Saltanatları Bile Yıkar

S 106 s.1344-1345

Rus İhtilâlinde Bir Yaprak

S 107 s. 1359

Türk Dünyasının Kâbesi

S 103 s. 1296

Türk Dünyasının Kâbesi

S 104 s. 1308

Türk Dünyasının Kâbesi S 105 s. 1328

Hocanız

Yalancının Cezası ve Doğru Söyleyenin Mükâfatı S 7 s.110
Kuzu S 10 s. 155

Hüviyet Bekir (ÖRS/BEK)

Kar Nene S 95 s.1152-1154
Musul Ebediyen Bizimdir S 96 s. 1053
Parmak Çocuk (tercüme) S 97 s.1175-1177
Patateslerin Heyecanlı Dev Kuşu S 97 s. 1182
İnci Nasıl Elde Edilir? S 97 s. 1186
Bir Annenin Sergüzeşti S 98s.1192-1197
Toprak S 98 s. 1201
Dağlarla Mücadele S 99 s.1226-1227
Dev Cüsseli Vapurların İçerisinde S 101 s.1266
Şubat Ayı Niçin 28 Gündür S 101 s. 1259
Büyük Bir Geminin Feci Akıbeti S 103 s.1290-1291
Arslan S 103 s. 1297
Hayvanlar Dünyasında S 105 s. 1330
Afrika'nın Aslanları Nasıl Olur S 106 s. 1328

Hüseyin Avni

Arslan Yürekli İki Türk Yavrusu S 18 s. 249-251
Zeki Bir Mabeyinci S 29 s. 77

Hüseyin Cahid

Cumhuriyet

S 48 s. 383

Hüseyin Hasanî

Cennetlik Yahudi

S 40 s. 248-249

Hüseyin Hayri

Bir İhtiyar Avcının Bir Günlük Sergüzeşti

S 94 s. 1131

Hulûsi

Fenerci Kızı

S 101 s...

Çayın Vücudumuza Faydası Var mıdır

S 105 s. 1329

Guguktan Deliren Berber

S 107 s. 1358

İbrahim Zihni

Eski Eğlencelerde Lüzumsuz Masraflar

S 22 s. 288

Eski Eğlencelerde Lüzumsuz Masraflar

S 23 s. 300

Seyahat Hatıraları

S 23 s. 301-302

Eski Eğlencelerde Lüzumsuz Masraflar

S 24 s. 339-340

Eski Eğlencelerde Lüzumsuz Masraflar

S 25 s. 12-13

Bir El Şakası

S 27 s. 40-42

İhsan ...,

Bir Gecelik Seyahat

S3 s. 38-39

Yunan Canavarlıkları	S 12 s. 176
Küçük Hikâye	S 16 s. 221
Define	S 21 s. 288-289

İhsan Altay

Aman Kesme	S 1 s. 5-6
Muhavere	S 1 s. 13-15

İhsan Mehmed

Masalcık	S 23 s. 310
----------	-------------

İhsan Melih

Dilek Yüzüğü	S 70 s. 754
--------------	-------------

İlyas Bahri

Posta Güvercinleri	S 21 s. 282- 283
--------------------	------------------

İmzasız

Teşekkürname	S 1 s. 1
Mustafa Kemal Paşa Hazretlerinin Çocukluk Hayatı	S 1 s. 2-4
Şundan Bundan	S 1 s. 16-17
Bir El Şakası	S 2 s...
Türk'ün Rüyası	S 2 s. 21
Dadane Köyü Camiini Yaptıran Lala Mustafa Paşa	S 2 s. 23
Mezarlıklar	S 2 s. 19

Gazete	S2 s. 27
Köstebek	S 2 s. 31
Müsahebe	S 3 s. 33
Yunus Emre / Aşık Yunus	S 3 s. 34
Tandırname	S 3 s. 40
Prusya’da İstiklâl Muharebeleri	S 5 s. 67-68
İbiş Ağa ile Kırk Haramiler	S 5 s. 70-71
Volkan Adaları	S 5 s. 76
Musabıkımız	S 6 s. 96
Verem Mücadelesi	S 6 s. 86-87
Coğrafya Dersinde,	S 6 s. 90
Coğrafya Dersinde	S 6 s. 92
Açık Muhabere	S 6 s. 96
Çanakkale Müdafa-yı Dilyarânesi, ,	S 7 s. 98
Kedi	S 7 s. 109
Fare Hikâyeleri	S 7 s. 111
Çinliler ve Afyon, ,	S 7 s. 113
“Ay” da Gece ile Gündüz	S 8 s. 118
Terbiyesizlik	S 8 s. 122
Tilki ile Seyyahlar	S 8 s.122
Fil mi Otel mi?	S 8 s. 128
Su Kızı	S 9 s. 134-135
Bugünkü Vazifem	S 9 s. 135
Cevahirci Dursun Ağa	S 9 s. 138
Galiçya Muharebeleri ve Cevad Tepe Mudafa’ı	S 10 s. 146
İskit Türkleri	S 10 s. 147-148
Şakirdin Muallimine Karşı Vazifeleri	S 10 s. 153
Billûr Köşk	S 11 s.158
Çin’de Kartal Avı	S 11 s. 162

Çalış Yavrum	S 12 s. 171
Deniz Fenerlerinde Tarz-ı Maişet, ,	S 12 s. 175
İzci Dersleri-2	S 13 s. 190
Tilki Kardeş ile Tavuk Hanım 1	S 13 s. 191-192
Tilki Kardeş ile Tavuk Hanım 2	S 14 s. 204
Bir Bardak Suyun Hokkabazlığı	S 15 s. 213
Tilki Kardeş ile Tavuk Hanım 3	S 15 s. 215
Hissiz Olmayınız	S 16 s. 218
Encemin-i Hamuşan	S 16 s. 224
Tilki Kardeş ile Tavuk Hanım 4	S 16 s. 227
İngilizler İstanbul'da 1	S 17 s. 228
İngilizler İstanbul'da 2	S 18 s. 244
Gergedan	S 18 s. 251
İngilizler İstanbul'da 3	S 19 s. 252
Eti Para ile Satılan Bir Vezir	S 20 s. 267
Silivri Seyahati 1	S 20 s. 271-272
Eti Para ile Satılan Bir Vezir 2	S 21 s. 275
Silivri Seyahati 2	S 21 s. 284-285
Öksüz	S 22 s. 296-297
Silivri Seyahati 3	S 22 s. 298
Silivri Seyahati 4	S 23 s. 309-310
Su Üstünde Kayan Gemiler	S 24 s. 318
Meslektaşlarımıza Küçük Bir Hizmet	S 24 s. 318
Letaif	S 24 s. 320
Silivri Seyahati 5	S 24 s. 321
Bilmece	S 24 s. 325
Küçük Karilerimizin Veli ve Mir Beylerine	S 25 s. 2
Yüksek Bacalar	S 25 s. 3
Silivri Seyahati 6	S 25 s. 7

Yeni Yol Dergisinde Bir Muhasebe	S 26 s. 18
Kâzım Karabekir Paşa'nın Akşam Duası	S 26 s. 29
Halim'in Kısmeti	S 27 s. 35
Seyahat Mektupları 2	S 27 s. 42-43
Silivri Seyahati 7	S 27s. 44-45
Halim'in Kısmeti	S 28 s. 52
Silivri Seyahati 8	S 28 s. 53
Guguklu Kızlar 1	S 28 s. 54-56
Anadolu Muharebesi, ,	S 28 s. 63-64
Halim'in Kısmeti	S 29 s. 69-70
Guguklu Kızlar 2	S 29 s. 71-72
Eski Tarihi Boğan Yeni Günler	S 30 s. 82
Halim'in Kısmeti	S 30 s. 83-84
Guguklu Kızlar 3	S 30 s. 89
Silivri Seyahati	S 30 s.91
Ankara Muharebesi, ,	S 31 s. 99-101
Guguklu Kızlar 4	S 31 s. 101
Silivri Seyahati	S 31 s . 108
Saadet Adası 3	S 31 s. 111
Uyku Âlemi	S 31 s. 113-114
Ankara Muharebesi	S 32 s. 118
Silivri Seyahati	S 32 s. 125-126
Cezayirli Hasan Paşa (Çeşme Muharebesi)	S 32 s. 126-127
Zulüm ve Azim 1	S 32 s. 128
Saadet Adası 4	S 32 s. 129-130
İhtilâl Adamlarından Mirabu	S 33 s.142
Zulüm ve Azim 2	S 33 s. 144
Saadet Adası 5	S 33 s. 146
Silivri Seyahati	S 33 s. 147-148

Zulüm ve Azim 3	S 34 s. 157
Saadet Adası 6	S 34 s. 160-161
Silivri Seyahati	S 34 s. 163
Silivri Seyahati	S 35 s. 177
Balonla Seyahat, ,	S 35 s. 182- 184
Ulu Peygamberin (Sa.s) Mübarek Sözleri	S 36 s. 187
Kırılmış Fincan	S 36 s. 188-189
Silivri Seyahati	S 36 s. 198
Kırılmış Fincan 2	S 37 s. 204-207
Prences Olga'nın Gururu Yahut Kutub Denizlerinde Buzların Mebdei	S 38 s. 216-217
Merih Yıldızında İnsan Var mı?	S 41 s. 266-267
Teyyare ile Devr-i Âlem	S 41 s. 273
Amerika Vahşileri	S 42 s. 282
Rüyalar Memleketinde	S 42 s. 286-287
Harikalar Memleketi Amerika'da	S 42 s. 277
Teyyare ile Devr-i Âlem	S 42 s. 289
21. Asırda Neler Olacak, ,	S 43 s. 297
Amerika Vahşileri, ,	S 43 s. 305
Yılan Balıkları	S 44 s. 309
Amerika Vahşileri, ,	S 44 s. 314
İfritler ve Melekler Diyarı	S 44 s. 318
Kırmızı Gülle Beyaz Gül	S 45 s. 326
Amerika Vahşileri, ,	S 45 s. 330
Havada Devr-i Âlem	S 45 s. 335
Sinek Nakli	S 45 s. 337
Ayder Avı	S 46 s. 341
Amerika Vahşileri, ,	S 46 s. 344
Amerika'da	S 46 s. 345

Anadolu'nun Ortasında Eski Bir Şehir: Konya	S 46 s. 347-348
Yeni Keşfiyat	S 47 s.
Üç Kardeşin Marifetleri, Selami Dede	S 47 s. 362
Amerika Vahşileri	S 47 s. 367
Zaja	S 48 s. 373
Sinbat Reis	S 48 s. 374-376
Tunç Yüzük	S 49 s. 390-391
Tunç Yüzük	S 50 s. 406-410
Kızıl Kunduzlar	S 51 s. 438
Semadan Düşen Taşlar	S 52 s. 437
Musikî ve Hayvanlar	S 53 s. 457-458
Konuşan Mağara 1	S 53 s. 458-461
Sanayi-i Altun	S 53 s. 464
Konuşan Mağara 2	S 54 s. 470-472
Kaplan Gözlü İnsan	S 54 s. 480-482
Konuşan Mağara 3	S 55 s. 487
Avustralya Yerlileri	S 55 s. 489
Konuşan Mağara 4	S 56 s. 503
Avustralya Yerlileri	S 56 s. 506-507
Esrarengiz Topraklar Atlantid Kıtası	S 57 s. 527
Esrarengiz Topraklar Atlantid Kıtası	S 58 s. 537- 538
Garip Bir Konser	S 58 s. 540-541
Avrupa'yı Amerikalılar mı Keşfetmiş	S 59 s. 557- 558
Cazibe-i Arziye	S 60 s. 565
İkinci Kamer	S 60 s. 572- 573
Yeşil Kavanozun Sırrı	S 61 s. 582-583
Esrar İçinde Esrar	S 62 s. 608-609
Ay Dedemize Nasıl Gideceğiz, , ,	S 63 s. 613-614
Esrar İçinde Esrar	S 63 s. 624-625

Buzlar Diyarında, ,	S 64 s. 629, 630
Süt Veren Nebatlar	S 64 s. 633
Yanar Dağlar	S 65 s. 642
Hayvanlarda Sanat	S 65 s. 650-652
Papağan	S 65 s. 657
Korkunç Dakika	S 65 s. 661-663
Cengiz Hanın Dünya Seferi	S 65 s. 664-665
Yazı Yazan Hayvanlar	S 65 s. 667
Maden Nasıl Aranır	S 66 s. 677
Zürafa	S 66 s. 681
Su ve Tarak Kullanmayan Millet	S 66 s. 686-687
Sarığ	S 67 s. 692
Yerli Hilesi	S 67 s. 694-695
45 Santim Boyunda Bir Adam (Cüce Cefri)	S 67 s. 697-698
Bir Kedi ve Cıvıvleri, ,	S 67 s. 699
Esaret Boyunduruğu Altında İnleyen İslâm Diyarlarından/Kahire’de Bir Gezinti	S 67 s. 700-701
Yıldırımından Nasıl Korunmalı	S 67 s. 705
Toraman Beyin Şişmanlık Derdi	S 67 s. 707
Güneş Nasıl Çarpar	S 68 s. 709
Çirkin Çocuk	S 68 s. 710-711
Deniz Aygırı	S 68 s. 715-716
Balık Kavağa Çıkar mı	S 69 s. 725-726
Arsıanlar Arasında	S 69 s. 727-728
Birmanya ve Heykeller	S 69 s. 729
Cennet Kuşu	S 69 s. 730
Amerika’nın Alaska Yarımadasında Cemudiyeler	S 69 s. 733-734
Fettah Efendinin Hilesi	S 69 s. 734-735
Tığ Örgüsü ile Armut	S 69 s. 739-740

Hicabi Efendinin Tuzağı	S 70 s...
Fettah Efendinin Hilesi	S 70 s. 745-746
Rakun	S 70 s. 751
Taş Olmuş Bir Orman	S 70 s...
Havanın Bozulacağını Nasıl Anlarız/İzci Dersleri	S 71 s. 757
Korkunç Adada	S 71 s. 758-760
Fettah Efendinin Hilesi	S 71 s. 761-762
Dünya Havadisleri, ,	S 71 s. 769
Tavus Kuşu	S 72 s. 779
Fettah Efendinin Hilesi	S 72 s. 785
Balık Avlarken	S 73 s. 791
Saka Kuşu	S 73 s. 792
Dertli Kerem Yandı mı Yanmadı mı	S 73 s. 792
Dikiş Sayfası/Cici Annemizin Dersleri	S 73 s. 794
Tavşan	S 73 s. 795
Zenci ve Çinli Çocuklar	S 73 s. 796-797
Bir Çocuğun Hatıra Defterinden, ,	S 73 s. 800
Kurtuluş-u Vustada Müslüman Medeniyeti	S 74 s. 808
Bobinin İntikamı	S 74 s. 807
Çakır Kuşu	S 77 s. 808
Amerika'yı Keşfeden Kristof Kolomb mudur?	S 74 s. 809
Kazazedeler 1	S 74 s. 811
Devekuşu	S 74 s. 812
Yıldırım Acaibatı	S 75 s. 824
Büyük Antimak Kale Beyi	S 75 s. 825
Kongolular	S 75 s. 827
Kazazedeler 2	S 75 s. 834
Kazazedeler 3	S 76 s. 842
İki Bin Senelik Telefon	S 76 s. 847

Kazazedeler 4	S 77 s. 872-873
Alüminyumdan Gazete	S 77 s...
Mauriler	S 78 s. 875
Garip İnsanlar Serisi	S 80 s. 905-906
Dikiş Sayfası	S 80 s. 912
Beyaz Filler	S 81 s. 920
Garip Bir Tecrübe	S 81 s. 926
Uykuda Ağırılık Basar mı	S 82 s. 937
Müzip Çocuklar	S 82 s. 938-939
Küçük Yaramazlar	S 82 s. 944-945
Zahmetsiz Av	S 83 s. 950-952
Köprüde Bir Facia	S 84 s. 965
Çin Kızları, ,	S 84 s. 969
Sümüklü Böceğin Kuvveti	S 85 s. 985
Siyahlar Ülkesinde Peşular	S85 s. 987
Turhan'la Doğan Bolu'da	S 85 s. 993
Bakır Renkliler	S 86 s.1003-1004
Ganj Nehri Kıyılarında	S 86 s. 1005
Turhan'la Doğan Bolu'da	S 86 s. 1007
Yarına Kalan Dona Kalır	S 87 s. 1014
Mantarlı Çörek	S 87 s. 1018
Gelincikle Ada Tavşanı	S 87 s. 1019
Ganj Nehri Kıyılarında	S 87 s. 1022
İki Kıskaç Çocuk	S 87 s. 1024
Asya Şimali İnsanları Laponlar	S 88 s. 1040
Çiçeklerin Gururu	S 88 s. 1041
İnsanların Dayanabilecekleri Hararet	S 88 s. 1041
Ganj Nehri Sahillerinde	S 90 s. 1068
Korkular Arasında	S 91 s.1078-1079

Türk Büyüklerinden Nizamülmülk	S 91 s.082- 1083
Ganj Nehri Kıyılarında	S 91 s. 1085
Bir İhtiyar Avcının Bir Günlük Sergüzeşti	S 92 s. 1094
Alüminyumdan Vapur	S 92 s. 1095
İlk Defa Devr-i Alem Eden Gemi	S 92 s. 1097
Sihir	S 92 s. 1098
Çiçeklerin Gururu	S 92 s. 1099
Türk Büyüklerinden Kavalalı	S 92 s. 1100
Canbaz Ali'nin Hayalleri	S 92 s.1102-1105
Bir İhtiyar Avcının Bir Günlük Sergüzeşti	S 93 s. 1110
Korkulu Rüya	S 93 s. 1112
Çiçeklerin Gururu	S 93 s. 1115
Vahşi Hayvanlar Nasıl Terbiye Edilir?	S 93 s. 1121
Vahşilerde Şişkoluk Moda	S 99 s. 1225
Türk Büyüklerinden Gazi	S 94 s. 1126
Oynayan El	S 94 s. 1127
Mantar Meraklısı	S 94 s. 1135
İki Kardeş Arasında Bir Kavga	S 94 s.134-1136
Şermin'in Balonu	S 94 s.1138-1140
Altın Peykâr	S 95 s.1142-1146
Kestaneden Nasıl İstifade Edilir?	S 95 s. 1147
Devler Adasında	S 95 s.1148-1150
Lodos İle Karpo'nun Muarifleri	S 96 s. 1158
On iki Kardeşler	S 96 s.1168-1171
Türk'ün Vatanının Kıymettar Bir Cüz'ü: Musul	S 97 s. 1180
Kendi Kendinize Terlik Yapmak	S 97 s. 1183
Güzel ve Zarif Kostüm Modaları	S 98 s. 1090
Göge Uçan Derviş	S 98 s. 1090
Bir Tedavi	S 99 s.1096-1097

Bir Sene Zarfında Ne İşler Gördüm	S 99 s. 1121
İki Küçük Avcının Korkunç Seyahatleri	S 99 s. 1253
Muhiti Esrarla Dolu Olan Bir Memleket	S 100 s. 1242
Memiş, İbiş ve Durmuş Ağaların Başlarına Gelenler	S 100 s. 1245
İktisadı Çok İyi Bilen Genç Bir Siyahî	S 100 s. 1247
Bahr-i Muhitte Dünyanın En Münbit Adaları	S 101 s.1268
Tilki Efendinin Başına Gelenler	S 102 s. 1279
Büyük Bahr-i Muhit Ortasında Uyuyan ve Yükselen Millet	S 103 s. 1295
Maymunlar	S 103 s. 1295
Şarklıları Uyutan Mezhepler	S 104 s. 1308
Gizli Hazine	S 104 s. 1310
Nedametın Nedameti	S 104 s. 1310
Nedametın Nedameti	S 105 s. 1324
Demirci	S 105 s. 1325
Nejad Balık Yağı İçemez	S 106 s.1339-1341
İstiklâl Yollarında Ölenler	S 107 s. 1354-1355
Şeytan Var mıdır	S 107 s.1356-1357
Yeni Yol Kupası	S 107 s. 1363
Çocuklarımızın Musul'a Aid Millî ve Vatanî Düşünceleri	S 107 s.1364-1367
Yedi Başlı Ejder	S 109 s.1386-1388
Garip Bir Balık Avı	S 109 s. 1391
Memduh Futbol Oynuyor	S 109 s. 1396
Teyyare Nasıl Yapılır	S 109 s. 1397
Gülfidan Kalfanın Sergüzeştleri	S 109 s. 1400
İsmi İşitilmeyen Garip Hayvanlar	S 110 s..
Şempanze Efendi Elmas Tüccarı	S 111 s. 1429
Lokanta	S 111 s. 1430
Bacaksız Süleyman'ın Heyecanlı Seyahati	S 112 s.1440-1441
Küçük Saadetin Fedakarlığı	S 112 s. 1434

Büyük Tarihi Hikâye 1	S 112 s. 1435
Bakır Renklilerle Kanlı Mücadele	S 112 s. 1439
Çorak ve İssız Ovada Korkulu Bir Av	S 112 s.1442-1444
Siyah Kıtaları Esrarı	S 112 s.1436-1437
Fehmi'nin Şeytanlığı	S 112 s. 1444
Yeni Yolun Mektep Oyunları	S 112 s. 1447
Gülfıdan Kalfanın Sergüzeştleri	S 112 s. 1448
Tutmuzis'in Kahramanlıkları	S 113 s. 1450-1451
Bacaksız Selim'in Heyecanlı Seyahati	S 113 s. 1463
Bakır Renklilerle Kanlı Mücadele	S 113 s. 1457
Gülfıdan Kalfanın Sergüzeştleri	S 113 s...

İrfan

Dünyanın Büyük Adamları/Pastör,	S 19 s. 260-261
Dünyanın En büyük Adamları "Nevton"	S 28 s. 50

İsmail Hakkı

Yazda Bir Tatil	S 19 s. 267
-----------------	-------------

İsmail Safa

Hayvanlarda Zekâ	S 14 s. 201
------------------	-------------

İzzeddin Mehmed

Karşılıklı Hayaller	S 17 s. 232
Kurdun Dönekliği	S 20 s. 266

İzzet İlhan

Şerefli Akıbet	S 98 s. 1202
Türk Kahramanlığının Yüksek Misallerinden	S 105 s. 1322

K(Kaf) D (dal)

Tılsım	S 11 s. 163
--------	-------------

K. Oğuz

Eskimolu Mors Avında	S 111 s. 1340
----------------------	---------------

Kadir Can

Poyraz	S 99 s. 1227
--------	--------------

Kâmi

Adil Bir Emir'in Cevabı	S 16 s. 220
Yazı	S 20 s. 272-273
Zekâ	S 17 s. 231

Kâzım Karabekir Paşa

Hâlâ Bu Mekteb 1	S 23 s. 304-305
Sabah Duası	S 24 s. 315
Hâlâ Bu Mekteb 2	S 24 s. 314-315
Hâlâ Bu Mekteb3	S 25 s. 10
Hâlâ Bu Mekteb 4	S 26 s. 26-27
Akşam Duası	S 31 s. 109

Kemal (Sındırgı Numunesi Muallimlerinden)

Güneş S 27 s. 35

Kemaleddin Celil

İlk Devr-i Alem S 20 s. 273-274

İlk Devr- i Âlem S 24 s. 323-324

Kemal Turgut

Cumhuriyetin Çocuklarına S 58 s. 534

Mektebe Giderken S 32 s. 130

Kemaleddin Kaya

Yazmak İçin Okumak S 33 s. 134-135

Yamyamlar Memleketinde S 38 s. 215-216

Oburluğun Cezası S 38 s. 218-220

Sihhat Sütunu S 52 s. 440

Yüksekten Atılan Sular Arasında Heyecanlı Birkaç Dakika S 111 s. 1431

Keman Muallimi Cemil (Bestekâr)

Bayrak Marşı S 101 s. 1268

Ken'an

Lav Selleri Altında S 62 s. 606

Telsiz Postamız S 108 s. 1315

Afacanın Hilesi	S 108 s. 1381
Telsiz Postası	S 109 s. 1394
Tramvaydaki Adam	S 109 s. 1396

Kenan Nuri

Ateş Böceği	S 49 s. 397
Korkunç Ulaf	S 108 s.376-1377
Yağmurdan Kaçan Doluya Tutulur	S 108 s. 1379
Kahraman Kemal	S 109 s.1392-1393
Uydurma Hastalık	S 109 s. 1391
Mukaddes Can	S 109 s.1398-1399
Yerle Gök Arasında Korkulu İki Dakika	S 110 s.1402-1403
Fevkalâde Kelepirler	S 110 s. 1415
Filin Hortumu Arasında Heyecanlı Bir Dakika	S 111 s.1426-1427
Maharetli Güneş Tüccarı	S 113 s.1449-1450

Kerametullah

Japonya	S 16 s. 222
---------	-------------

Kıra'at Hocası

Bir Köylü Çocuğunun Zekâsı	S 10 s. 152-153
----------------------------	-----------------

L. Kaya

Musikî	S 13 s. 185
--------	-------------

Lami

Alınamayan İntikam S 70 s. 742-743

Latife Rüşdî

Serçenin Ölümü S 32 s. 132

Lebib Muslihiddin

Vücudumuzda Esrarengiz Beyaz Polisler S 98 s. 1191

Leyla ...,

Bu Kadar Saflık Olur mu? S 70 s. 87

M. Ata

Baharın Aşkı S 34 s.154-156

Koca Ali S 62 s. 605

Münacaat S 64 s. 639

M. Cahid

Kırmızı Derililerin Esiri 1 S 41s. 274

Kırmızı Derililerin Esiri 2 S 42 s. 290

Kırmızı Derililerin Esiri 3 S 43 s. 306-307

Kırmızı Derililerin Esiri 4 S 44 s. 322-323

Kırmızı Derililerin Esiri 5 S 45s. 338- 339

Kırmızı Derililerin Esiri 6 S 46 s. 353

Kırmızı Derililerin Esiri 7 S 47 s. 371

Kırmızı Derililerin Esiri 6	S 48 s. 385
İki Çocuğun Merih Yıldızına Seyahati 1	S 49 s. 399-400
Esrarengiz Topraklar	S 50 s. 411
İki Çocuğun Merih Yıldızına Seyahati 2	S 50 s. 417
Esrarengiz Topraklar	S 51 s. 424-425
İki Çocuğun Merih Yıldızına Seyahati 3	S 51 s. 431-434
İki Çocuğun Merih Yıldızına Seyahati 4	S 52 s. 447
İki Çocuğun Merih Yıldızına Seyahati 5	S 53 s. 464-465
Esrarengiz Topraklar	S 53 s. 446-448
Esrarengiz Topraklar	S 54 s. 473
İki Çocuğun Merih Yıldızına Seyahati 6	S 54 s. 478-479
İki Çocuğun Merih Yıldızına Seyahati	S 55 s. 495-496
Otuz Sene Sonra	S 56 s. 510-511
Esrarengiz Topraklar	S 56 s. 512-513
Otuz Sene Sonra 2	S 57 s. 526-527
Otuz Sene Sonra 3	S 58 s. 539
Otuz Sene Sonra 4	S 59 s. 559-560
Otuz Sene Sonra 5	S 60 s. 576-578
Otuz Sene Sonra 6	S 61 s. 585
Otuz Sene Sonra 7	S 62 s. 602-603

Mehmed Enver

Röntgen	S 3 s. 37-38
Verem, İnce Hastalık	S 5 s. 69-70
Sıtma	S 7 s. 102-103
Sıtmanın Tedavisi ve Mücadelesi-2	S 8 s. 114
Zavallı Besleme	S 9 s. 133-134

M. Fehmi

Kutb-u Cenubide Lahuti İslâm Hükümeti-6

S 6 s. 94

M. Halid

Recep Beyin Kemanı

S 17 s. 235

Hamal Mehmed

S 21 s. 280-281

M. Kânî

İki Yol

S 25 s. 13

M. Şecaeddin

Adil Vezir

S 34 s. 153

M.C.

Akılsız Yusuf'un Marifetleri

S 49 s. 398

M. Celâl

Doğru Sözler

S 24 s. 322

M. F.

Kutb-u Cenubide Lahuti İslâm Hükümeti-2

S 3 s. 43-45

M. Refik

Fil

S 8 s. 118-119

Macide Cemil

Toprak

S 98 s. 1201

Mahmud Cahid

Memiş'in Korkunç Seyahati

S 42 s. 283

1500 Sene Evvel (Pek) Adasında

S 55 s. 494

Mehmet Asım

En İyi Tavsiye

S 19 s. 254

Mehmed A'ta

Sihirli Söz

S 56 s. 507

Mehmed Cevad

Buzlar üzerinde

S 51 s. 422-423

M. Haşim

Fikret'in Duası

S 90 s.1072-1073

Şarkın Parlak ve Güzel Yıldızı: Kars

S 113 s. 1456

Mehmed Haşim

Bir Günün İki Şehidi	S 88 s. 1030
Sarıkamış	S 89 s.1052-1053
Şarkın Güzel ve Medenî Beldelerinden	S 100 s. 1246
Küçük Avcıların Akıbeti	S 106 s.1342-1343

Mehmed Nevzad-Mehmet Hayri,

Umacı	S 29 s. 74-75
-------	---------------

Melih Rakım

Bahr-i Muhit Ortalarında	S 106 s. 1341
Musul İçin,	S 107 s.1360-1362
Toptaşında Deliler Arasında	S 104 s. 1311

Meliha Rıza

Balıkçının Kısmeti	S 31 s. 112-113
--------------------	-----------------

Mehmed Şükrü

Çocukla Kuş	S 21 s. 284
-------------	-------------

Mehmed Zeki

Almanya’da Amelelikle Geçen Günler	S 85 s. 990-991
Almanya’da Filitner Gemiler	S 94 s.1132-1133

Almanya’da Yeşil Gümüş, Altın, Demir ve Elmas Düğünleri S 90 s.1065-1067

M. Zeki

Kaptanlık Hevesi S 18 s. 244-245

Mustafa

Hikâye S 6 s. 93

Muhammed Hikmet

Büyük Frekrik’in Kıymet-şinaslığı S 5 s. 71

Mustafa Necati

Dedemizin Masalları, Hikâye S 6 s. 91

Sabur Baba S 8 s. 126-127

Ah Yerde Kalmaz S 18 s. 252

Mustafa Subhi

İhtiyar Şehid S 77 s. 809-810

Mübarek Emin

Namütenahi S 54 s. 469

Rüyalar Memleketinde S 43 s. 294-295

Mütercim:... Bekir

Sergüzeştçi Mızıkacılar

S 93 s.1114-1115

N. Cezayirli A(Aydın) R

Avustralya Ormanları

S 17 s. 234

N. T (tı)

Ayşe Kadın

S14 s. 202-203

N. Tuğrul

Türk Büyükleri “Molla Hüsrev”

S 11 s.160-161

Nadire Hanım

Uyan! Çalış!

S 28 s. 57

Nahid Durgut

Mangal Başında

S 15 s. 212

Nazif Alp

Bahar İçin

S 30 s. 95

Necdet Durgut

Nasıl Vahşilerin Hükümdarı Oldum

S 43 s. 302-304

Nedim Tuğrul

Bolu Voyvodası Hacı Ahmedoğlu İbrahim Ağa	S 1 s. 4-5
Gençler İş Başına	S 1 s. 7
Coğrafyanın Tarihi	S 1 s. 12-13
Kuyruksuz Ahmet	S 2 s. 20
Bayrağa Hitab	S 3 s. 36-37
Anadolu'nun Yaralarını Saralım	S 6 s. 83-84
Anadolu'nun Yaralarını Saralım	S 7 s. 99
Pamukçu Sarı Ali Bey 1	S 7 s.107-108
Pamukçu Sarı Ali Bey 2	S 8 s. 123-124
Millî Kahramanlar	S 9 s. 130
Vazife	S 11 s. 158
Düşmanlarını Unutma	S11 s. 159-160
Pamukçu Sarı Ali Bey-3	S 11 s. 166-168
Büyük Şehid Mirâlay Nazım Bey	S 12 s. 171-172
Pamukçu Sarı Ali Bey-4	S 12 s. 179-181
Pamukçu Sarı Ali Bey-5	S 13 s. 192
Türklüğü Sev	S 15 s. 206
İstiklâl Aşkı	S 18 s. 242
Pamukçu Sarı Ali Bey 6	S 24 s. 324-325
Pamukçu Sarı Ali Bey 7	S 25 s. 4
Maymunlar Diyarında	S 25 s. 11
Seyahat Mektupları 1	S 26 s. 20-21
Maymunlar Diyarında	S 26 s. 28
Maymunlar Diyarında	S 27 s. 46-47
Maymunlar Diyarında	S 30 s. 92-93
23 Nisan	S 34 s. 149-150
Sarı Selim	S 34 s. 157-158
Osmanlı Sultanları	S 35 s.167-168

Üçüncü Sultan Murad	S 37 s. 200-201
Küçük Yavrular	S 40 s. 247
Musahebe	S 67 s. 693
23 Nisan	S 71 s. 789-790
Türk İktisadına	S 81 s.917
İki Bayram	S 82 s. 933-934
Şehid Dünder Alp	S 83 s. 949
Cumhuriyet Yaşayacaktır	S 84 s. 965
Rüyamda Bile Şimendifer Görüyorum	S 89 s.1045-1046
Büyük Paşamız Köylüler Arasında	S 103 s.1289-1290
Türk Vatanına Hor Bakanları Her Vakit Çıkarabiliriz	S 105 s...
Takdim	S 112 s..

Nedim(Tuğrul)

Türk Dünyaya Bedeldir	S 86 s. 995
-----------------------	-------------

Nevzad Mahmud

Deve ile Fare'nin Hikâyesi	S 91 s. 1087
----------------------------	--------------

Nihal Safvet

Hasret	S 33 s. 143
Saadet Adası 7	S 35 s. 176
Saadet Adası 8	S 36 s. 192-193
Saadet Adası	S 37 s. 207-208
Saadet Adası 10	S 38 s. 221-222
Saadet Adası 11	S 40 s. 255

Nihâl Siret

Küçük Fedakâr S 28 s. 57-58

Nizameddin

İki Şehid Kardeş S 19 s. 254

Nureddin Hoca

Diyoje'nin Tuhaflikları S 3 s. 35

Orhan

S 41 Kaplan Avcıları s. 270-272

S 46 Zehra'nın Metaneti s. 346

Osman Cevdet

Hilâl ve Vatan Teshiri S 23 s. 302

Osman Kemal

Vahşi Öküzler S 12 s. 178-179

Osman Remzi

Cumhuriyet Güzele S 113 s. 1462

Osman Uluğ

Zavallı Musul S 107 s. 1355

Ömer Fehmi

Kaplumbağa

S 14 s. 201-202

Ömer Lütfi

Bilmeden Kendini, Yavrusunu, Kocasını Zehirleyen Bir Valide S 82 s. 939

Mini Mini Osman'ın Hicranı

S 16 s. 220

Ömer Lütfü Bey

Cumhuriyet Marşı

S 22 s. 297

Pekkoz Hilmi

Nankörlük Tamakârlık

S 107 s. 1362

Reşad Dünder

Çalışmak

S 9 s. 133

Rifat

Saadet Sarayı

S 40 s. 250-251

Ruhi İlhan

Türk Bayrağı

S 25 s. 16

S (Sad) Gündüz

Hatıra Defterinden

S 11 s..

Sabiha Esad

Bir Şehid Yavrusunun Akıbeti

S 34 s. 151

Sabri Cemil

Türk Cumhuriyeti

S 99 s. 1064

Sabri Gündüz

Yoksullar

S 1 s. 15

Salih Zeki

Vazife

S 44 s. 310

Vazife

S 45 s. 331

Vazife

S 46 s. 351-352

Vazife

S 47 s. 360-361

Vazife

S 48 s. 382

Vazife

S 49 s. 396

Vazife

S 50 s. 414

Vazife

S 51 s. 428-429

Vazife

S 52 s. 442-443

Vazife

S 53 s. 462

Vazife

S 54 s. 474-475

Vazife

S55 s. 497

Vazife

S 56 s. 504-505

Vazife

S 57 s . 524-525

Vazife

S 58 s. 536-537

Vazife	S 60 s. 567-s 568
Vazife	S 62 s. 600
Vazife	S 63 s. 616-617
Vazife	S 65 s. 660
Vazife	S 67 s. 690
Vazife	S 68 s. 719

Selâmi Dede

Çalınan Güller	S 51 s. 426-427
----------------	-----------------

Selâmi Rüşdi

Zavallı Gülün Ölümü	S 105 s. 1331
---------------------	---------------

Selim Sırrı (TARCAN)

Spor ve Feragat-ı Nefsiye	S 41 s. 272-273
Spor ve Feragat-ı Nefsiye	S 42 s. 288

Semih Muammer

Bahtiyar Oduncu	S 104 s.1305-1307
-----------------	-------------------

Seraceddin

Köylünün Fazileti	S 17 s. 231
Süt Ninemiz	S 20 s. 279
Üç Bahçıvan	S 24 s. 315

Servet Hilmi

Büyük Adam

S 81 s. 923

Seyyah Gündüzalp

Küçük Çinliler

S 96 s. 1177

Sinakapol

Yeşil Kavanozun Sırrı

S 59 s. 555-556

Yeşil Kavanozun Sırrı

S 60 s. 566-567

Sungur Alp

Kurt ile Kuzu

S 17 s. 233

Kış

S 20 s.266

Münakaşa

S 32 s. 121

Horoz, Eşek, Arslan

S 33s. 136

Baykuşla Kumru

S 34 s. 106

Türk Kızına

S 35 s. 170

Çiçekler Arasında

S 37 s. 204

İlkbahar

S 39 s. 241

Süleyman

Uyan ve Çalış

S 18 s. 242

Süleyman Cengiz

Hindistan’da Kaplanlar

S 11 s. 168

Ş. K(Kef)

İmtihan

S 7 s. 106

Şehabeddin

Teneffüs

S 5 s. 73-74

Prusya ve Napolyon

S 6 s. 84-85

Prusya ve Napolyon

S 7 s. 104-105

Başkumandan Muharebesi

S 7 s. 101

Mihanikiye-i Teneffüs

S 7 s. 100

Sancak

S 8 s. 115

Şemseddin

Çocuklarımıza Hıfz-ı Sıhhat

S 12 s. 178

Şerif Baba

Him Him Ali

S 112 s. 1438

Şeyh Mehmed Nabit

Ulu Peygamberin (s. a. s) Sözlerinden

S 32 s. 120–121

Ulu Peygamberin (s. a. s) Sözleri

S 40 s. 249

Şükrü

Amcamın Evi	S 15 s. 207
Kızın Bebeği	S 15 s. 207

Şükrân

Köylü Safiyeti	S 5 s. 68
Nasreddin Hoca'nın Odasına Hırsız Girmiş	S 6 s. 92

T. (te) Demiray/Tahsin Demiray,

Yurt Kaygısı	S 6 s. 85
Orduya	S 7 s. 99
Dua Et Yavrum	S 8 s. 119
Canavarlar	S 9 s. 131-132
Öğüt	S 9 s. 136-137
Düşman Titre	S 11 s. 159
Bir Ders	S 14 s. 194
Zeybek	S 14 s. 195
Kış Gelirken	S 15 s. 206
Yurdumun Çocukları	S 15 s. 212
Bir Nazire	S 17 s. 230
Kedim	S 18 s. 248
Haylaz	S 20 s. 29
Kar Yağarken	S 22 s. 291
Küçük (Cin)in Hesap Muallimi	S 24 s. 320
Allah	S 25 s. 2
Aman Şu Kızlar	S 25 s. 6

Ya Hazret-i Sopa	S 28 s. 59-60
Satılık Oruç	S 31 s. 107-108
Kârlı Bir Alışveriş	S 32 s. 122-125
Panama Kanalı	S 33 s. 141-142
Nedamet	S 34 s. 160
Bayram Hediyesi	S 35 s. 175
Tehlikeli Orman	S 37 s.202-203
Prenses Olga'nın Gururu Yahut Kutup Denizlerinde Buzların Mebdei	S 39 s. 232-233

T (tı) H (ha)

Doktorun Katırı	S 12 s. 173
-----------------	-------------

T(te) Hadi

Düşünmeden Karar Verme	S 13 s. 183
İki Kalp	S 26 s. 22-23
“Çay”ın Felâketi	S 15 s. 214
Gururun Neticesi	S 14 s. 194

T(tı) Karağuz

Gibi	S 7 s. 98
------	-----------

T.(Tı) Tuğrul

Vakitsiz Misafirler Nasıl Karşılandı	S 7 s. 108
--------------------------------------	------------

Tal'at

Madencilik	S 61 s. 589
------------	-------------

Tal'at Kaya

Küçük Zeliha'nın Büyük Kalbi S 19 s. 264

Tal'at Kayıhan

Bir Rüya S 27 s. 27

Tal'at Tuğrul

Validemin Son Sözü S 5 s. 66

Bir Yolculuk Tehsisi S 13 s. 184

Bir Hırsızın Akibeti S 15 s. 214

Kısmetten Fazla Olmaz S 17 s. 237

Yıldırım Çarpması S 19 s. 257

İftira S 25 s. 15

Talat Dünder

Hikâye S 21 s. 286

Tevfik

Türkiye'nin İsviçre'si Rize S 99 s. 1232-1233

Tevfik Abdurrahman

Yalnız Türklük S 112 s. 1431

Tevfik Dünder

Acz S 32 s. 131

Tevfik (39 mektep Müdürü)

Tehlikede Olanlara Yardım Ediniz S 102 s. 1278

Sakın Ceplerinize Yemiş Bırakmayın S 104 s. 1316

Turgut Nuri

Nankör Bir Oduncunun Akıbeti S 30 s. 87-89

Türkân

Üç Ahmak S 6 s. 92

Y. K(Kef) / (Kenan)

Merih Yıldızıyla Konuşabilecek miyiz? S 55 s. 485-486

Avustralya Yerlileri S 57 s. 522- 524

Ahtapotun Kolları Arasında S 58 s. 543-544

Karıncalar Dünyasına Bir Seyahat S 59 s. 552-553

Turhan'la Doğan'ın Seyahati S 62 s. 604-605

Turhan'la Doğan'ın Seyahati 2 S 63 s. 619

İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri 1 S 63 s. 620-621

Goriller Arasında S 64 s. 631-632

İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri 2 S 64 s. 636-637

Turhan'la Doğan Bursa'da S 64 s. 638-639

Turhan'la Doğan Bursa'da 2 S 65 s. 658-659

İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri 3 S 65 s. 670-671

İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri 4-5	S 66 s. 684-685
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 67 s. 703
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri/Kayboluş	S 68 s. 717-718
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 68 s. 720-721
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 69 s. 731-732
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 69 s. 752
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 70 s. 738-739
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 70 s. 747-748
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri 3	S 71 s. 765-766
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 72 s. 777-778
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 72 s. 784
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 73 s. 798
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 73 s. 802
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 74 s. 815
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 74 s. 816-817
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 75 s. 828-829
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 75 s. 830-831
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 76 s. 841
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 76 s. 846-847
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 77 s. 861
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 77 s. 865-866
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 78 s. 878-879
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 79 s.1059-1060
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 80 s. 909-910
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 80 s.912-913
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 81 s. 929
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 82 s. 944
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri 4-5	S 82 s. 946
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 83 s ..

İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 83 s. 959-960
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 84 s. 974
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 84 s.976-977
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 85 s. 994
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 86 s.1008-1009
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 87 s. 1020
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 87 s.1023-1024
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 88 s. 1032
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 90 s.1074-1075
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 91 s.1090-1091
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 92 s. 1107
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 93 s.1121-1122
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 95 s...
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 96 s.1154-1155
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 99 s. 1176
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeştləri	S 100 s.1090-1091

Yaşar Hasan

Hikâye	S 35 s. 178
--------	-------------

Yeni Yol

Dünya Üç veya Dört Yüzlü Bir İhram Biçiminde midir	S 109 s. 1388
--	---------------

Yıldırım

İyilik ve Fenalık	S 28 s. 60-62
-------------------	---------------

Yunus Nadi

Heyecanlı Bir Seyahat	S 97 s. 1184
Hint Denizinde Bir Fırtına	S 99 s. 1228
Bir Güvercinin Seyahati	S 99 s. 1229
Hain Bir Kedi,	S 104 s. 1309
Sevgili (Musul)umuz	S 107 s. 1362

Zekeriya Alparslan

İstikbali Düşünürken	S 30 s. 95-96
----------------------	---------------

Zeki Bey

Gençlik	S 97 s. 1181
---------	--------------

Zeki Özdemir

Zavallı Turgut	S 14 s. 196-197
----------------	-----------------

Zeybek

Gülünç İntikam	S 58 s. 535-536
Yüksek Cümle	S 59 s. 551
Şimdi Oldu	S 63 s. 615
Miras Yedi	S 64 s. 635
Veda	S 65 s. 654-656
Alacaklı	S 66 s. 682-683

Zeynel Kapdan

Üç Kahraman

S 48 s. 378-380

Zileli Ömer Lütflü

Osman'ın Hasreti

S 30 s. 96

Ziya Rahmi

Meçhul Mehmetçiğe

S 68 s. 716

Ziyaeddin Fahri

Bahar Abla

S 29 s. 73

Mukaddes Vadi

S 77 s. 804-806

II. YENİ YOL DERGİSİ KONU İNDEKSİ

A. EDEBİ ESERLER

1. Şiir
2. Hikâye
3. Tefrika (Uzun Hikâye)
4. Çizgi Hikâye
5. Masal
6. Tiyatro
7. Gezi
8. Sohbet
9. Monolog
10. Biyografi
11. Hatıra
12. Hitabet

B. TERCÜME ESERLER

1. Tercüme Şiir
2. Tercüme Hikâye
3. Tercüme Masal

C. SİYASET

1. İç Siyaset
2. Dış siyaset

D. EĞİTİM

E. SANAT VE MÜZİK

1. Sanat
2. Müzik

F. BİLİM

F. EĞLENCE

1. Bilmece Bulmaca
2. Mizah

G. COĞRAFYA

H. TARİH

I. DİN

İ. SOSYOLOJİ

J. TIP

K. HABER

A. EDEBÎ ESERLER

1. Şiir

A (Elif) A. (Elif)

Harap Yurttan Bir Ses

S 2 s. 20

Abdulkerimzade Ahmed Hamdi Gündoğdu

Gazi Mustafa Kemal Paşa

S 16 s. 219

Nilüfer Sultan

S 23 s. 307

Ahmed Kemaleddin

Muhacir

S 43 s. 304

Akdoğan

Gökalp'e

S 53 s. 457

Çalışmak

S 57 s. 518

Âşık Hurşidî

Anadolu

S 28 s. 62

Azim

Vatan Hasreti

S 109 s. 1390

B.Özdemir

Türk Mezarı

S 22 s. 293

Fazıl Barkı

Kemalim Var

S 108 s. 1382

Türk'üm Büyüğüm

S 111 s. 1428

Feyzullah Sacid

Çankaya'ya Karşı

S 95 s. 1151

H. Altınhençer

İntikam

S 30 s. ?

H. Basri

Küçük Dilenci

S 70 s. 744

Hüseyin Cahid

Cumhuriyet

S 48 s. 383

İmzasız

Tandırname

S 3 s. 40

Çalış Yavrum

S 12 s. 171

Kadir Can

Poyraz

S 99 s. 1227

Kânî

İki Yol

S 25 s. 13

Kâzım Karabekir Paşa

Sabah Duası

S 24 s. 315

Kâzım Karabekir Paşa'nın Akşam Duası

S 26 s. 29

Kemal (Sındırgı Numunesi Muallimlerinden)

Güneş

S 27 s. 35

Kemal Durgut

Mektebe Giderken

S 32 s. 130

Cumhuriyetin Çocuklarına

S 58 s. 534

Kenan Nuri

Ateş Böceği

S 49 s. 397

Latife Rüşdî

Serçenin Ölümü

S 32 s. 132

M. Ata,

Münacat

S 64 s. 639

Nazif Alp

Bahar İçin

S 30 s. 95

Nüzhet Turgut

Yeni Yol

S 2 s. 23

Osman Cevdet

Hilâl ve Vatan Tehsiri

S 23 s. 302

Osman Remzi

Cumhuriyet Güzele

S 113 s. 1462

Ömer Lütfi

Mini Mini Osman'ın Hicranı

S 16 s. 220

Sabri Cemil

Türk Cumhuriyeti

S 99 s. 1064

Seraceddin

Süt Ninemiz

S 20 s. 279

Üç Bahçıvan

S 24 s. 315

Servet Hilmi

Büyük Adam S 81 s. 923

Sungur Alp

Kurt ile Kuzu S 17 s. 233
Kış S 20 s. 266
Münakaşa S 32 s. 121
Horoz, Eşek, Arslan S 33 s. 136
Baykuşla Kumru S 34 s. 106
Türk Kızına S 35 s. 170
Çiçekler Arasında S 37 s. 204
İlkbahar S 39 s. 241

Şehabeddin

Sancak S 8 s. 115

T(te) Demiray (Tahsin Demiray, Muallim T. Demiray)

Yurt Kaygusu S 6 s. 85
Orduya S 7 s. 99
Dua Et Yavrum S 8 s. 119
Öğüt S9 s. 136–137
Düşman Titre S 11 s. 159
Kış Gelirken S 15 s. 206
Yurdumun Çocukları S 15 s. 212
Bir Nazire S 17 s. 230
Kedim S 18 s. 248

Zeybek	S 14 s. 195
Uyan! Çalış!	S 21 s. 278
Kar Yağarken	S 22 s. 291
Nedamet	S 34 s. 160

T(tı) Karauğuz

Gibi	S 7 s. 98
------	-----------

Tevfik Abdurrahman

Yalnız Türklük	S 112 s. 1431
----------------	---------------

Ziya Rahmi

Meçhul Mehmetçiğe	S 68 s. 716
-------------------	-------------

Ziyaeddin Fahri

Bahar Abla	S 29 s. 73
------------	------------

2. Hikâye

A (Aydın) M

Serseri Kuş	S 78 s. 873–874
Babasının Hayatını Nasıl Kurtardı	S 80 s. 908
Tilkinin Kuyruğu	S 81 s. 930

A (Aym) N

Oğuz Han	S 16 s. 225
Heyecanlı Bir Macera	S 81 s. 918–919
Çelik Kartal	S 81 s. 927–928

A (Elif) N

Küçük Şehid	S 65 s. 672–673
Ecel Köprüsü	S 72 s. 780
Şehit Gülsüm	S74 s. 812
İşkenceli Ölüm	S 78 s. 780–781
Mesud Çoban	S 84 s. 966- 968
Girdap	S 85 s. 982–985
Kar ve Ölüm İzlerinde	S 86 s. 998
Heyecanlı Dakikalar	S 89 s. 1047–1048
Ölüm Dalgaları	S 90 s. 1062–1064
İstiklâl Harbi Hatıralarından	S 102 s. 1279
Tekir'in Kurnazlığı	S 103 s. 1294

A(Aym) M

Kapıdan Dışarıdaki Ders	S 82 s. 934–936
Tatil Günleri İçin Hazırlık	S 89 s. 1054–1057

A(Elif) A(Elif)

Deniz Çocukları	S 41 s. 263–265
-----------------	-----------------

A(Elif) R

İskeletler Arasında

S108 s. 1373–1374

A(Elif) Şevket

Tersine Tebbet,

S 1 s. 8–12

A.(Ayn) S(sad) Külingin

Horos Mehmed

S 35 s. 170–174

Abdulganioglu Ahmet Rifat

Gece Yolcuları

S 109 s. 1389–1390

Maskeli Yarmazın Marifetleri

S 112 s. 1445–1446

Ağa Bey

Türk Kızı

S 111 s. 1423–1424

Gözyaşları

S110 s. 1410–1411

Ahlâk Hocası

Taklit

S 7 s. 103

Ahmed Fuad

Kibir ve Gurur Ne Fena Şeydir

S 16 s. 218

Ahmed Sabih

Eren Baba

S 39 s. 234–236

Ahmet Neş’et

Cesaret

S 60 s. 570–571

İsyân Karşısında Asil Bir Türk

S 84 s. 970–971

Kutuplarda

S 100 s. 1243

Ahmet Rif’at

Gülsüm’ün Sırrı

S 108 s. 1378

Çakır Ağa Çocuklarıyla Beraber Nasıl

S110 s. 1406–1408

Ahmet Sabih

Acı Hatıralar

S 36 s. 190

Ak Sungur

En İyi İlâç

S 46 s. 345

Akşemseddin Hanif

Bir Kavganın Neticesi

S 21 s. 287- 288

Aytekin

Karlar Altında

S 113 s. 1459-1460

B. C

Bir orabın Küçük Devr-i lemi S111 s. 1427–1428

Bey Baba

Köprü Parası S 61 s. 592-593

Bî

Talimkâr Sarı Veli S 22 s. 292–293

Cahid

Hazine Adası S 53 s. 455

Celâl Tâk

Hızır Babanın Cevabı S 29 s. 72–73

Arılar İçinde Bir Gün Bir Gece S 33 s. 137–140

Dergân (Dergân Tuğrul)

Eskici Süleyman Baba ile Raiş Yenge S 3 s. 42–43

Sığirtma Kel Osman’ın Oburluğ S 7 s. 112

Şeytan S 10 s. 148

Katil Sümbül S 12 s. 172–173

Akılsız Kedi Tüccarları S 14 s. 200–201

Demir Şeytan S 109 s. 1395

Dr. Mehmet Enver

Zavallı Besleme

S 9 s. 133–134

Edhem Mermi

Hızır ile Vezir

S 24 s. 317

Faik Dergân

Kahraman Hüseyin Çavuş,

S 24 s. 316–317

Faik Doğan

Yanık Sancak

S 24 s. 24-25

Fatma

Molla Receb’in Marifetleri

S 103 s. 1294

Fikret Ali

Zavallılar

S 36 s. 195

Fuad Şükrü

Bardak Hikâyesi

S 13 s. 190

Gündüz

Lütfi ve Arkadaşları

S 13 s. 188–189

H(Ha) Basri

Asımın Son Oyunu	S 55 s. 490-491
Korkunç Ormanda	S 57 s. 519-521
Şaka	S 62 s. 598-599
Dirilen Mumya	S 65 s. 647-649
Kaplanın İntikamı	S 66 s. 678-680

H.(ha) Fikret

Acı Hatıra	S 40 s. 246
------------	-------------

Hasan İbrahim

Ali Cengiz Oyunu	S 47 s. 370
------------------	-------------

Hatice Suzan

Sineklerin Mahkumiyeti	S 39 s. 230-231
------------------------	-----------------

Hoca Kız

Kuzu	S 10 s. 155
------	-------------

Hüviyet Bekir

Hayvanlar Dünyasında	S 105 s. 1330
----------------------	---------------

Hüseyin Avni

Arslan Yürekli İki Türk Yavrusu	S 18 s. 249-251
---------------------------------	-----------------

Zeki Bir Mabeyinci

S 29 s. 77

Hüseyin Hasani

Cennetlik Yahudi

S 40 s. 248-249

Hüseyin Hayri

Bir İhtiyar Avcının Bir Günlük Sergüzeşti

S 94 s. 1131

Hulûsi

Fenerci Kızı

S 101 s ?

Guguktan Deliren Berber

S 107 s. 1358

İhsan

Bir Gecelik Seyahat

S 3 s. 38-39

Küçük Hikâye

S 16 s. 221

Defîne

S 21 s. 288–289

İhsan Altay

Aman Kesme

S 1 s. 5-6

Muhavere

S 1 s. 13-15

İmzasız

Cevahirci Dursun Ağa

S 9 s. 138

Öksüz

S 22 s. 296–297

Halim'in Kısmeti	S 27 s. 35
Halim'in Kısmeti	S 28 s. 52
Halimin Kısmeti	S 29 s. 69–70
Halimin Kısmeti	S 30 s. 83–84
Uyku Âlemi	S 31 s. 113-114
İfritler ve Melekler Diyarı	S 44 s. 318
Kaplan Gözlü İnsan	S 54 s. 480-482
Yeşil Kavanozun Sırrı	S 61 s. 582-583
Esrar İçinde Esrar	S 62 s. 608-609
Esrar İçinde Esrar	S 63 s. 624-625
Korkunç Dakika	S 65 s. 661-663
45 Santim Boyunda Bir Adam (Cüce Cefri)	S 67 s. 697-698
Toraman Beyin Şişmanlık Derdi	S 67 s. 707
Hicabi Efendinin Tuzağı	S 70 s?
Korkunç Adada	S 71 s. 758-760
Balık Avlarken	S 73 s.791
Bobinin İntikamı	S 74 s. 807
Garip Bir Tecrübe	S 81 s. 926
Zahmetsiz Av	S 83 s. 950–952
Köprüde Bir Facia	S 84 s. 915
Ganj Nehri Kıyılarında	S 86 s. 1005
Ganj Nehri Kıyılarında	S 87 s. 1022
İki Kıskaç Çocuk	S 87 s. 1024
Çiçeklerin Gururu	S 88 s. 1041
Korkular Arasında	S 91 s. 1078-1079
Bir İhtiyar Avcının Bir Günlük Sergüzeşti	S 92 s. 1094
Bir Tedavi	S 92 s. 1096-1097
Sihir	S 92 s. 1098
Canbaz Ali'nin Hayalleri	S 92 s.1102–1105

Bir İhtiyar Avcının Bir Günlük Sergüzeşti	S 93 s. 1110
Korkulu Rüya	S 93 s. 1112
Şermin'in Balonu	S 94 s. 1138-1140
İki Kardeş Arasında Bir Kavga	S 94 s. 1134-1136
Mantar Meraklısı	S 94 s. 1135
Oynayan El	S 94 s. 1127
Devler Adasında	S 95 s. 1148-1150
Lodos ile Karpo'nun Muarifleri	S 96 s. 1158
Bir Sene Zarfında Ne İşler Gördüm	S 99 s. 1231
İktisadı Çok İyi Bilen Genç Bir Siyahî	S 100 s. 1247
Nedamet'in Nedameti	S 104 s. 1310
Nedamet'in Nedameti	S 105 s. 1324
İstiklâl Yollarında Ölenler	S107 s.1354–1355
Büyük Tarihi Hikâye 1	S 112 s. 1435
Küçük Saadet'in Fedakârlığı	S 112 s. 1434
Çorak ve Issız Ovada Korkulu Bir Av	S112 s.1442-1444

İsmail Hakkı

Yazda Bir Tatil	S19 s. 267
-----------------	------------

İzzet İlhan

Şerefli Akıbet	S 98 s. 1202
Türk Kahramanlığının Yüksek Misallerinden	S 105 s. 1322

K(Kaf) D(dal)

Tılsım	S 11 s. 163
--------	-------------

K. Oğuz

Eskimolu Mors Avında S 111 s. 1340

Kâzım

Görünüşe Aldanma S 34 s. 162

Kemaleddin Celil

İlk Devr-i Âlem S 20 s. 273–274

Kemaleddin Kaya

Yüksekten Atılan Sular Arasında Heyecanlı Birkaç Dakika S111s. 1431

Kenan

Telsiz Postamız S 108 s. 1315

Telsiz Postası S 109 s. 1394

Kenan Oğuz

Korkunç Ulaf S108 s.1376–1377

Kahraman Kemal S109 s. 1392-1393

Mukaddes Can S109 s.1398-1399

Yerle Gök Arasında Korkulu İki Dakika S110 s.1402-1403

Filin Hortumu Arasında Heyecanlı Bir Dakika S111 s.1426-1427

Maharetli Güneş Tüccarı S113 s.1449-1450

Kıra'at Hocası

Bir Köylü Çocuğunun Zekâsı S 10 s. 152-153

Leyla

Bu Kadar Saflık Olur mu? S 6 s. 87

M. Ata

Baharın Aşkı S 34 s. 154-156

Koca Ali S 62 s. 605

M. Cahid

Kırmızı Derililerin Esiri 1 S 41 s. 274

Kırmızı Derililerin Esiri 2 S 42 s. 290

Kırmızı Derililerin Esiri 3 S 43 s. 306-307

Kırmızı Derililerin Esiri 4 S 44 s. 322-323

Kırmızı Derililerin Esiri 5 S 45 s. 338- 339

Kırmızı Derililerin Esiri 6 S 46 s. 353

Kırmızı Derililerin Esiri 7 S 47 s. 371

Kırmızı Derililerin Esiri 8 S 48 s. 385

Otuz Sene Sonra 1 S 56 s. 510-511

Otuz Sene Sonra 2 S 57 s. 526-527

Otuz Sene Sonra 3 S 58 s. 539

Otuz Sene Sonra 4 S 59 s. 559-560

Otuz Sene Sonra 5 S 60 s. 576-578

Otuz Sene Sonra 6 S 61 s. 585

Otuz Sene Sonra 7 S 62 s. 602-603

M.C.

Akılsız Yusuf'un Marifetleri

S 49 s. 398

Mahmut Cahit

Memiş'in Korkunç Seyahati

S 42 s. 283

M. Halid

Recep Beyin Kemani

S 17 s. 235

Mehmet Asım

En İyi Tavsiye

S19 s. 254

Mehmet A'ta

Sihirli Söz

S 56 s. 507

M. Haşim

Fikret'in Duası

S 90 s. 1072-1073

Mehmed Haşim

Bir Günün İki Şehidi

S 88 s. 1030

Küçük Avcıların Akıbeti

S 106 s. 1342–1343

Melih Rakım

Toptaşında Deliler Arasında	S 104 s. 1311
Bahr-i Muhit Ortalarında	S 106 s. 1341

Meliha Rıza

Balıkçının Kısmeti	S 31 s. 112-113
--------------------	-----------------

Mehmed Cevad

Buzlar üzerinde	S 51 s. 422-423
-----------------	-----------------

Mustafa

Hikâye	S 6 s. 93
--------	-----------

Mustafa Necati

Sabur Baba	S 8 s. 126-127
------------	----------------

Mustafa Subhi

İhtiyar Şehit	S 77 s. 809–810
---------------	-----------------

M. Zeki

Kaptanlık Hevesi	S 18 s. 244–245
------------------	-----------------

N. T (tı)

Ayşe Kadın S 14 s. 202-203

Nahid Durgut

Mangal Başında S 15 s. 212

Necdet Durgut

Nasıl Vahşilerin Hükümdarı Oldum S 43 s. 302-304

Nedim Tuğrul

Kuyruksuz Ahmet S 2 s. 20
Pamukçu Sarı Ali Bey 1 S 7 s. 107–108
Pamukçu Sarı Ali Bey 2 S 8 s. 123-124
Pamukçu Sarı Ali Bey 3 S 11 s. 166-168
Pamukçu Sarı Ali Bey 4 S 12 s. 179-181
Pamukçu Sarı Ali Bey 5 S 13 s. 192
Pamukçu Sarı Ali Bey 6 S 24 s. 324–325
Pamukçu Sarı Ali Bey 7 S 25 s. 4

Nihâl Safvet

Saadet Adası 1 S 29 s. 76-77
Saadet Adası 2 S 30 s. 92–93
Saadet Adası 3 S 31 s. 111
Saadet Adası 4 S 32 s. 129-130
Hasret S 33 s. 143

Saadet Adası 5	S 33 s. 146
Saadet Adası 6	S 34 s. 160-161
Saadet Adası 7	S 35 s. 176
Saadet Adası 8	S 36 s. 192-193
Saadet Adası 9	S 37 s. 207-208
Saadet Adası 10	S 38 s. 221-222
Saadet Adası 11	S 40 s. 255

Nihâl Siret

Küçük Fedakâr	S 28 s. 57-58
---------------	---------------

Nureddin

İhtiyar Hakan	S 24 s. 322
---------------	-------------

Orhan

Kaplan Avcıları	S 41 s. 270–272
Zehra'nın Metaneti	S 46 s. 346

Rifat

Saadet Sarayı	S 40 s. 250–251
---------------	-----------------

Sabiha Esad

Bir Şehit Yavrusunun Akıbeti	S 34 s. 151
------------------------------	-------------

Sabri Gündüz

Yoksullar

S 1 s. 15

Selahaddin

Genç Avcılar

S 52 s. 441

Görünüşe Aldanmamalı

S 109 s. 1393

Selâmi Rüşdi

Zavallı Gülün Ölümü

S 105 s. 1331

Semih Muammer

Bahtiyar Oduncu

S 104 s. 1305–1307

Seraceddin

Köylünün Fazileti

S 17 s. 231

Ş. K (Kef)

İmtihan

S 7 s. 106

Şerif Baba

Him Him Ali

S 112 s. 1438

Şükrü

Amcamın Evi

S 15 s. 207

Şükran

Köylü Safiyeti

S 5 s. 68

T(te) Hadi

Düşünmeden Karar Verme

S 13 s. 183

İki Kalp

S 26 s. 22–23

T. Demiray (Muallim Tahsin Demiray)

Allah

S 25 s. 2

Kârlı Bir Alışveriş

S 32 s. 122–125

Tehlikeli Orman

S 37 s. 202–203

Prences Olga'nın Gururu Yahut Kutub Denizlerinde Buzların Mebdei

S 38 s. 216-217

Prences Olganın Gururu Yahut Kutub Denizlerinde Buzların Mebdei

S 39 s. 232-233

T.(Tı) Tuğrul

Vakitsiz Misafirler Nasıl Karşılandı

S 7 s. 108

Tal'at Kaya

Küçük Zeliha'nın Büyük Kalbi

S19 s. 264

Tal'at Kayıhan

Bir Rüya

S 27 s. 27

Tal'at Tuğrul

Bir Yolculuk Tehsisi	S 13 s. 184
Yıldırım Çarpması	S 19 s. 257
İftira	S 25 s. 15

Tevfik Dünder

Acz	S 32 s. 131
-----	-------------

Y. Kenan

Ahtapotun Kolları Arasında	S 58 s. 543–544
----------------------------	-----------------

Yaşar Hasan

Hikâye	S 35 s. 178
--------	-------------

Yunus Nadi

Heyecanlı Bir Seyahat	S 97 s. 1184
Bir Güvercinin Seyahati	S 99 s. 1229
Hint Denizinde Bir Fırtına	S 99 s. 1228
Hain Bir Kedi	S 104 s. 1309

Zeki Özdemir

Zavallı Turgut	S 14 s. 196–197
----------------	-----------------

Zeybek

Gülünç İntikam	S 58 s. 535–536
Yüksek Cümle	S 59 s. 551
Şimdi Oldu	S 63 s. 615
Miras Yedi	S 64 s. 635
Veda	S 65 s. 654–656
Alacaklı	S 66 s. 682–683

Zeynel Kapdan

Üç Kahraman	S 48 s. 378–380
-------------	-----------------

Zileli Ömer Lütfi

Osman’ın Hasreti	S 30 s. 96
------------------	------------

Mukaddes Vadi	S 77 s. 804–806
---------------	-----------------

3. Tefrika (Uzun Hikâye)

A (Elif)

Garip Bir Hayatın Akıbeti 1	S 10 s. 154-157
Garip Bir Hayatın Akıbeti 2	S 11 s. 167-168
Garip Bir Hayatın Akıbeti 3	S 12 s. 179-181
Garip Bir Hayatın Akıbeti 6	S 17 s. 238-239
Garip Bir Hayatın Akıbeti	S 19 s. 263

Garip Bir Hayatın Akıbeti	S 21s. 287-289
Garip Bir Hayatın Akıbeti 10	S 22 s. 299-300

İmzasız

Ankara Muharebesi	S 31 s. 99-101
Ankara Muharebesi	S 32 s. 118
Teyyare ile Devr-i Âlem	S 41 s. 273
Teyyare ile Devr-i Âlem	S 42 s. 289
Arsanlar Arasında	S 69 s. 727-728
Tutmuzis'in Kahramanlıkları	S 113 s 1450-1451
Bakır Renklilerle Kanlı Mücadele	S 113 s. 1457

M. Cahid

İki Çocuğun Merih Yıldızına Seyahati 1	S 49 s. 399-400
İki Çocuğun Merih Yıldızına Seyahati 2	S 50 s. 417
İki Çocuğun Merih Yıldızına Seyahati 3	S 51 s. 431-434
İki Çocuğun Merih Yıldızına Seyahati 4	S 52 s. 447
İki Çocuğun Merih Yıldızına Seyahati 5	S 53 s. 464-465
İki Çocuğun Merih Yıldızına Seyahati 6	S 54 s. 478-479
İki Çocuğun Merih Yıldızına Seyahati 7	S 55 s. 495-496

M. Fehmi (M.F.)

Kutb-u Cenubide Lahuti İslâm Hükümeti-2	S 3 s. 43-45
Kutb-u Cenubide Lahuti İslâm Hükümeti-6	S 6 s. 94

Nedim Tuğrul

Maymunlar Diyarında	S 25 s. 11
Maymunlar Diyarında	S 26 s. 28
Maymunlar Diyarında	S 27 s. 46-47
Maymunlar Diyarında	S 30 s. 92-93

Y. K (Kef)/(Kenan)

Turhan'la Doğan'ın Seyahati 1	S 62 s. 604-605
Turhan'la Doğan'ın Seyahati 2	S 63 s. 619
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri 1	S 63 s. 620-621
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri 2	S 64 s. 636-637
Turhan'la Doğan Bursa'da	S 64 s. 638-639
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri 3	S 65 s. 670-671
Turhan'la Doğan Bursa'da 2	S 65 s. 658-659
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri 4-5	S 66 s. 684-685
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 67 s. 703
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri/Kayboluş	S 68 s. 717-718
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 68 s. 720-721
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 69 s. 731-732
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 69 s. 752
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 70 s. 738-739
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 72 s. 777-778
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 73 s. 798
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 74 s. 815
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 75 s. 828-829
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 76 s. 846-847
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 77 s. 861
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 70 s. 747-748

İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri 3	S 71 s. 765-766
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 72 s. 784
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 73 s. 802
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 74 s. 816-817
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 75 s. 830-831
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 76 s. 841
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 77 s. 865-866
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 78 s. 878-879
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 79 s. 1059-1060
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 80 s. 909-910
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 80 s. 912-913
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 81s. 929
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 82 s. 944
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri 4-5	S 82 s. 946
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 83 s.?
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 83 s. 959-960
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 84 s. 976-977
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 84 s. 974
Turhan'la Doğan Bolu'da	S 85 s. 993
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 85 s. 994
Turhan'la Doğan Bolu'da	S 86 s. 1007
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 86 s. 1008-1009
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 87 s. 1020
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 87 s. 1023-1024
Turhan'la Doğan'ın Seyahati	S 88 s. 1032
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 90 s. 1074-1075
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 91 s. 1090-1091
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 92 s. 1107
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 93 s. 1121-1122

İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 95 s. ?
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 96 s. 1154-1155
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S 99 s. 1176
İki Küçük Avcının Korkunç Sergüzeşleri	S100 s. 1090-1091
İki Küçük Avcının Korkunç Seyahatleri	S 101 s. 1253

4. Çizgi Hikâye

İmzasız

Canî Entari	S 6 s. 88-89
Zenci ve Çinli Çocuklar	S 73 s. 796-797
Müzip Çocuklar	S 82 s. 938-939
Küçük Yaramazlar	S 82 s. 944-945
Gelincikle Ada Tavşanı	S 87 s. 1019
Dağ Keçisi Avında	S 101 s. 1262
Memduh Futbol Oynuyor	S 109 s. 1396
Gülfidan Kalfanın Sergüzeşleri	S 109 s. 1400
Garip Bir Balık Avı	S 109 s. 1391
Bacaksız Süleyman'ın Heyecanlı Seyahati	S 112 s. 1440-1441
Fehmi'nin Şeytanlığı	S 112 s. 1444
Gülfidan Kalfanın Sergüzeşleri	S 112 s. 1448
Gülfidan Kalfanın Sergüzeşleri	S 113 s. ?
Bacaksız Selim'in Heyecanlı Seyahati	S 113 s. 1463

5. Masal

A (Ayn) M

Bir Dilencinin Tali'i S 83 s. 957

A (Ayn) N

Yeni Muallim S 98 s. 1198-1199

A (Elif) N

Terzi İle Üç Hırsız S 87 s. 1015-1017

Gurur Sarayı S 97 s. 1179

Afyonlu Himmet Baba

Devlerin Akıbeti S 47 s. 358-359

Kadri Beyin Bombası S 43 s. 298

Köpük Prensi S 44 s. 310-311

Keçi Sakallı Adam S 45 s. 334-337

Çakıl Torbası S 52 s. 444-445

Perili Ev S 72 s. 775

Cüceler ve devler Memleketinde S 75 s. 822-823

Kırmızı Ceketli Cüce S 42 s. 278-281

Tılsımlı Kaval S 76 s. 838

Ağa Bey

Kaplan, Fil, Maymun ve Horoz Beylerle Zürafa, Leylek Hanımın
Heyecanlı Macerası S 108 s. 1370-1371

Kaplan, Fil, Maymun ve Horoz Beylerle Zürafa, Leylek Hanımın Heyecanlı Macerası	S 113 s. 1461
Eğlenceli Bir Seyahat	S 110 s. 1404-1405
Elbiseler de Seyahat Eder	S 111 s. 1418-1419

Akl-ı Sani

Akl-ı Evvel İbiş	S 8 s. 124-126
------------------	----------------

Cahid,

Gece Kraliçesi	S 46 s. 342-343
----------------	-----------------

Ekrem

Marifetli Derviş ve Talebesi	S 33 s. 148-149
------------------------------	-----------------

Eşref Mahmud

Küçük Hikâye	S 15 s. 208
--------------	-------------

Firdevs (Firdevs Kenan)

Tenbel Rüzgâr	S 18 s. 243-244
Harikulâde Fasulyeler	S 19 s. 255- 257
Harikulâde Fasulyeler	S 20 s. 268

Hüviyet Bekir

Kar Nene	S 95 s. 1152-1154
----------	-------------------

Arslan

S 103 s. 1297

İhsan Mehmed

Masalıcık

S 23 s. 310

İhsan Melih

Dilek Yüzüğü

S 70 s. 754

İmzasız

İbiş Ağa ile Kırk Haramiler

S 5 s. 70-71

Tilki ile Seyyahlar

S 8 s.122

Su Kızı

S 9 s. 134-135

Rüyalar Memleketinde

S 42 s. 286-287

Kırmızı Gölle Beyaz Gül

S 45 s. 326

Sinbat Reis

S 48 s. 374-376

Tunç Yüzük

S 49 s. 390-391

Tunç Yüzük

S 50 s. 406-410

Konuşan Mağara 1

S 53 s. 458-461

Konuşan Mağara 2

S 54 s. 470-472

Konuşan Mağara 3

S 55 s. 487

Konuşan Mağara 4

S 56 s. 503

Çirkin Çocuk

S 68 s. 710-711

Altın Peykâr

S 95 s. 1142-1146

Ok iki Kardeşler

S 96 s. 1168-1171

Göge Uçan Derviş

S 98 s. 1190

Tilki Efendinin Başına Gelenler

S 102 s. 1279

Yedi Başlı Ejder

S 109 s. 1386-1388

Şempanze Efendi Elmas Tüccarı

S 111 s. 1429

Kenan Oğuz

Yağmurdan Kaçan Doluya Tutulur

S 108 s. 1379

Kuleli Lisesinden Arif

Ejderhalar Diyarı

S 49 s. 393

Lami

Alınamayan İntikam

S 70 s. 742-743

M. Şecaeddin

Adil Vezir

S 34 s. 153

M. Halid,

Hamal Mehmed

S 21 s. 280-281

Mustafa Necati

Ah Yerde Kalmaz

S 18 s. 252

Dedemizin Masalları, Hikâye

S 6 s. 91

Mübarek Emin

Rüyalar Memleketinde

S 43 s. 294-295

Nevzad Mahmud

Deve ile Fare'nin Hikâyesi

S 91 s1087

Selâmi Dede

Üç Kardeşin Marifetleri

S 47 s. 362

Çalınan Güller

S 51 s. 426-427

Tal'at Tuğrul

Kısmetten Fazla Olmaz

S 17 s. 237

Turgut Nuri

Nankör Bir Oduncunun Akıbeti

S 30 s. 87-89

Y. Kenan

Goriller Arasında

S 64 s. 631-632

Yıldırım

İyilik ve Fenalık

S 28 s. 60-62

6. Tiyatro**A(Elif) N**

Mantarlı Çörek

S88 s. 1035-1036

Ahmet Rifat

Yanlışlık S110 s. 1413-1414

Aka Gündüz

Yıldönümü S 79 s. 1057
Yıldönümü S 90 s. 1071
Yıldönümü S 91 s. 1086
Yıldönümü S 92 s. 1106
Yıldönümü S 93 s. 1120
Yıldönümü S 94 s. 1137
Yıldönümü S 99 s. 1230
Yıldönümü S 101 s. 1263-1264

Dündar

Küçük Zehra'nın Nedameti S 113 s. 1453-1455

Hüviyet Bekir

Patateslerin Heyecanlı Dev Kuşu S 97 s. 1182

İmzasız

Guguklu Kızlar 1 S 28 s. 54-56
Guguklu Kızlar 2 S 29 s. 71-72
Guguklu Kızlar 3 S 30 s. 89
Guguklu Kızlar 4 S 31 s. 101
Zulüm ve Azim 1 S 32 s. 128
Zulüm ve Azim 2 S 33 s. 144
Zulüm ve Azim 3 S 34 s. 157

Kırılmış Fincan	S 36 s. 188-189
Kırılmış Fincan 2	S 37 s. 204-207
Yerli Hilesi	S 67 s. 694-695
Fettah Efendinin Hilesi	S 69 s. 734-735
Fettah Efendinin Hilesi	S 70 s. 745-746
Fettah Efendinin Hilesi	S 71s. 761-762
Fettah Efendinin Hilesi	S 72 s. 785
Kazazedeler 1	S 74 s. 811
Kazazedeler 2	S 75 s. 834
Kazazedeler 3	S 76 s. 842
Kazazedeler 4	S 77 s. 872-873
Mantarlı Çörek	S 87 s. 1018
Nejad Balık Yağı İçemez	S 106 s. 1339-1341

Kâzım Karabekir Paşa

Hâlâ Bu Mekteb 1	S 23 s. 304-305
Hâlâ Bu Mekteb 2	S 24 s. 314-315
Hâlâ Bu Mekteb 3	S 25 s. 10
Hâlâ Bu Mekteb 4	S 26 s. 26-27

Kemaleddin Kaya

Oburluğun Cezası	S 38 s. 218-220
------------------	-----------------

Ken'an

Afacanın Hilesi	S 108 s. 1381
-----------------	---------------

Kenan Oğuz

Uydurma Hastalık

S 109 s. 1391

Mehmet Nevzad-Mehmet Hayri,

Umacı

S 29 s. 74-75

Salih Zeki

Vazife 1

S 44 s. 310

Vazife 2

S 45 s. 331

Vazife 3

S 46 s. 351-352

Vazife 4

S 47 s. 360-361

Vazife 5

S 48 s. 382

Vazife 6

S 49 s. 396

Vazife 7

S 50 s. 414

Vazife 8

S 51 s. 428-429

Vazife 9

S 52 s. 442-443

Vazife 10

S 53 s. 462

Vazife 11

S 54 s. 474-475

Vazife 12

S 55 s. 497

Vazife 13

S 56 s. 504-505

Vazife 14

S 57 s. 524-525

Vazife 15

S 58 s. 536-537

Vazife 16

S 60 s. 567- 568

Vazife 17

S 62 s. 600

Vazife 18

S 63 s. 616-617

Vazife19

S 65 s. 660

Vazife 20

S 67 s. 690

Vazife 21

S 68 s. 719

7. Gezi

A(Elif) N

Şimalin Bahr-i Muhiti Ortasında

S 102 s. 1274

Ali Sezaî

Silivri Seyahati 1

S 20 s. 271-272

Silivri Seyahati 2

S 21 s. 284-285

Silivri Seyahati 3

S 22 s. 298

Silivri Seyahati 4

S 23 s. 309-310

Silivri Seyahati 5

S 24 s. 321

Silivri Seyahati 6

S 25 s. 7

Silivri Seyahati

S 27 s. 44-45

Silivri Seyahati

S 28 s. 53

Silivri Seyahati

S 30 s. 91

Silivri Seyahati

S 31 s. 108

Silivri Seyahati

S 32 s. 125-126

Silivri Seyahati

S 33 s. 147-148

Silivri Seyahati

S 34 s. 163

Silivri Seyahati

S 35 s. 177

Silivri Seyahati

S 36 s. 198

Silivri Seyahati

S 38 s. 214

Doğan'ın Babası

Afyonla Zehirlenen Zavallı Bir Millet

S 101 s. 1258

Fuad Şükrü

Eyfel Kulesi S 19 s. 258- 259

İbrahim Zihni

Seyahat Hatıraları S 23 s. 301-302

İmzasız

Seyahat Mektupları 2 S 27 s. 42-43
Harikalar Memleketi Amerika'da S 42 s. 277
Amerika'da S 46 s. 345
Anadolu'nun Ortasında Eski Bir Şehir: Konya S 46 s. 347-348
Turhan'la Doğan Bolu'da S 85 s. 993
Ganj Nehri Sahillerinde S 90 s. 1068
Ganj Nehri Kıyılarında S 91 s. 1085
Muhiti Esrarla Dolu Olan Bir Memleket S 100 s. 1242
Memiş, İbiş ve Durmuş Ağaların Başlarına Gelenler S 100 s. 1245

Kemaleddin Celil

İlk Devr- i Âlem S 24 s. 323-324

Kemaleddin Kaya,

Yamyamlar Memleketinde S 38 s. 215-216

M. Haşim

Şarkın Güzel ve Medenî Beldelerinden S 100 s. 1246

Şarkın Parlak ve Güzel Yıldızı: Kars S 113 s. 1456

Mehmet Zeki

Almanya’da Amelelikle Geçen Günler S 85 s. 990-991

Nedim Tuğrul

Canavarlar S 9 s. 131-132

Seyahat Mektupları 1 S 26 s. 20-21

Seyyah Gündüzalp,

Küçük Çinliler S 96 s. 1177

8. Sohbet

A(Elif) Şevket

İlk Müsahebe ve Maksad S 1 s. 1-2

Musahebe S 6 s. 82-83

Aksungur

Temizlik S 69 s. 735

Beşer Hüsnü

İbret S 21 s. 278

Hocanız

Yalancının Cezası ve Doğru Söyleyenin Mükafatı S 7 s. 110

İmzasız

Teşekkürname S 1 s. 1
Müsahebe S 3 s. 33
Fare Hikayeleri S 7 s. 111
Gizli Hazine S 104 s. 1310

Kâmî

Yazı S 20 s. 272-273

Kemaleddin Kaya

Yazmak İçin Okumak S 33 s.134-135

Mektep Müdürü Tevfik

Sakın Ceplerinize Yemiş Bırakmayın S 104 s. 1316

Nedim Tuğrul

Gençler İş Başına S 1 s. 7
Anadolu'nun Yaralarını Saralım S 7 s. 99

Ruhi İlhan

Türk Bayrağı S 25 s. 16

Tevfik

Tehlikede Olanlara Yardım Ediniz S 102 s. 1278

9. Monolog

A (Elif) N

Yarına Kalan Donakalır S 88 s. 1038-1039

Ahmet Neş'et

Başıma Neler Geldi S 100 s. 1244

Enver Hadi

Ne mi Olmak İstiyorum S 108 s. 1377

İmzasız

Yarına Kalan Dona Kalır S 87 s. 1014

Lokanta S 111 s. 1430

Kenan

Tramvaydaki Adam S 109 s. 1396

Kenan Oğuz

Fevkalâde Kelepirler S 110 s. 1415

T(te) Demiray (Tahsin Demiray)

Küçük (Cin)in Hesap Muallimi S 24 s. 320

Aman Şu Kızlar S 25 s. 6

Ya Hazret-i Sopa S 28 s. 59-60

Satılık Oruç S 31 s. 107-108

Bayram Hediyesi S 35 s. 175

10. Biyografi

A(Elif) S(Sin)

Büyük Kadın S 6 s. 88-91

Doğan'ın Babası

Türk Büyüklerinden Uzun Hasan S 90 s. 1080

Türk Büyüklerinden Mehmet Ali Paşa S 93 s. 1113

Türk Büyüklerinden Gazi Celâleddin Ekber S 95 s. 1141-1142

İmzasız

Dadane Köyü Camiini Yaptıran Lala Mustafa Paşa S 2 s. 23

Yunus Emre / Aşık Yunus S 3 s. 34

Akhisarlı Şeyhülislâm Vassâf Efendizade Mehmed Esad Efendi S12 s.177

Akhisarlı Şeyhülislâm Vassâf Abdullah Efendi S 13 s. 183

Cezayirli Hasan Paşa(Çeşme Muharebesi) S 32 s.126-127

İhtilâl Adamlarından Mirabu S 33 s. 142

Türk Büyüklerinden Nizamülmülk S 91 s. 1082- 1083

Türk Büyüklerinden Kavalalı S 92 s. 1100

Türk Büyüklerinden Gazi S 94 s. 1126

İrfan

Dünyanın Büyük Adamları/Pastör S 19 s. 260-261

N. Tuğrul(Nedim Tuğrul)

Türk Büyükleri “Molla Hüsrev” S 11 s. 160-161

Büyük Şehid Mirâlay Nazım Bey S 12 s.171-172

Sarı Selim S 34 s. 157-158

Osmanlı Sultanları S 35 s. 167-168

Üçüncü Sultan Murad S 37 s. 200-201

Şehid Dünder Alp

S 83 s. 949

11. Hatıra

A(Elif) N

İnsan Yiyen Yamyamlar Arasında

S105 s.1323-1324

Bir Türk Yavrusunun Bayram İntibaatı

S 75 s. 832-833

Orman Yangını

S 82 s. 942-943

Ahmet Neş'et

Bir Çocuğun Hatıra Defteri

S 68 s.

Ali Yaver

Hindistan'da Gördüğüm Bir Canbaz

S 79 s. 1058

Hokkabaz Hintli

S 81 s. 922-923

C. Altunhançer

Al Sancak

S 18 s. 251

Faik Doğan

Rumeli'nden Ayrılırken

S 33 s. 135

Hilmi

Türk Dünyasının Kâbesi

S 103 s. 1296

Türk Dünyasının Kâbesi

S 104 s. 1308

Türk Dünyasının Kâbesi

S 105 s. 1328

Milletler En Kuvvetli Saltanatları Bile Yıkar

S 106 s. 1344-1345

Afyon Tiryakileri Arasında Bir Cevlân

S 108 s. 1372-1373

İmzasız

Mustafa Kemal Paşa Hazretlerinin Çocukluk Hayatı S 1 s. 2-4

Yeni Yol Dergisinde Bir Muhasebe S 26 s. 18

Bir Çocuğun Hatıra Defterinden S 73 s. 800

Muhammed Hikmet

Büyük Frekrik'in Kıymetşinaslığı S 5 s. 71

Nizameddin

İki Şehid Kardeş S 19 s. 254

S (Sad) Gündüz

Hatıra Defterinden S 11 s. ...

Tal'at Tuğrul

Validemin Son Sözü S 5 s. 66

12. Hitabet

Hamdullah Suphi

Sevgili Gazi S 88 s. 1029

İmzasız

Türk'ün Rüyası S 2 s. 21

Billûr Köşk S 11 s. 158

Hissiz Olmayınız S 16 s. 218

Nedim Tuğrul

Bayrağa Hitab S 3 s. 36-37

Millî Kahramanlar S 9 s. 130

Süleyman

Uyan ve Çalış

S 18 s. 242

B. TERCÜME ESERLER

1. Tercüme Şiir

Ter. Mehmed Şükrü

Çocukla Kuş

S 21 s. 284

Ter. Zeki Bey,

Gençlik

S 97 s. 1181

2. Tercüme Hikâye

İzzeddin Mehmed

Karşılıklı Hayaller

S 17 s. 232

Kâmi

Adil Bir Emir'in Cevabı

S 16 s. 220

Zekâ

S 17 s. 231

Sinakapol

Yeşil Kavanozun Sırrı

S 59 s. 555-556

Yeşil Kavanozun Sırrı

S 60 s. 566-567

T. Hadi

Gururun Neticesi

S 14 s. 194

Tal'at Tuğrul

Bir Hırsızın Akibeti S15 s. 214

Ter. Hilmi

Akıllı Bir Köylü S 105 s. 1332

Ter. Kenan Oğuz

Bakır Renklilerle Kanlı Mücadele S 112 s. 1439

Ter. Pekkoz Hilmi

Nankörlük Tamahkârlık S 107 s. 1362

Ter: Şükrü

Kızın Bebeği S 15 s. 207

3. Tercüme Masal**Hüviyet Bekir**

Bir Annenin Sergüzeşti S 98 s. 1192-1197

İmzasız

Tilki Kardeş ile Tavuk Hanım 1 S 13 s. 191-192

Tilki Kardeş ile Tavuk Hanım 2 S 14 s. 204

Tilki Kardeş ile Tavuk Hanım 3 S 15 s. 215

Tilki Kardeş ile Tavuk Hanım S 16 s. 227

İzzettin Mehmet

Kurdun Dönekliği S 20 s. 266

Mütercim: ... Bekir

Sergüzeştçi Mızıkacılar

S 93 s. 1114-1115

Ter. Hüviyet Bekir

Parmak Çocuk

S 97 s. 1175-1177

C. SİYASET

1. İç Siyaset

Ağa Bey

Benim Sevgili Kardeşlerim

S 109 s. 1385

İmzasız

Küçük Karilerimizin Veli ve Mir Beylerine

S 25 s. 2

Nedim Tuğrul

Düşmanlarını Unutma

S 11 s. 159-160

Vazife

S 11 s. 158

Türklüğü Sev

S 15 s. 206

İstiklâl Aşkı

S 18 s. 242

Musahebe

S 67 s. 693

23 Nisan

S 71 s. 789-790

Türk İktisadına

S 81 s. 917

İki Bayram

S 82 s. 933-934

Cumhuriyet Yaşayacaktır

S 84 s. 965

T. Demiray

Bir Ders

S 14 s. 194

2. Dış siyaset

A(Elif) N

Hindistan Dağlarındaki Çeteleri Nasıl Mağlup Ettim S 106 s. 1347

Hilmi

Rus İhtilâlinden Bir Yaprak S 107 s. 1359

Hüviyet Bekir

Musul Ebediyen Bizimdir S 96 s. 1053

İmzasız

Çocuklarımızın Musul'a Aid Millî ve Vatanî Düşünceleri S 107 s. 1364-1367

Esaret Boyunduruğu Altında İnleyen İslâm Diyarlarından/ Kahirede

Bir Gezinti S 67 s. 700-701

Melih Rakım

Musul İçin S 107 s. 1360-1362

Nedim Tuğrul

Türk Vatanına Hor Bakanları Her Vakit Çıkarabiliriz S105 s...

Türk Dünyaya Bedeldir S 86 s. 995

Osman Uluğ

Zavallı Musul S 107 s. 1355

Yunus Nadi

Sevgili (Musul)umuz S 107 s. 1362

D. EĞİTİM

İmzasız

Şakirdin Muallimine Karşı Vazifeleri S 10 s. 153

Terbiyesizlik S 8 s. 122

Nedim Tuğrul

Küçük Yavrular S 40 s. 247

Selim Sırrı

Spor ve Feragat-ı Nefsiye S 41 s. 272-273

Spor ve Feragat-ı Nefsiye S 42 s. 288

Talat Dünder

Hikaye S 21s. 286

E. SANAT VE MÜZİK

1. Sanat

Atıf Dünder

Resim Almak S 8 s. 115

Resim Almak S 65 s. 195

İmzasız

Hayvanlarda Sanat S 65 s. 650-652

2. Müzik

A(Ayın) Rıza

Genç Osman S 39 s. 237- 239

Ali

Bahtiyar Kuşlar S 99 s. 1237

Ali Haydar

Musikî Dersleri S 31 s. 115

Cemil

Gelincik S 99 s. 1237

Bayrak Marşı S 101 s. 1268

Cemil Rasim

Ninni S 106 s. 1346

Florinalı Nazım

Cumhuriyet Marşı S 67 s. 702

Halil Bedî

Işıklar Marşı S 27 s. 41

Hüviyet Bekir

Toprak S 98 s. 1201

İmzasız

Demirci S 105 s. 1325

Çiçeklerin Gururu S 92 s.1099

Çiçeklerin Gururu S 93 s. 1115

Musikî ve Hayvanlar S 53 s. 457-458

Kazım Karabekir Paşa

Akşam Duası S 31 s. 109

L. Kaya

Musikî S 13 s. 185

Mustafa Tevfik

Küçük Kuş S 103 s. 1290

Nadire Hanım

Uyan! Çalış! S 28 s. 57

Ömer Lütfü Bey

Cumhuriyet Marşı S 22 s. 297

F. BİLİM

A(Ayın) D(Dad)

Arşimend ve Gemiler Niçin Yüzer? S 53 s. 453-454

A(Elif) N

Bir Kaplanın Hayatı S 80 s. 902-904

Garaib Hılkat S 89 s. 1049-1050

Evde Mikroskop Nasıl Yapılır S 90 s. 1068

Evde Pertevsiz ve Mikroskop Nasıl Yapılır? S 90 s. 1080

Medenî Dünyadaki Evler S 103 s. 1293

Hayvanlar Yavrularını Nasıl Taşırlar S 103 s. 1292

Açbırak (Hekim Açbırak)

Beyaz Karıncaların İnşaâtı S 57 s. 528

Ozofon	S 58 s. 533-534
Mikroplar Diyarında	S 56 s. 501-502
Telefon	S 57 s. 517-518
Hava Buhariyle Muteharrik Türbinler	S 59 s. 549-550
Yılan Balıkları	S 63 s. 622-623
Gemiler Nasıl Yüzer	S 72 s. 776

Ahmet Rifat,

Fillerle Çarpışan İnsanlar	S 110 s. 1408-1409
----------------------------	--------------------

Doğan'ın Babası

Uyku Perisi	S 87 s. 1013-1014
-------------	-------------------

Dündar

İzci Dersleri	S 12 s. 173
Gergedan	S 16 s. 251
Karadeniz'in Rüzgârları	S 16 s. 225
Kimyevi Barometre	S 23 s. 311

Eşya Hocası

Akrep	S 19 s. 263
-------	-------------

Enver Behnan

Türkiye'yi Yaşatan Kıymetli Hayvanlar: Tiftik	S 105 s. 1326
---	---------------

Feridun Neşet

Bebek	S3 s. 85-86
Vücudumuz	S 29 s. 67

Harun Elreşid

İlk Ateş	S 26 s. 19
----------	------------

Ren Geyikleri	S 31 s. 98
Muhacir Kuşlar	S 88 s. 1031

Hüviyet Bekir

Afrika'nın Aslanları Nasıl Olur	S 106 s. 1328
İnci Nasıl Elde Edilir?	S 97 s. 1186
Dağlarla Mücadele	S 99 s. 1226-1227
Dev Cüsseli Vapurların İçerisinde	S 101 s. 1266
Şubat Ayı Niçin 28 Gündür	S 101 s. 1259

Hulûsi

Çayın Vücudumuza Faydası Var mıdır	S 105 s. 1329
------------------------------------	---------------

İlyas Bahri,

Posta Güvercinleri	S 21 s. 282- 283
--------------------	------------------

İmzasız

Köstebek	S 2 s. 31
Volkan Adaları	S 5 s. 76
Kedi	S 7 s. 109
Çin'de Kartal Avı	S 11s. 162
İzci Dersleri-2	S 13 s. 190
Su Üstünde Kayan Gemiler	S 24 s. 318
Yüksek Bacalar	S 25 s. 3
Balonla Seyahat	S 35 s. 182- 184
21. Asırda Neler Olacak	S 43 s. 297
Yılan Balıkları	S 44 s. 309
Havada Devr-i Âlem	S 45 s. 345
Sinek Nakli	S 45 s. 337

Ayder Avı	S 46 s. 341
Yeni Keşfiyat	S 47 s...
Zaja	S 48 s. 373
Kızıl Kunduzlar	S 51 s. 438
Semadan Düşen Taşlar	S 52 s. 437
Sanayi-i Altun	S 53 s. 464
Cazibe-i Arziye	S 60 s. 565
Ay Dedemize Nasıl Gideceğiz	S 63 s. 613-614
Süt Veren Nebatlar	S 64 s. 633
Hayvanlarda Sanat	S 65 s. 650-652
Papağan	S 65 s. 657
Yazı Yazan Hayvanlar	S 65 s. 667
Maden Nasıl Aranır	S 66 s. 677
Zürafa	S 66 s. 681
Sariğ	S 67 s. 692
Yıldırımdan Nasıl Korunmalı	S 67 s. 705
Deniz Aygırı	S 68 s. 715-716
Güneş Nasıl Çarpar	S 68 s. 709
Balık Kavağa Çıkar mı	S 69 s. 725-726
Cennet Kuşu	S 69 s. 730
Rakun	S 70 s. 751
Taş Olmuş Bir Orman	S 70 s...
Havanın Bozulacağını Nasıl Anlarız/İzci Dersleri,	S 71 s. 757
Tavus Kuşu	S 72 s. 779
Dertli Kerem Yandı mı Yanmadı mı,	S 73 s. 792
Saka Kuşu	S 73 s. 762
Tavşan	S 73 s. 795
Devekuşu	S 74 s. 812
Yıldırım Acaibâtı	S 75 s. 824

Büyük Antimak Kale Beyi	S 75 s. 825
İki Bin Senelik Telefon	S 76 s. 847
Alüminyumdan Gazete	S 77 s.
Çakır Kuşu	S 77 s. 808
Beyaz Filler	S 81 s. 920
Sümüklü Böceğin Kuvveti	S 85 s. 985
İnsanların Dayanabilecekleri Hararet	S 88 s. 1041
Alüminyumdan Vapur	S 92 s. 1095
Vahşi Hayvanlar Nasıl Terbiye Edilir?	S 93 s. 1121
Kestaneden Nasıl İstifade Edilir?	S 95 s. 1147
Maymunlar	S 103 s. 1295
İsmi İşitilmeyen Garip Hayvanlar	S 110 s..

İrfan

Dünyanın En büyük Adamları “Nevton”	S 28 s. 50
-------------------------------------	------------

İsmail Safa

Hayvanlarda Zekâ	S 14 s. 201
------------------	-------------

M. Refik

Fil	S 8 s. 118-119
-----	----------------

Mahmud Cahid

1500 Sene Evvel (Pek) Adasında	S 55 s. 494
--------------------------------	-------------

Mehmed Zeki

Almanya’da Filitner Gemiler	S 94s. 1132-1133
-----------------------------	------------------

Mehmet Enver

Röntgen	S 3 s. 37-38
Sıtmanın Tedavisi ve Mücadelesi-2	S 8 s. 114

Mübarek Emin

Namütenahi S 54 s. 469

Osman Kemal

Vahşi Öküzler S 12 s. 178-179

Ömer Fehmi

Kaplumbağa S 14 s. 201-202

Süleyman Cengiz

Hindistan’da Kaplanlar S 11 s. 168

Şehabeddin

Teneffüs S5 s. 73-74

T. (te) Hadi,

“Çay”ın Felâketi S 15 s. 214

Y. Kenan

Merih Yıldızıyla Konuşabilecek miyiz? S 55 s. 485-486

Karıncalar Dünyasına Bir Seyahat S 59 s. 552-553

G. EĞLENCE

1. El becerisi

Ahmet Neşet

Kuş Kafesi Nasıl Yapılır S100s. 1256-1257

Cici Anne

Gecelik Boğçası, ve Peçete İşlemesi S 101 s. 1267

İmzasız

Bir Bardak Suyun Hokkabazlığı S 15 s. 213
Tığ Örgüsü ile Armut S 69 s. 739-740
Dikiş Sayfası/Cici Annemizin Dersleri S 73 s. 794
Dikiş Sayfası S 80 s. 912
Kendi Kendinize Terlik Yapmak S 97 s. 1183
Güzel ve Zarif Kostüm Modaları S 98 s. 1200
Teyyare Nasıl Yapılır S 109 s. 1397

2. Mizah

İmzasız

Coğrafya Dersinde S 6 s. 90
Coğrafya Dersinde S 6 s. 92
Letaif S 24 s.220
Bilmece S 24 s. 325

Şükran

Nasreddin Hoca'nın Odasına Hırsız Girmiş S 6 s. 92

Türkân

Üç Ahmak S 6 s. 92

H. COĞRAFYA

Abdulganioglu Ahmet Rifat

Siyah Kıtaları Esrarı S 113 s. 1452

Coğrafya Hocası

Londra S 7 s. 106

Durgut

Nağmekâr Kumrular S 8 s. 120-121

İmzasız

Bahr-i Muhitte Dünyanın En Münbit Adaları S 101 s. 1268
Büyük Bahr-i Muhit Ortasında Uyuyan ve Yükselen Millet S103 s. 1295
Siyah Kıtaları Esrarı S 112 s. 1436-1437
Merih Yıldızında İnsan Var mı? S 41 s. 266-267
Esrarengiz Topraklar Atlantid Kıtası S 57 s. 527
Esrarengiz Topraklar Atlantid Kıtası S 58 s. 537- 538
Avrupa'yı Amerikalılar mı Keşfetmiş S 59 s. 557- 558
İkinci Kamer S 60 s. 572- 573
Buzlar Diyarında S 64 s. 629, 630
Yanar Dağlar S 65 s. 642
Amerika'nın Alaska Yarımadasında Cemudiyeler S 69 s. 733-734
Birmanya ve Heykeller S 69 s. 729
Kongolular S 75 s. 827
“Ay” da Gece ile Gündüz S 8 s. 118
İlk Defa Devr-i Alem Eden Gemi S 92 s. 1097
Türk'ün Vatanının Kıymettar Bir Cüz'ü: Musul S 97 s. 1180

Kerametullah

Japonya S 16 s. 222

M. Cahid

Esrarengiz Topraklar S 50 s. 411
Esrarengiz Topraklar S 51 s. 424-425

Esrarengiz Topraklar	S 53 s. 446-448
Esrarengiz Topraklar	S 54 s. 473
Esrarengiz Topraklar	S 56 s. 512-513

Mektep Müdürü Tal‘at

Madencilik	S 61 s. 589
------------	-------------

Muhammed Haşim

Sarıkamış	S 89 s. 1052-1053
-----------	-------------------

N. Cezayirli A(Aydın) R

Avustralya Ormanları	S 17 s. 234
----------------------	-------------

Nedim Tuğrul

Coğrafyanın Tarihi	S 1 s. 12-13
--------------------	--------------

Tahsin Demiray

Panama Kanalı	S 33 s. 141-142
---------------	-----------------

Yeni Yol

Dünya Üç veya Dört Yüzlü Bir İhram Biçiminde midir	S 109 s. 1388
--	---------------

I. TARİH

A(Elif) N

Hindistan Dağlarındaki Çeteleri Nasıl Mağlup Ettim	S 106 s. 1347
--	---------------

Abdülganioğlu Ahmet Rifat

İspanya’da Boğa Güreşleri	S111 s. 1421-1422
---------------------------	-------------------

Açbırak

Roma Uygarlığı S 58 s. 542-543

Doğan'ın Babası

Napolyon Nerede Öldü? S 97 s. 1177

Kristof Kolomp Amerika'da En Evvel Nereye Yanaştı S 84 s. 972

Gündüz

Emir Buharî ve Yıldırım Bayezid S 23 s. 308

Faik Doğan

Türkiye Cumhuriyeti S 32 s. 118

Feridun Sami

Kurtuluş S 25 s. 16

Feyzi

Gömülü Hazineleler S 61 s. 586-587

Hilmi

Rus İhtilâlinde Bir Yaprak S 107 s. 1359

Hüviyet Bekir

Musul Ebediyen Bizimdir S 96 s. 1053

İbrahim Zihni

Eski Eğlencelerde Lüzumsuz Masraflar S 22 s. 288

Eski Eğlencelerde Lüzumsuz Masraflar S 23 s. 300

Eski Eğlencelerde Lüzumsuz Masraflar S 24 s. 339-340

Eski Eğlencelerde Lüzumsuz Masraflar S 25 s. 12-13

Bir El Şakası S 27 s.40-42

İhsan

Encemin-i Hamuşan	S12 s. 224
Yunan Canavarlıkları	S12 s. 176

İmzasız

Prusya'da İstiklâl Muharebeleri	S 5 s. 67-68
Çanakkale Müdafa-yı Dilyarânesi	S 7 s. 98
Galiçya Muharebeleri ve Cevad Tepe Mudafa'ı	S 10 s. 146
İskit Türkleri	S 10 s. 147-148
İngilizler İstanbul'da 1	S 17 s. 228
İngilizler İstanbul'da 2	S 18 s. 244
İngilizler İstanbul'da 3	S 19 s. 252
Eti Para ile Satılan Bir Vezir	S 20 s. 267
Eti Para ile Satılan Bir Vezir 2	S 21 s. 275
Bir El Şakası	S 26 s.
Anadolu Muharebesi	S 28 s. 63-64
Eski Tarihi Boğan Yeni Günler	S 30 s. ?
Avustralya Yerlileri	S 55 s. 489
Avustralya Yerlileri	S 56 s.506-507
Çocuklarımızın Musul'a Aid Millî ve Vatanî Düşünceleri	S 107 s. 1364-1367
Amerika Vahşileri	S 42 s. 282
Amerika Vahşileri	S 43 s. 305
Amerika Vahşileri	S 44 s.314
Amerika Vahşileri	S 45 s.330
Amerika Vahşileri	S 46 s.344
Amerika Vahşileri	S 47 s.367
Lav Selleri Altında	S 62 s.606
Cengiz Hanın Dünya Seferi	S 65 s. 664-665

Esaret Boyunduruğu Altında İnceleyen İslâm Diyarlarından/ Kahirede

Bir Gezinti S 67 s. 700-701

Amerika'yı Keşfeden Kristof Kolomb mudur? S 74 s. 809

Kurtuluş-u Vustada Müslüman Medeniyeti S 74 s. 808

Melih Rakım

Musul İçin S107 s. 1360-1362

Nedim Tuğrul

Bolu Voyvodası Hacı Ahmedoğlu İbrahim Ağa S 1 s. 4-5

Coğrafyanın Tarihi S 1 s. 12-13

23 Nisan S 34 s. 149-150

Rüyamda Bile Şimendifer Görüyorum S 89 s.1045-1046

Nureddin Hoca

Diyojen'in Tuhaflıkları S 3 s. 35

Osman Uluğ

Zavallı Musul S 107 s. 1355

Şehabettin

Prusya ve Napolyon S 6 s. 84-85

Başkumandan Muharebesi S 7 s. 101

Prusya ve Napolyon S 7 s. 104-105

Y. Kenan,

Avustralya Yerlileri S 57 s. 522- 524

Yunus Nadi

Sevgili (Musul)umuz S 107 s. 1362

İ. DİN

İmzasız

Şarklıları Uyutan Mezhepler	S 104 s. 1308
Şeytan Var mıdır	S 107 s. 1356-1357

Şeyh Mehmed Nabit,

Ulu Peygamberin (Sa.s) Sözlerinden	S 32 s. 120-121
Ulu Peygamberin (s. a. s.) Sözleri	S 40 s. 249

J. SOSYOLOJİ

A(Elif) N

Süs ve Moda	S 91 s.1088-1089
-------------	------------------

A(Elif) Orhan

Çinli Postacı	S 44 s. 313
---------------	-------------

İmzasız

Bugünkü Vazifem	S 9 s. 135
Mezarlıklar	S 2 s.19
Asya Şimali İnsanları Laponlar	S 88 s. 1040
Vahşilerde Şişkoluk Moda	S 99 s. 1225
Gazete	S2 s. 27
Deniz Fenerlerinde Tarz-ı Maişet	S 12 s. 175
Mauriler	S 78 s. 875
Çinliler ve Afyon	S 7 s. 113
Garip İnsanlar Serisi	S 80 s. 905-906
Çin Kızları	S 84 s. 969

Siyahlar Ülkesinde Pepular

S 85 s. 987

Bakır Renkliler

S 86 s. 1003-1004

Mehmed Zeki

Almanya’da Yeşil Gümüş, Altın, Demir ve Elmas Düğünleri S 90 s. 1065-1067

Nedim Tuğrul

Anadolu’nun Yaralarını Saralım

S 6 s. 83-84

Reşad Dündar

Çalışmak

S 9 s. 133

Zekeriya Alparslan

İstikbali Düşünürken

S 30 s. 95-96

K. TIP

Aksungur

Hava

S 10 s. 149-152

Feridun Neş’et

Yavruların Hıfz-ı Sıhhası

S 31 s.109-110

Sıhhi Sütunlar/ Çocuklarım

S 40 s. 254-255

İmzasız

Verem Mücadelesi

S 6 s. 86-87

Uykuda Ağırlık Basar mı

S 82 s. 937

Kemaleddin Kaya

Sıhhat Sütunu

S 52 s.440

Lebib Muslihiddin

Vücudumuzda Esrarengiz Beyaz Polisler S 98 s. 1191

Mehmed Enver

Sıtma S 7 s. 102-103

Muhammed Enver

Verem, İnce Hastalık S 5 s. 69-70

Şehabettin

Mıhanikiye-i Teneffüs S 7 s. 100

Şemseddin

Çocuklarımıza Hıfz-ı Sıhhat S 12 s. 178

L. HABER

Hüviyet Bekir

Büyük Bir Geminin Feci Akıbeti S 103 s. 1290-1291

İmzasız

Şundan Bundan S 1 s. 16-17

Yeni Yol Kupası S 107 s. 1363

Yeni Yolun Mektep Oyunları S 112 s. 1447

Garip Bir Konser S 58 s. 540-541

Su ve Tarak Kullanmayan Millet S 66 s. 686-687

Bir Kedi ve Cıvıvıvı S 67 s. 699

Dünya Havadisleri

S 71 s.769

Fil mi Otel mi?

S 8 s. 128

Nedim Tuğrul

Büyük Paşamız Köylüler Arasında

S 103 s. 1289-1290

Ömer Lütfi

Bilmeden Kendini, Yavrusunu, Kocasını Zehirleyen Bir Valide S 82 s. 939

3. BÖLÜM

YENİ YOL DERGİSİNDEN SEÇME YAZILAR

Uyan! Çalış!- Muallim Tahsin Demiray

Çalış ey genç Türkiye'nin evladı
Uyan büyük cihangirler ahfadı
Uyan, şenlet harap olan vatani
Ve sevindir mezardaki atani

Çalış; yurdun yâd ellere geçmesin
Çalış.. Büyük atan lanet etmesin
Çalış.. Çünkü düşmanların bakıyor
Gözlerinden büyük melânet akıyor.

Haydi kardeş gel el ele verelim
Harap yurdu baştan Cennet edelim
Haydi kardeş davran biraz uyuma
Çalış, terle, bir dakika boş durma!..
24 Ocak 1924, S 21, s 278

Mektepliler İçin Şarkı Koleksiyonu:1

İlk Mekteplilerin Birinci Ve İkinci Sınıflarına Mahsus Kız Muallime Mektebi

**Tatbikat: Döner Dönerler -Müdürü: Hüviyet Bekir / Muallimi:
Macide Cemil**

Su içinde ördekler
Döner, döner, dönerler
Su içinde ördekler
Neşeyle hep dönerler
Terelalala, terelalalala
Halka yapar döner
Terelalala, terelalalala
Ördekler yüzerler

2
Değirmen kanatları
Döner döner dönerler
Değirmen kanatları
Rüzgârla hep dönerler
Terelalala, terelalalala
Pervaneye benzer
Terelalala, terelalalala
Terelalala, terelalalala
Çocuklar eğlenirler

3

Kafeste kuşcağızlar
Döner döner dönerler
Kafeste kuşcağızlar
Hasretle hep dönerler
Terelalala, terelalalala
Kanat çırpır, öter
Terelalala, terelalalala
Beyhude üzürlüler..

4

Bağ içinde uyurlar
Döner döner dönerler
Bağ içinde uyurlar
Üzüm aşırır yerler
Terelalala, terelalalala
Oburlar çok sever
Terelalala, terelalalala
Bol yemişli bahçeler

5

Lakin güzel saatler
Döner döner dönerler
Lakin güzel saatler
Sessiz sessiz dönerler
Terelalala, terelalalala

.....

....

....

Ateş Böceği- Kenan Nedim

Çekilince güneş sultan
Pırıldarım için için
Ben karanlık gecelerin
Bağrı yanık yolcusuyum
Yol verir hep bana güller
Bahçelerdir açtığım yer
Bazen de bir viranca bağ
Gökte yıldızlar eşimdir
Bağrımdaki ateştir
Çakan böyle karanlıkta

6 Kasım 1924, S 49, s397

Büyük Adam- Servet Hilmi

Üç yüz otuz altıda
Senin güzel vatanın
Küstah, alçak Yunan'ın
Ayakları altında
Ezilirken, inlerken
Masumların kanları,
Derelere akarken
Diplomatlar bunları
Düşmanın hesabına
Şeref diye yazarlar,
Medeniyet namına
Kuyumuzu kazdılar!
İşte yavrum o zaman
Milletin vicdanından
Doğdu bir arslan ordu,
Düşmanı bozdu, boğdu;
Bu orduyu yaşatan,
Vatanı kurtaran
Kimdir yavrum o dahi?
“Mustafa Kemal Gazi”

9 Temmuz 1925, S 81, s923

Gelincik-Musiki Muallimi: Cemil

1

Gelincik gelincik
Ne güzel yanağın
Kırmızı dudağın
İpekten börümcek

2

Kolların pek narin
Boynun da incecik
Derdin ne ey çiçek
Düşüncen çok derin

3

Pek kara bir sızı
Kalbini yakıyor
Gözyaşın akıyor
Ey Türk'ün kır kızı

4

Bak bahar şen bahar
Getirdi lâleler
Gül renkli jaleler
Gül artık neyin var

5

Entarin koyu al
Kenarı oyalı
Kudretten boyalı
Sanki bin renkli şal

4 Şubat 1926, S 99, s. 1237

Kurt ile Kuzu- Sungur Alp

Henüz daha boynuzu
Çıkmamış ak bir kuzu
Geziyorken çayırdı
Bir kurt gördü bayırdı
Gördüğü kurt yaklaştı
Kuzu da uzaklaştı.
Saklanmak için yemliğe
Girdi hemen çiftliğe
Kapıları kapadı
Hiçbir korku kalmadı
Kurt geldi ta kapıya
Diller döktü kuzuya:
“A benim mini mini
Küçük kuzum teyzeni
Gördüm gelecek o da
Hazırlasın bir oda
Aç kapıyı gireyim
Sileyim devşireyim.”

Dinledi hilekârı,
Sakladı anahtarını,
- Hoş geldiniz sultanım
Kurban sana al kanım
Şurada bekçi köpek var
Ondadır hep anahtar
Emredin hemen çağırayım
İstersen bağırayım.

Kurt duyunca köpeği
Söndü eski isteği
Ayakları dört açtı
Durmadı oradan kaçtı

Bu hikâye anlatır
Olmak gerek müdebbir

27 Aralık 1923, S 17, s233

Gazi Mustafa Kemal Paşa- Abdülkerimzade Ahmed Hamdi Gündoğdu

Anadolu her taraftan
Hep tehlike içindeydi;
Hayat yoktu.. Her yaşayan
Sürünürdü esir gibi..
Büyük Türk'e bir vakitler;
Haraç veren köleler,
Yurdumuza saldırdılar
Büyükleri, küçükleri..
Sen o zaman felâketi
Görür görmez ayaklandın
Fetheyledi gönülleri
Senin büyük şanlı adın
Sonra tıpkı İsrail'e
Hitap eden (Musa) gibi
Demiştin ki: İleriye!..
—Göstererek cenk yerini-
İşte burada kurtuluş var
Hürriyet ve hayat var
Ancak bu yol.. Haydi erler;
İlerlesin altın ordu!.
Türk milleti kurtardığın
Al bayrağın gölgesinde,
Her neferi yorgun, argın,
Koşuyorken kılıç elde;
Yıllar geçti, o yılmadı
Çarpışarak hudutlarda

Varlığını kurtarmıştı.
Sarsılmayan bir imanla..
Evet; senin esaretten
Kurtardığın Türk milleti
Bu yanılmaz doğru yoldan
Bulacaktır selameti..
Anıldıkça büyük adın
Dize gelir her Müslüman;
Hilafeti sen kurtardın
En büyük bir uçurumdan!
Versin Türkler el ele,
Yürekleri ümit dolu..
Çıktı artık (Börtüçine)
Görünüyor (Turan) yolu!..

20 Aralık 1923, S 16, s 219

Kış Gelirken- T.(te) Demiray

Güzel baharla tatlı yaz
Kavun, karpuz, üzüm, kiraz
Darılarak çıkıp gitti;
Hepsi bitti, hepsi bitti

Ta şimalden bir sert poyraz
Esmektedir. Abdest namaz
Pahalanmış dedi dedem
Ne hikmet var bunda bilmem

Sabahları fazla ayaz
Lakin nasıl şu sersem kaz
Şaşkın, şaşkın dalmış suya
Ne diyelim... Akıl bu ya!.

Çık buluttan, görün biraz
Haydi canım!.. Nedir bu naz?..
Isıt bizi, güzel güneş
Yoktur Vallah sana bir eş

Güzel baharla tatlı yaz
Kavun, karpuz, üzüm, kiraz
Darılarak çıkıp gitti;
Hepsi bitti, hepsi bitti

13 Aralık 1923, S 15, s206

Yurdumun Çocukları- T.(te) Demiray Gültiken

Bugün küçük bir yavru
Bir çocuksun ki yarın
Çok sevdiğin yurdunu
Kurtaracak kolların

Çalış! Sensin bu şirin
Yurda şenlik verecek
Mini mini ellerin
Bize dirlik verecek

Çalışsan vatanın
Cennet olur her yeri
Yoksa hain düşmanın
Vatanında gözleri

Çalış oğlum hiç durma
Çalış yurdun şenlensin
Bu sevgili toprakta
Ümit, emel hep sensin

Aksaray

13 Aralık 1923, S 15, s. 212

Harap Yurttan Bir Ses - A. A.

Yeşil ovam, zümrüt gibi çayırım,
Harap olan şen yurduma acırım.
Alçak Yunan, unutamam ben seni;
Bir gün yine patlatırım enseni..

Boğazlanan kardeşlerin figanı
Anneciğimin akıtılan al kanı
Kalacak mı bunlar senin yanında;
İntikamı unutamam yarın da..

Köyümüzde ne ev kaldı ne de bağ
Güzel bülbül yanıklıktan ötmüyor
Ölümlerden kurtulup da varsa sağ,
Onların da bacaları ötmüyor

Üç senedir güzel yurтта sen durdun,
Yakıp, yıktın, kırıp, kestın, kudurdun.
Türk hücumu var deyince benizler,
Soldu; kaçtın görünmedi denizler

Ulu Tanrım sen de yücelt ordumu,
O kurtardı bu sevimli yurdumu.
Neferleri zabıtları kahraman;
Boyun eğdi karşısında pis Yunan...

1 Mart 1923, S 2, s 20

Yurt Kaygısı- T. (Te) Demiray

Bir cennet gibidir şu yeşil lke
Çiğnetme Allah'ım düşmanlarıma
Meftunum ezelden bu güzel mülke
Ölsem de sadığım peymânlarıma

Cennetten bir parça yurdumda her yer
Gümüşlü dereler, heybetli dağlar
Gam bilmem koynunda ölürsem eğer
İnsana gülüyor bahçeler, bağlar

Bir taşı indimde cihana bedel
Arslanlar yetişir her bucağında
Ne güzel yaratmış Rabb-i lem-yezel
Duyar mı insan gam, şen kucağında?..

Bu yerin sahibi uyuma, uyan!..
Bak canım düşmanlar gözlüyor seni
Musul'da İngiliz, Meriç'te Yunan!
Uyuma!.. Vururlar gaflet edeni

Düşmanı yalnız İngiliz sanma;
Sade Yunanlıdan alma öcünü
Riyakâr sözlere aldanıp kanma
Yık köhne dünyayı!... Göster gücünü...

2 Nisan 29

15 Mayıs 1923, S 6, s85

Orduya - T(Te) Demiray

Semalar siyahtı... Yoktu bir şûle
Dört ufuktan yalnız matemdi esen
Yurt virandı, ne top vardı ne gülle
Lakin vardın yalnız imanınla sen
Sen kurtardın yalnız sinenle yurdu;
Kahreyledin zulmü ey aziz ordu!
Şen yurdunun mor dumanlı dağları
İnledi topların tarrakasıyla
Üç yıl ayrı düşen yeşil bağları
Çalkandı ilahi zafer sesiyle
Dinerken kalbinde o müthiş sızı;
Parladı göklerde zafer yıldızı!
Korundu azminle İstanbul, İzmir.
Kavuştu hilâle Edirne'n, Bursa'n
Damarda eski kan, kollar o demir,
Cihanlar yıkılır bir darbe vursan..
Ben şehit olayım gel göğsüme bas,
Çık muzaffer kılıcını göğ'e as!

1 Haziran 1923, S 7, s99

Serseri Kuş – A(Ayın) M.

Denize bakan bir uçurumun kenarına oturup elini çenesine dayamıştı. Gözleri hülyalıydı. Aşağıdayken sulara doğru yolculuğu bitirmek için taşların üstünden son hızla akan gürültülü bir şehir vardı. Arkasından kırlara doğru sisleşmeye başlayan bir dağ dizisi uzanıyordu.

Birdenbire gözlerinin dalgınlığı; pırıldayan bir istekle silindi. Doğrularak kendi kendine:

- Gideceğim!.. dedi. İçerisinde yaptığı her şeyin boşa çıktığı bu donuk; eski uykulu yeri bırakarak şehre gideceğim. Genç Robin; sözleri kadar iyiydi. Ebeveyninin öğütlerine, yalvarışlara rağmen kendisi için daha birçok işlerin bulunduğu o yurdu terk etti ve büyük bir şehre girerek çalışmaya başladı. Fakat istediği rahatı bulamamıştı. Buna hayli tahammül etti.

Lakin yaptığı değişikliğin ıstırabı günden güne çoğalıyordu. Çok zamanlar şaşkın kaldı. Yapılamayan şey acaba neydi; düşünme düşünme nihayet sebebini buldu.

- Deniz! Diye haykırdı. Denizi isterim. Hem ona ne kadar alıştım. Bu şehirden uzaklaşarak büyük limanda bir iş alacağım.

Robin kendisine sözlerinin kuvvetini yine hissediyordu. İyi fena içerisinde vakit geçirdiği şehri bırakıp yaşamak üzere büyük limana girdi. Denizin maviliklerine derin arzusuyla bakarak:

- Ooh, diyordu. İşte benim istediğim. Burada yaşayabilirim.

Tahminen bir seneden ziyade geçmişti. Robin aldatici temennilerine rağmen müsterih değildi. O kadar ümitsizce rahatsızlandı ki: Yeni sebebi bulup anlamak mecburiyetini duydu. Bir hayli düşündükten sonra verdiği karar şu idi.

“Hani vaktiyle kulübelerinin yanında tatlı şerbetlerle akan derelerin yumuşak sesleri yok muydu! İşte onları dinlemeye giderse her şeyi tamam olacaktı.” Böylece

Robin yeni bir yolculuk yaptı. Bu defa içerisinde denizle birleşen bir derenin geçtiği bir sahil şehrinde iş almakta kâfi derecede talihi vardı. Onun çok yakınında yaşadı. Ve taşların üstünden akan suların şırıltılarını işitti. Fakat yine her şeyi yolunda değildi. Niye rahat edemediğini bir türlü anlamıyordu. Uzun, sıkıcı bir çabalamadan sonra aradığı yerin dağlar olduğunu bulabildi ve yola düştü.

Diğer bir yolculuk, diğer bir yorgunluk... Fakat boşuna... Yine evvelki gibi sırrı öğrenememiş, azaptan kurtulamamıştı.

Biraz sonra orayı da terk ederek kendi eski yerine geldi. Ayrıldığından beri hayli zaman olmuş; anası, babası ölmüş, evi yıkılmıştı. Robin yeni odalar buldu. Ve bir iş alarak serbestçe yaşamağa başladı. Fakat yine her şeyi tamam değildi. Deniz, şırıltılı dere, sisleşen tepeler, hepsi orada idi. Lakin kendi yurdunda bulmayacağını tahmin ettiği başka bir şey daha vardı. Rahatsızlık... İşte şimdi yine kendisiyle beraberdi. Ne yapacaktı.

İhtiyar balıkçı; topallayarak yürüyüp yanına geldiği vakit Robin, bir yere oturmuş engin sulara bakıyordu. Hayatını tamamen bildiği bu adamı görünce, ufak bir zaman içinde ızdırabını anlattı.

- Ne yapacağım? diyordu. Her yerde yaşamayı tecrübe ettim. Hiçbiri beni sevindirmede.

İhtiyar balıkçı cevap vererek:

- Tecrübelerini çoğaltabilirsin. Fakat onları da diğerlerinin aynı bulacaksın. Senin istediğin muayyen bir yer değil.. Bir vatan, bir saadet.. Bir parça rahat biraz sevgi... Her ne kadar herkes anlayamazsa da hayatı; yaşatmağa layık kılan işte bunlardır. Delikanlı! Bunu pipona koy ve iç!.. Müsterih olacağını ümit ederim.

Robin! Uçurumun üzerindeki müsait yere atıldı ve oraya uzanarak denize baktı. Aşağıda dere şırıldıyor, arkada dağlar gittikçe donuklaşıyordu. Kendi kendine:

- Evet, dedi. İhtiyar dostun hakkı var.. Burası yurt edinemediğim yerlerden farklı değil. Şimdi kısaca söyleyebilirim ki: Biraz sevgi ve saadet lazımmış. Fakat ooh.. Anlayabilmek için ne kadar yoruldum.

28 Mayıs 1925, S 78, s 873-874

Keçi Sakallı Adam- Afyonlu Himmet Baba

Vaktiyle zengin bir adamın çok namuskâr bir hizmetçisi vardı. Her sabah ilk önce kalkar, geceleri en geç yatar, nerede zor iş olursa hemen üzerine alır ve yapardı. Hiçbir vakit halinden şikâyet etmez, her zaman şen ve şatır bulunurdu.

Bir gün zengin adam kendi kendine:

- Şu bizim budala hizmetçi bir seneden beri aylığını istemiyor. Buna para vermesem de başka yere gideceği yok diyordu. Hizmetçinin saflığı, efendinin hasisliğinden mütevellit derin sükûtu tam üç sene sürdü. Üçüncü senenin sonu geldiği vakit genç hizmetçi efendisine gitti.
- Efendim size üç sene hizmet ettim. Başım bir yere bağlanmadan biraz gezmek istiyorum hakkımı veriniz.
- Bana üç sene hizmet ettin. Seni mükâfatlandırmak istiyorum. İşte sana üç metelik, her birisi bir sene için.

O vakte kadar paranın ne olduğunu bilmeyen genç hizmetkâr kendi kendine mırıldandı:

Oh! Artık zenginim, bundan sonra ağır işlerle kendimi yormayacağım. Bu kadar ezildikten sonra biraz da rahat etmek hakkım değil mi ya!

Genç, misafir olarak efendinin yanında iki gün daha kaldıktan sonra dünyayı dolaşmak hevesiyle yola revan oldu. Şen çocuk şarkı söyleyerek giderken önüne sık çalılarla örtülü bir yol çıktı. Çalılık arasından kısa boylu, kocaman gözlü, ak saçlı ve uzun sakallı bir adam çıkarak yolcuya:

- Kaygısız çocuk nereye gidiyorsun dedi. Senin kafanda düşünce yer tutmamış galiba.
- Neye mahzun ve müteessir olayım. Cebimde üç senelik kazancım şıkırdıyor.
- O kazancın ne kadar bakalım?
- Ne kadar mı? Tam ayar yeni basılmış üç adet metelik.
- Bana bak, evlâdım. Ben artık ihtiyarım, çalışamıyorum. O üç meteliği bana verir misin?

Gencin çok merhametli bir kalbi vardı. Muhtaçlara daima yardım etmeyi severdi. Hemen paralarını ihtiyara verdi.

- Bunları alınız ben nerede olsa yine para kazanırım dedi.

İhtiyar, metelikleri aldıktan sonra:

- Görüyorum ki, dedi. Gayet iyi ve gani kalplisin. Binaenaleyh arzu ettiğin üç şeyin hemen olmasına müsaade ediyorum. Genç:
- Sen galiba bir sihirbazsın diye bağırdı. Mademki benim istediklerim olacak, o halde bana bir silah veriniz ki hiç hedefini şaşmasın. Sonra sizden bir keman isterim. Çaldığım zaman işitenler oynasın. Bir de hiç kimse taleplerimi reddetmesin.
- Bütün bunlar olacak ve hiç kimse taleplerini reddetmeyecektir.
- İhtiyar adam elini çalılığa soktu. Dalları ayırdı. Orada bir silahla bir keman hazır duruyordu. Bunları gence verdi. Ve birden bire gözden kayboldu.

Gencin her arzusu artık tamam olmuştu. Kemanı boynuna astı, silahı eline aldı. Yine şarkı söyleyerek yoluna devam etmeye başladı. Biraz sonra yolun kenarında bir bülbülün yanık sesini dinleyen keçi sakallı bir Yahudi'ye rast geldi. Yahudi:

- Ah, diyordu. Şu kuşun ne güzel sesi var. Benim olmasını ne kadar istiyorum genç!
- Öyle mi! Ondan kolay ne var şimdi bak, dedi. Silahı doğrulttu, kuşun kuyruğuna attı. Yahudi çalılık içine düşen bülbülü almak için sevinçle koştu. Güç bela ile çalıları aralık etti. Kuşa doğru kemal-i zahmetle ilerledi.

Yahudi adam akıllı çalılığın içine girince genç, kemanını aldı ve yanık yanık çalmaya başladı. Çalgının sesini işiten Yahudi, çalılığın içerisinde sıçramaya, oynamaya başladı. Çalılar elbisesini ve etlerini yırttığı halde bir türlü yerinde duramıyordu. Genç, kemanı gittikçe daha hızlı çalmaya başladı. Yahudi daha fazla

sıçramaya başlamış. Çalılardan sakallarının, ellerinin, ayaklarının her tarafı kan içinde kalmış ve daha ziyade tahammül edemeyerek bağırmaya başlamıştı.

- Aman efendiciğim, ayaklarını öpeyim; şu kemanı bırak.

Lakin genç hiç o taraflı olmuyordu. Nihayet Yahudi:

- Dayanamam, şu çalgıyı kes sana altın dolu kesemi vereyim, dedi. Genç:
- Madem öyle, çalmam. Fakat şunu söyleyeyim ki senin dans üslûbun pek mükemmel...
- Ben senin yerinde olsam hocalık ederim, diye bir müddet Yahudi'yle alay ettikten sonra kemanı kesti. Altınları cebine doldurarak yoluna devam etti. Yahudi çalıktan kurtulunca çocuğun arkasına düştü. Yol gide gide bir şehre vardı. Yahudi hemen şehrin hâkimine giderek.
- Ey âdil hâkim, dedi. Yolda gelirken önüme bir genç çıktı. Senelerce alın teriyle kazanıp biriktirdiğim sarı liralarımı benden gasp etti. Paralarımı geri alınız.

Kadı hemen adam yolladı. Genci tutup mahkemeye getirdiler. Keseyi üzerinde buldular. Genç, kadı efendiye dönerek:

- Efendim; dedi. Ben ne Yahudi'ye ve ne de kesesine iliştim. Keman çalıyordum. Bu, bana susmak için kesesini verdi.

Yahudi:

- Aman Yarabbi diye bağırdı. Bu herifin yalanlarından bizi muhafaza buyur. Herif nerede ise keseyi almayacaktım ama Yahudi keseyi zorla verdi diyecek.

Filhakika Yahudi'nin kemanı susması için para vermesi o vakte kadar ne görülmüş ne de işitilmiş bir şeydi.

Hâkim gencin müdafaalarını kabul etmeyerek zavallı çocuğu idama mahkûm etti. Yahudi'nin sevincine beyan yoktu. Hem kesesine kavuşmuş hem de düşmanından intikam almağa muvaffak olmuştu.

Genç, darağacının basamaklarını kemal-i cesaretle tırmandı. Son basamakta kadıya:

- Efendim, dedi. Artık son nefesimi alıyorum. Nasıl olsa öleceğim. Size mühim bir ricam var. Kemanı son defa olmak üzere iki dakikacık olsun çalmaklığıma müsaade edin.

Genç, kadıya yalvarırken Yahudi sapsarı kesilmişti.

- Aman kadı efendi, dedi. Bu çapkının sözlerine kanmayın. Keman çalması.

Fakat hâkim, ihtiyarın sihri mucibince çocuğun talebini reddedemedi. Keman yayı harekete başlar başlamaz kadı efendi başta olmak üzere Yahudi, cellâtlar, muhafızlar, ahali hatta civardaki köpekler bile sıçramaya başladılar.

Çocuk, kemanı gittikçe hızlandırıyor, oynayanlar da daha fazla sıçıyorlardı. Hâkim dayanamayarak çocuğa:

- Aman şu kemanı çalmaktan vazgeç, seni affedeceğim ve istediğin kadar para vereceğim dedi.

Çocuk razı oldu. Kemanı kesti. Kadı kendisini affetti. Pek çok para verdi. Yahudi de yalan söylediği için cezasını çekti.

9 Ekim 1924, S 45, s 334-337

Him Him Ali – Şeref Baha

Mahallede ne kadar çocuk varsa ona:

- Him Him Ali derdi.

Sakın Ali'nin bu isme kızdığını zannetmeyin. Bilakis memnun olur, kollarını kabartır, göğsünü gerer, bücür boyuna, sıska bacaklarına bakmadan ensesini şişirir, böbürlenirdi:

- Him Him'im ama!.. Akıllıyım...

Orasını inkâr edemeyiz... Ali bizim başkumandanımızdı. Mahalle çocuklarıyla taş muharebesi ederken o kadar güzel manevralar yapar, düşmanına öyle şaşırtmalar verirdi ki hepimiz şaşardık. Kaç defalar babam onu:

- Seni gidi Cin Ali seni, diye sevdi ve okşadı. Yalnız bir kusuru vardı; burunsuzdu. Elbette anlamışsınızdır... İsmi de onun için Him Him koymuştuk. Burnu varken çok haşarı, yaramaz, pis çocukmuş.. Annem beni komşu teyzelerimin yanında azarlarken:
- Ali gibi pis oldu artık.. dedi. Bu laftan anlaşıyor ki Ali; Him Him Ali olmadan evvel pislikte vahid-i kıyas idi. Fakat cici burnu gittikten sonra yüzünü gözünü her dakika yıkamadan rahat edemedi, elbisesini kirletmedi. Fesinin püskülünü koparmadı. Futbol oynuyorum, diye mahalle içinde annesinin parça bohçasını ortaya atıp arkasından koşmayı bıraktı.

Demek kabahat hep Ali'nin burnundaymış. Sümüklü bir et parçasının insanın vücudunda bu kadar değişikliğe meydan vermesi doğrusu çok garip değil mi? Hem acaba o burun nasıl kopmuştu. İşte anlatıyorum:

Bir gün Ali'yi evine bıraktık. Küçük toparlak, yaldızlı burnu suratında yapışık duruyordu. Fakat sabahleyin yerinde bulamadık. Zıp zıp oynarken Ali'nin her eğilişinde zır zır öttürdüğü burnunun yerinde yeller esiyordu.

- Hayır ola Ali. Burnuna ne oldu?
- Kapıya mı sıkıştırdın?
- Yok yok be.. Annesi kesmiştir.

- Belki.. Çünkü hırsız kedilerin kuyruğu kesilir...

- Ali kedi mi be..

İş alaya dökülünce hepsi ellerini çıırttı. Ahenk başladı:

- Ali, Ali, kuyruklu kedi.

Ali, müteessir değildi. Sargılı burnuna parmaklarını götürdü. Sonra ellerini çıırttı.

İlave etti:

- Bu akşam fare burnumu yedi.

- Hayda! Ali'nin burnunu fare yemiş.

- Pastırma zannetmiştir.

- Hadi be pastırma sümüklü olur mu hiç.

- Muhakkak bağırsak zannetmiştir.

- Belki imrenmiştir...

Şaka şaka Ali'nin burnu hakikaten yerinde yoktu. Bizi susturdu:

- Bakın (dedi) anlatacağım ama... Lafımı kesmeyeceksiniz...

- Vallahi kesmeyeceğiz... Sahiden fare mi yedi..

- Yalan söylemiyorum ya.. Fare yedi..

- Nasıl yedi...

Önümüze düştü evine götürdü. Annesinin bağırmasına kulak asmadı:

- Anne benim faremi getirsene... Bak bunlara göstereceğim.

Annesi bir kuş kafesi getirdi.. İçinde simsiyah, uzun kuyruklu bir fare korkak gözleriyle bizim haşarı kalabalığı süzdü. Kafasını içine çekti, burnunu bacaklarına bitişti, kuyruğunu kıstı:

- Ali şimdi senin burnun bu farenin karnında mı?

- Elbette ya.. Belki de Ali'yi çağırıyor.

- Ne... Bunu niye öldürmüyorsun?

- Geri verir diye bekliyor galiba...

- Ali bu sözlere aldırmadı. Uzun uzun fareye baktı. Göğsünü kabarttı.

Yüzünden yeis belli değildi:

- Bu gece babam pastırma almıştı. Yumurta ile pişirdik yedik... Çok yemişim. Ağzımı da silmeden kaçtım... Doğru yatağa... Bilmem nedense yıkanmayı hiç sevemiyorum. Ama işte cezasını çektim.
- Gece rüya görüyordum. Güya mektep de açılmış hepimiz gidiyormuşuz. Kış gelmiş babam bana bir büyük atkı almış güzelce boynuma sarmıştım. Ama nefes almak için burnumu dışarıda bıraktım. Soğuktan dondum. Burnum sızlıyordu. Meğerse işte bu fare gelmiş burnumu yiyormuş. Onun için acıyormuş. Burnumu ovuşturmak için elimi sahiden kaldırmışım. Suratımda fareyi yakalamayayım mı hemen uyandım. Lamba yanıyordu. Kuyruğundan sıkı sıkı tuttum. Bağurdım annem geldi, geldi ama yüzüm çoktan şu mendeburun karnına gitmişti.

Hepimiz Ali'yi merakla dinliyorduk. Elimiz gayr-i ihtiyarî burnumuza gitti. Ali sargısını açtı..

Suratının ortasında iki katlı delik vardı. Mamafih bu bize ders-i ibret oldu. Ali de işte ondan sonra temiz oldu. Fareyi yakaladı herkese gösterdi. Hikâyeyi anlattı nasihat etti.

- Bakınız (dedi) ben bu farenin sayesinde temiz oldum. Eğer bu fare burnumu yemeseydi... Kim bilir kirden uyuz, kel olurdum... Belki daha insafsız bir fare, kulaklarımı da yer, belki gözümü de çıkarırdı. Demek ki hayatımı bu hayvana borçluyum. Hem belki siz de bana bakarak bir felâketten kurtuldunuz. Sakın pis olmayınız.

27 Kasım 1926, S 112, s1438

Çok Heyecanlı Bir Sergüzeşt

Kar ve Ölüm İzlerinde - A. (Elif) N.

“Dağlar Ejderi” meşhur bir haydut sülâlesinin son ve yegâne erkek evlâdı idi. Daha hiçbir cinayet yapmadığı için dağlarda ve şehirlerde pervasızca dolaşıyordu. İlk defa olarak; bir kış günü melez bir avcıyı ormanlar arasında katlederek ederek ortadan kayboldu. Bunun üzerine tek mil Kanada zabıtası takibine koyuldu. Bu esnada polis hafiyesi Cim Loğus da bir çift iri “kurt azma”sına koşulu hafif bir kızakla “Tenha Yayla”ya doğru hareket etti. Üç hafta mütemadiyen buzlar üstünde kayarak, karlarla örtülü ormanları aşarak katilin izini takip etti ve böylece şimalin sessiz, dondurucu muhitinde tehlikelerle baş başa kaldı. Bazen delail sayesinde “Dağların Ejderi’nin” o tarafından kaçarak daha yukarılara iltica ettiğine kanaat getirdi ve her ne bahasına olursa olsun onu tutmağa karar verdi. Bir sabah, şafak vakti; yerde henüz karlarla örtülmemiş bir avuç saçma görerek:

- Ey “Dağlar Ejderi” karşılaşmamıza bir şey kalmadı! Bakalım Allah ne gösterecek? dedi.

O sırada yüksek bir yaylanın üstünde bulunuyordu. Birkaç köylü ayağının açtığı iniş ve yılkavi yola doğru kızıağı sürdü. O esnada şiddetle esen tipi yüzünü kamçılıyor, tüylerini ürpertiyordu. Yapraksız bembeyaz ağaçların altından süratle kayarken başının dallara çarpıması için gittikçe öne doğru eğiliyordu. Birden bire köpeklerden biri havlayarak durdu. Fakat diğerleri hiç irkilmeden yollarına devam ettikleri için kızak duran köpeği çiğneyerek aynı süratle yoluna devam etti. Cim Loğus tehlikeyi çok geç anlamıştı. Önlerine çıkan göz karartıcı uçuruma iki adım kalmamıştı ki bulduğu bir kurtuluş çaresi imdadına yetişti. Tam kızak ve hayvanlar boşluğa yuvarlanırken seri bir hareketle üstündeki alçak bir dalı yakaladı. Fakat yazık ki tutunduğu ince ve çürük dal ağırlığına tahammül edemeyerek gevrek bir çatırtıyı müteakip kırıldı. Ve hafiye yüzükoyun, karın üstüne düştü. Bir müddet tutunmak ve

yuvarlanmamak için boşuna çabaladıktan sonra altındaki karlarla beraber uçurumun nihayetsiz boşluğuna karışıp kayboldu... Lakin bir hiss-i tesadüf olarak da dibi boylamayıp, kıyıdaki geniş bir setin üstüne yığılan kar kümelerinin içine gömüldü. Sükût esnasında duyduğu korku ve sersemlik geçti sonra saplandığı yerden kurtulmak için bütün kuvvetini sarf ederek doğrulmağa çalıştı. Hiçbir yerinin sakatlanmadığını görerek sevindi. Biraz doğrulup başıyla omuzlarını karın içinden çıkarırken bakır renkli ve eli hançerli bir Hintli ile burun buruna geldi. Ve gayr-i ihtiyari olarak “Dağlar Ejderi! Nihayet böyle mi karşılaştık, diye bağırdı. Haydut başını eğdi ve yavaş bir sesle:

- Evet!.. Sen beni tevkif etmeğe geldin. Fakat kendin tevkif olundun, dedi.

Kırmızı derili adam bu sözleri söylerken tüfeğini yanına koydu ve hafiyeyi kolundan tutarak gömüldüğü kar yığınının içinden çıkardı. Bu vaziyet karşısında Cim Loğus Hintlinin fırsattan istifadeyle kendisini öldürmeğe kalkmadığına şaşıtı. Aynı zamanda çehresinde bir katil korkunçluğu da göremedi. O sırada Hintlinin kendine doğru dostane uzanan elini tuttu ve sıktı. Biraz sonra Dağlar Ejderinin de ayağından müthiş surette yaralı olduğunu gördü. Merhamet ve insaniyet hislerine tâbi olarak yaralı mahkûmu kaldırdı. Yavaşça yüz üstü yere yatırdı. Sonra gitti yuvarlanırken takılıp kaldığı yerden kızığını aldı getirdi. Üstüne hiç incitmeden kırmızı derili adamı yatırdı. Etrafindan topladığı kuru ağaç dallarıyla ateş yakıp yaralının soğuktan gerilen vücudunu ısıttı. Mendiliyle yarayı mümkün mertebe temizleyip sardı. Kollarını da çaprazvari göğsünde kavuşturduktan sonra yavaşça sürütmeye başladı:

- Hakikaten Con Rovarnik’i sen mi öldürdün?

Dağlar Ejderi evvela:

- Niçin soruyorsunuz, diye hafiyenin sualini reddetmek istedi. Fakat kısa bir tereddüitten sonra hasta çehresi büsbütün gölgelendi ve devam etti:
- O ne beyaz, ne kırmızı derili bir insandır. Vaktiyle kardeşimi bıçakla ve vahşiyane bir surette parasına tamaen öldürmüştü. O zamandan beri ben de kendisini takip ediyordum. Nihayet bir gün rast geldim. Düelloya davet ettim.

O gençti, ben ihtiyardım. Fakat yine öldürmeye muvaffak oldum ve bu suretle kardeşimin intikamını almış oldum. Cim Loğus gözlerini indirdi ve ilk defa olarak içinde büyük bir heyecan duyarak mesleğinin ağırlığını anladı. Hintli; Con Rovarnik'i öldürmekle kan davası güden ırkının adet ve ananâtına tebaiyet etmişti. Eğer hafiyede medeni bir terbiye görmese ve Hintli'nin yerinde olsaydı başka türlü hareket edemezdi. Cim Loğus bu hakikati his ve takdir etmişti. Diğer taraftan ise Dağlar Ejderini mahkûm eden milletin kavâninine riâyetsizlik de edemezdi. Cim Loğus'un bu ahlakî mücadelesini Hintli, çehresinden okuyordu.

Nihayet manalı bir tebessümle:

- Beyaz kardeş müsterih ol, dedi. Adaletin huzuruna kadar seni takiben gideceğim. Bir beyaz, bir Hintlinin hakiki mahiyet ve meziyetini öğrensin..

Bu dondurucu vadide beraberce iki gün geçirdikten sonra; sabahleyin Cim Loğus avdet hazırlığı gördü. Kızağı tamir etti. Köpekleri doyurdu. Yaralı Hintli ile beraber yola çıktılar. Bir hafta süren yolculuk esnasında aralarında büyük bir samimiyet tesis etti. Yolda bir gece ansızın kurtların hücumuna maruz kaldılar. Uzun mücadeleler neticesinde birkaç azgın kurdu telef ettiler. Bu surette kurtların hücum ve muhasarası nihayet buldu, fakat bu Dağlar Ejderi'nin hayatı bahasına mal oldu. Çünkü o, vahşi hayvanların bi-aman pençesi altında yarasının ızdırabıyla inleye inleye ölmüştü. Cim Loğus cesedini yine kızakla şehre getirdi. Her türlü tehlike ve mânialara göğüs gererek vazifesini hakkıyla ifa etmekten mütevellit haklı bir iftihar ve memnuniyetle mahkûmun cansız vücudunu huzur-ı adalete tevdi etti ve Dağlar Ejderinin son sözünü talebi vechile heyet-i adliyeyle iblâğ etti.

“Biz kırmızı insanlarca mukaddes olan (diyet)i yerine getirdim. Bir hayatı mahvetmeme mukabil diğer bir hayatı hayvanat-ı vahşiyenin zalim pençesinden ve muhakkak bir ölümden kurtardım. İstirahat-ı vicdan ile ölüyorum...”

Bu korkunç sergüzeşt Cim Loğus'un iştihadına sebep oldu. Bu macerası senelerce ağızlarda dolaştı...

16 Eylöl 1925, S 86, s 998

Şeytan – Dergân

Değirmenci Yusuf, arabasını tamir ettirmek üzere kasabaya gelmişti. Ertesi gün cuma olduğu için arabasının pek çok meşguliyeti vardı. Müşteriler dükkâna yığılmış kendilerine sıra gelmediğinden şikâyet ediyorlardı.

Bin türlü sıkıntılar içerisinde ancak akşam ezanında arabayı ikmal ettirebilen Yusuf, geceyi Bolu'da geçirmeğe karar verdi. Harman zamanı olduğu için bir günlük tehir Yusuf'u cidden sinirlendirdi. Çiftçilerce ağustosun on beşi yaz, on beşi kış sayılır. Hâlbuki eylül girmişti. Onun için boş yere zayi edilecek bir dakikası bile yoktu. Herkes işle, güçle meşgul olduğundan pazar pek تنها idi.

Püskülü yanda, arkasında, işsiz, güçsüz Pazar mahalini dolaşan Yusuf iki köylünün Saraçhane Camii önünde kavgalarını seyre dalmıştı. Kalın bacaklı, kocaman ayaklı, uzun parmaklı, fincan gözlü bir herif kolundan tutarak (Merhaba Yusufçuk) dedi. Yusuf, bu uğursuz herifin iyi bir kimse olmadığını anlamıştı. Fakat şeytanın pençesine girmiş bulunuyordu. Çarnaçar susacaktı. Bin türlü bahanelerle aldatmak, şeytanı satmak istedi. Fakat şeytan aldanır mı? Anlamazlıktan geliyor, hiç de aldırmiyordu. Yusuf nereye gitse şeytan arkasında, bir türlü bırakmak istemiyordu.

Pazar dağıldı. Herkes köyüne döndü. Yusuf da evine, tarlasının başına gitmek istiyordu. Fakat bu menhus şeytanı da birlikte götürmek bilmem nasıl olacaktı. Düşünüyor, şeytandan kurtulmak için çareler buluyor, tedbirler kuruyor lakin tatbikat sahnesine geldiği zaman iş değişiyor, şeytanı kovmaya bir türlü cesaret gösteremiyordu.

İkinci ezanı okunmuş akşama bir şey kalmamıştı. Yusuf bir vesileyle şeytanın yanından uzaklaşarak arabayı koşmasını ve şehrin dışarısına kadar çıkarmasını hancıya sıkı sıkı ısmarladı. İhtiyar, kurnaz şeytan, Yusuf'un entrikasını keşfetmiş ve arabanın arkasından ayrılmamıştı. Kara Çayırın ilerisinde arabaya intizar eden Yusuf leylek bacaklı şeytanı da arkada görünce şaştı. Artık şeytanın pençesine yakalandığını anlamıştı. Fakat kurtulmanın çaresi yoktu. İster istemez (Haydi buyurun şeytan

kardeş gidelim.) dedi. Hüviyetinin keşfolunduğuna cidden hayret ve taaccüp ettiği şeytanın çirkin ve soğuk yüzünde okunuyordu. Titrek bir seda ile:

- Peki Yusufçuk siz bilirsiniz gidelim, dedi.

Yusuf ileride, şeytan arkada ve bazen yan yana Taşoluk'a doğru yollarına devam ediyorlardı.

Köprüden geçmek istemeyen merkebinin mütemadiyen döven bir köylünün (Be hayvan seni şeytan alsın.) dediğini duyan Yusuf bizim kör şeytan oğluna döndü. (Bak şu merkebi sana hediye ediyorlar. Al da hiç olmazsa yaya yürüme.) dedi.

- Yusuf senin aklına şaşarım. Acep bu şaşkın köylünün doğru mu söylediğini zannediyorsun şimdi. Hayvana kızgındır. Ağzına ne gelirse söylüyor. Fakat yanına git ve: “Ben şeytanım, bana verdiğin merkebi almağa geldim.” deyiver bir de alacağın hayvanı bir gör.

Biraz daha yürüdüler. Tam Ilıca yakınlarında diğer bir köylü önünde birkaç köyüne gitmekte idi. Etraf yemyeşil olduğu için keçi mütemadiyen sağa, sola kaçmak istiyordu. Zavallı köylü, elinde değnek hiç durmadan keçinin arkasından koşuyor, çeviriyor, vücudu kan terler içerisinde olduğu halde (Hayvan seni şeytan alsa da kurtulsam.) diyordu. Köylünün bedduası şeytana çatmak için Yusuf bir fırsat verdi.

- Kardeşlik eline avucuna hazır bir kismet geldi. Bunu niye tepersin. Haydi, al şu keçiyi de bu akşam iyi bir âlem yaparız.
- Yusuf sen budala mısın? Hiç bu adam malını verir mi? Sen bunun kızgınlıkla söylediklerine mi bakıyorsun; inanma, yalandır. Bir tecrübe için yanına bir yanaş da bak ne yapar? Keçiyi kovalayan değneğin nasıl kafa parçaladığını görürsün!

Tam Ilıcanın önüne gelmişlerdi. Bekrinin biri akıllı sarhoş olmuş yanındaki arkadaşına:

- Beni bu hâle getirdiğiniz için şeytandan bulasın diyordu.

Bu feci levha karşısında şeytan Yusuf'a dönmüş ve: “Görüyor musun Yusuf; işte bu adam doğru söylüyor, bedduası yüreğinden çıkıyor.” demişti.

Biraz daha ilerledikten sonra Ilıca Camiinde akşam ezanı okunmaya başladı. Yusuf, şeytanı kaçırmak için eline tam bir fırsat geçirdiğine kaildi. Eğer bundan da istifade edilemezse bu hain şeytanın yüzünden azim felâketler görmesi muhakkaktı. İblise hitaben:

- Haydi kardeş abdest alalım. Ezan okundu. Biraz acele edelim. Zira yetişemeyiz.

Şeytan neye uğradığını anlayamadı. Miskin ve cebin bir tavır ile:

- Yusufçuğum! Benim mazeretim var. Siz namazınızdan kalmayınız.
- Yok.. Yok hep beraber gideceğiz.
- Canım siz gidiniz ben mazurum.
- Olmaz mutlaka birlikte gitmeliyiz.

Yusuf kendisinden daha şeytan olduğunu anlayan koca İblis müteessir olmuş ve bu vaziyetten kurtulmanın imkânını göremeyerek (Yusuf şeytandan bul) demiş ve ortadan kaybolmuş.

8 Kasım 1923, S 10, s 148

Zehra'nın Metaneti – Orhan

Zehra, babası Hüseyin Efendinin Yunanlılarla savaşıma gittiğinden beri âdet edinmişti: her gün köyün yanı başından geçen ırmağa gider, orada saatlerce dolaşırdı. Bir gün yine gezerken evlerinin arka tarafına isabet eden tarafta, sazlıkların arasında bir adam alacak kadar büyük bir kovuk keşfetti. Bu keşfine tesadüf yardım etmişti. Bir gün yine evden çıkmış, oralarda dolaşırken elinden cam bileziği çıkmış, sazlıkların içine düşmüştü. Zehra, evden dayak yerim korkusuyla ayağından takunyaları çıkarmış, paçalarını sıvamış, sazların arasına dalmıştı. Oralarını araştırırken kovuğu bulmuştu. Bileziğini bulduğuna sevine sevine çaydan çıktı; gördüğü kovuğa dikkat bile etmemişti.

Aradan çok vakit geçti. Yunanlılar taarruza geçmişler, Türk'ün demir çemberi önünde çabalayıp duruyorlardı. Hüseyin Efendinin çetesi köyün ilerisinde Yunan pişdarına zorlu bir muharebe verdikten sonra çekilmişti.

Hüseyin Efendi bu havalide bulunan düşman kuvvetlerinin canını çok yaktığından Yunanlılar, baş öldürülürse çete dağılır mülâhazasıyla Hüseyin Efendinin arkasına düşmüşler, pek sabık takip ediyorlardı. Hüseyin Efendi başından korkmuyordu. Nasıl olursa dünya fani değil miydi? Ha bir gün evvel ölmüş ha bir gün sonra. Tam bir Müslüman olan Hüseyin Efendi itikat ederdi. Eceli gelmişse ölümden kaçmak ne fayda verirdi. Fakat Hüseyin Efendiyi asıl düşündüren şey kendisi ölürse çetesinin dağılacağı ve buraların gâvura kalacağı idi.

Hüseyin Efendi, beygirini karnı yerde sürünürcesine koştururken zihninden hep bunlar geçirdi. Bir aralık ileride bir ışık göründü; artık kendi köyüne yaklaşıyordu. Beygirini biraz daha sıkıştırdı. Hayvan son kalan kuvvetiyle ileri doğru bir daha fırladı. Ve tam evinin önünde çatladı. Arkasından Yunan süvarileri gittikçe yaklaşıyordu. Kaybedecek bir saniye vakti yoktu, hemen evinin kapısını omuzlayarak, içeriye girdi.

Hüseyin Efendi öyle toz, toprak içinde odaya girince ihtiyar anne ile kızı küçük Zehra- pek çok şaşırdılar. Onlar Hüseyin Efendiyi uzaklarda çok uzaklarda

zannediyorlardı. Hüseyin Efendi odadakilerin şaşkınlıklarının geçmesini beklemedi, kısık bir sesle:

- Zehra çabuk bana ışık tut, ambara saklanacağım, bu gavur oğlu gavurlar arkam sıra geliyorlar, dedi. Zehra itaatkârane ayağa kalktı, ocaktan yanan bir çıra parçası alarak öne düştü. Tam oda kapısından çıktıkları sırada sokak kapısının tekmelendiğini duydular; Yunan süvarileri demek kapıya gelmişlerdi. Zehra da, Hüseyin Efendi de düşünüyorlardı: Anbara saklansa ilk aranılacak yer arasında nasıl olsa orada Hüseyin Efendiyi bulurlardı. Birden Zehra'nın beyninde bir şimşek çaktı; aklına bileziğini ararken gördüğü kovuk gelmişti. Hemen babasının kulağına eğildi.

- Baba seni öyle bir yere saklayacağım ki orada kimse bulamaz, diye fısıldadı. Sözlerindeki kuvvet Hüseyin Efendiyi bilâ ihtiyar durdurdu. Zehra babasının cevap muvaffakiyetini bile beklemeden çirayı söndürdü, babasını elinden çekerek arka taraftaki bir odanın alçak penceresine götürdü. Dışarısını dinlediler: Yunanlılar Allah'tan olacak evin o tarafına nöbetçi koymamışlardı. Hüseyin Efendi tahta kapıları açtı, Zehra ile beraber dışarı atlayarak sazlığa gittiler. Kız kovuğu bularak babasını sakladı. Ve sonra koşarak çıktığı pencereden eve sokuldu.

O vakte kadar Yunanlılar içeri girmişler, bir kısmı Hüseyin Efendinin ihtiyar annesini tazyik ederken diğerleri köşeyi, bucağı arıyorlardı. Zehra'yı görünce korkudan ve heyecandan dili tutulan ihtiyarı bırakarak kızı yakaladılar, amirleri olduğu anlaşılan şapkası sırmalı birisinin yanına götürdüler. Canavar herif yanında bulunan ve görünüşe göre de Anadolu anlaşılan bir nefer vasıtasıyla Zehra'yı istintaka başladı. Zehra her suale sükûtle mukabele ediyordu. Nihayet melun zabitin sabrı tükendi, kızcağızın üzerine yürüyerek iki müthiş tokat aşk etti. Zehracığın kara gözlerinden sızan inci taneleri gibi yaşlar solgun yanaklarının üzerinde yuvarlanmağa başladı, fakat yine ses çıkmadı. Zabit kızın sustuğunu görünce gür saçlarını kavradı yerde sürüklemeye başladı. Tercümanlık yapan nefer de boyuna tehdit ediyor, babasının ne tarafa kaçtığını söylemesini emrediyordu. Bu kadar acıya dayanamayan zavallı kızcağız bayıldı. O aralık içeriye palikaryalardan biri girdi, zabite arka tarafta açık bir pencere keşfettiklerini ve önünde de ağlab-ı ihtimal Hüseyin Efendinin olan

bir tabaka bulduklarını söyledi. Zabit zaten daha baygın olan Zehra'nın boş böğrüne nalçalı kunduraları ile bir tekme vurduktan sonra gelen neferle birlikte gitti. Zabit Hüseyin Efendinin buradan kaçtığına kanaat getirdi ve maiyetine şedid bir emir verdi, neferler dışarı çıktılar, atlarına bindiler, karanlığa dalıp gittiler.

Nal sesleri uzaklaşınca Hüseyin Efendi saklandığı yerden çıktı, sular üzerinden sıza sıza o yana geldi dili tutulan annesini ve kızını ayılttı. Zehra'yı kucağına alarak sevdi. Yunanlıların başına belâ kesilen Hüseyin Efendinin hayatını on yaşındaki kızı Zehra'nın metaneti kurtarmıştı.

16 Ekim 1924, S 46, s346

Gururun Neticesi- T. Hadi

Yüksek ve medenî mevkiinde fevkalâde mağrur bir genç hanım, lâtif bir konakta oturuyordu. Henüz yirmi yaşlarında bile olmayan bu zengin hanım son derece mütekebbir idi.

Bir gün konağın civarındaki ufak kulübede oturan fakir amelenin kızı geldi ve: “Babam son derece hasta; sizi onun nezdine götürmeğe geldim. Söyleyecek pek mühim şeyleri varmış.” dedi. Hanım müstehziyâne ve biraz da hiddetli şu cevabı verdi: “Demek baban beni nezdine davet etti; haydi git babana söyle ki, benim gibi yüksek mevkiîde bir kadının sizin kulübenize gelip sözlerinizi dinleyecek vakti yoktur.” Bu cevabın altında ezilen zavallı kızcağz gözleri yaşla dolu olarak çekildi, gitti.

Aradan henüz on dakika geçmemişti ki tekrar soluk soluğa geldi ve telâşla haykırarak: “Hanım çabuk koşunuz.. Sizin pederiniz konağınızın duvarına bir muharebe, bir ihtilâl esnasında gayet çok altın ve mücevherat saklamış ve bu sırrı, gizli mahalî size yirmi yaşınıza girdiğinizde bildirmesini babama vasiyet etmiş.. Ölüm vaktinden evvel bu vasiyeti icraya mecbur ediyor.” dedi. Asıl, hanım bu sözleri işitince var kuvvetiyle kulübeye girdiği zaman zavallı adam artık yaşamıyordu.

Bir müddet şaşkın kaldı ve sonra derhal avdet etti. Hiddet ve infialle konağın muhtelif yerlerinde duvarları delik deşik etti, fakat define bulunamadı.

Bütün hayatında, kibriyle pek sadık ve namuslu bir adamın ölüm hâlinde kalbini kırdığına nadim oldu. Büyük bir vicdan azabı onu terk etmedi. Ve mühim bir servetten mahrum kaldı.

6 Aralık 1923, S 14, s194

Şehid Gülsüm- A (Elif) N.

Sakarya’da millî istiklâl uğrunda kanlı muharebeler oluyordu. Yunan sürüleri Anadolu’nun bağrında kaşınıp tepiniyorlardı. Birçok Türk beldeleri gibi Sivrihisar’ı da zalim korsanların kör süngüleri, uğursuz bayrakları altında intikam ateşiyle yanıyor, esaret acısıyla inliyordu. Mescidin yanındaki evceğizde bir dilber köy kızı beş yaşındaki kardeşiyle yapıalnız yaşıyordu. Çünkü annesi beş sen evvel veremden ölmüş, babasının yüzünü ise hiç görmemişti. Ağabeyisi ile beraber nişanlısı da yurdunu düşmanlardan kurtarmak için mücahedeye gitmişti. Birdenbire hızlı hızlı kapı çaldı ve bir silah şakırtısı duyuldu. Bozuk bir Türkçe ile söyleyen kaba ve korkunç sesler iştiliyordu: “Kapıyı açın yoksa kırar da gireriz.” Gülsüm korkusundan titreyerek kapıyı açar açmaz birkaç Yunanlı içeri girdi.

- Bize yiyecek bul getir, dediler. Emirleri yerine getirilince biraz da su istediler. Kızcağız su da getirdi. Fakat vahşi askerler bununla da iktifa etmeyerek emirlerine devam ettiler.

- Biraz evvel buradan bir Türk müfrezesi geçmiş. Nereden gelip nereye gittiklerini şimdi söyleyeceksin. Birdenbire biçare kız hayâlinde nişanlısı ile ağabeyisini gördü. Kendi milletin askerini düşmana haber vermek bir Türk için ne büyük cinayettir. On başarılarıyla aralarındaki mükâleme uzadı:

- Bunu niye benden soruyorsunuz?
- Senden soruyorum. Çünkü bunu ancak sen bilirsin!
- Biliyorsunuz ki ben Türk’üm. Ve Türk’ün zararına hiçbir şey söyleyemem:
- Sen söyleyemezsen sana zorla söyletmenin yolunu bilirim.
- Ben aciz bir kadını Sizin kadınla mı harp ediyorsunuz?
- Kadınlar harp işlerine bu kadarcık olsun karışabilirler. Çok laf istemez. Ya söyle yahut da başına geleceğe razı ol!

- Ben yalnız kadın olduğum için acizimden istifade mi etmek istiyorsunuz?
- Kısa kes dedik. Kaybedecek vaktimiz yok. Çık dışarı!. Şu ağacın önünde dur.

Siz de nişan alın askerler! Eğer cevap vermezsen yahut yalan söylersen işte silahlar

patlıyor. Gülsüm dehşetle karşısındaki kaya yürekli askerlere baktı. Sonra başını eğdi, düşünmeğe başladı. Gözlerinin önünde evvela: kan ve ateş içindeki Türk vatanını gördü. Sonra nişanlısının, kardeşinin ve en sonra vatan için canını feda eden binlerce Türk'ün hayalini selâmladı. Ve başını kaldırarak kendine çevrilen silah namlularına hazin hazin baktı.

O sırada deminki emri tekrar duydu. Haydi söyle!

Bir üçüncü defa daha aynı seda işitildi:

- Söyle! Söyle diyorum!

- Daha sonra sert bir kumandayı kulaklar uğuldatıcı silah sesleri takip etti:

- Ateş!..

- Biçare kızın beş, on kurşunla delik, deşik olan vücudu bîruh yere serildi. O, yaşadığı ve âdeta ölümle istihza ediyormuş gibi gülüyordu.

30 Nisan 1925, S 74, s 812

Asım'ın Son Oyunu- H. Basri

Amcam onun müzipliklerini ekseriya anlatır:

Ta mahalle mektebinde iken Asım isminde çok haşarı bir arkadaşları varmış. Bu çocuk, hemen her gün bir kabahat yapar, falaka yemeden mektepten döndüğü gün olmazmış. Hoca, Asım'a her dayak atıştan sonra ellerini kaldırır, "Allah'ım beni bu belâdan kurtar!" diye dua edermiş. O kadar ki Asım'ın haşarılığı, yaptığı müziplikler bütün mahallede duyulmuş. Her gün Mahmud Hocaya hak verir, zavallı adamcağıza acırlarmış. Bakınız, amcam, Asım'ın mezbeleliklerinden birisini nasıl anlatıyor:

"Asım, çok yaramazdı ama içimizden en büyük de o idi. Mahmud Hoca bazen ufak tefek işlerini ona gördürür, daha sonra yanına çağırıp birçok nasihatler ederdi. Hatta yaramazlıklarından vazgeçsin diye ona ara sıra leblebi şekeri, macun gibi şeyler de verirdi. Asım, yemişleri alıncaya kadar sessiz sessiz dinler, sonra bir bahane ile yanından ayrılırdı. Onu ertesi gün, ya hoca efendinin minderine iğne koyduğu için yahut leblebi tozunu külâha doldurup gizlice ensesine üfürdüğü için falakada görürdük. Dayağa çok alışkındı, falakaya çekilmediği gün olmazdı.

Asım, hoca abdest alırken daima onun arkasında durur, elinde cübbe beklerdi. Bir gün hoca, ikinci abdesti alıyordu. Asım, yine arkasında idi. O gün, hocaya yeni bir oyun oynayacaktı galiba.. Biz de birkaç çocuk, yanındaki kapının kenarında durmuş, gözetiyorduk. Asım, bir aralık cebinden büyük bir kâğıt çıkardı cübbenin arkasına iğneledi; sonra bir şey olmamış gibi yine beklemeye başladı. Abdest bitti; Asım; hoca efendinin cübbesini giydirdi; çıktılar. Hoca yine bir şeyler söylüyor; arada bir cebinden renkli kâğıtlara sarılı bir şeyler çıkarıp Asım'a veriyordu. Bunlar macundu; camiye büyük duvarın arkasından dolaşılıp girilirdi. Tam duvarın önündeki meydandan geçerken orada kaydırak oynayan çocuklar hep bir ağızdan "Hoca efendi! Arkana bak da!" diye bağırmaya başladılar. Zavallı durdu; bir Asım'a; bir de çocuklara baktı; sonra yine yürüdü. Fakat sesler gittikçe çoğalıyor; çocuklar âdeta şarkı söyler gibi hep birden "Hoca efendi! Arkana bak da!" diye bağırıyorlardı. Onların sesine mahalle kahvesinden taşan kahkahalar da karışıyordu. Hatta yoldan

gelip geçenler duruyor, ona bakıp gülüşüyorlardı. Asım o aralık kayıp oldu; Mahmud Hoca da elini arkasına attı; parmaklarına bir şeyler ilişti; hemen çekti; aldı. Kocaman bir beyaz kâğıda iri harflerle: “Hoca efendi cübbeni topla!” kelimeleri vardı. Biçare hem utancından hem öfkesinden kâğıdı hemen yırttı; hızlı hızlı camiye girdi.

Ertesi gün mektepte Asım’ı göremedik. Bir iki gün daha gelmedi. Artık derste çıt olmuyordu. Hoca efendi durup durup “Nerede o Asım yezidi? Hele bir gelsin. Bu sefer geberteceğim. ” diyordu. Nihayet üç gün sonra bir sabah Asım geldi. Artık uslu görünüyordu. Fakat üç günden beri köpüren Mahmud Hoca onu görür görmez: “Yıkın keratayı geberteceğim, diye bağırdı. Asım’ı yine falakaya çektiler. Hepimiz susmuştuk. Hoca efendi hem öfke hem de intikam dolu bir hızla ilk sopayı indirdi. Fakat nasıl oldu bilemedik; derhal koyu bir toz etrafı kapladı. Şaşırmıştık. Hoca efendi sopayı bırakmış: “Öf! Gözlerim! Bre melun!” diye bağırdı. Falakadan kurtulan Asım hemen fırladı. Arkasından hoca da.. Biz de dışarı çıktık. Asım bahçeye inen merdivenleri dörder dörder atlıyordu. Hocanın terlikleri merdiven başında duruyordu. Yine orada terliklerini ayağına takmak istedi; fakat müthiş bir gümbürtü ile merdivenden paldır küldür yuvarlandı. Hocamızın böyle kavuğu bir yanda cübbesi savrularak bir lahza merdivenin alt başına yuvarlanması hepimizi şaşırtmıştı. Sonra onu o halde görünce katılincaya kadar gülmeye başladık. O; birden bire ne olduğunu bilemeden uğradığı bu halden sarıgı bir yanda; cübbesini toplayarak, bizim kahkahalarımız arasında kalkmağa uğraşırken “Ah!”lar; “Of!”larla: Hay gidi lâin hay! Ne haltlar etti iblis bana!.” diyordu.

Asım’ı ondan sonra bir defa gördüm. Son şeytanlığını sinsi sinsi gülerek anlattı. Babası birkaç gün sonra yeni memuriyetine gideceği için onu da götürüyormuş. O da hocaya son defa çok gülünç bir oyun oynamak istemiş evvelâ cübbesine kâğıdı ilıştirmiş. Sokaktaki alaydan sonra tekrar mektebe giderse yine falakaya çekileceğini düşünmüş. Bundan da bir oyun çıkarmak istemiş. O sabah mektebe gelince hocanın merdiven başındaki terliklerini yavaşça tahtaya çivilemiş. Sonra çoraplarının tabanını kül ile doldurup derse girmiş, ancak onu dinledikten sonra; ilk sopada sınıfın niçin toz

duman içinde kaldığını; daha sonra hocanın birdenbire merdivenden teker meker niçin yuvarlandığını hayret içinde anladım.

18 Aralık 1924, S 55, s490-491

Adil Bir Emir'in Cevabı-Kami Arapçadan Tercüme-İmzasız

Emir'in biri, bir gün maiyetinde birçok memurları bulunduğu halde eve gitmişti. Vakit öğleye müsâdif olduğundan hararet tahammülün fevkinde bir derece idi. Emir susuzluktan son derece şikayet ediyordu. Çünkü o havalide katiyen su menbâi yoktu.

Bu sırada saray nazırı, Emir'e –nasihat yollu- yolda tesadüf edecekleri bir bahçeye girmeği ve birkaç meyve yiyerek kendilerini müzdarip eden bu susuzluğu gidermeği söyledi. Fakat emir bu söz üzerine birdenbire:

- Bu işe Allah razı olmaz, dedi. Zira eğer ben bir tane portakal koparacak olsam, maiyetim o bahçeyi harap eder ve bu suretle bahçe sahibini mutazarrır etmekte katiyen gecikmeyeceklerdir.

Bu emir adil bir zattı; o, bahçe sahibinin harabesini, zararını istemiyordu. Çünkü yüzlere balığ olan maiyet zabitlerinin bahçeye girmelerine –kendisi girmek suretiyle- müsaade ederse o bahçeden hayır kalmayacağını biliyor, binaenaleyh susuzluktan şikâyeti bir haksızlık irtikâbına tercih ediyordu.

İşte biz de her zaman bu emir gibi adil olmalıyız. Kendi zararımıza bile olsa başkasının hakkını gözetmeli ve ona hürmet etmeliyiz.

20 Aralık 1923, S 16, s220

Küçük Hikâye- İhsan

Selanik Sanayi Mektebinden mezun Kayalarlı Demirci Ali Efendi cidden mahir ve en yüksek bir sanatkâr idi. Güzel ve sağlam iş yaptığı için kasabaya civar bulunan köyler hemen umumiyetle Ali Ustanın müşterisiydi. İyi para kazanır ve çocuklarını çok temiz gezdirirdi. Ali Ustanın Demir, Çelik isminde iki erkek evladıyla sekiz yaşında bir de kızı vardı. Kızın adı Kaya idi.

Demir Yeni Yol mektebinde beşinci sınıfında, Çelik, bir sınıf aşağıda ve mini mini Kaya da kız mektebinin ikinci sınıfında bulunuyordu. Evlatlarına pek düşkün bulunan Selma Hanım her sabah erkence yatağından kalkar ve çocuklara biraz beyaz peynir, kabak ve bal yedirdikten sonra çiçek gibi giydirir, mekteplerine yollardı. Temizlik, ahlâk ve terbiye itibariyle kız ve erkek mekteplerinin en mümtaz ve müstesna simalarından bulunan Çelik, Demir ve Kaya çalışkanlık itibariyle de arkadaşlarına tefevvuk ediyorlardı.

329 senesinde memlekete dehşet salan lekeli humma hastalığı birçok kurbanlar arasında Ali Efendiyi de götürmüş ve o vakte kadar bütün manasıyla şen ve mesut bir hayat içinde gülen, oynayan sevgili yavrucuklarını arkada bırakmıştı. Felâket cidden anidir. Hiç umulmayan bir zamanda menhûs çehresini gösterir ve birçok kimseleri ağlatır. Halin büyük neşe ve sürûru, istikbâlin kutlu ümitleriyle cıvıldaşan bahtiyar yavrular pederlerini birkaç gün içinde kaybetmek suretiyle matemlere gark oldular. Günlerce ağladılar. Sızladılar fakat giden bir daha gelir mi?

Selma Hanım zevcinin vefatını çocuklara hissettirmemek için onların kararan yüreciklerini daha ziyade kanatmamak için geceleri sabahlara kadar dikiş diker ve bu yavrularını yine eskisi gibi mektebe yollardı. Babalarının vefatı en çok Demir'in kalbini cerihadâr etmişti. Türk mekteplerini ikmal ettikten sonra Avrupa'ya gitmek, bir makinist olmak arzusunda idi. Pederinin vefatıyla bütün ümitleri kırılmış o yüksek emelleri mahvolmuştu. Validesinin hiç mesabesinde olan kazancıyla okumak, büyük

mekteplere gitmek imkânı yoktu. Fakat ne iş yapabilecek idi. Bu düşünceler arasında imtihan zamanları geldi. Birincilikle son sınıfa terfi ettiğini tebliğ eden sa'y ve gayret cüzdanını aldıktan sonra annesinin müsaadesiyle hem kararan gönlünü biraz eğlendirmek ve hem de dayılarını ziyaret etmek için İstanbul'a gitti. Dayısı o vaktin bahriye nazırı bulunan Cemal Paşa'nın en yakın arkadaşlarından biri idi. Demir, Cemal Paşa'nın tavsiyesiyle İstanbul Sanayi Mektebinin demircilik şubesine, iki sene sonra Avrupa'ya gönderilmiş ve Almanya'nın en meşhur demir imalathanelerindeki vukuf, tecrübe ve mümâreselerini ikmâl ederek altı ay sonra memlekete avdet etmiş bulunacaktır.

Çelik, ibtidâî mektebini bitirdikten sonra İzmir sanayi mektebinin terzilik şubesine girmiş ve iki sene evvel diplomayı alarak (ay- yıldız) terzihanesini açmıştır.

Kaya validesinin yüksek himmetleriyle bıçkı ve dikişte pek çok ilerlemiş ve memleketin en meşhur terzilerinin yanına yükselmiştir.

Çocuklarım! Baba ve annelerinizi çok seviniz. Görüyorsunuz ki peder ve valideniz sizin için ne kadar fedakârdılar.

Vazifeniz onları bir kat daha sevmek, yüreklerini incitmemek ve nasihatlerini tutmaktır.

13 Aralık 1923, S 15, s208

Aman Kesme – İhsan Altay

Şimdi ne yapmalı idi?.. Güneşin resm-i vedâ ifa ederek tepelerin arkasına inmesi, bu iki seyyahın kalbine korku vermişti.

Öğleden beri içinde dolaştıkları orman hâlâ bitmemiş, ne bir yol bulmuşlar ne de bir köy görmüşlerdi.. Derin derin düşündüler; bir muhavereden sonra ortalık kararınca kadar belki bir yol veyahut bir köy bulunur ümidiyle güneşin battığı istikamete doğru yürümeğe başladılar.

Feyzi Bey, bir aralık durdu ve sağa doğru bir noktaya bakmaya başladı. Evet yola benziyordu... Hemen arkadaşına dönerek şu karşıkı eğri büğrü çamların arasında bir yol gördüğünü ve yanılıp yanılmadığını anlamak için oraya kadar gitmelerini söyledi.

Feyzi Bey yanılmamıştı, bu bir patika idi.. Fakat nereye gidiyordu? Bir dereceye kadar işlek yol olduğu için onları bir selâmete çıkaracağı muhakkaktı. Yürümeğe başladılar, ortalık iyice kararmış ve yolu kayıp etmemek için dikkatli yürümek mecburiyeti hâsıl olmuştu. Bütün gün yorgunluğunun ve gecenin verdiği sersemlikle iki saat kadar yürüdükten sonra kendilerini yüksek çamların arasında inşa edilmiş korkunç, ıssız bir kulübe karşısında buldular. Pencerelelerinden akseden ölgün bir ziya kulübenin boş olmadığına bir delildi.. Fakat bu ıssız ve korkunç ormanın içindeki bu binada kim oturabilirdi? Ya eşkıya yatağı bir yerse nasıl bir muamele görecekler?.. Feyzi Bey bu fena fikirleri zihninden silip Naci Efendinin kolundan tuttu ve:

- Azizim dedi, ister cani, ister eşkıya olsunlar madem ki insandırlar, insanlık duygusuyla bize ölmeyecek kadar ekmek verirler ve yatacak bir yer de gösterirler.

Arkadaşı bu sözler üzerine:

- Evet evet ne olursa olsun kapıyı vuralım hâlimizi anlatalım dedi.

Kapıyı vurdular.. İçeriden kalın ve kaba bir ses:

- Kim o; kimsiniz? diye cevap verdi. Seyyahlar bu ses karşısında donup kalmıştı, fakat cevap vermek de lâzımdı. Feyzi Bey gayet titrek bir sesle:

- Azizim iki garip yolcuyuz; bu akşam burada barınmak istiyoruz diyebilmişti. Ev sahibi arkadan kapıyı dayakladığı koca çam bölmesini çekerek kapıyı açtı ve:
- Buyurun, dedi.

Yolcular karşılarında dev cüsseli, sakalı bıyığına karışmış, korkunç simalı, belinde kocaman bir silahlık ve bir kulaklı bıçağı silahlığına sokmuş, nim vahşi kıyafette bir adam görünce, tam bir kapana kısıldıklarını anladılar; fakat çaresiz içeri gireceklerdi...

Biraz kahvaltı ettikten sonra dev cüsseli adamın serdiği yataklara yattılar; hemen uyumak sabah yine yollarına devam etmek istiyorlardı.. Fakat aşağıdan bir mırıltı geliyordu. İkisi de dikkat ettiler, sâmiâlarının bütün kuvvetlerini sarf ediyorlardı; çünkü aşağıdaki sözler kendilerinin aleyhineydi. Kaba adam kalın kalın söyleniyordu:

- Canım sen benim işime karışma... Kendi bildiğimi yaparım.

Karısı cevap veriyordu:

- Aman kocacığım kesme... Hiç olmazsa birini kes...
- Hayır.. İkisini de keseceğim..

Eyyvah şimdi her şey mahvolmuştu... Misafirler bu son söz üzerine yatakta âdeta bî-ruh denecek bir vaziyette kaldılar.

Evet her şey mahvolmuştu; misafirperver görünen bu adam sırf kendi melâneti için bunları içeri almıştı, zaten bu binada kim oturabilir; vicdan sahibi bir insanın bu ormanda ne işi olabilirdi? Öleceklerdi, bu muhakkaktı. Ve öyle bir ölüm ki bütün emel ve arzularını çırıl çıplak bırakıp vahşi bir adamın bıçağıyla canavarcasına kesilmek...

Gözlerinde uykudan hiç eser kalmamıştı, sabaha kadar cânînin gelip bu melûn arzusuna nâil olacağı dakikayı bekliyorlardı.. Fakat sabah olmağa başladığı halde

katil niçin gelmemişti? Acaba verdiği karardan nkl mu etmişti? Hayır, kesecekti, Hem de ikisini de!.. Karısına şiddetle verdiği cevaplar da onu gösteriyordu.

Yataktan kalktılar, bir hapishane penceresine benzeyen kirli pencerelerden yeisli ve ümitsiz nazarlarla ormandan başka bir yeri görmüyorlardı. Bu sırada merdivenden, biri çıkmaya başladı.. Evet geliyordu bu vahşi yürüyüş mutlaka onundur. Bu dakikada zavallı hayatlarının bir sinek kadar ehemmiyeti yoktu. şimdi ölüm, onlara korkunç çehresiyle görünüyor, hatırat-ı mzileri bir sinema şeridi gibi nlerinden geçiyordu..

Ev sahibi hafıfe kapıya vurduktan sonra içeri girdi ve elindeki tepsiyi misafirlerin önüne koyarak:

- Af edersiniz sizi fazlaca beklettim, buyurun, diyerek kapıdan ıktı... Bu sözler misafirleri fazlaca şaşırtmıştı, onlar ldrleceklerinden emindiler, fakat bu adam niçin yemek getirmişti? Yoksa zehirleyecek mi idi!

Feyzi Bey sahanın kapağını kaldırıncı: Hayretle karışık:

- Aaa.. Aaa.. Aaa, demekten kendini men edemedi: Kızarmış iki tavuk...

Eyvah ne kadar yanlış düşünmüşler ve ne kadar ümitsiz dakikalar geirmışlerdi. Zahiren caniden başka bir kimseye benzetemedikleri, sabaha kadar kendilerini kesmeye geleceklerini zannettikleri ev sahibi, hakikatte misafirperver ve temiz vicdanlı bir adam olduğunu, sonra garip ve seri bir intikalle kesilecek iki şeyin tavuklardan başka bir şey olmadığını anlamakta gecikmediler.

1 şubat 1923, S 1, s5–6

Bir Gecelik Seyahat- İhsan Altay

Haftalarca devam eden münakaşamızın hiç biteceği yoktu. Babam beni bir kunduracının yanına çırak vereceğinde ısrar eder ve bu fikrini valideme ve bahusus bana kabul ettirmek için yedi dereden su getirirdi. Ben ise kendime mukaddes bir gaye olarak hocalık mesleğinden katiyen dönmeyeceğimi söylediğim vakit mutlaka bir dargınlık çıkardı.

Artık bir gün dayanamadım. Anladım ki sabrın sonu yok.. Ne koruk helva oldu ne dut yaprağı atlas... Evde büyük bir kavgadan sonra yanımda olan para ile bir cübbe ile bir sarık tedarik ettim, Kelâm-ı Kadimi de torbasıyla beraber çapraz boynuma geçirip ilim tahsil için yola revan oldum; az gittim, uz gittim; dere tepe düz gittim. Tam yirmi sekiz günde Bursa denilen; yeşillik; camileri, türbeleri bol bir şehre vardım. Kesemde kalan doksan para ile bir kebabçı dükkânında karnımı doyurdum. Fakat bu akşam nerede yatacağım; akşam olmuş saat biri geçiyordu, hemen abdest alıp yatsı namazını kılmak için Ulu camiye gittim.. Ah; ne güzel cami... Hemen hatırıma geldi: cemaat tamamen dağıldıktan sonra köşeye saklanır, geceyi burada geçiririm dedim.

Cemaatin arkasında müezzinin kapıyı kilitlemek için anahtarı son çevirişi beni sevindirdi, hemen güzel bir halının üzerine uzandım. İstikbalime ait tatlı tatlı kuruntudan sonra uyumağa başladım. Fakat çok geçmemişti kapı açıldı. Vakitsiz bu camiye gelenlerin kim olduklarına dikkat ederken kapıdan beş altı gölgenin içeri girdiklerini gördüm; korkumdan minberin altındaki boş yere kabahat yapmış bir fino köpeği gibi sindim. Bir de ne göreyim, tepeden tırnağa cephaneye dolu, kamalı, bıçaklı korkunç kıyafetli eşkıyalar.. Ta minberin yanına kadar geldiler, sabaha kadar üzerinde rahat rahat uyuyacağımı zannettiğim kalın ve büyük halının üzerine oturdular.

Kıyafetinden ve elindeki silahın daha süslü olmasından reisleri olduğu anlaşılan biri kaba ve amirane bir sesle:

- Eh... Haydi bakalım. Bir ayda ne iş gördünüz, kazandığınız paraları getirin, dedi. Reisin bu emri üzerine arkadaşları kim bilir kimlerden aşırta ettikleri mücevherleri reislerin önüne döktüler. İçlerinden biri de elindeki torbanın altınla dolu olduğunu söyleyerek reisinin önüne bıraktı. Reis kesik kesik gülererek torbayı kaldırdı ve benim saklandığım boş yerin yanına koydu. Altın torbasının benden bir metre mesafede durduğunu görünce gözlerim fal taşı gibi açıldı. Heriflerin mallarına görmeden ortak olma hevesi uyandı. Yavaşça onlar görmeden torbanın yarısını ceplerime yerleştirdim ve yine köşeme büzüldüm. Fakat çok geçmeden reisin vahşi sesi caminin içinde çınladı:
- Ulan içimizde hırsızlar var.. Torba yarıya inmiş; yakalayın şu rezili derisini yüzelim.

Ben bu kumandanı duyunca ipten kurtulmuş maymun gibi sıçradım, duvarın dibinden emekleye emekleye minareye çıkan kapının yanına geldim, içeri girdim. Eşkiyalar küfürler savurarak caminin dört tarafını arıyorlar ve paralarına ortak çıkan bu meçhûl şahsı bulamayınca daha ziyade hiddetleniyorlardı. Tekrar reisin vahşi sesini duydum:

- Minareye çıkmıştır be.. Biriniz çıksın çabuk yakalasın... Ben önde koşarak minareye çıkıyor ve arkamdan birinin geldiğini işitiyordum. Hemen şerefeye çıkınca minarenin arka tarafına geçtim. Beni takip eden eşkıya şerefeye dolanmağa başlayınca ben de o görmeden önünde dolaşmağa başladım. Bir tur yapınca herif aşağıya seslendi:
- Arkadaşlar; yok.. Yok.. Kimse yok... Reisin sesi bu sefer yeraltından geliyormuş gibi uğulduyordu:
- Bir kişi daha çıksın biriniz sağdan biriniz soldan dolaşın; herhalde yakalayacaksınız...

Artık minarenin şerefesinden tutup aşağıya sarmaktan başka çare yoktu. Hemen son bir ümitle şerefenin demirlerinden tutunup vücudumu aşağıya bıraktım. Bu sırada

bahçede bir takım sesler peydâ oldu. Eşkîyaların bahçeye çıktıklarını anladım. Aşağıdan biri yukarıya doğru bağıırıyordu:

- Ulan, görmüyor musunuz?.. Şerefeden aşağıya sarkmış... Çıkarın kılıçları taşların üzerinde gezdirin; parmakları kesilsin.. Şerefede dolaşan iki gölgenin verilen emri ifâ için kılıçları çektiklerini işittiğimde ellerim gayr-i ihtiyarî boşandı, bahçeye doğru döne döne inmeye başladım. Keçileri kaybetmeye az kalmıştı gözlerimi açtığım vakit kendimi terler içinde yuvarlana yuvarlana ta kapı dibine gelmiş ve süpürgenin sapına sıkı sıkı iki elimle sarılmış buldum.

15 Mart 1923, S3, s38-39

Pamukçu Sarı Ali Bey 3- Nedim Tuğrul

Ali, sultaniyi de birincilikle ikmâl ettikten sonra hem tatilden istifade etmek ve hem de hemşiresini ziyaret eylemek üzere Ereğli'ye gitti. Eniştesi orada maden müfettişi olarak bulunuyordu.

Karadeniz'in elmas parçası demeğe lâayık olan Ereğli kasabasının hava ve suları mükemmel, manzarası emsalsiz, asâr-ı tarihîyesi boldur. Baba ve Çengel burunlarıyla ihata edilen körfezin üstündeki tepenin yeşil etekleri, kestane korularının zümürürdîn kenarları, poyraz ve yıldız rüzgârlarına arkasını dayamış bulunan denizin sakin hışıltıları arasında şen ve mesut bir hayat imrâr etmiş ve eniştesinin delâletiyle Apollon'un kehanet ibraz ettiği ve eski insanların Cehennemin bir kapısı ad ettikleri meşhur mağarayı da gezmiştir.

Ali, Ereğli'den o kadar hoşlanmış idi ki eylülün nısfı geçtiği halde tekrar tahsile gitmeyi hatırına getirmek istemiyordu. Ayın yirmi birinci pazar günü babasından gelen bir mektupta Ali'nin hemen ilk vasıta ile İstanbul'a gönderilmesi bildiriliyordu. Ereğli limanına her gün vapurlar uğradığı halde işin aksiliğine bakınız ki bir hafta bilâfâsıla hiçbir vapur gelmedi.

Nihayet ayın sekizinci günü ikindi üzeri Gülnihâl vapuru geldi seyr-i sefâinin bu en temiz vapuru Ereğli'de ancak iki saat kadar kalabilecekti. Ali eşyalarını alelâcele hemşiresine hazırlattırdı. Eniştesi de çarşıdan levazımatını ikmal ederek Ali'yi selâmetlemek üzere vapura kadar gitti ve ikinci sınıf bir kamara bileti aldıktan sonra Ali'yi uğurlayarak avdet etti.

Gülnihâl, ertesi gün ale's-sabah İstanbul'a muvasalat etmiş ise de veba hastalığı mevcûd olduğundan farelerin itlâf olunmadığı bahane edilerek yolcular beş gün daha vapurun içerisinde kaldılar.

Oğlunu ticaret mektebine yerleştirmek üzere İstanbul'a gelen Hüseyin Beyin fena halde canı sıkılıyor ve kara talihine lânet okuyordu. Karantina müddeti hitam bulduktan sonra Hüseyin Bey vapura kadar ve oğlunu alarak kendisinin misafir bulunduğu Aydın oteline getirmişti.

İki gün istirahat ettikten sonra Hüseyin Bey oğluna hitaben:

- Ali! Benim gelmekliğime hiç lüzum yok... Kendin Ticaret mektebine git kayıt ve kabul muamelesini yaptır.
- Baş üstüne beybabacığım. Siz zahmet etmeyiniz ben gider, kaydımı icra ettiririm.

Ali, İstanbul'a hiç gitmediği halde yolda birkaç kişiye sormak suretiyle ticaret mektebini buldu.

Sultani şahadetnamesini göstererek birinci sınıfa ve (408) numaraya kaydedildi. Sınıfın mevcudu (76) idi. Aradan on beş gün geçmemiş idi ki Ali, arkadaşları arasında zekâ ve irfan nurunun en aydınlık bir yıldızı gibi parlamaya başladı. Birinci hususî imtihana yakın idi ki Ali arkadaşlarının, muallimlerin, bütün mektebin âdeta nûr-ı dîdesi olmuştu. Çalışkanlıkta, dikkatte ve terbiyede onu tefevvuk edecek talebe yoktu. Şakirdân arasında yüksek zekâsı, yılmaz faaliyeti ve doğru muhakemesiyle iştiyhâr ettiği gibi muallimlerce mektebin medâr-ı iftihârı sayılırdı.

Birinci ve ikinci husûsi imtihanlarda birinciliği aldığı gibi birçok rakiplerine rağmen imtihan-ı umûmide de yerini muhafaza etti.

Tatilde peder ve validesini ziyaret etmek üzere Anadolu'ya geçti. İki ay kadar iyi bir istirahat devresi geçirdikten sonra tekrar mektebe koştu. İkinci sınıfta iken Aziz Ruhi isminde Karslı bir genç Ali'ye rakip olarak meydana çıkmış ve husûsi imtihanlarda iki numara fazla almak suretiyle isbât-i tefevvuk etmişti.

Ali, tatil günlerini geçirmek üzere yine peder ve validesinin yanına gitmiş ise de ibtidaîden beri muhafaza ettiği birinciliği diğer bir arkadaşına teslim etmek yeis ve teessürleri içinde perişan bir hayat imrâr etmiştir.

Ali, daha İstanbul'da iken üçüncü sınıfın kitaplarını tedârik etti ve tatilde geceyi gündüze katmak suretiyle gelecek sene için hazırlandı. Aziz Ruhi birincilik neşe ve süruruyla mest olmuş ve tatili mütemadiyen gezip eğlenerek geçirmişti. Ali, üçüncü sınıfta o kadar ileri idi ki Aziz Ruhi sınıf başı olmakla beraber Ali ile rekabeti

ve gayr-i müsîr bir külfet addetmeğe başladı. Husûsi ve umûmi imtihanlarda Ali tekrar birinciliği aldı.

Diplomayı alıncaya kadar karşısına başka bir rakip çıkmamış ve birinci olarak mektebi ikmâl etmiştir.

Ali, ikmâl-i tahsil etmek üzere Macaristan'a gitmek niyetinde idi fakat ticaret mektebi şahadetnamesiyle pederinin yanına avdet ettikten sonra Anadolu'da mücahede-i millîye başladı.

Memleketin şerefsiz ve Türk'ün esir olarak yaşadığını görmekten ise namus ve şerefle ölmeği tercih eden vatan ve millet fedakârlarının arasında Ali'nin büyük ismini de görmeğe başlıyoruz.

İkmâl-i tahsili memleketin kurtarılmasına tâlik ederek mübareze-i millîye atılan bu fedakâr gencin hareket-ı millîyedeki sergüzeştlerini gelecek nüshada hikâye edeceğim.

15 Kasım 1923, S 11, s166-168

Şark Masalları

Sinbat Reis -Yazan: Ziya

Hicretin iki yüzüncü senesi idi. Medeniyet bütün şâşâa ve debdebesiyle Bağdat'ta temerküz etmişti. İşte Bağdatlı “Hindbat” bu sıralarda şehirde hamallıkla geçinir bir fakirdi. Bir gün yükünü taşıdığı bir zenginin evinin önünde kendi kendine Yarabbi dedi nedir bu benim çektiğim gece gündüz çalışıyorum. Her hâlde şu sarayda olan zengin benim kadar azap çekmemiştir. Daha sözünü bitirmeden sarayın kapısı açıldı. Bir siyahî köle onu çağırdı. Sarayın sahibinin yanına götürdü. (Hindbat) Gümüş kupalarla şerbetler; altın sahanlarla ömründe görmediği yemekler yedirirlerken sarayın sahibi olan (Sinbat) ona dedi ki:

“Ey arkadaş, demincek kapımda bir şeyler söyledin; benim ne kadar meşakkat çektiğimi biliyor musun? Hayır değil mi? Öyle ise dinle... Müteakiben hikâyesini anlatmaya başladı. Ben yirmi yaşında iken bütün akrabalarımı; annemi babamı kaybettim. Elimde bulunan ufak; tefek eşyayı satarak bir gemi aldım. Ve ticarete başladım. Bir gün Asur adalarından birinden su almak için karaya çıktık. Gezerken adamlarımı kaybettim. Onlar beni orada bırakarak gittiler. O gece orada kaldım. Ertesi sabah adada gezerken hemen bir hurma ağacı kadar yüksekliği ve sarayinki kadar genişliği olan bir yumurta gördüm. Bu herhalde gayet büyük bir kuşun yumurtası idi. Sarıya meyyal beyaz; güneş kadar parlak rengi vardı. Ben onun yanında karınca kadar kalıyordum. Bu yumurtayı hayretle seyrederken müthiş bir rüzgâr çıktı. Büyük bir kuş pençeleri hemen benim gövdem kadar kalınlığında idi. Havayı yarararak yere indi. Ağzında et parçası vardı. Onu yere attı. Yerken ben de kuşağımla kendimi pençelerine bağladım. Kuş benden bihaber. Hatta beni hissetmiyordu. Çünkü o kadar küçüktüm. Bir müddet sonra kuş uçarak beni de beraber başka bir adaya götürdü. Bu ada serapâ elmasla dolu idi. Kuşağımla çıktım ve kendim orada kaldım. Bu adada safi yılan vardı. Fakat yılanlar böyle büyük kuşların korkusundan gündüzün çıkmıyorlardı. Yerden birçok elmas topladım. Bu

sırada kuşlar adaya konup kalkıyorlar hep yılanları yiyorlardı. O geceyi adada yılanların müthiş ve korkunç ısıklıklarını dinleyerek uyumadan geçirdim. Kuşlara takılıp başka yerlere gitmek benim için daha çok felâket olurdu. Fakat dikkat etmeye “Albatros” denilen bu kuşlar daima ağızlarında muntazam kesilmiş et parçaları getiriyorlar ve bunları yere attıkları vakit üzerlerine saplanmış elmaslarla beraber alıp götürüyorlardı. Herhalde bu insanları işi idi.

Aklıma bu gelince derhal yerden en iyilerinden mümkün olduğu kadar elmas topladım. Evvelce topladıklarımla birlikte kuşağımla belime sıkıca sardım. Kuşlardan birine yine takılarak uçtum. Bir gün, bir gece seyahatten sonra akşam büyükçe bir adaya beni indirdi. Burada kuşun gayet büyük bir ağacın gölgesinde evvelce gördüğüm kadar yumurtalar hâvi yuvası vardı. Ağaçtan topladığım içi sütlü meyvelerle karnımı doyurdum. Birkaç gün sonra etlere saplanan elmasları almak üzere tahminim gibi birçok insanlar adaya geldiler. Beni burada görünce şaşırdılar. Sergüzeştimi söyledim. Merakla dinlediler ve beni de gemilerine alarak memleketime götürmek üzere yola çıkardılar. Müthiş bir fırtına çıktı. Gemimizin yelkenleri yırtıldı. Direkleri parçalandı. Birçoklarımızı dalgalar alıp götürüyordu. Bu sırada bir adaya yaklaştığımızı gördük. Kaptan izahat verdi. Bu ada “Serendip” adası imiş. “Serendip” adasında kaptanın söylediğine nazaran müthiş bir dev varmış. Adaya böyle fırtınada uğrayanları yermiş. Lakin dalgalar gemiyi adaya sürükledi. Ve kayaların üzerine fırlatıp attı. Gemiden çıkmaktan başka bir çaremiz yoktu. “200” kadar arkadaş karaya çıktık. Kendimize yiyecek içecek ararken uzaktan büyük bir saray göründü. Koşarak oraya gittik. Altından sütunları, yakuttan kapıları olan büyük sarayın kapısından içeriye iki yüzümüz birden sığabilirdik. Hayretle büyük sarayı seyrederken birden kapılar açıldı. Müthiş bir rüzgâr bizi yerlere serdi. Kaptan yattığı yerden boğuk bir sesle bağırdı: “Dev” geliyor, mahvolduk. Sözüünü bitirmeden seyyah hemen hemen elli adım boyunda kırmızı dudaklı dişleri bir fildişinden büyük alının ortasında güneş kadar parlak kırmızı gözlü cisim bir adam gözüktü. Bunun kolları hemen hemen hepimize melcen olabilirdi. Dev yerleri titreten korkunç bir sesle homurdandı. Konuşurken gözlerinden şimşek çıkıyor, gök gürültüsünü andıran sesi bir kasırğa

tevellüd etmeye muktedir, nefes alış bizi, tir, tir titretiyordu. Mahf gözlerle bizi süzdü. Nihayet korkunç bir ses çıkararak ellerini etrafına uzattı. Arkadaşlar bağııyorlardı. Tırnaklarının arasında otları sıkarken biz korkumuzdan yerimizden bile kıımıldanmıyorduk. Birçoğu parmakları arasından sıyrılarak yere düşüyor. Fakat bu sükût ölümden kurtaramıyordu. Kanlı ellerini ağzına götürerek elli kadar arkadaşımızı yedi, bitirdi. Köpüklü ağzını kanlı eliyle silerek bizim başka bir yere gidemeyeceğimizden emin olduğu cihetle kapılarını kapamadan sarayına girdi. Kaptan korku ile karışık titrek bir sesle haykırdı.

- Bunu şimdi öldüremezsek uyanınca hepimizi yer bitirir. Fakat ben o koca dev nasıl öldüreceğimizi sordum.

İçimizden bir cesur onun kafasına tırmanmayı, alnının ortasındaki gözüne şişini saplamalı devin canı buradadır muhakkak ölür. Bu işi ben yapacağım dedim. Arkadaşların hiçbir korkudan cesaret edemiyorlardı. Biraz bekledik. Artık devin uyuduğuna hüküm ederek ben önde arkadaşlar arkada saraya girdik. Biraz aradık sonra devin büyük bir odada uyuduğunu gördük. Ben yavaşça kulaklarına dokunarak alnına çıktım. Ya Allah diyerek elimdeki şişi var kuvvetimle gözüne batırdım. Kızıl bir kan fışkırdı. Arkadaşlar hemen devin üzerine sıçradılar. Şişerini saplamaya başladılar. Dev titredi. Müthiş bir nefes aldı. Birçoklarımız bu sarsıntıdan yere yuvarlandı. Fakat son bir raşe onu öldürdü. Artık serbestçe adada yiyecek aramağa çıktık. Lakin hiçbir şey yoktu. Günlerce tahripten sonra bir gün arkadaşlarımdan ayrılmış mağaraların arasında bir su membaı bulmuştum. Açlık beni bitirmiş ve halsiz bırakmıştı. Geniş gördüğüm karanlık bir mağaradan içeriye girdim. Biraz gittim. Ayaklarıma kemikler takıldı. Fareler etrafa kaçışmağa başladı. Gözlerim karanlığa alıştı. Gördüğüm şeylerden tüylerim diken diken oldu. Saçlarım sevk-i rüzgârın tesiri altında ıslık çalarak kirpi tüyleri gibi dikleşmişti. Burası devin zahire ambarı idi. Yerlerde etleri sıyrılmış birçok iskeletler birbiri üzerine kıvrılmış kalmışlardı. Dev herhalde bunları getirmek için bu mağaradan başka memleketlere gidiyordu. Korkudan titremekle beraber gözümü kapadım kemiklere basarak mağaranın içine doğru koşarak yürümeğe başladım. Ne kadar gittiğimi bilmiyorum. Artık bitmiş

dermanım kesilmişti. Bir köşeye yıkıldım kaldım. Ne kadar sonra soğuk bir temas beni uyandırdı. Gözleri kıvılcım gibi parlayan bir hayvan yanımdan geçiyordu. Doğruldu. O beni görünce kaçmak istedi. Fakat son bir gayretle sıçrayarak kuyruğundan yakaladım. Meğer bir tilki imiş. Bu hayvan her halde mağaradan çıkılacak menfezi biliyordu. Kuyruğuna kuşağımı bağladım ve salıverdim. Şimdi tilki beni duvardan duvara beni çarparak sürüklüyordu. İyice bir müddet böyle gittik. Artık nâ-ümid olmuşum. Belki tiki de yolu şaşırmıştı. Fakat uzakta bir ışık gözükersen gittikçe büyüdü, büyüdü. Nihayet geniş bir mağara da kendimi buldum. Artık tilkiyi bıraktım. Burada da bir su kaynıyordu. Kurumuş dudaklarımı ıslattım. Kana, kana içtim. Fakat açlık dermanımı kesti. Bayılmışım davul ve zurna sesleri, şarkılar beni ayılttı. Etrafımda birçok beyaz insanlar kendi lisanımdan konuşarak bana kim olduğumu soruyorlardı. Beni reisleri olan (Açık adalar) padişahının yanına çıkardılar. Bu padişah sergüzeştimi dinledi. Ve gülerek sen dört gün tilkinin peşinde koşmuş olmalısın ki buraya kadar gelebildin, dedi. O devin kendi adamlarını gelip çaldığını fakat kendileri bu mağaranın nihayetine gidemedikleri cihetle deve de bir şey yapamadıklarını söyleyerek öldürdüğüme çok memnun oldu. Beni birçok köleler, filler hazinelerle memlekete gönderdi. (Sinbat) Burada sustu. Gülerek (Heynat'a) nasıl dedi. Sen bu kadar meşakkat çektin mi? O utanmış:

- Efendi kusura bakma, ben düşünemedim dedi. Bunun üzerine Sinbat ona yüz kese akçe hediye ederek bıraktı.

30 Ekim 1924, S 48, s374-376

Dedemizin Masalları:

Hikâye- Mustafa Necati

Pek eski zamanlarda medreselerde talebeye ders veren sûfi meşrep bir hoca efendi şakirdin küçük bir kabahatini görmüş olsa hiddetlenir, bağırır döver ve önemsiz bir vak'ayı zihninde o kadar büyütürmüş ki: Bir cinayet işlemiş gibi talebeyi tecziye etmeye kalkışmış.. Meselâ Mehmed isminde bir talebe cuma ve pazar geceleri yani tatil akşamları ders olmadığından odasında saz çalmış rakiplerinden birisi hocaya Molla Mehmed'in saz çaldığını haber verir. Hoca efendi bir tatil akşamı kimsenin haberi olmadan odaya gider. Molla Mehmed çalgıyı eline almış derin bir aşk ile sazı inletmekte iken sûfi hocanın hadîd ve asabi nazarları önünde ezilmeye başlar. Neticenin kendisi için pek fena olacağını takdir ederse de artık iş işten geçmiş bulunuyordu.

Hoca efendi, umum talebenin şadırvanın önünde toplanmasını medresenin bevvâbînine emretti ve zavallı Molla Mehmed şadırvan önündeki mermer taşların üzerine yatırılarak ayaklarına kırk elli değnek yerleştirildiği gibi bir daha saz çalmayacağına ahd ü peymân etmesini teklif etti ise de Molla Mehmed, hocaya hitaben “Tövbe teklif etmeyiniz belki bir vakit olur da lâzım olur. Fakat sizin sağlığınızda bu medresede bir daha saz çalmayacağım.” demişti.

Aradan birkaç sene geçtikten sonra Hoca Efendi Bağdat kadısı tayin edildi. Molla Mehmed'i çağırarak birlikte Bağdat'a gitmelerini teklif etti. Molla Mehmed hocasının bu teklifine razı olarak her ikisi de atlarla Bağdat'a doğru yollandılar. Dördüncü gün önlerine bir sürü eşkıya çıktı. Her ikisinin de atlarını ve eşyalarını alarak kollarını arka, arkaya bağladılar ve yolun uçurum bir mahallinde diken ve çalılıklar arasına attılar. EşkİYALAR dağdaki mahall-i mahsuslarına çekilerek ateş yakmışlar ve parlak ziyalar içerisinde saz çalmağa başlamışlardı. Kulağına saz sesi gelen Molla Mehmed hocasına dönerek:

- Sizi buradan kurtarayım mı?

- Aman evlat sen bilirsin, Allah aşkına elinden gelirse bizi kurtar.

Molla Mehmed yüksek sesle: Arkadaş! Beyaz teli sık, sarı teli azıcık gevşet ki ses ince çıksın... Molla Mehmed aynı nakaratı iki üç defa tekrar ettikten sonra eşkıyaların başı maiyetine:

- Bu ses nereden geliyor?

- Bağlayıp ormana attığımız hocalar olmalı.

- Git şunları buraya getir.

Her ikisinin de bağları çözülerek eşkıyaların reisinin yanına getirdiler. Soğuk ve açlık hoca efendiyi canından bezdirmişti. Eşkıyaların başı Molla Mehmed'e:

- Sen saz çalar mısın?

- Bir parça...

- Peki...

Molla Mehmed, sazı eline alarak telleri düzeltti ve adamakıllı çalmağa başladı. Eşkıyalar hep birlikte oynamaya ve raks etmeye kalktılar. Bir hay huydur devam etti. Ateşin üzerinde çevrilen kuzuları gördükçe hoca efendinin ağzının suyu akıyordu. Nihayet yemekler yendi. Zevk ve eğlence bittikten sonra herkes uykuya yattı. Sabah olunca eşkıya reisi hocaların atlarını getirdi. Eđerlerin üzerine birer heybe, seccade ve heybelerin gözlerine kızartılmış birer kuzu vesaire konulmasını emretti. Yanlarına birer de arkadaş vererek diğér noktadaki eşkıya hududuna kadar götürmesini ondan sonra yolun emin olduğunu söyledi. Hocaları mahall-i muayyenine kadar götüren adam geriye avdet etti.

İki arkadaş yollarına müsterih olarak devam ederlerken hoca efendi Molla Mehmed'e yanaştı.

“Oğul ben hata etmişim. Her dersten bir yaprak ezberle çantaya at, her şeyin ilmi cehlinden faydalı imiş. Ben bilememişim. Seni haksız olarak dövdüm. Hakkını helâl et.” demişti.

Küçük yavrular! Molla Mehmed hocasını nasıl zincir felâketinden kurtardı ise siz de o suretle milleti cehil ve karanlıktan, memleketi harabiyetten

kurtarmağa çalışınız milletlin bu kadar emekler ve paralar sarfiyla açtığı mekteplerin kâffesi sizin tahsil ve terbiyeniz için meydana getirilmiştir vazifelerinize ihtimam ve gayret ediniz yavrularım.

15 Mayıs 1923, S 6, s91

Parmak Çocuk -Almanca'dan Tercüme: Hüviyet Bekir

Evvel zaman içinde bir fakir köylü vardı. Akşamları ocak başında oturur ateş karıştırırken, karısıyla dertleşirdi. Kadın da kocasının söylediklerini dinler, iplik bükerti. Bir gün köylü, karısına dedi ki: ah ne olurdu bizim de komşularımız çocuklarımız olsa idi! Evimiz neşeli gürültülerle dolar, biz de kederimizi, sıkıntımızı unutturduk. Kadıncağızın da yegâne emeli bu idi. İçini çekti ve mahzun mahzun; evet bir tek çocuğa bile razı oldum. İsterse küçücük, başparmağım kadar olsun, yine sevilir, onu bütün kalbimle severdim dedi. Birkaç zaman sonra kadın hakikaten küçücük bir çocuk dünyaya getirdi. Bütün azaları tamdı; fakat boyu ancak bir başparmak kadardı. Karı koca hiç müteessir olmadılar. Tam bizim istediğimiz gibi mini mini diyerek ismini Parmak Çocuk koydular. Yiyeceğine içeceğine her şeyine ne kadar itina ettilerse de çocuk hiç büyümedi. Lakin cevval, parlak küçük gözlerinden çok zeki bir çocuk olduğu hemen anlaşıyordu.

Bir gün köylü odun kesmek üzere ormana gidecekti, kendi kendine; ah biri olsa da arkamdan arabayı yetiştirse diyordu. Bunu duyan parmak çocuk, baba ben arabayı ormanda istediğin yere getiririm hiç merak etme dedi. Köylü gülerek, çocuğum sen küçücüksün, atı dizginleriyle kullanamazsın ki;

— Bunun ehemmiyeti yok baba, sen anneme söyle, atı arabaya koşsun, ben atın kulaklarının içine oturur, onlara yolu gösteririm. Köylü ormana gittikten bir müddet sonra Parmak Çocuk'un annesi, arabayı hazırladı. Onu da atın kulağının bir kenarına oturttu. Parmak Çocuk tıpkı bir arabacı gibi atları kullanıyordu, hayvanlara deh deh diye bağıyor ve arabada hiç araba da yolunu hiç şaşırmadan doğru ormanın yolunu takip ediyordu. Tam bir köşeyi dönerken çocuk -yine- atlara seslendi. O sırada yoldan iki kişi geçiyordu. İçlerinden biri:

— Kardeş bu nasıl iş? Karşıdan bir araba geçiyor, arabacının sesini işitiyorum, fakat kendi meydanda yok! Öbürü içinde cin mi var, peri mi vardır nedir? Herhalde şu arabayı takip edelim, bakalım nerede duracak? Araba

doğru ormana köylünün olduğu yere kadar gitti ve durdu. Parmak Çocuk babasını görünce:

— Gördün mü baba işte araba ile dediğim gibi geldim. Gel beni aşağıya indir dedi. Köylü sol eliyle atı tutarken sağ eliyle de sevgili oğlunu atın kulağından aldı. Çocuk hemen sevinçle orada bulunan bir sazın üzerine sıçradı. Parmak Çocuk'u gören iki yolcu hayret içinde idiler. Ne söyleyeceklerini şaşırmışlardı. Biri diğerini bir kenara çekerek: Bana bak arkadaş, biz bu küçük çocuğu elde eder; şehirde herkes para ile seyrettirirsek, dünyanın zengini oluruz; haydi şunu babasından satın alalım dedi. Bunun üzerine ikisi de köylüye yaklaşıp; bu küçük çocuğu bize satmaz mısın? Biz ona istediğinizden daha alâ bakarız dediler.

Köylü:

— Hayır, o benim candan sevdiğim çocuğumdur, nasıl satarım, dünyanın hazinelerini verseniz yine değişmem dedi. Bu sözleri işiten Parmak Çocuk tırmana tırmana babasının omuzlarına kadar çıktı, kulağının dibinde ona: Baba, paraları al; beni ver, ben kaçır yine sana gelirim, diye mırıldandı. Bunun üzerine köylü Parmak Çocuk'u o iki yabancıya verdi. Yolcular çocuğu alınca:

— Nereye oturmak istersin küçük dediler.

O da:

— Şapkanızın kenarına yerleştirin; orada istediğim gibi gezer, etrafı seyrederim; hem de düşmem dedi.

Yabancılar Parmak Çocuk'un arzusunu yerine getirdiler. Onu tarlanın kenarına bıraktılar. Küçük çocuk biraz gezdikten sonra, gözüne kestirdiği bir fare deliğinin içine kaçtı. Buradan yabancılara akşamınız hayır olsun efendiler, haydi artık yolunuza devam edin diye onlarla eğlendi. Adamlar şaşırdılar. Her ne kadar değneklerle öteye beriye koştular, fare deliklerini araştırdılsa da hiçbir şey bulamadılar. Parmak Çocuk göze görünmüyordu. Nihayet hiddetli hiddetli yollarına devam ettiler.

Etrafta ses seda kesilince Parmak Çocuk gizlendiği delikten çıktı. Etrafına bakarak; ama ne de karanlık olmuş, ben geceyi nerede geçireyim diye düşündü. Güzel

bir tesadüf eseri olarak boş bir sümüklüböcek kabuğuna rast geldi. Artık geceyi bunun içinde geçirmeli diyerek kabuğun içine girdi. Tam uyuyacağı sırada iki kişinin konuşa konuşa geçtiğini işitti. İçlerinden biri: köyün zengin muhtarının altınlarını gümüşlerini acaba nasıl aşırımalı? Parmak Çocuk bunu duyunca; onu ben sana söylerim diye seslendi. Hırsız dehşetli korktu; etrafta kimse görünmezken, bu konuşan kim olabilirdi? İkisi durdular; Parmak Çocuk yine beni beraber alırsanız size yol gösteririm, dedi. Hırsızlar; neredesin? Yerleri arayın daima ses gelen tarafa yürüyün dedi. Hırsızlar onu nihayet buldular. Vah küçük bize nasıl yardım edeceksin söyle bakalım: Parmak Çocuk bunun üzerine bakınız dedi. Ben muhtarın penceresinin demir parmaklıklarından içeri girer, istediğinizi size aralıklardan size uzatırım dedi. Peki, öyle ise marifetini bize göster. Muhtarın evine gelir gelmez Parmak Çocuk pencereden içeri girerek bütün kuvvetiyle bağırarak oradaki eşyaların hepsini mi istiyorsunuz dedi. Hırsızlar korktular ve canım niye öyle bağırıyorsun, herkes uykudan uyanacak biraz yavaş yavaş söyle! Parmak Çocuk hiç anlamazlığa geldi. Mütemediyen en gür sesiyle bağırıyordu. Ne istiyorsunuz buradaki eşyaların hepsini götüreyim mi? Nihayet bitişik odada yatan aşçı kadın bu gürültüden uyandı. Hırsızlar da korkularından kaçmışlardı. Fakat yarı yolda caydılar. Galiba bu küçük yaramaz bizimle eylemek istiyor. Her halde tehlike yoktur, tekrar dönelim dediler ve o pencereye gelerek çocuğa haydi canım uzun etme; latifeyi bırak; bize odadan birkaç kıymetli eşya uzat dediler. Bunun üzerine Parmak Çocuk yine bütün kuvvetiyle bağırarak;

— Peki elinizi uzatınız da size istediğinizi vereyim dedi. Artık kapıdan gürültüleri dinleyen aşçı sabır edemeyerek odaya girdi. Hırsızlar arkalarından sanki yüzlerle insan takip ediyormuş gibi kaçtılar. Hizmetçi hemen bir lamba yaktı, etrafı aradı, bu sırada Parmak Çocuk kadın hiç farkına varmadan dışarı çıkarak, bahçede bulunan ahıra saklandı. Hizmetçi kadın yine bir müddet aradı, fakat bir şey göremeyince rüya gördüğüne zâhib olarak tekrar yatağına gömüldü.

Parmak Çocuk, kendine ahırda güzel ve emin bir yer buldu. Artık geceyi burada geçirecek, ertesi günü de annesine babasına kavuşmak üzere evine gidecekti. Fakat

zavallı çocuğun daha başına gelecek tehlikeler vardı! Gün ağarmağa başladığı zaman hizmetçi kadın doğru ahıra indi. Hayvanlara yem verecekti. Samanlıktan bir demet kuru ot aldı. Aksi gibi Parmak Çocuk'un içinde gizlendiği otlar değil mi idi. Fakat o öyle bir derin uykuya dalmıştı ki hiç farkında olmadı. Nihayet tam ineğin ağzına girerken işi sezdi. Şimdi dikkat etmek kendini hayvanın dişleri arasında ezdirmemek lâzımdı. En sonunda yemle beraber ineğin midesine indi. Parmak Çocuk kendi kendine aman ne kadar da karanlık oda, hiçbir penceresi yok, güneş de görmüyor. Bir tek eşya bile yok diye söyleniyordu. İşin en fenası bulunduğu yere gittikçe ot yığılıyordu. Neredeyse nefes alamayacaktı. Artık korkusundan bağırmaya başladı:

— Fazla yem vermeyiniz, fazla yem vermeyin. Bu sırada hizmetçi kadın ineği sağıyordu. Geceki sesi hiç kimseyi görmeksizin tekrar işitince elindeki bakracı ve sütü düşürdü; korkudan nefes nefese efendisinin yanına giderek; aman beyefendi, inek konuşuyor dedi. Muhtar haydi canım delirmişsin, hiç hayvan konuşur mu dedi ve o da ahıra indi. Muhtar daha kapının eşiğinden içeri adımını atar atmaz Parmak Çocuk yine bütün kuvvetiyle bağırmaya başladı; fazla yem vermeyiniz, fazla yem vermeyiniz; bunun üzerine muhtar hayvanı cinler çarpmış diye kestirdi. Eti deriyi ayırdılar, Parmak Çocuk'un içinde bulunduğu midneyi de köpeklerle attılar. Zavallı Parmak Çocuk! Büyük müşkülâtle tam dışarı çıkmak üzere iken aç bir kurt gübrelikten ineğin midesini yuttu. Fakat küçük çocuk bundan da müteessir olmadı. Bakalım belki kurt ile uzlaşırım dedi. Karnının içinden: Ah dostum kurt amca ben sana güzel bir av keşfettim, diye seslendi; bunun üzerine kurt hani ya nerede göstereceğim. Buradan giderken önüne çıkacak, ilk köyde bir küçük evceğiz vardır. Orada istediğini bulabilirsin dedi Parmak Çocuk, kurda babasının evini tarif etmişti. Kurt hemen evi buldu. Ve orada patlayıncaya kadar karnını doyurdu. Artık geri dönmek istedi. Fakat karnı yol yürüyemeyecek derecede şişmişti.

Parmak Çocuk, bunun farkına vardı. Ve kurdun karnında ağarmağa çağırmağa başladı. Bunun üzerine kurt, sesini çıkarıp herkesi uyandıracaksın;

- Benim neme lazım, sen karnını doyurdun, ben de keyfime bakmak istiyorum, dedi ve daha fazla ağarmağa başladı. Nihayet gürültüden Parmak Çocuğun

annesi ile babası uyanarak, zahirelerin bulunduğu kilerden içeri baktılar. Kurdu orada boylu boyunca uzanmış görünce hemen balta ve sopa alarak kurdun üzerine hücum ettiler. Parmak Çocuk babasının sesini işitince: Ah sevgili babacığım ben burada yatan kurdun karnındayım dedi. Köylü ile karısı çocuklarını tekrar göreceklerinden çok sevindiler ve hemen kurdu öldürdüler. Karnından sevgili evlatlarını çıkararak öptüler, kucakladılar. Ve ona yeniden mini mini elbiseler diktiler.

5 Ocak 1925, S 97, s1175-1177

Mektep Temsili

Canavarlar- Tahsin Demiray

“Vak’a Birinci İnönü Muharebesi

Esnasında işgal sahasında

Bir köy mektebinde cereyan eder.”

Perde açıldığında: Bir sınıf. Soldaki kürsüde beyaz saç, sakal ve sarıklı bir köy hocası. Sağda dört beş sıra.. En büyük on dört yaşında yedi sekiz talebe. Nihayetle bir perde sol tarafında bir kapı. Hoca söyler. Talebe hürmetle dinler. Hepsi mağmum.

Hoca (Dirsekleri masaya dayalı titrek bir sesle) Evlatlarım!.. Nasıl felaketli senelerin siyah günlerini yaşadığımızı biliyorsunuz değil mi?.. Hiçbir zaman mahkum ve zelil yaşamayan Türk ırkının; yer yer saltanatlar kuran milletimizin son senelerde içinde bulunduğu felâketlerin derecesine biraz olsun vâkıfsınız değil mi?.. Üç kıtanın atlarına seyrangâh olduğu Türk akıncılarının ahfâdı, Koca Selim’in Nil boyunda zafer şarkıları çağıran, atına da mehter çalan evlatları bugün düşman çizmeleri altında... Viyana surlarını zorlayan pazılar bugün aciz.. Şimdi burada, sevgili Anadolu’muzda bile hürriyetimize mâlik değiliz.. (Bir müddet eliyle yüzünü örter, sonra asabi) Hem nasıl bir düşman karşısında?.. Ah!.. Ona düşman demek bile Türk’e zor gelir.. Aman yavrum.. Onlar, Türk ordularının hayalinden kaçan o cebin millet.. Nasıl, nasıl olur da hilale karşı kor.. Köhne Bizans’ın döküntüsü bir avuç parya nasıl olur da İzmir sahillerine yanaşır.. Ve sonra buralara, Türkün tâ harim-i sinesine sokulur?.. Fakat bu bir hakikat.. Ecdâdın mezarlarını çiğneyen yabancılara kavuklu taşlar hayretle bakıyor.. Bizans’ı yıkan Fatih’in, Mısır’ı alan Yavuz’un ve bütün o kavuklu taşlar altında yatanların ruhu ağlıyor!.. (Eliyle yüzünü örter.. Hıçkırıklar.. Talebeden birkaçı mendiliyle gözlerini siler) Ya Rabbi şu saf sema daha ne vakte kadar yanan yolların dumanıyla örtülü kalacak?.. Ne vakte kadar bu figân devam edecek?.. Bu kudurmuş çan sesleri ne zaman susacak?.. Yoksa, yoksa salıp çakıldığı yerde kalacak,

Roma'daki baykuşun o asırlık hayali hakikat olacak mı?.. (Birden bire ayağa kalkarak)

Hayır.. Hayır.. İşte bu olmayacak.. Çan sesleri ezanları ebediyen susturamayacak, yüz bin hayır!.. Bu yangın dumanları İslâmiyet nurunu söndüremeyecek (Eliyle sol tarafı işaret ve dinleyerek) dinleyin!.. Derinden gelen seslere kulak verin!.. (Derinden top sesleri duyulur) işte orada patlayan bu toplar, orada gürleyen Türk'ün gür sesi ta Atina'ya, Kostin'in sarayına aks ediyor. Bütün Avrupa'nın bina-yı ümidini yıkıyor; ve bize halas günlerinin yakın, hem pek yakın olduğunu tebşir ediyor!. Üç gündür orada Alparslan'ın evlatları kudurmuş köpek sürülerini kırıyor.. Eziyor... Parçalıyor fakat bu alçak kavim, bu denî millet bütün hırsını cephe gerilerinde silahsız masumlardan alıyor...

Dün iki arkadaşınızı alçakça şehit ettiler. Her an biz de böyle bir akıbeta muntazırız. Orada kardeşlerimiz çarpışır, ölür, öldürürken esir olan bizlere onların nusreti için dua düşünüyor oğlum Necmi şimdi o mukaddes bezi getir!...

(Necmi on bir yaşlarında bir çocuktur. Arkadaşı diğer bir çocukla kalkar bir dolap açar bir Türk bayrağı çıkarıp açar kürsüye yayar.)

- Daha bir zaman, fakat muvakkat bir zaman şanlı bayrağımızı mektebimizin üstünde değil böyle gizli gizli görelim, yüzlerimize sürelim..

(İki çocuğa işaret eder. Biri bayrağın ucundan tutup öper. Tam bu sırada pencereden içeri iki üç el silah atılır. Ayaktaki çocuklar vurulur yere düşer.)

Hoca:

- Ah! İki talebe daha.. İki kurban daha.. (Ellerinde mavzerler olduğu halde üç Yunan neferi içeriye girer fakat biri diğerini araştırmak için dışarıya çıkar.)

Nefer:

- Vire hoca!.. Buranın Yunanistan olduğunu unuttun mu? O nedir? (Bayrağı göstererek sorar) bu ne kepezelik?..

Hoca:

- (Heyecan içinde fakat vakur) Onu tanımadın mı?. Sen (Devamına) Bozguncularının oğlu olursun da onu nasıl tanımazsın?.. O, dünün ve yarının

cihangirlerinin... Asırlarca zaferden zafere barut dumanları içinde koşan timsâli...

Daha dün senin Atina'nda dalgalanan Türk bayrağı!..

Nefer:

- Haydi bunak sen çıldırmışsın!.. Yoksa Türk saltanatının yıkılıp buralarda Kral Kostantin'in hükümran olduğunu işitmedin mi!.. Şimdi muzaffer ordumuzun son kalan birkaç Türkü, Kafkaslara doğru kovaladığını duymadın mı?..

Hoca:

- Anadolu'yu harabe-zâra çevirenin Yunanlı olduğunu, şu güzel yurdu telvis eden ayağın Yunan ayağı olduğunu biliyorum. Fakat Türk saltanatının yıkılıp son olan birkaç Türk'ün Kafkaslara doğru kaçtığını işitmemiştim!.. Fakat ayın önünde gürleyen kardeşlerimizin sesini işitiyorum. Bu bir yıkıntı değil bir güneş tutulmasıdır ki muvakkattir.. Geçer..

Nefer:

- (Amirane ve vahşi bir tavırla) Eh.. Yeter... Haydi öyle ise şerefli milletin şanlı bayrağını kendi ayağıyla çiğne.. Haydi durma!..

Hoca:

- (Kükreyerek) Onu.. O mübarek bayrağı çiğnemek, bir sefil hayat için bunu irtikap etmektense seni tırnaklarımla parçalarım (der ve neferin gırtlığına şiddetle atılır.) Alçak mahlûk.. (Yunanlının tüfeği yere düşer ve hocayı omuzlarından tutup sarsar) namussuz sefil.. (Boğuşurlar o sırada)

Talebelerden biri:

- (On dört yaşlarında olan bir arkadaşına) Tal'at.. Ne duruyorsun bak gavur hocamıza ne yapıyor!. Haydi şu tüfeği al beynini patlativer..

Tal'at:

- Şimdi.. (der ve birden Yunanlının tüfeğini alıp böğrüne ateş eder. Nefer düşer geberir. Çocuk da hocasına yardıma koşar) Hocacığım!... Hocacığım!.. İncindin mi?..

Hoca:

- (Boğuk bir sesle) Bir şeyim yok oğlum aman kaçınız!.. Evlatlarım kaçınız!.. (İki üç ufak çocuk dışarı çıkar. O sırada silah sesine telâşla diğer iki Yunanlı gelir yerde yatan arkadaşlarına biri eğilir diğeri de)

Nefer:

- Vire hoca!.. Bizim arkadaşı sen öldürdün?..

Hoca:

(İki elini göğsüne kavuşturmuş) Evet ben!

Nefer:

- Haydi Cennete (der ve ateş eder. Fakat derhal tüfekte hocası arasına Tal'at girer ve göğsünden vurulup düşer. Diğer Yunanlı kalan çocukları dipçikle döverek dışarı atar.)

Hoca:

- (Dehşetle) Bir üçüncü daha!..(Ağlar ve çocuğa doğru eğilir.)

Tal'at:

- (Titrek ve kesik bir sesle) Hocacığım!.. Ağlama!.. Bir şehit artmış olur... Bir evladını.. Kaybetmekle.. Vatan... Öl.. mez.. (Teslim-i ruh eder.)

Hoca: (Çıldırılmış gibi) Burası bir mektep değil, bir maktel oldu. Ve ben hâlâ baykuş gibi, dudakları üstünde tebessümler dolaşan bu yavru şehitler ortasında yaşıyorum... (Neferlere dönerek) Alçaklar.. Öldürün..Beni de öldürün.. Öldürün ki melûniyetiniz tamam olsun.. Asaletinizi ispat edin.. Öldürün beni.. Şu ak sakalım kanlansın. Öldürün ki ruhum dergâh-ı Mevlâ'ya ulaşsın!.. (Neferler elleri, hocayı yakalayıp ortaya sürüklerler.)

Nefer:

- Haydi.. Söyle ki yaşasın Kral Kostantin. Yaşasın Yunanlı .. (Hoca söylemez) nefer bir defa şiddetle hocanın arkasına kamanın kabzasıyla vurur.)

Hoca:

- (Yüzünde acı buruşuklukları) Yaşasın Türk milleti.. Yaşa.. (Böğrüne bir kama sokarak sustururlar) Ah!.. Canavarlar.. Canavarlar.. Her şey ölür. Hak ölmez.. Fertler ölür fakat (Bir kama daha sokarlar)

- Nefer:

- Ah.. Bunak..

Hoca:

- Bir millet öldü.. rüle.. mez.

(Vahşetle kamalarla o ihtiyar vücut delik, deşik edilirken ihtiyarın elleri semaya merfû', gözleri yukarı dikilmiş iki diz üstünde çökmüş yüzünde çektiği maddî manevî acıların hududu nümayan olduğu halde) perde iner.

15 Haziran 39

15 Temmuz 1923, S 9, s131-132

Hâlâ Bu Mektep 1- Muharriri: Kâzım Karabekir

PERDE 1

Perde açılır: Köşeleri örümcekli, ziyasız bir dersane, otuz kadar çocuk yerde oturmuş bir kısmı renk, renk şalvarlar giymiş, sol kollarının altından omuzlarına geçirilmiş basmadan torbalar vardır. Bunların kimi diz üstü, kimi bağdaş kurmuş önlerinde sıra yerine çekmeler, yerlerde minderler karşılarında ihtiyar, sarıklı, gözlüklü bir hoca önde bir rahle hoca bağdaş kurmuş oturuyor. Elinde kocaman yazma bir mendil, kuvvetli kuvvetli enfiye çeker.

Aksırır, burnunu karıştırır, gırtlığını da bir gürültü ile balgam getirir. Öteye beriye tükürür, önünde dayalı uzun bir sırık, yanında abdest ibriği durur, duvarda falaka altında eğri asılmış bir iki harita görülür. Bir tarafta siyah tahta durur.

BİRİNCİ MECLİS

Dershanede intizamsız bir görüntü (talebe sesleri) Bir kere bir bir, bir kere iki iki, bir kere üç, üç... ilh... Bâb medd-i tabîî kaçan harf-i medden sonra sebab-i medd gelirse ve dahi ihfa 15tir. Saf, za, sena, cûda, şahs, kadd, sema, da', zalimen, zeyd, takı, dem, tâliben, fitre. Elif değnek gibi (b) börek gibi (te) ona benzer, (s) ona benzer ilh... Ve dahi idgam meal gunne ve dahi idgam-ı bi-lâ-gunne...Ulâike cî sû' gibi...

Hoca:

- (önünde bir kitap uyukladıktan sonra) Okuyun Sübhaneke'yi... (talebe hep bir ağızdan arkaya öne eğrile doğrula okurlar.)

Hoca:

- Ha şöyle (Yine köşelere tükürür) ve uyur. Hocanın uyuklamasından bi'l-istifâde arkasından dört beş çocuk dışarı kaçarlar. Birisi hocanın karşısında dilini çıkardıktan sonra dışarıya kaçar, sınıfta gülüşmeler.

Hoca (Gözleri yumulu) - Okuyun ha okuyun, okuyun (talebenin her birisi ayrı bir makamla okumağa başlar. İçlerinden biri kalkar. Parmağını ağzına götürerek sus

işareti verince bütün talebe birden susar, hoca uyanır, sırkla en arkadaki bir çocuğa vurur. Çocukların hepsini birden korkutur.)

Çocuk:

- Ne vuruyon hocaefendi, ne vuruyon, ö, ö, ö (arsızca) ağlamaya başlar.

Hoca:

- Okuyun (talebe ile hoca arasında kelime kelime ebced suresi okunur.) Hoca evvelâ söyler talebe tekrar eder. Ebced çocuklar ebced kapıyı vurdum. Çat çat.

Hoca:

- Kuvvet hattı talebe, Hoca seni yuttu.

Hoca:

- Gelemen.

Talebe:

- Ben hocaya gelemem. ilh...

Hoca:

- Ha şöyle (Yine uyuklar)

Bir çocuk:

- (Gelir hoca karşısına gelerek ayaklarıyla tepinerek) hocafendi, hocafendi pek geldi ayak yolum, pek geldi. (ağlar.)

Hoca:

- (Uyanarak) Kim geldi ulan kim geldi.

Talebe:

- Hocafendi ayak yolum pek geldi.

Hoca:

- Ayakların kırılın git.. (Hoca parmağını burnuna sokar, pislik çıkarır, bakar. Fiske ile çocuklara doğru atar, cebinden tespih; enfiye kutusu çıkarır. Bir enfiye çeker aksırmağa başlar, aksırdıkça Estağfurullah.. Estağfurullah der. Sonra rahle üzerindeki mendili ile gürültülü bir burun siler.

(Bu esnada başka bir çocuk feryat ederek gelir.)

Çocuk:

- Tepti, tepti, hocafendi, tepti.

Hoca: (yanındaki ibrikten su içmeye başlar, sonra) ne tepti mi, ne tepti...

Çocuk:

- Hocafendi elif okuyorduk tep, tip, tup deyince tepiverdi. (Hüngür hüngür ağlar.)

Hoca:

- Neresini tepti ulan?

Çocuk: (Kalçasını göstererek) midemi tepti. (Hoca çocuğun gösterdiği yeri masaj yaparak)

Hoca:

- Vah çocuğun midesi vah. Çağır şu iblis oğlu iblisi buraya: (Üstü başı yırtık, kirli bir çocuk gelir.)

Kirli çocuk: - Yalan hocafendi yalan, vallah yalan billâh yalan. Bana sövdü, üzerime tükürdü. (Hoca gözlüğünün üzerinden gözlerini açarak çocuğun üzerine yürür.)

- Seni dinsiz, besmelesiz seni (diye iki kulağına birden yapışarak yukarı kaldırır. Çocuk feryat edince sağ kolunu olanca gerginlikle açarak bir sille vurur. Çocuk ağlayarak düşe kalka yerine gider.

Hoca:

- (Şikâyet eden çocuğa) şeytan oğlu şeytan sen de iyi bir ayakkabı değilsin; niye söver, tükürürsün. Ha!... Falakacılar!... Getirin falakayı. Yıkın şu domuzu!..

(İri vücutlu iki çocuk falakayı getirir, çocuğu yıkarlar, birisi göğsüne oturur diğeri de ayakları iyice sıkar, hoca birkaç tane indirir. O sırada kapı vurulur. Hoca telâş ile değneği atar, kapıya koşar. Buyurun buyurun efendim. Kalfa çocuklarını yerlerine oturtturur. İki tane temiz elbiseli bey içeri girer.)

İKİNCİ MECLİS

Evvelkiler: İki ziyaretçi. Birisi kaymakam diğeri Avrupa'dan gelen bir Türk.

Talebe: (Fısıltı ile) Kaymakam Bey.

Kaymakam: (Ziyaretçiye)

- Buyurun efendim.

Ziyaretçi:

- Arz ettiğim gibi Avrupa'dan geldik. Sonra Anadolu'da bir tettebbu' seyahati yapmak istedim bilhassa mektepleri ziyaret görmeğe çok ihtiyacım var.

Malûm-u âliniz bir milletin hayat terâkkisini görmek için mekteplerini görmek bile kâfidir.

Hoca efendilerin Frenk dedikleri adamlar nasıl yaşıyorlar, mekteplerini nasıl kuruyorlar. Çocuklarını nasıl terbiye ediyorlar...? Herhalde pek lâyük şeylerdir. (Etrafına bakarak) mektebin binası pek müsait değil... Ama inşallah hoca efendi himmetleriyle, güzel terbiye ve tedris usulleriyle bu noksanı telâfi buyurmuşlardır.

7 Şubat 1924, S 23, s 304-305

Hâlâ Bu Mektep 2 / Kâzım Karabekir

Kaymakam:

- Malumu-u âlileri, efendim güzel bina bütçe meselesi, derhal yapılamıyor. Ahalide büyük bir şevk ve heves yok ki mesarif-i mahallî halkın teşebbüs ve yardımları ile vücut bulsun..

Ziyaretçi:

- Biliyoruz efendim. Halka bir heves vermek onlarda bu şevki uyandırmak yine maarif meselesi. (Hocaya) Rica ederim hoca efendi hava biraz fazla durgun pencereyi açmak mümkün mü..?

Hoca:

- Beyefendi hazretlerin, çocuklar kaçıyorlar da...

Kaymakam: (Sözünü keserek)

- Terbiye etmek kapıyı, pencereyi kapamakla olmaz. Sağlam akıl sağlam vücutta bulunur. Burada ise sağlam vücutlar çürür. (ziyaretçiye) beyefendi bu kazada memuriyetimin ilk haftasındayım. Pek az zamanda terbiyevi usulleri tatbika koyduracağımı ümit ederim.

Ziyaretçi:

- Sebepleri pek güzel anlıyorum. Efendim himmetlerinizle hiçbirisi böyle kalmaz... Ümit ediyorum beyefendi.

(Hocaya) memnun mudur hoca efendi biraz çocuklarla konuşsak.

Hoca:

- Hay hay beyefendi.

Ziyaretçi(hocaya) bu çocuklar derslerinin derecesine göre kaç sınıfa ayrılır efendim.

Hoca: (İyi araştırıp hesap ettikten sonra öteye beriye dönerek) hani bunlar büyükler, onlar da küçükler... Şunlar da ortası.

Kaymakam:

- Peki bizim vatanımız neresi?

Talebe:

- Efendim benim vatanım Sarıkamış'ın köyü.

Ziyaretçi:

- (Kaymakama) bu çocuklar harita falan görmediler mi acaba?

Hoca:

- Gördüler Beyefendi Hazretleri. Nehirleri, şehirleri, istediğinizden alâ sayarlar. (Çocuğa Avrupa haritası göstererek) söyle bu harita ne haritasıdır Mevtullah.

Lutfullah:

- (Haritaya gider hoca da beraber ararlar) İşte Avrupa haritası.

Kaymakam:

- Peki, bize Tuna nehrini gösterebilir misin. (Hoca elini ovuşturur.) Çocukla ararlar.

Çocuk:

- Ah işte.

Ziyaretçi:

- Pekalâ bu nehre aşağıdan yukarıdan hangi sular dökülür.

(Lütfullah düşünür.)

Kaymakam:

- Beyefendinin sualini anlamadın mı oğlum. Peki suların adını söyleme kendilerini göster. (Gösterir) Ahan bu diyada öbürü, bah ahan da biri.

Kaymakam:

- Peki aşağıdan dökülenleri de söyle.

Lütfullah: (Düşünür)

Kaymakam:

- Oğlum ne düşünüyorsun söyle sen. Aaa ne bakıyorsun!

Lütfullah:

- Efendim yukarıdan aşağıya su akar ama aşağıdan yukarıya nasıl akar onu düşünüyorum.

Kaymakam:

- Küçük bir sual daha; Dünyamız ne şekildedir.

Lütfullah:

- Dağlıktır efendim. Ocağı yok.

Diğer bir çocuk:

- (Fırlar) Dört bir tarafı da denizdir. Ay ile Güneş bu denizden doğar; bu denize batar, gece gündüz de böyle olur.

Bir üçüncü çocuk:

- Efendim bize Erzurum Numune Mektebinde hoca Dünya yuvarlak diye okuttu. O hoca sarıklı değildi. Günaha girdi.

Ziyaretçi:

- Ne için günaha girdi yavrum.

Çocuk:

- Bir gün ay gün tutulmasını anlatıyordu bunlardan korkulmaz dedi hem efendim Ay'ı ve günü Cehennemdeki zebaniler kara yüzlü ifritler ateşten kıskaçlarla tutarlarmış. Geçen gün ay gün tutuldu da hep dam başına çıktık. Babam zebanileri korkutmak için tam yedi defa tüfek attı. Bizim hoca efendi ile imam efendi de minareye çıktılar. Ezan okudular. Salâvat getirdiler. Efendim hiç ay gün tutulur da korkulmaz mı? Sonra Allah, insanları hışım taşlarına çarpar.

Ziyaretçi:

- (Kaymakama) Arz ettiğim gibi anlaşılıyor efendim. (Hocaya) bu yavrular ne okuyorlar hoca efendi.

Hoca:

- Hesap, coğrafya, kıraat, tecvit, ilmihal.

Ziyaretçi:

- Demek coğrafya dersleri de görüyorlar.

Hoca:

- Ya beyefendi ya. İtalya'yı, Fransa'yı, payitahtlarını hep sayarlar.

Ziyaretçi:

- (Kaymakama) Önce küçükleri mi görelim?

Kaymakam:

- Hay hay; buyurun beyefendi.

Ziyaretçi:

- (İşaretle) siz küçüksünüz yavrum (Bir küçük çocuk gelir.) Ne okuyorsunuz yavrum.

Çocuk:

- Elif be.

Ziyaretçi:

- Peki efendim; kitabınızı getiriniz de okuyunuz.

Hoca:

- (Atılarak) Kitaba ne hacet hepsini ezbere su gibi okurlar. Oku ulan.

Çocuk: (Okur) elif değnek gibi (b) tekne gibi (te) ona benzer (Cim) karnıyarık (ha) ona benzer (dal) dibek gibi (zal) ona benzer (ra) çengel gibi (zel) ona benzer (sin) üç dişli (şın) ona benzer (sad) badem gibi (dad) ona benzer (tı) tavşan kulaklı (zı) ona benzer (ayın) ağzı açık (gayın) ona benzer (fe) kuzu başlı (kaf) koyun başlı (kef) giran gibi (lam) orak gibi (mim) çomak gibi (nun) çanak gibi (vav) bir gözlü (he) iki gözlü (lamelif) yanmış bacağını bacağı üzerine atmış (ye) hoca efendi yemiş.

Ziyaretçi:

- (Müstehzi) aferin hoca efendi, aferin.

Hoca:

- (Şetaretli) Ötekini de oku ulan.

Çocuk:

- Eli kese ev, ali kese ey, eli götür o. E, iyi, o, be kese be, be kese bi, be kötü bü, be bi bü se kese se, se kese i...

Hoca:

- (Hiddetle) se kese eh, se kese si, se kesu sü.

Ziyaretçi:

- Kâfi yavrum kâfi. (Hocaya) Harfleri tanıyorlar mı bari.

Hoca:

- Su gibi okurlar beyefendi su.

14 Şubat 1924, S 24, s314-315

Hâlâ Bu Mektep 3 / Kâzım Karabekir

Kaymakam: Yazı tahtasında yazılı olan (cim) harfini göstererek. Bu ne yavrum.

Çocuk:

- Dibek gibi.

Kaymakam:

- Kâfî yavrum kâfî. (Hocaya) Hesaptan neler gördüler.

Hoca:

- İkra-yı cümleyi bitirdiler tarhı da okudular.

Ziyaretçi

- Siz gelir misiniz yavrum. Sabahleyin evden çıkarken cebinde bir gümüş beşlik vardı düştü, ne kaldı. (talebe düşünür.)

Kaymakam:

- Ne kaldı yavrum, bu da, bu da zor bir şey mi?

Çocuk: (Yine düşünür)

- Cebimin deliği kaldı.

Ziyaretçi:

- Siz sorunuz hoca efendi.

Hoca: (Sorar)

- Tarh neye derler.

Çocuk: (Sallanarak)

- İki adetten matruhu matruh-i minhden çıkarmağa tarh derler.

Hoca:

- Çıkan adede ne derler.

Çocuk:

- Hasıl-ı cem' derler. (Başını sallayarak) hasıl-ı tarh derler.

Hoca:

- Okuyun hep birden tarh neye derler.

Talebe:

- Radiyallahu annâ ve aleyküm bismillahirrahmanirrahim yeni adedden matruhı matruh-i minhden çıkarmağa tarh derler.

Hoca:

- Çıkan adede ne derler, çabuk söyleyin.

Bütün talebe:

- Çıkan adede hasıl-ı tarh derler.

Hoca: (Kaymakama memnuniyetle)

- Su gibi okuyorlar beyefendi hazretleri su gibi. Doğrusu ya bizim çocuklar çok çalışırlar.

Kaymakam:

- Pek âlâ, pek âlâ.

Hoca:

- Beyefendiler bu yıl eşya kitabı da okudular. Ondan da sorunuz. Görün satır satır bellettim.

Kaymakam:

- Ya! Coğrafya dersleri de böyle mi?

Hoca:

- Dedik ya payitahtları cayır cayır sayarlar. Oğlum Mevtullah say payitahtları.

Lütfullah: (Ezber okur)

- Fransa'nın (Paris) Almanya'nın (Berlin) İtalya'nın (Roma) Devlet-i Osmaniye'nin payitahtı ise İstanbul'dur efendim.

Kaymakam:

- Peki bizim hükümetimiz olan Türkiye Cumhuriyetinin merkezini söyleyebilecek misin?

Talebe: Tekrar payitahtları sayar.

Kaymakam:

- Hükümetimizin merkezi.

Hoca:

- Devlet-i Âliye-i Osmaniye'nin payitahtını soruyorlar.

Talebe:

- Ha anladım. Devlet-i Âliye-i Osmaniye'nin payitahtı İstanbul'dur efendim.

Ziyaretçi:

- Evvelce öyleydi fakat İstanbul Hükümeti bugün ölmüş, tarihe karışmıştır. Ya şimdi Türkiye'mizin merkezi neresidir.

Kaymakam:

- Payitaht ne demektir yavrum. (Çocuk düşünür.)

23 Şubat 1924, S 25, s10

Hâlâ Bu Mektep 4 /Kâzım Karabekir

Hoca: (İçini çekerek)

- Doğru efendim doğru. Cenâb-ı Hak günahlarımızı affetsin. Ne günlere kaldık.

Ziyaretçi: (Müteessif) (Başını sallayarak)

- Pek doğru hoca efendi pek doğru. Yirminci asırda zavallı memleketimiz, zavallı mekteplerimiz, zavallı Türk yavruları... Çocuk etrafındaki tabîî hadiseleri devlerin zebanilerin yaptığına inanıyor. (Mollaya) Mektebin yemekhanesi nerede hoca efendi.

Hoca:

- Burası beyefendi hazretleri. Burada hem okurlar hem yerler. Evi uzak olanlar burada yer. Yakın olanlar evlerine giderler.

Ziyaretçi:

- Âlâ.

Hoca: (Saate bakar, sayar.)

- Çocuklar azat, azat yemeğe (Çocukların bazıları çıkarlar, bazıları gürültü ile kısım kısım ayrılır.)

Bir çocuk:

- Ula gel! Anam helva pişirmiş, gel oturup yiyelim. (Çocuk oturur, yerler.)

ÜÇÜNCÜ MECLİS

Evvelkiler. 15 beş kadar çocuk.

Kaymakam:

- Hoce efendi pek sade yiyorlar.

Hoca:

- Yok beyefendi yok. Sade yağın yüzünü gördükleri yok...

Kaymakam:

- Yani pek hafif yiyorlar demek istedim.

Hoca:

- Ha! O başka ne yapsınlar. Allah ne verdi ise onu yiyorlar.

Ziyaretçi

- Eğer her vakit böyle yiyorlarsa kaloriyi alamıyorlar demektir.

Hoca:

- Bey efendi o sizin kalori, malori dediğiniz yemekleri biz pişirmeyiz.

Ziyaretçi:

- Hoca efendi müsaade buyururlar mı? Bir şeyi merak ettim. Demin coğrafya sorduğumuz çocuğun adı ne idi?

Hoca:

- Hangisi? Şu irice boylu Mevtullah mı?

Ziyaretçi:

- Bunun aslı Lütfullah olmasın!

Hoca:

- Beyefendi köylüler böyle söylüyorlar. Aslını, neslini kim anlar, işimiz yok da bunu mu düşüneceğiz.

Ziyaretçi:

- Canım hoca efendi evlerinde yanlış söyleseler çok görülmez. Fakat, bir mektep hocası yanlış söylemeli mi?

Hoca:

- Efendi hazretleri ister eğri söyle ister doğru. Kim anlayacak köylük yerde. Başına bir sarık sardın mı evliya olursun. Biz de onların sayesinde geçinip duruyoruz. Hem efendi hazretleri öyle sürüye böyle çoban çok bile...

Kaymakam:

- Hoca efendi bu memleket halkını hep böyle mi kalacak sanıyorsunuz? Felâketler İsrâfil Sur'u gibi kulağımıza geliyor.

Hoca:

- Doğru doğru kıyamet alâmetleri, ahir zaman.

Kaymakam:

- En mühim şeyi unuttuk... Biraz da dinden konuşalım. Müsaade buyrulsaydı çocukların dinî duygularını da anlamış olurduk. Hususiyle hoca efendi bu mesleğin erbabıdır.

Ziyaretçi:

- Hay hay ben de merak ettim.

Kaymakam:

- Sorunuz.

Hoca:

- İbrahim.

Ziyaretçi:

- Hoca efendi bu İbrahim'in adı da İbrahim olacak.

Hoca:

- Farz neye derler?

İbrahim:

- Radiyallâhu Teâlâ... Delil-i kati ile sabit olan nesneye farz derler.

Hoca:

- Vâcib neye derler.

İbrahim:

- Delil-i zannî ile sabit olan nesneye vâcib derler.

Kaymakam:

- Bunlar yalnız ezber okuyorlar hiçbir şeyden haberleri yok.

Hoca:

- Bülbül gibi söylüyorlar. Cayır cayır cevap veriyorlar. Ya beyefendi (talebeye) oku da görsünler sıfat-ı zatiye kaçtır.

İbrahim: (Sallanarak) Ve dahi sıfat-ı zatiye 6'dır. Vücut, kıdem, beka, vahdaniyet, muhalefetullahil havadis, kıyam bi-nefsihi vücut var olmak, kıdem evveli olmamak, beka ahiri (derken kaymakam sözünü keserek)

Kaymakam:

- Pek âlâ yavrum, Cenab-ı Hakkın evveli var mıdır.

İbrahim: (Düşünür.)

Kaymakam:

- Oğlum şimdi kıdem (evveli olmamak) demedin mi?

Ziyaretçi:

- Hâlâ bu mektep...

Kaymakam:

- Evet, hâlâ bu mektep... Teessüf olunur ki hâlâ yaşıyor. Fakat Şurasını da ilâve etmeliyiz ki sıralar üzerine hâlâ bu mekteplerimiz de vardır. Memlekete terbiye-i bedeniye, gına, çocuğun yaşıyla mütenasip el işleri girmezse tedris usulleri ne kadar imlâ olunursa olunsun çocuklarımız bir Türk çocuğundaki fitri kabiliyeti gösteremezler. Keser, testere, kazma, kürek, çekiç, örs, kullanamayan kollara hâkim zekâ beceriksizdir. Türk kâinatın en kabiliyetli bir mahlûkudur. Türkün zekâsı, Türk'ün dehası namütenahidir. Fakat elverir ki müterakki memleketlerin yenilikleri vakit geçirmeden alalım. Yüksek yaratılmış olan bu yavrucukları beceriksiz bir vücut olarak yetiştirmekten kurtaralım. Bey efendi mektebimize teşrifiniz mektebimize felah getirdi.

Kazamız çocuklarını bu öldürücü terbiyeden kurtardı. Rica ederim memleketimizin böyle bilgi nurundan mahrum köşelerini geziniz. Milletın dertlerini gazetenizle milletin kulağına bağırınız. Türkün uyanış ve kurtuluş hareketine zekâ ve tedbirimizle sürat vermek her münevverin borcudur. (Hocaya hitaben) Haydi hoca efendi mektebiniz paydos. Çocukları al da gel. Her şeyden evvel yeni usul-i mektepleri görelim.

Hoca (Mükedder) haydi çocuklar gidelim. (Derken perde iner.)

1 Mart 1924, S 26, s26-27

Mustafa Kemal Paşa Hazretlerinin Çocukluk Hayatı-İmzasız

En tehlikeli ve korkunç dakikalarda Türk'ün önüne düşen, yenilmez gibi görünen müşkülâtla mücadeleyi göze alan, bugün yurdumuzda parlak ve ateşin bir istiklâl güneşinin belirmesine sebep olan büyük babamız, sevgili reis ve şanlı gazi başkumandanlarımızın Vakıf gazetesi başmuharriri Ahmed Emin Beye anlattıkları çocukluk hayatını mecmuamıza geçirmekle şükranlar duyduğumuz gibi küçük okuyucularımızın da bundan pek çok memnun kalacaklarını ümit ediyoruz.

İLK HATIRALAR

“Çocukluğuma dair ilk hatırladığım şey, mektebe gitmek meselesine aittir. Bundan dolayı annem ilahilerle mektebe başlamamı ve mahalle mektebine gitmemi istiyordu. Ru'sûmât'ta memur olan babam, o zaman yeni açılan Şemsi Efendi'nin Mektebine devam etmeme ve yeni usul üzerine okumama taraftardı. Nihayet babam işi mahirane bir surette hâletti: Evvelâ merasim-i mu'tâd ile mahalle mektebinde başladım. Bu suretle annemin gönlü yapılmış oldu. Birkaç gün sonra da mahalle mektebinden çıktım. Şemsi Efendinin Mektebine kaydedildim. Az zaman sonra da babam vefat etti. Annemle beraber dayımın nezdine yerleştik. Dayım, köy hayatı geçiriyordu. Ben de bu vazifeleri yapıyordum. Başlıca vazifem tarla bekçiliği idi. Kardeşimle beraber bakla tarlasının ortasındaki bir kulübede oturduğumuzu ve kargaları kovmakla uğraştığımızı unutamam. Çiftlik hayatının diğer işlerine de karışıyordum. Böylece biraz vakit geçince annem benim mektepsiz kaldığım için edişe etmeye başladı. Nihayet Selanik'te bulunan teyzemin evine gitmeme ve mektebe devam etmeme karar verildi. Selanik'te mülkiye idadisine kaydoldum. Mektepte Kaymak Hafız isminde bir hoca vardı. Bir gün sınıfımızda ders verirken ben diğer bir çocukla kavga ettim. Çok gürültü oldu. Hoca beni yakaladı. Çok dövdü, bütün vücudum kan içinde kaldı. Büyük validem zaten mektepte okumama aleyhtardı. Beni derhal mektepten çıkardı.

İLK EMR-İ VAKİ

Komşumuzda Binbaşı Kadri Bey isminde bir zat oturuyordu. Oğlu Ahmet Bey Askeri Rüştîyesine devam ediyor ve mektep elbisesi giyyordu. Onu gördükçe ben de böyle elbise giymeye hevesleniyordum. Sonra sokaklarda zabıtlar görüyordum. Bu dereceye vasil olmak için takip edilmesi lâzım gelen yolun askerî rüştiyeye girmek olduğunu anlıyordum. O sırada annem Selanik'e gelmişti. Askeri rüştiyesine girmek istediğimi söyledim. Valide askerlikten korkuyordu. Asker olmama şiddetle mümânaat ediyordu. Kabul imtihanı zamanı ona sezdirmeden kendi kendime askerî rüştiyesine giderek imtihan verdim. Böylece valideye karşı bir emr-i vaki ihdâs edilmiş oldu. Rüştiyede en çok riyaziyeye merak sardım. Az zamanda bize dersi veren hoca kadar, belki de daha ziyade malûmat sahibi oldum. Derslerin fevkinde meselelerle iştigâl ediyordum. Tahriri sualler yazıyordum. Riyaziye muallimi de tahriren cevap veriyordu.

(MUSTAFA KEMAL) İSMİNİN MENŞEİ

Hocanın ismi Mustafa idi ki: Oğlum senin de ismin Mustafa, benim de... Bu böyle olmayacak. Arada bir fark bulunmalı, bundan sonra adın (Mustafa Kemal) olsun... O zamandan beri filhakika ismim (Mustafa Kemal) kaldı.

Hoca sert bir adamdı. Sınıfta birinci, ikinci tanıımıyordu. Bir gün bize: "Aranızda kendine kimler güveniyorsa kalsınlar; onları müzâkereci yapacağım." dedi. Evvelâ tereddüt ettim. Ayağa öyleleri kalktı ki kalkmamayı tercih ettim. Bunlardan birinin müzakeresi altına girdim. Müzakerenin ortasında tahammülüm son dereceye geldi. Ayağa kalkarak: "Ben bundan iyi yaparım." dedim. Bunun üzerine hoca beni müzakereci yaptı, eski müzakereciyi benim müzakerem altına verdi.

Askerî rüştiyesini ikmâl ettiğim zaman riyaziyeye merakım iyice ileri gitmişti. Manastır Askerî İdadisinde riyaziye pek kolay geldi. Bununla meşgul olmaya devam ettim. Fakat Fransızcada geri idim. Muallim benimle çok meşgul oluyor, acı ihtarlar bulunuyordu. Bu ihtarlar benim çok gücüme gitti. İlk sıra zamanında çare

aradım. İki, üç ay gizlice Frerler mektebinin hususi sınıfına devam ettim. Böylece mektep derslerine nispetle fazla derecede Fransızca öğrendim.

EDEBİYAT MERAKI

O zamana kadar edebiyatla çok temasım yoktu. Merhum Ömer Naci, Bursa İdadisinden kovulmuş, bizim sınıfa gelmişti. Daha o zaman şairdi. Benden okuyacak kitap istedi. Bütün kitaplarımı gösterdim. Hiçbirini Beğenmedi. Bir arkadaşımın bütün kitaplarımdan hiçbirini beğenmemesi gücüme gitti. Şiir ve edebiyat diye bir şey olmadığına o zaman muttali oldum. Ona çalışmağa başladım. Şiir bana cazip göründü. Fakat kitabet hocası diye yeni gelen bir zat beni şiirle iştigalden men etti, “Bu tarz iştigal seni asker olmaktan uzaklaştırır.” dedi. Mâhaza güzel yazmak hevesi bende bâkî kaldı.”

İdadide iken muannidane çalışıyorduk.. Sınıfta birinci, ikinci olmak için hepimizde şiddetli bir gayret olurdu. Nihayet idadiyi bitirdim. Harbiye’ye geçtim. Burada da riyaziye merakı devam ediyordu. Birinci sınıfta saf, gençlik hayallerine tutuldum. Dersleri ihmal ettim. Senenin nasıl geçtiğinin hiç farkında olmadım. Ancak dersler kesilince kitaplara sarıldım.

İkinci sınıfa geçtikten sonra askerlik derslerine merak sardım. Şiir yazmak hakkında idadiye hocasının vazettiği memnuatı unutmuyordum. Fakat güzel söylemek ve yazmak hevesi bâkî idi. Teneffüs zamanlarında hitabet talimleri yapıyorduk. Saati ellerimize alıyor “Bu kadar dakika sen, bu kadar dakika ben söyleyeceğim.” diye müsabakalar ve münakaşalar tertip ediyorduk.

1 Şubat 1923, S 1, s2-4

Yunus Emre – Âşık Yunus- İmzasız

Temiz huyuyla yüksek bilgisiyle tanınmış bir zat olup Bolu sancağının Sakarya nehri havalisindendir. Bu civarda bulunan köylerin ahalisini uyandırmakla meşgûl olmuş ve rivayet edildiğine göre (Taptuk Emre) namında Kadiriye tarikatından bir zatın yanına giderek büyük bir mertebeye yükselmiştir. Mensup olduğu dergâha sırtıyla getirdiği odunlar içinde –Bu dergâha eğrilik giremez diyerek- eğri odun bulundurmamıştır, kendisinin gayet doğru olduğunu ispat eder. Tarihçe pek kıymettar ve yüksek şahsiyettir. Bazı kitaplarda vefat tarihleri (843) olarak gösteriliyor ise de divânındaki:

Tarih dahi yedi yüz yedi idi

Yunus camı bu yolda kodu idi

beytine göre (843)ten evvel olması lâzım geliyor.

İfadeleri gayet sade idi. Sonradan gelen birçok erbâb-ı irfan kendisini takdir etmişlerdir.

Bir ilâhiden:

Nazar ile eyitdi, bazar ile götürü

Yaratılanı hoş gör Yaratana'dan ötürü

Diğer:

Arif ana derler ki kân ola

Marifet âleminde ummân ola

Diğer:

Aşkın aldı benden (beni)

Mevlâ'm seni ister seni

Ben yanarım dünü günü

Mevlâ'm seni ister seni

Âşıklara vuslat gerek

Zahitlere Cennet gerek

Mecnûn'lara Leylâ gerek

Mevlâ'm Seni ister Seni

Cennet Cennet dedikleri

Birkaç evle birkaç huri

İsteyene ver anları

Mevlâ'm Seni ister Seni

Diğer:

Et ile deriye büründüm

Yunus diye göründüm

Yunus Emre'nin medfûnu hakkında birbirine benzemez bir takım rivayetler vardır ki bazılarını aşağıya yazıyoruz:

(Lami' Çelebi)nin beyan ettiğine göre (Yunus Emre) Sakarya nehrinin Porsuk çayı ile birleştiği mahalde medfûndur.

Bursalı Şeyh İsmail Hakkı'nın beyan ettiğine nazaran (Yunus Emre) Isparta civarında (Keçi Borlu) kasabasının köylerinde dünyaya gelmiş ve büyümüştür. Mezarı da oradadır.

(Karaman)da ve Bursa'da Yunus Emre ismine birer türbe ziyaret edilmektedir. Eskişehir, Ankara şimendifer yolu üzerindeki istasyonlardan (Sarıköy'de) bu zat namına bir ziyaretgâh vardır ki Lâmi' Çelebi'nin beyan ettiği yerdir.

Bunlardan başka Saruhan sancağının Kula ve Salihli kazaları arasında Emre namındaki (70) evli bir köyde kârgir bir türbede (Taptuk Emre)nin evlât ve ahfadı ile türbe içinde (Yunus Emre)nin de medfeni olduğu görülmüştür. Fakat mezar taşlarının hiçbirinde yazı yoktur.

Yalnız (Yunus Emre)nin mezarında ufak bir balta resmi vardır. Mirâtü'l-Kâinât'a nazaran Emre, Türkçe'de büyük kardeşe derler. Bazı müelliflere göre

(Emrah) kelimesinden alınmıştır. Taptuk kelimesi de (Erzurum) ve havalisinde elif ile yani tapdak suretinde düz ve arızasız makamında kullanılır. Tabdak yol, yani düz ve arızasız yol demektir ki bu manaya göre (Tapdak Emre)ye vicdanlarının pâk ve temiz olduğundan dolayı bu isim verilmiştir. Fakat tapmak yani ibadet etmek mastarından (tapdak) yani abid manasına da gelir ki daha münasıptır. (Emre)köyünde yapılan tahkikat da bunu teyit etmektedir.

15 Mart 1923, S 3, s. 34

Büyük Kadın- A(Elif) S(Sin)

Fatih Sultan Mehmet, Rumeli’nde gaza ile meşgûl iken harbin en kızgın ve ateşli bir zamanında yanına yaklaşan mert ve temiz kalpli bir Türk kızı kendisine bir bardak su uzatmıştı. Hararetinin şiddetinden yüreği cayır cayır yanan Hazret-i Fatih, top ve gülle yağmurları altında saff-ı harbe sokulan arslan yürekli Türk yavrusunun elinden bardağı alırken makâm-ı teşekkürde “Yavrum sen kimin kızıydın?” demişti.

Genç kız cesur ve ateşin bir nazarla muhatabına bakarak babasının ismini söylemişti.

Dedelerimiz cihat meydanlarına giderken kadınlarını ve kızlarını da beraberinde götürürler, gazilere su yetiştirmek yiyecek hazırlamak ve yaralılara bakmak gibi hafif hizmetleri onlara gördürürlerdi.

Edirne beylerinden bulunan babasıyla birlikte sevinerek kavga yerine koşan ve ilk ateş hattında erleri sulayan büyük duygulu asil Türk kızlarının yüksek fedakârlığına hayran olan padişah şühedamızın al kanlarla yoğrulmuş mukaddes topraklarda yetişmiş bu arslan yavrusuna bakakalmış ve kendi kendine:

- Bu benim gelinim olmalıdır! demişti...

Bâyezid-i Veliye nikâh edilen bu mücahide, Yavuz Sultan Selim’in validesidir. Ölüm döşeğinde iken iade-i afiyetine çalışanlara, husûsî doktoru Hasan Can’a “Bırakın ben öleyim... Zira daha yaşayacak olursam dünyayı alt üst edeceğim!!!” dediği meşhûr olan koca Yavuz’un annesi olan bu büyük kadın, Fatih Sultan Mehmet’in vefatıyla eski rahat ve saadetini tamamen kaybetti.

Bâyezid-i Veli burnundan ilerisini göremeyecek kadar akıl ve zekâdan mahrum ve pek âciz bir padişah idi:

Etrafını binlerce dalkavuk ve müdâhinler almış devletin en büyük rütbe ve memuriyetleri müdâhinler, eline geçirmiş ve hükümdar bir kukla menzilesine inmişti.

Saray, para koparmak hevesiyle şarktan garptan hücum eden bir sürü kadınlarla dolmuştu.

Vükelâ, padişahı Yavuz'un validesinden uzaklaştırmak ve onun Bâyezid-i Veli üzerinde pek müessir olan nüfuzunu kırmak için sarayda sefahat ocakları kuruyor ve masalcı karılara yüz veriyorlardı.

Hırs ve tama ile gözleri kararmış cahil ve müfsit vükelânın entrikaları ve tahakküm etmek arzuları büyük kadını o kadar köpürtüyor ve vakarlarına o derece dokunuyordu ki... Rakiplerinin çoğalmasını bile ikinci derecede hatırına getiriyordu!!! Bu temiz yürekli kadının ruhunda kaynaşan yalnız bir şeyi vardı: kadınlığı tanıttırmak.

Vükelâyı, mabeyin halkı tamamıyla yıldırılmış olduğu halde kabil değil, saray içinde zehirli fesat mikroplarını saçarak kaynaşan o masalcı cadılara galebe çalamıyor, sıkılıyor, üzüliyor, nihayet (ara sıra etrafı ateşler içinde bırakarak, fevân eden volkan gibi) galeyana geliyordu!!!

Sarayına zevk ve eğlence sokan Bâyezid Sultana artık karısının her şeye karışması pek fazla gelmeğe başlamış ve etrafındaki dalkavukların teşviki de cesaret verdiğinden Yavuz Sultan Selim'le validesinin İstanbul'dan uzaklaştırılmalarını muvâfık görmüştü!

Fatih zamanında az bir para ile idare oluna sarayın aylık mesârîfi –ordular besleyebilecek raddeye çıktığını ve hükümet işlerinin birtakım aciz ve na-ehil kimselerin elinde bâziçe olduğunu gören büyük kadın bir gün dişi bir kaplan gibi köpürerek padişahın karşısına çıkmış ve aşağıdaki sözleri söylemişti:

“- Allah'a karşı olan mesuliyetini düşünmen lâzım gelirken; kıymetli zamanını –bu gönül eğlencesi kızlar ve bir takım masalcı kadınlarla geçirmek lâzım mıdır?!.. Babanı görmedin mi? Ömrünü memleketin genişlemesine, ahalinin refâhına sarf etmişti... Bir padişahın vazifesinin ne olduğunu babanın zamanında öğrenmeli idin... O kuvvetini, her şeyini büyüttü de sana bıraktı! Sen de evladına terke mahkum olduğun devlet vazifelerinin neden ibaret bulunduğunu hiç düşünmüyor musun? Böyle padişahlık olmaz! Sefahat ve eğlenceye karşı bir düşkünlüğün varsa bundan vazgeç. Ben kâinden ne gördümse; seni o halde yaşatacağım.! Bu sarayı- seni sefahate alıştırırlardan... Para yiyenlerden temizleyeceğim.. Sen; babandan

gördüğün usûle riâyet etmeyecek olursan.. Ben oğlumu böyle sefahat bucağında büyütme istemem! Her biri- büyük nüfuzlar alarak amir-i mutlak kesilen ortaklarıma ve masalcı kadınlara tahammül ederek belki ses çıkarmayacağım!.. Fakat zevcimi bir Türk padişahına lâıyk o şanlı mevkîinde görmek arzusunu bir türlü yenemem!.. Bahusus analık hakkıma olan tecavüz ki, mümkün değil, sukût edemem! Zira oğlumu büyük babası gibi yetiştirmek benim vazifem ve benim hakkımdır!” –Kadınlığın ne demek olduğunu tanımış ve onu anlamak istemeyen zevcine tanıtmak istemiş olan büyük Türk kadınının önünde eğilen İkinci Bâyezîd’den “Peki, yoluna koymaya çalışırız?” cevabını alınca müsterihane dairesine çekilmiş ise de; Padişah pek ziyade dil-gîr olduğundan vükelâsıyla istişâreden sonra kadının nefyini irade eylemişti.

Kadınlık hukukunu müthiş bir surette müdafaa eden bu büyük ve akil kadına iradeyi tebliğ ancak vükelâdan teşekkül eden bir heyet-i mahsusa cesaret edebilmişti. Yavuz’un validesi –Ya!.. Öyle mi? Beni istemeyeni kırk yıl olsa görmek istemem! deyince heyet böyle kolayca kurtulduklarına memnun olmuşlardı! Heyhat ki hain vedada Yavuz Sultanı validesinin aguşundan hiçbir kimse koparıp alamamıştı. Zira Türk kızı:

- Oğlumu babasının halini göstererek büyütemem... Ortadan kesiniz! Yarısı benim; yarısı babasıdır!” diyordu!

Ah bu büyük bir manzara idi! Yavru arslanı iltica ettiği anasının kucağından çekip almak... Öyle dalkavuk kimselerin kârı mıydı ki alıp götürsünler!!

Birleşen o mert yürekleri ayırmağa teşebbüs edecek olanlara –Hayat mukâbilinde fedakârlıklar lâzım geldiğini- ana ile oğulun meydan okuyan ateşin nazarları –pek vâzih anlatıyordu!!

Bu vakadan sonra Âl-i Osman Türk kızlarıyla evlenmekten men olunmuştu!

Yavuz Selim, sekiz sene sekiz ay devam eden müddet-i saltanatında mezâikadan kurtardığı devletine fütihat ve adaletiyle bir misli daha zamme muvaffak

olmuştu ki bu büyük hasletleri -hiç şüphesiz- kadınlığın kıymetini bir padişaha bile çığnettirmeyen mübeccel validesinden aldığı terbiye sayesinde mâlik olmuştur.

Yavuz, sert olmakla beraber adaletli idi.

Şehzadeleri bir bayram “Bizde sâir çocuklar gibi yeni elbise isteriz!” demeleri üzerine beytûlmâldan altı yüz kuruş istemiş. İstanbul kadısı “devletin donanma hazırlamakla meşgul olduğu böyle bir zamanda beytûlmâl şehzadelere elbise yaptırmak için rahne-dâr edilemez!” cevabını gönderince padişah:

- Pek doğrudur, hata ettim! buyurmuştur.

Garibi şu ki:

- Bir müddet sonra o kadı efendi de –hanesi pek uzak ve kendisi gayet yaşlı bulunduğundan memuriyeti başına merkeple gidip gelmek için padişahıtan izin istemiş:

- İstanbul kadısının merkeple gidip gelmesi sefahate vesile olur; caiz değildir!” iradesiyle men olunduğundan biçâre ihtiyar ölünceye kadar yayan yürümekte muztarr kalmıştır!

15 Mayıs 1923, S 6, s 88-91

BÜYÜK ADAMLARIMIZ

Akhisarlı Şeyhülislâm Vassâf Abdullah Efendi - İmzasız

Akhisarlı Şeyh Mecdüddin oğullarından Mehmet Efendi'nin oğludur. Vassâf Abdullah Efendi Akhisar'ın en büyük hocalarından ders gördükten sonra İstanbul'a gitmiş ve mülâzemetle ulemâ mesleğine girmiştir. 1111'de bi'l-imtihân müderris olmuş ve hocası Kara Halil Efendiye damat olduktan sonra Selânîk ve (1140) senesinde Mısır Kadısı olmuştur. İran hükümdarı Nadir Şah ehl-i sünnet ulemasından birkaçının Acemistan'a gönderilmesini rica ettiğinden Kara Mehmet Paşazade Vezir Mustafa Paşa sefir tayin edildi. Vassâf Abdullah Efendi de heyeti ile birlikte hareket etti. İstanbul'a döndüğünde Anadolu kazaskeri oldu. Ve bir müddet sonra azlolundu. Azlinden yedi sene sonra (1162)de Rumeli kazaskeri ve daha sonra Şeyhülislâm olmuştur. Vassâf Abdullah Efendi de kendisinden evvel gelen Şeyhülislâmlar gibi ihtiyarlığından dolayı azledildi. Hayatının son günlerini Emirgan'daki sahilhanesinde geçirmiştir. Vefatı (1174) (İtdi Abdullah Efendi Cennet-i Adni makarr) vefatına tarihtir. Müddet-i fetvası Üçüncü Sultan Osman zamanında beş aydır. Abdullah Efendi güzel yazı yazardı. Şiirleri pek yüksektir. Bin beş yüzden fazla (Behcet-nümâ'sı) fenn-i kelâma dair risalesi meşhurdur. Talik yazısında mahareti fazla idi. Şiirde Abdi ve Vassâf imzalarını kullanırdı.

Yavrular –Vassâf Abdullaf Efendi merhumun mübarek ruhuna Fatihalar hediye etmeği sakın unutmayınız. Büyüklerimize ne kadar kıymet verir ve onları takdis edersek vatana karşı olan vazifelerimizi de fazlasıyla yapmış oluruz.

29 Kasım 1923, S 13, s183

TARİH DERSLERİ

Dadane Köyü Camiini Yaptıran Lala Mustafa Paşa-İmzasız

Çocuklarım! Bu nüshada Dadane köyünün camiini yaptıran Lala Mustafa Paşa'yı anlatacağım. Yeniçeri ordusunun bozulmasına sebep olan, oğlunun düğününde canbazları, hokkabazları ve çalgıcıları memnun etmek için onları askerliğe kabul eden Üçüncü Sultan Murad zamanında idi. Acemlere harp açılmış (986) ve seraskerliğe Lala Paşa tayin edilmişti.

Başkumandan büyük ve debdebeli bir alayla hareket ederek Anadolu tarafına, Üsküdar'a geçti. Orduyu ikiye böldü. Bir kısmını Bolu –Amasya yoluyla Erzurum'a doğru yolladı. Kendisi de süvarileriyle Konya ve Sivas üzerinden yürüdü.

Dönüşte Lala Paşa ma'zûl olduğu halde Bolu'dan geçmiş ve (Dadane) köyündeki caminin kendi namına yapılması için icap eden para ve emri vermişti.

Bu Lala Mustafa Paşa kim olduğunu şimdi anlatayım: Esasen Moskof kölesi, Temeşvar, gazisi Sadrazam Ahmed Paşa'nın kulu ve bir aralık Bâyezid-i Sultanın Lalası idi. Ahlakı pek düşkün, alçaklıkta pek usta, müstaid ve kurnaz idi. Kanûnî Sultan Süleyman'ın damadı Rüstem Paşa'nın ve Hürrem Sultanın tedbiriyle güya cezaen Selim-i Sultan'a Lala tayin olundu.

Güya maksat Bâyezid'in eski lalası Mustafa Paşa'yı bir vesile ile Selim-i Sultana yok ettirmektir. Herkes böyle zannedebilirdi. Lakin Rüstem Paşa, Lala Mustafa Paşa, Selim Sultan pek başka türlü düşünüyorlardı.

Selim-i Sultanın rızasıyla Lala Paşa Konya'da bulunan Bâyezid Sultan ile gizlice muhabereye girişti. Lalanın şeytaneti sayesinde fırıldaklar ve entrikalar ve mükemmel bir surette döndürüldü ve mesele Bâyezid'in babasına karşı isyan ve neticede zavallı şehzadenin dört oğluyla beraber Acemler tarafından pek korkunç bir surette şahadetleriyle bitmiştir. Lala Paşa iş bu hainliğine mükâfat olarak birçok memuriyet ve rütbelere elde etmiş, seraskerliğe kadar yükselmiş, sadaret kaymakamı olmuştur.

19 Şubat 339

Muallim ...

1 Mart 1923, S 2, s23

İlk Müsahebe ve Maksad A. (Elif) Şevket

Memleketimizde şimdiye kadar neşrolunan mecmuaların hemen hepsi, büyük tahsil görmüş, yetişkin ve mütehassıs kimselerin mütalâa ihtiyacını tatmin edecek bir mahiyettedir. Bu meyanda, az çok ibtidâî tahsilini ikmâl etmiş ve lazım gelen malûmat-ı umumiyeyi almış gençlerin istifadesine hâdim bazı risalelerde zaman zaman intişar etmişse de ya ilk kuvvet ve kıymetini muhafaza edememiş veya her hangi bir esbab tesiriyle payidar olamamıştır.

Hayatımızın her safhasında bir yenilik ve asrılık kendisini göstermeye başlamışken evlad-ı vatana –ve bilhassa çocuğa- henüz bir mevki vermek sırası gelmemiştir!

Çocukluk ve gençlik –ki “bütün ümid-i vatan şimdi onlardadır.”– ihmal edilirse atımız, gençlerin omuzlarına yüklenecektir? Aile mahiyetine hakkıyla inkişaf edemeyen, hissiyat, efkâr ve iradesini- izhar ve istimal etmeyen bir çocuk bu günkü hayatına ve cemiyetine kabiliyetli bir uzuv olabilir mi?

Müsait şartlar altında çocuk muhakemeleri, hisleri ve fikirleri pek doğrudurlar; fakat ne çare ki, zavallılar, esirdirler, her şeyden mahrumdurlar. Büyük sevinçlerle ve ümitlerle mektebe ayak basan çocuğun senelerce dinleyeceği şey yalnız kupkuru, renksiz ruhsuz dersler midir? Okuyup yazma sırf mektepteki kıraati söktürmekten, kavaidi bellemekten, boyuna rakam yazmaktan ibaretse ve o gençlik kendisine harici ve umumi bir zevk-i mütalâa ve arzu-yu tetkik ve tecessüs temin etmiyor ve uyandırmıyorsa o tahsil, o bilgi, o kaide para etmez, memur olmaz. Bu çeşit okuyup yazmanın -yani tahsilin- devamı nihayet o mektebin son senesinin imtihanına kadardır. Bundan sonra o güne kadar aldığı malumatı bi-faide ve çektiği zahmetleri de -pek haklı olarak- bir angarya telakki eden çocuğun yapacağı yegane iş evine avdet eder etmez köşe bucak kalmış ne kadar kitap, defter, not.. Ne varsa hiçbir zerresi hariç kalmamak üzere hepsini bahçenin bir tarafına yığın yaptıktan sonra ateşlemek ve o alevleri bir müddet zevk ile seyretmektir.

İşte, mecmuamız gençlerin bu aşikâr ihtiyaçlarını nazar-ı dikkate alarak bu hususta onların zevk mütalaa ve tetkik ve tecessüslerini temin etmek ve uyandırmak, istifadeli ve tatlı meşguliyet zeminleri ihzar ederek dolayısıyla memlekete de hissesine düşen hizmeti ve vazifeyi âcizane ika etmek maksudundadır. Mecmuamız bu hizmeti ifâya pek büyük bir hüsn-i niyetle şitâb ederken çocuklardan ve gençlerden samimi bir rağbet ve takdiri ümit etmek ister..

1 Şubat 1923, S 1, s 1-2

Mini Mini Oğullarımıza

Terbiyesizlik-İmzasız

Hulki sekiz yaşında bir çocuk idi sabahları mektebe gidiyorum diyerek hânesinden erkence çıkardı, yolda rast geldiği arkadaşlarını el şakası, dil şakası yapıyorum, diyerek uygunsuz halleriyle incitirdi.

Validesiyle komşularından birinin hanesine gitseler, hane sahibi tarafından teklif olunmadan, doğruca bahçeye girer, gül vesaire çiçek ve yemişleri koparırdı.

Validesine karşı hürmetsizlik, riayetsizlik ederdi. Biri kendisine bir şey söyleyecek olsa “Sen karışma! Ben istediğimi yaparım.” gibi sözlerle o adamı tekdir ederdi, kendinden af dileseler bile kabul etmezdi.

Bir gün yine mektebe gidiyordu; refiklerinden Şevki’ye rast geldi o gün mektebe gitmemek için çocuğu kandırdı sokakta beraber oynamaya başladılar. Oyun arasında Şevki, Hulki’nin nasılsa bir yerini incitti.

Hulki, o kadar hiddetlendi ki çocuğu iyice dövdü buna kanaat etmeyerek arkasından taşla kovalamaya, tutamayacağına aklı erince elindeki taşları fırlatmaya başladı, attığı taşlardan biri bir kahve hanenin camını kırdı; kahvehaneci bunu derhal yakaladı güzelce bir dövdükten sonra alıp mektebe getirerek hocasına teslim etti.

Hulki hocasından iyi bir azar işitti, bununla da kalmadı. Kahveci mektepten çıktıktan sonra doğru babasına gitmiş idi. Hem camın parasını aldı hem de Hulki’yi iyi bir terbiye etmesi için babasına pek çok şikâyet etti.

Hulki, akşam olup da hanesine geldiği zaman babasından tekdirle beraber güzel bir dayak yedi.

İşte bu gibi harekât ile baştan çıkan kendilerine nasihat eden ebeveyni dinlemeyerek itaatsizliğe alışan çocuklar hiçbir yerde hürmet ve raiyet görmeyip “arsız” lakabıyla söylenirler kimseler de yüzlerine bakmaz, arkadaşları yanlarından kaçarak onlarla beraber bulunmaktan oynamaktan çekinirler.

Yavrularım! Gayret ediniz bu gibi şeyler yapmaktan çekininiz. Müddet-i hayatlarınız içinde yalnız bir defaya mahsus olan çocukluk zamanlarınız tahsilsiz,

talimsiz, terbiyesiz geçirmeyiniz zira sonra “Hulki” gibi olursanız kimse yüzünüze bakmaz.

15 Haziran 1923, S 8, s122

Validemin Son Sözü- Talat Doğrul

Kardeşim “Y. Fehmi”ye

Birkaç hastadan biri herhangi bir sebepten dolayı beni validemin yanından ayırmıştı. Teyzemin orda, bana verilen odada kitaplarımla meşgul oluyor, getirilen yemeği babam ile beraber yedikten sonra tekrar yalnız kalıyor ve nihayet masum bir halde yatağıma yığılıp uyuyordum.

Müthiş bir gece idi. Yağmur bütün kuvvetiyle yağıyordu. Cehennemî bir ziya gökleri titretiyordu. Ben bir tüfek sesinden ürkmüş kırlangıç gibi odanın bir köşesine büzüldüm.

Hafif bir gıcırtı ile kapı açıldı. Rengi sararmış perişan bir halde babam içeriye girdi. Eşiği iki üç adım geçirdikten sonra durdu. Daha ileriye gitmeye ve bir söz söylemeye cesaret edemiyormuş gibi vaziyeti mütereddidane ile bana hayran hayran bakıyordu. Elbisesinin üzerinden sular süzülüp yere damlamakta idi. Ben sabırsızlıkla:

- Bey Baba, Bey Baba! Ne var, ne oldu? Kalbinden derin bir ah çekerek.
- Haydi yavrum, elbiseni giy de benimle gel!..

Ben telâşla elbiselerimi giydim. Sokakta hafif bir rüzgâr ile karışık bir yağmur yağıyordu. Ben, Bey babamı takip ediyordum. Caddenin bozuk kaldırımları arasındaki sulara batıyorduk. Bu yolları ben tanıyordum. Çünkü teyzemin evine gidip gelirken daima buradan geçerdim.

Etrafı kaplayan karanlıklar içerisinde evimizi örten siyah ve korkunç bulutları yararak parmaklıklı kapıya yaklaştım. Yukarıdan hafif bir ziya süzülüyordu. Babam cebinden çıkardığı ufak bir anahtarla kapıyı açtı. Ve beni elimden tutarak:

- Haydi oğlum, gel! dedi. Artık burası bizim evdi. Hafif hafif evin ıssız merdivenlerini çıkıyorduk. Nihayet annemin odasına geldik. İçeriye girer girmez hemen ileriye atılmak ve annemi der-âguş etmek istedim. Fakat karşımda kalın, siyah ve korkunç siyah bir perde bana mani oluyordu. Babam bana hitaben:

- Gayret yavrum gayret; dedi sonra perdenin yanına sokularak elini uzattı. Perdeyi çekti. Ve beni elimden tutarak içeriye sürükledi. Köşede gayr-ı muntazam bir yatak vardı. Beni meçhul bir kuvvet o tarafa doğru çekiyordu. Zavallı annemin hasta ve dalgın bir halde gözleri kapalı idi.

Birdenbire acı bir feryat kopardım. Hemen hasta annemin göz kapakları kalktı. Ve bana sönmüş bir nazarla baktı. Son kuvvetlerini cem ederek beni kucakladı. Dudakları hafif bir tebessümle titredi. Zayıf bir ses:

- Talat, Talat!.. dedi ondan sonra gözleri kapanarak bir daha açılmadı...

1 Mayıs 1923, S 5, s66

Hatıra Defterinden- S (Sad) Gündüz

Muhterem Muallim “A. Şevket” Beye

Bilseniz bugün ne kadar acıkıyım. Valideden teessürle ayrılıyorum; ağabeyim ticaret için Adapazarı’nda yerleşmişti, şimdi valideyi de götürüyor; ne kadar uzaklara; üç aylık yola; ta... Erzurum’dan Adapazarı’na götürüyor, düşünüyorum da çıldıracağım geliyor.

Bir saat sonra araba kapının önünde durdu. Ah... Bu dakikada kendimden geçmişim; yüzüme soğuk sular serpmişler, gözlerimi açtım. Valideyi arabaya binmiş gördüm; koştum, elini öpeceğim zaman araba yürüdü. Baktım çok baktım araba gözümünden kayboluncaya kadar, baktım, sonra evime girdim, hasret yaşlarıyla yüzümü yıkadım; akşama kadar ağladım...

23 Kanun-ı Evvel 338

Ah üç ay sonra validemin bir mektubunu aldım; çok sevindim. Bir çocuk gibi koştum eve geldim.. Kendi kendime: “Müjde!.. Müjde!..” diye bağırıyor, elimdeki mektubu sallıyordum, odama girdim, zarfı dikkatle yırttım; okudum; tekrar, tekrar okudum, fakat ilk okuduğum zaman yüreğime bir hançer saplanmış gibi kaldım. Evet beni sarsan şu cümle idi: “Yollarda üşüdüğümünden rahatsızım.” Bütün gün bu cümleyi ezberimden tekrar ederek düşündüm..

9 Nisan 339

Bugün yine bir mektup aldım. Fakat evvelki gibi çok sevinmedim. Çünkü zarfın üzerindeki yazılar validemin değildi. Biraderindi. Mektup da onundu. Bu sefer acele acele kederli bir halde eve geldim, mektubu masanın üzerine koydum, düşündüm... düşündüm; düşündüm. Hiçbir mana veremedim nihayet zarfı açmaya karar verdim, sıkıntıdan karyolama uzandım. Derin hülyalar içinde uyumuşum.. Uyandığım zaman gece olmuştu. Lambayı yaktım, henüz saat dördü çalışıyordu.

Dışarıda kesif bir karanlık vardı. Şiddetli bir yağmur yağıyor camların zıngırtısından tüylerim ürperiyordu. Masanın başına oturdum zarfı elime aldım, cinayete hazırlanan bir adam gibi korka, korka yırttım, zarfın içi siyah astarlı idi. Kendimi derin ve karanlık bir kuyunun önünde sandım. Parmaklarımın ucuyla mektubu çektim, korkuyordum.. Siyah çerçeve içerisinde siyah yazıların arasında: “Ah... Kardeşim sizlere ömür, bilsen...” cümlesini okuyunca çıldırdım; tepindim, ağladım, bağırdım.. Gecenin dehşeti ve zulmeti içinde sesimin çıktığı kadar bağırdım. Saçlarımı yoldum, lamba söndü. Karanlıklar içinde başımı duvarlara çarptım, sesim kısıldı kimse yok. Boğuk sesime akisler cevap veriyordu nefesim tıkanıp şedit hıçkırıklarla yatağıma serilip kaldım...

9 Mayıs 339

Bolu: S (sad) Gündüz

15 Kasım 1923, S 11, s..

Köstebek-İmzasız

Bu hayvanın 44 dişi vardır. Boyları 10-15 santimetre uzun, vücutları üstüvânî, renkleri esmerdir. Başları az yassı yuvarlak, boynu pek kısa ve kalın, burnu çok sivri ve toprağı delecek surette kuvvetlidir. Kulakları, tüylerin içerisinde kaybolacak derecede küçüktür. Gözleri ise hiç gözükmmez. Beş duygudan en ehemmiyetlisi kokmak hissidir. Burnunun ucundaki kıllar vasıtasıyla kokar. Ön ayakları kürek gibi yassılanmış ve parmak uçlarında kuvvetli tırnakları vardır. Ön ayakları vasıtasıyla hem toprağı şayan-ı hayret bir surette kazar ve yaş toprağı dışarıya atar. Balık suyun içerisinde nasıl yüzerse köstebek de ön ayaklarının ve bilhassa vücudunun yapılışı sayesinde toprağın içerisinde sürat ve kolaylıkla yerini değiştirebilir.

Toprağın altında iki cins yuvası vardır.

1. Av avlamak için yaptığı yeraltındaki yollardır. Bu yollar toprağın yüzüne yakın olmak üzere kazılmış ve her tarafa yayılmıştır. Hayvan, bu yolların içerisinde her tarafa koşarak içeriye, dışarıya düşen kurt, solucan gibi hayvanları avlar.
2. Asıl yuvasıdır. Bu yuvada ya duvarlar altında ya bir ağacın kökü civarında üzeri yıkılmayacak ve kazılmayacak yerlerde toprağın yüzünden bir metre kadar derinlikte bulunur.

10-15 santimetre kutrunda bir odacıktır. Bu odacığın yüzünden 10-15 santimetre kutrunda dairevî bir dehliz bulunur. Üst odacığın mukabilinde ve üstündekinden daha genişçe bir dehliz vardır. Bu ikinci kısım birçok yollarla bağlıdır. Hâlbuki üst dehliz alt odacıkla ve üç yol vasıtasıyla bağlıdır. Buradan av yollarına gidilir. Bundan başka, emniyetli yol namıyla, asıl odasından büyük bir yol ayrılıp av yollarına gider. Av yollarının heyet-i mecmuası ana yollarla bu dehlizlere gelir. Hayvan doğurmak için bu odacıktan maada ayrı bir oda yapar. Köstebeklerin yaptığı o yollarının uzunluğu bazen (45) metreyi bulur. Yaz esnasında dişileri kızar, dört hafta gebe kalır ve üç dört yavru doğurur. Bir sene kadar yavru beslenir. Köstebek

toprak altında ve bilhassa böcek ve solucanlarla yaşadığından faydalıdır. Ancak o yolları yaptığı zaman yolların üzerinde dikilen fidan, sebze, çayır vesaire gibi tabiatın köklerini kestiklerinden muzırdırlar. Bundan dolayı bazı defa köstebeklerin öldürülmesine mecburiyet hâsıl olur. Öldürülmesi için bir iki usul vardır. Ya köstebekçilere müracaat olunur ki bunlar, köstebeklerin tarz-ı hayatlarını pekiyi bildiklerinden bunları avlarlar. Köstebekler sabahleyin 9-12 arasında son derece çalışırlar. Toprağın oynadığı görünür. Bu esnada gayet yavaş olarak uzun çapa ile oraya vurarak öldürülür. Yahut toprağın üzerinden açtıkları yollardan hâsıl olan toprak yığınlarından hangisi taze ise bunun üzerine (Köstebek Tüfengi) denilen, kapan kurulur. Bundan maksat, şakulî tutulmuş iki sütun alınıp bunlar son derecede kuvvetli tahta ile bağlanır.

Tahta parçasının üzerinde çivi bulunan bir taşla yay gibi durur, hayvan toprağı karıştırdığı zaman yay kurtulur. Mezkûr çivi tepesine düşer. Çivilenip kalır.

Köstebekleri vesait-i fenniye ile öldürmek lâzım geldiğinde başlıca, zehirli usul kullanılır. Bunlar yeraltında en ziyade solucan sevdiklerinden bahçenin ötesinde berisinde bir takım çukurlar açıp içerisine yaprak çürüntüsü koyarlar. Solucanlar bu yaprakları sevip toplanacağından maşa ile bir bardağın içerisine doldurulur. Ondan sonra eczaneden (Tartarmakı) ismi verilen (tartariyat potasyum) ve (Tartariyat-ı antimuân) denilen ilaçtan otuz gram alınıp tabağın içerisinde solucanlar (8-10) saat kadar kendi haline terk olunur. Ondan sonra hazırlanan zehri bunların üzerine serpilir. Bilâhare köstebek yuvaları muayene olunur hangi yuvadan toprak çıkartmışsa bu yuvanın içerisinde köstebek çalıştığına hüküm olunarak çapa ile burası açılır.

1 Mart 1923, S 2, s31

Fenni Eğlenceler

Bir Bardak Suyun Hokkabazlığı-İmzasız

Bir bardak alınız. İçini dörtte üç miktarda su ile doldurunuz. Bardağın kenarı iyice kuru olmalı, bardağın üzerine dayanaklı ve ince bir oyun kâğıdı vazediniz, genişliği bardağın kenarını üç milimetre tecavüz edecek kadar geniş olmalıdır. Uzunluğu ne kadar olursa olsun, şimdi kâğıdınızı takriben yarım saat kadar kendi haline terk ediniz, göreceksiniz ki bu müddetin hitamına yakın mayiden mütehassıl rutubetin tesiri ile kâğıdın iç tarafında bir mukarriyet vücuda gelir. Binaenaleyh üstü muhaddeb olur ve kâğıdın tûlânî kenarları bardağın kenarından biraz açılır, bu sırada ihtiyatla kâğıdı köşesinden tutup muhaddeb yüzü harice gelmek üzere bardağın üzerine eczanelerde kullanılan şişe mantarından birisini alarak ihtiyatla kâğıdın üzerindeki muhaddeb mahalle vazediniz, mantarın üstüne kâğıttan bir adam resmi yapıp yapıştırınız. Birkaç dakika sonra sandalyede müsterihâne oturan zatın birden bire bulunduğu mevkiden şiddetle havaya doğru sıçradığı görülür. Bu tecrübenin ne derecede tuhaf olduğunu icra olunursa görülür. Bu şahsın sıçraması kâğıdın tesiri rutubetle tekrar ters dönmesinden ileri gelmiştir.

13 Aralık 1923, S 15, s213

KAYNAKÇA:

- Ana Britannica Ansiklopedisi, C29, s. 232, İstanbul 1994
- GÖVSA İbrahim Alâettin, Türk Meşhurları Ansiklopedisi, s218
- GÜREL Zeki, *Cumhuriyet Devri Çocuk Edebiyatı*, Çocuk Edebiyatçıları Birliği Yayınları, Ankara, 1998
- HALICI Feyzi, *Parlamente Şairler*, TBMM Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu Yayınları, (tarihsiz)
- IŞIK İhsan, *Yazarlar Sözlüğü*, Risâle Yayınları, İstanbul, 1990
- İNAL İbnülemin Mahmud Kemal, *Son Asır Türk Şairleri*, Milli Eğitim Basım Evi, İstanbul, 1969
- KARAALIOĞLU Seyit Kemal, *Resimli Türk Edebiyatçıları Sözlüğü*, İnkılâp ve Aka Yayınları, İstanbul, 1982
- KURDAKUL Şükran I, *Düşün ve Edebiyatımızda Şairler ve Yazarlar Sözlüğü*, Gözlem Yayınları, İstanbul, 1983
- KÜR İsmet, *Türkiye’de Süreli Çocuk Yayınları*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Sayı: 50, Ankara, 1991
- NECATİGİL Behçet, *Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü*, Varlık Yayınları, İstanbul, 1960
- OKAY Cüneyd, *Meşrutiyet Dönemi Çocuk Edebiyatı*, Medyatek yayınları 2002, İstanbul
- OKAY Cüneyd, *Osmanlı Süreli Yayınları Üzerine Bir Bibliyografya Denemesi*, İstanbul, 1999
- OKAY Orhan, “Geçmiş Zaman Kitapçıları IIF”, Zaman gazetesi, 06.10 2002 tarihli yazı
- OVAT Fuat, Eğitim dergisi, S 69, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2005
- Tanzimat’tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, Cilt I, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2001

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, Cilt 25, Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık, Ankara, 2002

TURAN Doç. Dr. Kemal, Kurtuluş Savaşından Cumhuriyete Işık Veren Eğitimcilerimiz, Eğitim Dergisi, Ekim 2003, S 44, MEB Yayınları

ULUĞ İsmail Hakkı, *Atatürk'ün Çizdiği Portreler*, İnkılap Aka Kitapevi, İstanbul, 1968

YALÇIN Alemdar - AYTAŞ Gıyasettin, *Çocuk Edebiyatı*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2002

YANAR Halit, *“Bizim Mecmua Dergilerinin İncelenmesi” konulu yüksek lisans tezi, Fatih Üniversitesi İstanbul, 2001*

Yaşamları ve Yapıtlarıyla Osmanlılar Ansiklopedisi, YKY, İstanbul, 1999

YETKİNER Ayhan, Bâb-ı Âli'nin Hatıra Defteri, Reşid Halid Gönç'ün Koleksiyonundan, İstanbul, 1988

Yeni Yol dergisi, S 1 Erzurum Atatürk Üniversitesi Seyfettin Özege Kitaplığı

Yeni Yol dergisi, S 2 Ankara Milli Kütüphane

Yeni Yol dergisi, S 3 Ankara Milli Kütüphane

Yeni Yol dergisi, S 5 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Yeni Yol dergisi, S 6 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Yeni Yol dergisi, S 7 Erzurum Atatürk Üniversitesi Seyfettin Özege Kitaplığı

Yeni Yol dergisi, S 8 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Yeni Yol dergisi, S 9 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Yeni Yol dergisi, S 10 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Yeni Yol dergisi, S 11 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Yeni Yol dergisi, S 12 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Yeni Yol dergisi, S 13 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Yeni Yol dergisi, S 14 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Yeni Yol dergisi, S 15 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Yeni Yol dergisi, S 16 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Yeni Yol dergisi, S 17 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Yeni Yol dergisi, S 18 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 19 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 20 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 21 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 22 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 23 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 24 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 25 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 26 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 27 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 28 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 29 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 30 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 31 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 32 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 33 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 34 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 35 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 36 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 37 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 38 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 39 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 40 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 41 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 42 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 43 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 44 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 45 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 46 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Yeni Yol dergisi, S 47 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 48 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 49 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 50 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 51 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 52 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 53 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 54 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 55 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 56 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 57 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 58 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 59 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 60 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 61 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 62 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 63 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 64 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 65 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 66 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 67 Erzurum Atatürk Üniversitesi Seyfettin Özege Kitaplığı
Yeni Yol dergisi, S 68 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 69 Erzurum Atatürk Üniversitesi Seyfettin Özege Kitaplığı
Yeni Yol dergisi, S 70 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 71 Erzurum Atatürk Üniversitesi Seyfettin Özege Kitaplığı
Yeni Yol dergisi, S 72 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 73 Erzurum Atatürk Üniversitesi Seyfettin Özege Kitaplığı
Yeni Yol dergisi, S 74 Ankara Milli Kütüphane
Yeni Yol dergisi, S 75 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Yeni Yol dergisi, S 76 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 77 Ankara Milli Kütüphane
Yeni Yol dergisi, S 78 Ankara Milli Kütüphane
Yeni Yol dergisi, S 79 Ankara Milli Kütüphane
Yeni Yol dergisi, S 80 Ankara Milli Kütüphane
Yeni Yol dergisi, S 81 Ankara Milli Kütüphane
Yeni Yol dergisi, S 82 Ankara Milli Kütüphane
Yeni Yol dergisi, S 83 Ankara Milli Kütüphane
Yeni Yol dergisi, S 84 Ankara Milli Kütüphane
Yeni Yol dergisi, S 85 Ankara Milli Kütüphane
Yeni Yol dergisi, S 86 Ankara Milli Kütüphane
Yeni Yol dergisi, S 87 Erzurum Atatürk Üniversitesi Seyfettin Özege Kitaplığı
Yeni Yol dergisi, S 88 Ankara Milli Kütüphane
Yeni Yol dergisi, S 89 Erzurum Atatürk Üniversitesi Seyfettin Özege Kitaplığı
Yeni Yol dergisi, S 90 Ankara Milli Kütüphane
Yeni Yol dergisi, S 91 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 92 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 93 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 94 Erzurum Atatürk Üniversitesi Seyfettin Özege Kitaplığı
Yeni Yol dergisi, S 95 Ankara Milli Kütüphane
Yeni Yol dergisi, S 96 Ankara Milli Kütüphane
Yeni Yol dergisi, S 97 Ankara Milli Kütüphane
Yeni Yol dergisi, S 98 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 99 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 100 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 101 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 102 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 103 Beyazıt Devlet Kütüphanesi
Yeni Yol dergisi, S 104 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Yeni Yol dergisi, S 105 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Yeni Yol dergisi, S 106 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Yeni Yol dergisi, S 107 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Yeni Yol dergisi, S 108 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Yeni Yol dergisi, S 109 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Yeni Yol dergisi, S 110 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Yeni Yol dergisi, S 111 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Yeni Yol dergisi, S 112 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

Yeni Yol dergisi, S 113 Beyazıt Devlet Kütüphanesi

YILDIRIM Tahsin, “*Edebiyatımızda Müstear İsimler*” Selis Yayınları, İstanbul, 2006

ÖZ GEÇMİŞ

28 Mart 1972 tarihinde Ardahan'ın Merkez ilçesine bağlı Çetinsu Köyünde doğdu. İlkokulu İstanbul Mithat Paşa ve ardından İslâm Bey İlkokulunda, ortaokulu ve liseyi Eyüp Lisesinde okudu. 1996 Yılında Gazi Üniversitesi, Türkçe Öğretmenliği Bölümünden mezun oldu. Lisans tezi “*Adlî (Sultan II. Bayezid) Divânı Transkripsiyonu*” çalışmasını hazırladı. İlk olarak Yalova’da daha sonraki yıllarda İstanbul’da özel okullarda Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni olarak görev yaptı. 2000 yılında yayın dünyasına atıldı. Üniversite yıllarında mahalli bir gazetenin edebiyat sayfalarını hazırladı. Yine üniversite yıllarında özel bir radyodaki edebiyat programının hazırlığına yardım etti. 2004–2005 yılları arasında özel bir radyoda çocuk programı hazırlığına yardım etti. 2005 yılından itibaren çocuk ve kültür dergisi Gonca dergisinde editör olarak göreve başladı. 2006 yılı başında da Gonca dergisi Yazı İşleri Müdürü görevine atandı.

Yayınlanmış eserleri:

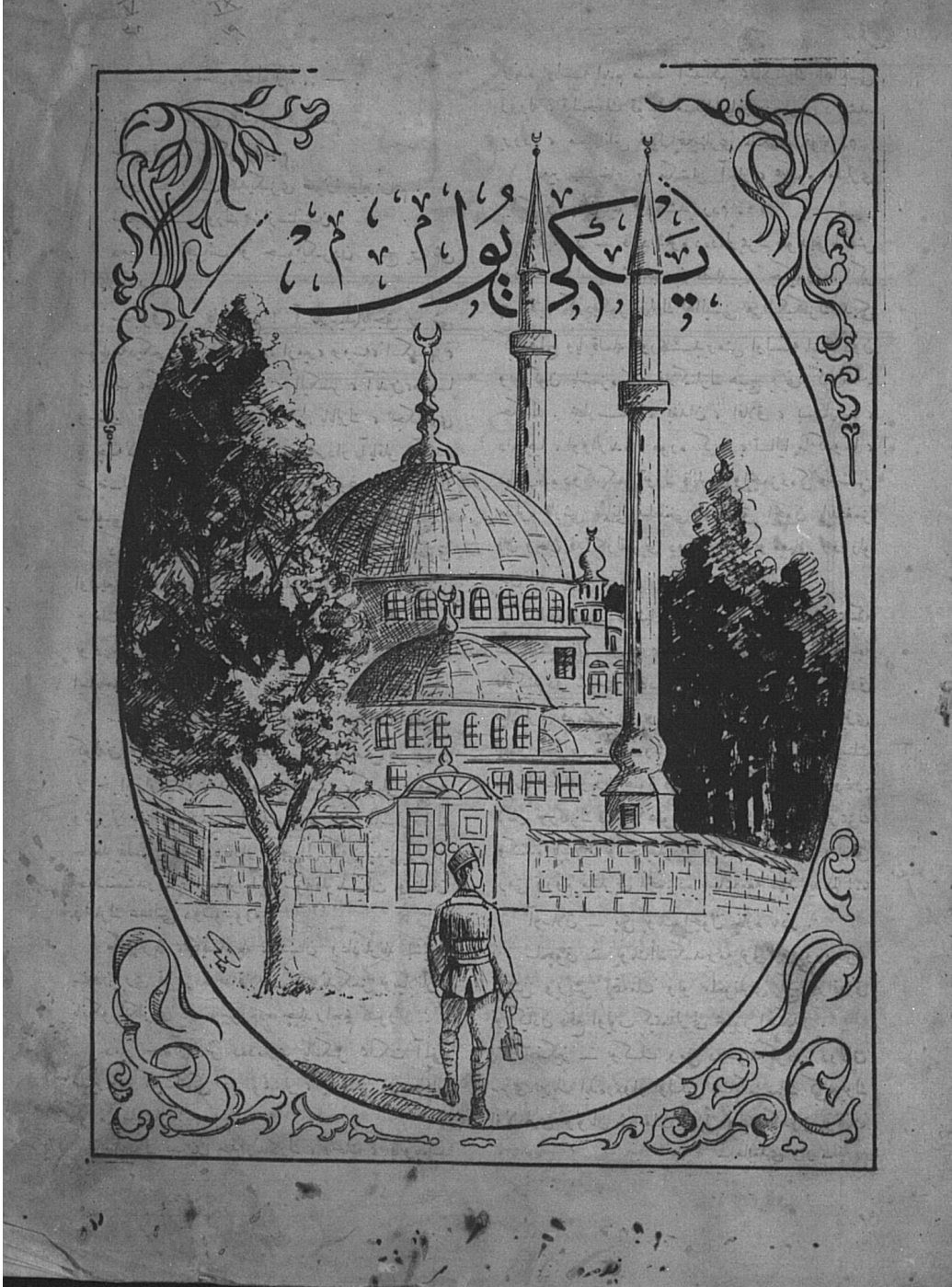
“*Güllü*” isimli hikâye kitabını yazdı. (Gonca Yayınları, İstanbul, 2002)

“*Alkışı Sevmeyen Şair Mehmet Âkif Ersoy*” isimli biyografi türündeki kitabı yazdı. (Gonca Yayınları, İstanbul, 2006)

CURRICULUM VITAE

Murat KAYA was born in 1972 in Ardahan. Having finished his primary education in Mithat Paşa Primary School in 1984. His secondary education in Eyüp Lycee in 1989 and from the Department of Turkish Language and Literature of Faculty of Letters of Gazi University, Ankara in 1996.

EK: YENİ YOL DERGİSİNDEN ÖRNEK KAPAK FOTOĞRAFLARI

صافی — ۱۰
 سنه لکي (۲۴۰) آلتی آياغي (۱۲۰)
 غروشدر
 تحریر و اداره به متعلق هر خصوص
 ایچون صاحب امتیاز نامه
 مراحت ایديلیر .
 آدرهس: مکتبسا آقحصار (بی یول)

يکني يول

صاحب و مدیری : معلم نریم طفیل

بیل — ۱
 ملکمه موافق یازیلر ممنونیتله
 قبول و نشر اولنور
 ر ایديلین اوراق اعاده ایدلن
 اعلانلر ایچون
 نبولده « ثروت فنون » مطبعه سنه
 رجده مدیرته مراحت ایديلیر .

سخه سی ۵ غروشدر (هفته ده بر دفعه نشر اولنور رسمی چوجق غرنه سیدر .) ۸ تشرین ثانی ۱۳۳۹

کستانه جی

يكن يوك

سرحدی : دهمیرای

« بی یول » ك یازیلی قرائت کتابلیته ویا سائر برره مأخذ کوستریله ده ن آلینه ماز .

قیش اکنجه لرندن :
قار اوزرنده قیزاق

مذہب پان

پول و سیرلہ حسابال	
پوکٹ اوچانلر	
پاموایی صاری ملی بی	
اللہ	
دوغری سوزلر	
آمان شو فیزلر (مونولوغ)	
سیلیوری سیاحتی	
حالا بومکتب (مکتب تخیل)	
مایمونلر دیارندن (تفرقه)	
اسی اکلیجہ لردہ لزومیز مہرقلر	
ایبی پول	
بیلیجہ	
لطائف	
وسائرہ	

یکی یوک

سر محمدی : ت. دہ میر آئی

» بی پول « ک یازیلی قرائت کتابلرینہ ویا سائر بریرہ مآخذ کوستر بلجہ دہن آلیہ ماز .

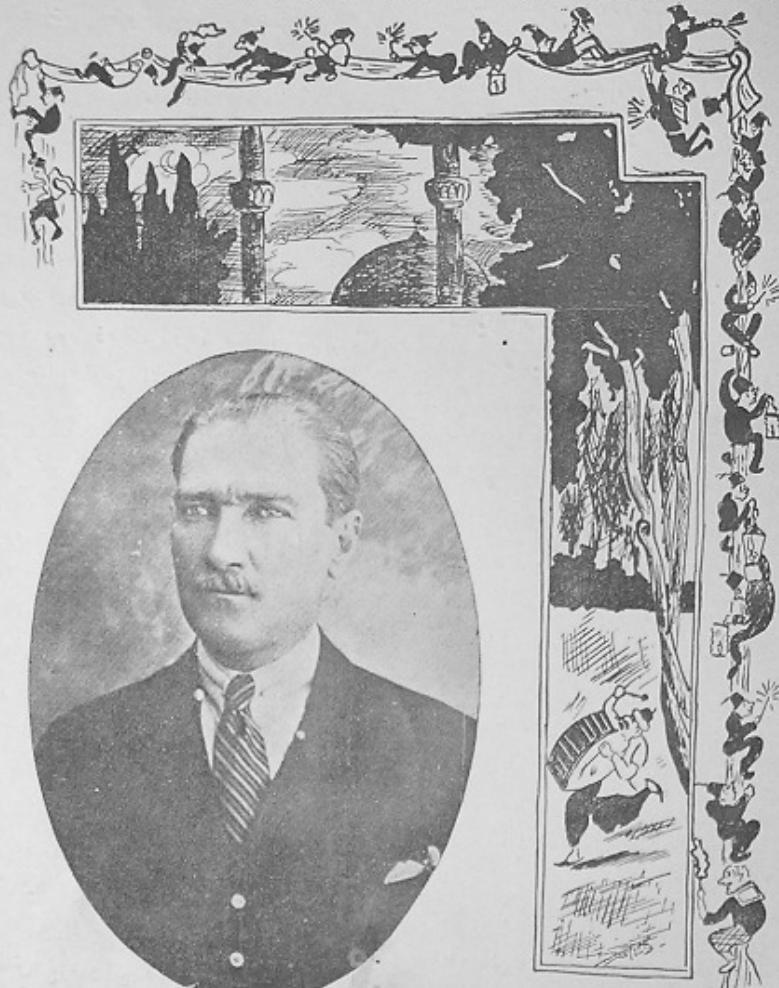
ازمیر دارالمعلماتی

پنج‌پول

شماره ۳۴
انتیوارک الدینی علی پور
سنه ۱۲۰۰ آبی آبی ۱۲۰
اوج آبی ۶۰ غروشدور
معلم محمدی
معلم نجیب زودیر آبی

پیل - ۲
اداره و مراجعت محلی
استانبول: باب عالی جاده سی رسته
فلو غرافخانه سی قارشوسنده «پی
بول» مدیری
صاحب امتیازی
معلم زیم طوغرول

نسخه سی ۵ غروشدور (هر هفته جمعه ایرتسی کونلری چیقار رسمی جوجوق فنر سیدر .) ۲۶ تیسان ۱۳۴۰

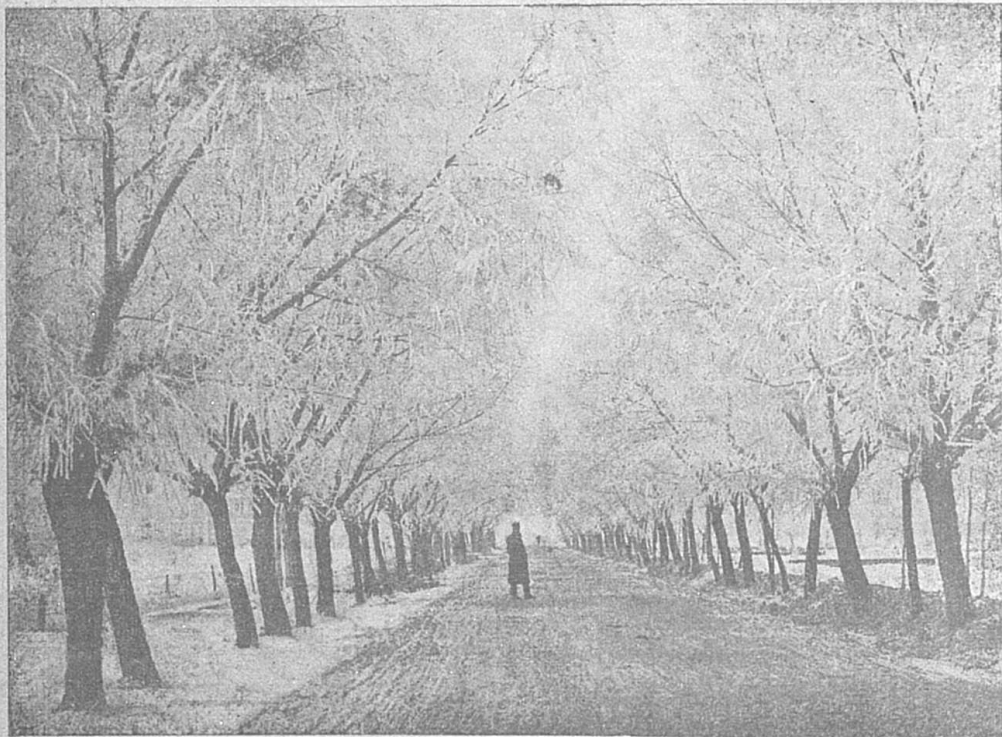
بویوک منجی مصطفی کمال پاشا حضرتلری

پنج پوئلک

صافی - ۲۱
سنه کی ۲۴۰ آتی آلهی ۱۲۰
غروشدور
مراجعت علی :
استانول
« ثروت فنون » مطبعه سیدیه
یکی پول مدیریتی

پیل - ۱
مسلمکره موافق یازدیر تنو فیله
قبول و نشر اولنور
نشر ایدلیهن اوراق اعاده ایدلر
صاحب امتیازی :
معلم سربم لفرل

نسخه سی ۵ غروشدور (هفته ده بر دفعه نشر اولنور رسملی جوجق غزنه سیدر .) ۲۴ کانون ثانی ۱۳۴۰

برقیش منظره سی

شماره ۴۳ —
 انتشارات الهیاتی علی بولدر
 ساله کی ۲۴۰ آبی آبی ۱۲۰
 اوج آبی ۶۰ غروشد
 درج اولونان اوراق
 اعاده اولونماز

بکچر بول

پیل — ۲
 اداره و مراجعت محلی
 استانبول: چقال اوغلی نوشنده وقت
 مطبعه می اتصالده
 بیکی بول
 مسالکمز موافق یازیلره
 صحیفه لریمز آجیقدر

صاحب و مسئول مدیری: معلم ندیم طوغرول

نسخه ۵ غروشد (هر هفته برشینه کونلری چیقار رسمی جوجوق غزمه سیدر ۰) ۲۵ ایلول ۱۳۴۰

صحت غونه سی

دوقدرر سیف الدین بکچر جوجوقی مینی مینی سویم

بوفوطوغراف پدی آبلق ایکن آلتشدر . ثقی (۸.۵) کیلو . داتما نشلی ، اوقوسی منتظم ، قطعاً
 اغلاماز . زیرا دوعدیقندن اعتباراً هر کون باتیوسی امال ایدیلش ، هر اوج ساعتده بر سودی ویریش ،
 آجیق وکونشلی هواردن تیزه یابدیریشدر .
 اساساً جوجوق بویوتک بو اوج جمله ایله خلاصه ایدیله یایر . بوکا بر جمله داها : والدهده شرائط حیاتیستی
 بوکا کورده تنظیم ایتک شرطدر .

صافی - ۹۹۳
امپراتور آندونی محل به ندر
سنه ۱۸۰۰ خورشیدی
آبی آبی ۱۰
درج اولوعلیان اوراق
اعادماولوناز

بکیر بکیر

اوجونچی پیل - بشنچی جلد
اداره و مراجعت محلی
استانبول : باب عالی جاده سنده
دائرة مخصوصه
مسکمره موافق یازیلره
صحیفه لریمز آچقندر

صاحب و مسئول مدبری : معلم ندم طوغرول

۴ شباط ۱۹۲۶

(هراونیش کوندم بر شنبه کونلری چیقار رسمی چوجوق غن سیدر.)

نسخه می ۷۱ بقیق غر و شدر

وحشیلر ده شیقلاق، مودا

بیاض و سیاه انسانلر همیسه ده سوانک چوجوقلری دیکلی؟
طبیعی هستندهده شیقلاق، سوسله تک ایچین عینی هوس
واردر.

بهر محیط اطلسی تک اورنارلنده قایب اولمش و مدیدن
کری قالمیش بر آداتک اوزنندن بر طیاره کیدی. آداده
اوملوران وحشیلر عمرلنده کورمه دکتری و آنارلندهده هیچ
ایشتمه دکتری بو قوجمان قوشی منعی و قورقون نظرلریله
تعقب ایشدیلر. فقط بو قوش برشی بر اقدی. عجا بونه اولار
بیاردی؟

بو طیاره دن آتیلان پوپوک بر سندیدی.

باقچی کونشک آتنده بشیریل جیلاق باشایان بو وحشی
انسانلر کوکدن دوشمن سندیده دوغرو قوشدیلر. بر برلری
ایته قاقه سندیدی آیدیلر. سوزلرندن زینب زینب میجر اوزلردی.
بوفوجمان سندیده نه واردی؟ آلسلر، شایقلر، چشیدجید،
یشیل، ماوی، صاری چورابیلر، دانه لانی کوملشکر، ایک
اتکلر...، وحشیلر بونلرک همیسه ده بر آزاده بونلر و بونلرله
کندیلری کوزدلمه سوسله مشلردی. نه کوزل اولشلردی
کیمسی آله کین بر تک چورانی کندیشنه یون باغی بیاض،
بریک قوجمان بر مانتوی سوزو کلهدک کیندیریرور. بزم

کوجوک باشلریزه کوره یاسلشم اولان طرف شایقلر اونلرک
قوجمان قیورجق صاجی قنارلرک تپه سنده قالمیدی.

فقط نه اهمیتی وار. اولر بو کوکدن کلن جیجیل جیجیل
شیلرله پک آدالی بر ملور آلیورلر و چوق مسعود اوله قاری
کولوشلری میجر ایشلری، زینلامه لرله آبات ایدیلروردی.
انسانلر، ایستهر بیاض، ایستهر سیاه، ایستهر مدقی،
ایستهر وحشی و بدوی اولسون سوسلنمه تک، زینتک،
موداتک باله بزی و یارلاق جاذبه سندن کندیلری قورنارامازلر.

بچه بول

پیل - ۲ جلد - ۳
اداره و مراجعت علی
استانبول: جمال اوغلی قوشنده وقت
مطبعه سی اتصالده
بی پول
مسکمزہ موافق یازیلرہ
صحیفہ لریمز آچقدر

سای - ۵۰
لتیازلا آندیق علی بولرہ
سنه لکی ۲۴۰ آلی آلی ۱۳۰
اوج آلی ۶۰ غروشد
درج اولونمایان اوراق
اعاده اولونماز

صاحب و مسئول مدیری: معلم ندیم طوغرول

نسخه سی ۵ غروشد (هر هفته برشله کونلری چقار رسمی چوجوق غزمه سیدر .) ۱۳ تشرین ثانی ۱۳۴۰

بر میلیار فرائق

اقحصار ایلک قیز مکتبی برنجی صنف نیمز و جالبشفاق
مینی مینی یاورولردن برغروب

سه وکیلی چوجوقلرم احتمال که شیمیدی به قدر بر
چوق دفعه لر میلیوز و میلیارلردن بحث ایدیلدیکنی
ایشتمشکیزدر . عجب شیمیدی به قادار برکره اولسون
بر میلیار پارانک نه آغیرلقده ونه حجمده اولدیغنی
دوشوندیکنیمی؟

ایشته فرانسز ریاضیونندن بری بوکا مراق ایتش
وبر میلیار فرانک نه آغیرلقده ونه حجمده اولدیغنی
حساب ایتشدر . آله ایتدیکی نتیجه لری شویله نقل
ایدیور :

بر میلیار فرائق آلتون اولارق (۳۲۲۰۵۸۰) کیلو
غرام آغیرلقده و (۱۸) مترو مکعبی حجمده در . اگر
فرائق اوج اوج برلشدیر یله جک اولورسه کره ارضک
اطرافنده بر قوشاق وجوده کتیر بر .

بر میلیار کوش فرائق (۵۰۰۰۰۰۰۰) کیلو
آغیرلقده در و (۴۷۶) مترو مکعبی حجمده در . اوج
اوج برلشدیر یله جک اولورسه کره ارضک اطرافنده
۴ میلیتره کنیشکند بر قوشاق یارکه بوقوشاغک هر
بر متره سنده ۲۵ فرائق بولونور ...

بر میلیار آلتون فرائقی نقل ایتک ایچون - آدام
باشنه (۱۰۰) کیلو طاشینمق شرطیله - (۱۰۰۰) فرائق

کاغدره (بانقوطله) تحویل ایدیلیرسه (۱۸) انسان
(۱۰۰) فرائق کاغدره تحویل ایدیلیرسه (۱۱۵)
انسان ، آلتون اولارق (۳۲۲۵) انسان و کوش
اولارق نقل ایتدیریلیرسه (۵۰۰۰۰۰) انسان لازم کتیر .
بر میلیار آلتونی شمندوفرده نقل ایتک ایچون

317